

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

NRC Handelsblad

26 februari 2021 vrijdag

1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 4268 words

Byline: Kees Versteegh Illustraties Jasmijn van der Weide

Body

ABSTRACT

Op 27 februari 2020 werd bekend dat het coronavirus voor het eerst Nederland had bereikt. Bij een 56-jarige man uit Loon op Zand werd als eerste officieel Covid-19 vastgesteld. Hij overleefde en herstelde. Een week later, op 6 maart, overleed een man van 86 in Rotterdam aan het virus, officieel de eerste coronadode in Nederland. Een jaar later maakt NRC de balans op. Hoe dodelijk en ziekmakend was het virus in het eerste jaar? Welke gevolgen had de aanpak de afgelopen twaalf maanden om het virus te bestrijden? Was het middel erger dan de kwaal, zoals vier medisch specialisten in NRC betoogden?

VOLLEDIGE TEKST:

Het coronavirus confronteerde Nederland, met zijn vergrijsde bevolking en vele welvaartsziekten, met een afschuwelijk dilemma, zo blijkt uit het 'schaderapport' dat NRC van een jaar coronabestrijding maakte. Met de lockdowns zijn vermoedelijk vele duizenden extra doden en ernstig zieken voorkomen, net als een volledige ontwrichting van het zorgsysteem. Die lockdowns vroegen echter een hoge prijs op politiek, economisch en sociaal gebied. Constitutioneel verankerde vrijheden en andere rechten werden opgeschort. Vele jongeren konden zich tijdens studie en vroege fases van hun carrière niet ontwikkelen en lijdten psychische schade. De ongelijkheid binnen de samenleving nam eerder toe dan af, mede doordat schoolsluitingen vooral kansarme kinderen treffen.

In de verhouding staat-burger komt de eerste sterker uit de crisis, blijkt verder uit de inventarisatie. De overheid weet nu meer over het gedrag van burgers, bijvoorbeeld door de gedetailleerde monitoring van experimentele bijeenkomsten met veel mensen. Daarnaast heeft de staat, meer dan bij andere vaccins, invloed op de verdeling ervan. Ook heeft de overheid het voortouw bij de herstelprogramma's voor het post-coronatijdperk.

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

Hiertegenover verzwakte de positie van de burger juist. De lockdowns maakten hem en haar onvrij, minder welvarend en in sommige opzichten angstiger en passiever.

Hoeveel mensen in Nederland zijn tot nu toe overleden door corona of er (langdurig) ziek van geworden?

Van de ongeveer 1,1 miljoen mensen die positief testten op corona, zijn er volgens het RIVM ongeveer 15.500 aan het virus overleden. De meesten waren ouder dan 80 jaar: zo'n 30 procent van de besmette tachtigplussers overleed, ruim 4.000 mensen. Ouderen hebben vaak een slechter werkend afweersysteem.

Onderliggende aandoeningen verhogen de kans op een ernstiger verloop van de ziekte. Van alle patiënten onder de 70 jaar die sinds de uitbraak op 27 februari 2020 zijn overleden, had zeker 70 procent een onderliggend probleem; vooral hart- en vaatziekten, hoge bloeddruk, diabetes (suikerziekte) en chronische longaandoeningen. Ook mensen met een chronische nierziekte, kanker, een chronische zenuw- of spierziekte of met ernstige obesitas bleken kwetsbaar.

Maar het overgrote deel van de coronapatiënten heeft geringe of zelfs geen klachten. De klachten gaan niet verder dan verkoudheid, hoofdpijn, keelpijn, koorts. Ook treden vaak geur- en smaakverlies op.

Wie meer klachten heeft dan de hierboven genoemde kan vaak last houden van hardnekkige verschijnselen ('long Covid'). De klachten variëren in dat geval van het nauwelijks kunnen bewegen door spierpijn, pijn op de borst en ademhalingsproblemen tot chronische vermoeidheidsverschijnselen

Er werden tot begin februari van dit jaar bijna 31.500 mensen opgenomen in het ziekenhuis. Daarnaast lagen er ongeveer 7.500 op een intensivere-afdeling.

Hoeveel mensen overlijden er zonder een lockdown?

Wetenschappelijk lijkt het geen twijfel dat het aantal doden aanmerkelijk hoger was geweest als er geen lockdowns waren geweest. Sluiting van een groot deel van de samenleving beperkt het aantal interacties waarbij besmettingen plaatsvinden, sterk. Hoeveel doden daarmee precies zijn voorkomen, is niet bekend.

Wel heeft het RIVM schattingen gemaakt van het aantal IC-opnames dat door lockdowns werd voorkomen. Van begin maart tot midden april 2020 zijn zo'n 23.000 IC-opnames voorkomen. Bij de tweede lockdown was dat veel minder. Afgelopen woensdag zei Jaap van Dissel van het RIVM dat met deze lockdown (inclusief avondklok) naar schatting 6.300 IC-opnames zijn voorkomen.

De schattingen van sterfte bij het volledig afschaffen van de lockdown lopen sterk uiteen. Maart vorig jaar hanteerde de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) nog een wereldwijd mortaliteitspercentage van 3,14 procent (dus ongeveer drie op de honderd besmette personen). In augustus rapporteerde dezelfde organisatie dat veel studies inmiddels uitkwamen op een sterfte tussen de 0,5 en 1 procent (zonder lockdowns dus).

Voor Nederland hanteert het RIVM een percentage van 1 procent. Deze schatting is echter gebaseerd op onderzoeken uit het begin van de pandemie, van medio maart tot juni. Dat was een beduidend andere situatie dan nu. Zo waren er destijds nauwelijks mensen met antistoffen tegen het virus. Volgens schattingen van het RIVM en bloedbank Sanquin hebben inmiddels tussen de twee en drie miljoen mensen (exclusief de ongeveer miljoen gevaccineerden) dergelijke antistoffen.

Wat waren de gevolgen van voorrang geven aan Covid-19-patiënten boven andere patiënten?

Er bestaan alleen schattingen van de aantallen zogeheten 'verloren gezonde levensjaren' door het uitstellen van operaties, ingrepen en behandelingen, omdat coronapatiënten voorgingen. Het RIVM schatte eind vorig jaar het aantal verloren gezonde levensjaren op maximaal vijftigduizend. Dit verlies trad vooral op door uitstel en soms afstel van bijvoorbeeld heup- en knieoperaties, niertransplantaties en oogoperaties. Ervan uitgaand dat het om vijftigduizend individuele gevallen gaat, zou het dus gaan om vijftigduizend personen op een bevolking van

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

zeventien miljoen. Inmiddels is er opnieuw sprake van verdringing, sinds de stijging van het aantal coronapatiënten in de ziekenhuizen vanaf oktober 2020.

In het onderzoek van het RIVM was niet het effect van verdringing door Covid-19 op kankerbehandelingen betrokken. Volgens een inventarisatie van de databank van het Integraal Kankercentrum, begin februari, daalde begin vorig jaar het aantal kankerdiagnoses met ongeveer een kwart. De onderzoekers schreven dit toe aan een lagere bereidheid van mensen om de huisarts te bezoeken. Ook werden bevolkingsonderzoeken naar kanker tijdelijk stilgelegd. In 2020 kregen vierduizend minder mensen te horen dat ze kanker hadden dan het jaar ervoor. Het gaat daarbij vooral om borstkanker, darmkanker en prostaatkanker.

In 2020 schreven huisartsen ongeveer een miljoen minder verwijzingen uit naar specialisten en ziekenhuizen. Over de „gezondheidsschade“ die daardoor is ontstaan, „maken wij ons zorgen“, aldus de Nederlandse Zorgautoriteit eind 2020.

Wat waren de gevolgen voor de vrijheden van de burger?

Meer nog dan andere westerse leiders verwoordde de Duitse bondskanselier Angela Merkel welke vrijheden burgers moesten inleveren door de lockdown. Onder verwijzing naar de sluiting van bedrijven, scholen, kerken, winkels, musea, verenigingen en andere instellingen zei Merkel maart vorig jaar in een nationale toespraak: „Ik weet (...) hoe hard de sluitingen ingrijpen in ons leven en in ons zelfbeeld als democratie. Het zijn beperkingen die er in de Bondsrepubliek nooit eerder waren. Laat mij u verzekeren: voor iemand als ik, voor wie reis- en bewegingsvrijheid een moeizaam veroverd recht is, zijn zulke beperkingen alleen als absolute noodzakelijkheid te rechtvaardigen. Ze zullen in een democratie nooit lichtvaardig en alleen tijdelijk genomen kunnen worden. Op dit moment kunnen we niet anders omdat we levens willen redden.“

Ook Nederland schortte vanaf 15 maart 2020 veel vrijheden van de burger op. Bedrijven in de horeca, entertainment en sportsector werden gesloten, net als musea en theaters en scholen. Reizen werd ontraden. De vrijheid van demonstratie werd ingeperkt, eerst om gezondheidsredenen, later ook uit angst voor rellen of andere gevaren voor de openbare orde. Op kerken, moskeeën en andere religieuze centra werd steeds grotere druk uitgeoefend hun bezoek te beperken.

Constitutionele rechten van de burger die de overheid beperkte waren: de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging (Grondwetsartikel 6), de vrijheid van vereniging (artikel 8), de vrijheid van vergadering en betoging (artikel 9), en de vrijheid van onderwijs (artikel 23).

Andere beperkingen, zoals die op vrij reizen en ondernemerschap, raakten respectievelijk artikel 13 uit de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens van de VN, en artikel 16 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Deze rechten wegen overigens minder zwaar dan constitutionele rechten uit de nationale Grondwet.

Ook de volksvertegenwoordiging kreeg met (deels zelfopgelegde) beperkingen te maken. Het parlement bracht zijn zittingen terug tot strikt noodzakelijke debatten. Daardoor werd het moeilijker de talloze overheidsmaatregelen tegen corona van deugdelijke parlementaire controle te voorzien. De wettelijke basis voor de constitutionele beperkingen en bestrijdingsmaatregelen van de staat, bleek gebrekkig. Ze werd geformuleerd in noodverordeningen die alleen voor kortdurende crisissituaties zijn bedoeld. Pas op 1 december 2020 ging de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 in, die de noodverordeningen moet vervangen.

Verder beperkte het kabinet tijdelijk de mogelijkheden van de pers om op grond van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob) informatie op te vragen over de besluitvorming rond het coronabeleid. Volgens minister Hugo de Jonge (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) werd de belasting voor het ambtelijk apparaat te groot. Ook Algemene Zaken, het ministerie van premier Rutte, weigerde in december een reeks interne documenten publiek te maken. De beperkingen op de Wob maakten het moeilijker voor media om kritisch te berichten over besluitvorming door het kabinet.

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

De meeste vrijheidsbeperkingen werden zonder veel protest van burgers doorgevoerd, met uitzondering van de avondklok. Velen wilden juist verder gaan dan de overheid; maart vorig jaar drongen veel leraren en ouders - met succes - aan op sluiting van scholen, terwijl de overheid ze wilde openhouden.

De meeste beperkingen zijn nog van kracht, na een verlichting van de lockdown in de zomer. Wel zijn de basisscholen sinds 8 februari weer open; de middelbare scholen openen na een sluiting sinds najaar 2020, vanaf begin maart gedeeltelijk hun poorten. Dat geldt echter niet voor hogescholen en universiteiten.

Een nieuwe beperking is de avondklok die op 23 januari van dit jaar inging en onlangs werd verlengd tot 15 maart. Aanvankelijk probeerde het kabinet via een weinig gebruikte wet het parlement te passeren, maar werd daarbij op 16 februari teruggedrukt door de Haagse rechter. Vervolgens gingen beide Kamers der Staten-Generaal binnen een paar dagen akkoord met een speedwet. Die geeft de minister van Justitie niet alleen de bevoegdheid een avondklok in te stellen, maar ook om het „vertoeven in de buitenlucht“ overdag aan banden te leggen.

Als de lockdown later dit jaar wordt verlicht, zullen veel constitutionele beperkingen worden opgeheven. Dat geldt niet voor de toegenomen invloed van de (ongekozen) bureaucratie en technocratie (ministeries, gemeenten, gezondheidsdiensten, technische en wetenschappelijke centra). Deze weten veel meer over het gedrag en de gezondheid van burgers dan een jaar geleden. Voor de inmiddels miljoenen uitgevoerde testen en vaccinaties moest iedereen persoonlijke gegevens achterlaten die soms uitlekten, zoals bij de GGD. Op zowel lokaal als rijksniveau is veel kennis vergaard over crowd control. Dat gebeurde zowel bij het vormgeven van de anderhalvemetersamenleving in de publieke ruimte en bij festivals, als bij het vroegtijdig beheersen van rellen.

Het proefevenement met vijfhonderd bezoekers in het Beatrix Theater in Utrecht, maandag 15 februari, werd gedetailleerd gemonitord. Dat leverde volgens de Nijmeegse hoogleraar infectiepreventie Andreas Voss „heel veel gedragsdata“ op. „De bezoekers hebben geen enkel geheim meer voor de onderzoekers“, zei hij.

De ervaring leert, zegt de Leidse staatsrechtgeleerde Wim Voermans, dat de overheid eenmaal veroverde ruimte op burger en parlement niet meer snel teruggeeft. „Overheden die stoer optreden in crisistijd, raken daar snel aan gewend“, aldus Voermans, die vorige week een boek over besturen in coronatijd publiceerde. „Ze blijven steeds nieuwe gevaren en risico's zien waartegen opgetreden moet worden. Het parlement moet dan toch weer een toontje lager gaan zingen. Vrijheidsrechten van burgers worden dan toch weer teruggeschroefd.“

Welke gevolgen zijn er voor decivil society

De vrijheid van het individu krijgt niet alleen gestalte door eerbiediging door de overheid van zijn of haar constitutionele rechten. Ze wordt ook gevormd in het maatschappelijk middenveld. Ngo's volgen de overheid kritisch. Tienduizenden religieuze en geestelijke instellingen, verenigingen, organisaties, en clubs bieden zingeving, schoonheid, troost, verbinding, hulp, lol, ontspanning en gezelligheid. Daarmee geven ze vitaliteit en veerkracht aan een samenleving.

De lockdown heeft de activiteiten van dit middenveld zowel sterk beperkt als van aard veranderd. De saamhorigheid werd aangetast. Femke Sleegers die samen met Reclame Fossielvrij strijdt tegen reclames voor fossiele brandstoffen, vertelt: „Wat je mist is de actie op straat, waarbij je elkaar motiveert en versterkt, nieuwe mensen tegenkomt met wie je een onverwachte match ontdekt. Je wordt daar als beweging sterker van.“

Tijdens de digitale alternatieven verloren belangrijke, zelfs heilige momenten voor betrokkenen hun waarde. Christelijk gelovigen waren niet in staat ter Heilige Communie te gaan. Bezoekers van yoga-scholen konden niet meer, fysiek, samen intense momenten beleven zoals een gezamenlijke meditatie of het aannemen van de savasana (lijkhouding).

Initiatieven van actiegroepen werden aan banden gelegd. De eerdergenoemde groep van Sleegers blies in oktober een actie tegen Shell en het ministerie van Economische Zaken af nadat de gemeente Den Haag de voorgenomen actie van strenge voorwaarden had voorzien.

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

Leidde de lockdown tot meer suïcides en ernstige psychische problemen?

Op 13 september 2020, zeven uur 's ochtends, kleepte een 87-jarige inwoner van een woonzorgcomplex in Voorburg zich aan, stopte zijn paspoort, een kammetje en foto's van zijn kinderen in zijn zak, klom op een keukentrapje en sprong van het balkon op de negende verdieping. Uit verklaringen van familieleden, opgetekend door het AD, bleek dat de man het vooruitzicht van een tweede lockdown niet aankon.

In de eerste maanden van de pandemie, voorjaar 2020, bestonden er in medische kringen grote zorgen over mogelijke toename van het aantal suïcides als gevolg van eenzaamheid en opsluiting, met name van ouderen. Tot eind 2020 werden die zorgen nauwelijks bewaarheid. „We zagen allerlei risicofactoren toenemen“, zei Renske Gilissen, hoofdonderzoeker bij de Stichting 113 Zelfmoordpreventie, eind januari tegen de NOS. „We hielden rekening met meer zelfdodingen als gevolg van werkloosheid, eenzaamheid en financiële problemen. Maar wat we tot december 2020 hebben vastgesteld, was dat er geen toename was van het aantal suïcides.“

Wel kwamen er meer kinderen op IC's na een zelfmoordpoging, al ontbreken hier cijfers. Károly Illy, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde, lid van het Outbreak Management Team (OMT), sprak in januari in De Gelderlander van een duidelijke toename. „Het is het topje van de ijsberg van alle ellende die eronder ligt.“

Met name jongeren lopen meer rond met gedachten aan en zelfs plannen voor suïcide. Klopten januari 2019 nog zo'n driehonderd mensen aan bij 113 Zelfmoordpreventie voor hulp, een jaar later waren dat er tussen de vier- en vijfhonderd. 70 procent van de hulpvragers was jonger dan dertig jaar.

Klachten over depressiviteit en problemen zoals slaapgebrek en chronische vermoeidheid namen in reactie op de pandemie en de lockdown sterk toe. Het World Economic Forum sprak in een internationaal onderzoek van een „wereldwijde mentale gezondheids crisis“. Lockdowns spelen daarbij een rol, maar ook angst voor het virus zelf en de gevolgen ervan voor de eigen gezondheid.

Een aparte categorie vormen de psychische gevolgen van de lockdowns voor pubers en scholieren. Die uitten zich niet alleen in hulpvragen bij artsen, maar vermoedelijk ook in experimenteel drugsgebruik. Op 3 februari berichtte Het Parool over de dood van de 14-jarige Pepijn Remmers. Het ging om een als actief en sociaal omschreven jongen die volgens zijn familie zwaar leed onder de isolatie en verveling als gevolg van de lockdown. Remmers had zich teruggetrokken in een tentje, ergens op een verlaten stuk terrein in Amsterdam, en experimenteerde daar met de verslavende drug 3-MMC. Vermoedelijk werd deze drug hem fataal, in combinatie met ingeademde giftige dampen van een apparaat dat het tentje moest verwarmen.

Ook over studenten bestaan veel toenemende zorgen. Uit onderzoek van Caring Universities, een project van de Vrije Universiteit en de universiteiten van Leiden, Utrecht en Maastricht, bleek eind vorig jaar dat 52 procent van de studenten zich eenzamer voelde en 45 procent somberder was dan voor corona. Studentenpsychologen meldden een sterke groei van klachten over eenzaamheid en depressiviteit. Vooral buitenlandse studenten hebben het zwaar. De Universiteit van Groningen kondigde aan meer psychologen aan te stellen om de groei aan klachten aan te kunnen.

De klachten en zorgen gaan vooral over de eenzaamheid in de studentenkamer, vermindering van uitgaansmogelijkheden, het verdwijnen van studentenbaantjes en stagemogelijkheden, zorgen over de oplopende studieschuld en de verschraving van het (online) studieaanbod.

Wat betekende de lockdown voor huiselijk geweld?

Onderzoek van het Instituut Pedagogische Wetenschappen van de Leidse Universiteit wees uit dat tijdens de lockdown bijna veertigduizend kinderen, oftewel 14 op de 1.000, verwaarlozing en mishandeling meegemaakt hebben tijdens de lockdown. Dat was „significant hoger“ dan voor de pandemie, aldus de onderzoekers. Meest voorkomende verschijnselen zijn verwaarlozing van het onderwijs en kinderen die getuige waren van huiselijk geweld.

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

Hulporganisaties als Veilig Thuis meldden eind vorig jaar dat het aantal meldingen van huiselijk geweld gelijk bleef, maar de aard van de meldingen ernstiger werd. Dat maakte sneller ingrijpen nodig. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om een verwaarloosd kind dat slecht gekleed en op blote voeten buiten loopt in de kou, of kleinbehuisde gezinnen waar elke dag wordt gegild.

Het Centrum Seksueel Geweld zag het aantal meldingen van seksueel geweld afnemen. Dat vormde geen reden tot opluchting. Volgens het centrum voltrekt zich in veel woonhuizen een stille ramp. Klinisch psycholoog Iva Bicanic zei daarover: „We weten op basis van wetenschappelijk onderzoek bijna zeker dat misbruik in de huiselijke kring toeneemt als gevolg van oplopende stress. Denk aan een (stief)ouder die nu meer alcohol gebruikt en daardoor over grenzen gaat. Kinderen die door een huisgenoot worden misbruikt, hebben het nu extra zwaar. Deze jongens en meisjes kunnen nu niet naar school, niet naar sport, niet naar opa en oma. Daarmee valt voor hen een belangrijke escape weg.”

Welk effect hebben de twee lockdowns op schoolprestaties?

Met name kinderen van laagopgeleide ouders lijden onder de twee lockdowns. Door het sluiten van de basisscholen werd - twee lockdowns opgeteld - ruim drie maanden minder lesgegeven dan gebruikelijk.

De Nederlandse onderzoeker Mark Verhagen, werkend op de Universiteit van Oxford, volgde de prestaties tussen februari en juni vorig jaar van driehonderdduizend Nederlandse leerlingen via het leerlingvolgsysteem in het basisonderwijs. Dat was dus zowel voor als na de lockdown van midden maart. In die tijd zag hij de vooruitgang die met name kinderen van laagopgeleide ouders boekten, volledig verdampen.

Schoolsluitingen werken een groei van het analfabetisme in de hand.

Over de gevolgen voor de prestaties van middelbare scholieren zijn nog weinig harde gegevens. Te verwachten valt dat die erop achteruitgegaan zijn, doordat frequentie en vaak ook kwaliteit van lessen afnamen. Zowel leraren als scholieren zelf maken zich veel zorgen over de motivatie van leerlingen. Minister Arie Slob (Onderwijs, ChristenUnie) zei onlangs dat veel meer kinderen dit jaar misschien blijven zitten.

Er is overigens ook goed nieuws. Met extra inspanningen valt een belangrijk deel van de schade te repareren, zeggen deskundigen zoals Mark Verhagen uit Oxford, mits dat gericht gebeurt, bij de kinderen die het nodig hebben. Dat kan via bijles, verlengde lesdagen en/of het organiseren van zomerscholen. Op 17 februari stelde het kabinet hiervoor een omvangrijk, eenmalig pakket van 8,5 miljard euro beschikbaar voor scholen in het basis- en voortgezet onderwijs.

De prestaties van studenten leden volgens het ministerie van Onderwijs niet onder eerdergenoemde mentale problemen. Integendeel, november vorig jaar meldde het ministerie dat er in het voorjaar juist meer studiepunten in het hoger onderwijs waren behaald dan in het voorjaar van 2019. Mogelijk komt dit doordat studenten weinig anders te doen hadden.

Wat zijn de financiële en economische gevolgen van de lockdowns?

De massieve overheidssteun voor het bedrijfsleven (75 miljard euro), teruggelopen belastingontvangsten, de sterk gestegen kosten van de ziekenzorg (oplopend tot zo'n 5 miljard) en omvangrijke herstelprogramma's, doen de staatsschuld groeien tot bijna 500 miljard euro. De economische groei die begin vorig jaar was voorzien, veranderde in een krimp van 3,8 procent. Dat was een grotere teruggang dan tijdens de kredietcrisis van 2008. Het baanverlies in 2020 en 2021 schatte het UWV in januari 2021 in op 189.000. Met name jongeren zzp'ers en flexwerkers werden de dupe. Ook zal het tot nu laag gebleven aantal faillissementen versneld groeien, is de verwachting.

De macrocijfers mogen dramatisch ogen, de Nederlandse economie is te gezond en de positie van de staat te kredietwaardig om direct voor grote problemen te zorgen, zegt Arnoud Boot, hoogleraar financiële markten en lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. De echte economische schade ligt volgens hem elders.

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

„Dat is schade aan onze toekomstige productiviteit. Bedrijven en personeel zijn in een slaapstand gebracht. Aan onderzoek en ontwikkeling wordt veel minder gedaan. Onderwijsinstellingen, van vmbo tot en met universiteiten, zitten dicht. Het carrièrepatroon van veel werknemers, vooral belangrijk tussen je 30ste en 40ste, is in de houdgreep genomen.”

Al even onzichtbaar is de groeiende ongelijkheid, zegt Boot, bijvoorbeeld tussen mensen in loondienst en zzp'ers die veel opdrachten misliepen. „De verhouding tussen haves en have-nots komt op scherp te staan. Dat trekt een maatschappij uit elkaar, geeft onrust, waardoor een deel van het menselijk potentieel voor samenleving en economie niet wordt benut.”

Het vooruithelpen van jonge werknemers, vernieuwing van productie, het aanboren van nieuwe markten en versterking van research and development, verdienen daarom straks absolute prioriteit, zegt Boot. Ook moet volgens hem voorkomen worden dat de massieve overheidsleningen als een molensteen om de nek van bedrijven blijven hangen.

Welke (niet-beoogde) positieve effecten had de epidemie?

Het sterkste, onbedoelde, effect van de lockdown was misschien wel de vermindering van de CO2-uitstoot. Doordat het meeste vervoer in het voorjaar stil lag, werden er veel minder schadelijke stoffen uitgestoten. Volgens een schatting van het vakblad Nature (oktober) was de wereldwijde vermindering in de eerste helft van 2020 bijna 9 procent. Het ging om de grootste terugval sinds de Tweede Wereldoorlog. Doordat de uitstoot in de tweede helft van het jaar aantrok, kwam het totaal uit op een vermindering van ongeveer 7 procent. Om de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs te halen, zou zo'n reductie van 7 procent overigens elk jaar nodig zijn, tot 2030.

Verder kwam er een enorme versnelling van onderzoek, goedkeuringsprocedures en productie van vaccins. Zowel het virus als de lockdown legden een enorme druk op de farmaceutische industrie. Binnen een jaar kwamen er vaccins. De meeste bleken ook nog eens zeer effectief.

Daarnaast namen terrorisme en (bepaalde vormen van) criminaliteit substantieel af. Islamitische Staat, verantwoordelijk voor veel bloedige aanslagen in Europa in de periode 2014-2018, ried zijn aanhangers om gezondheidsredenen af naar „ongelovig” en „door de gesel Gods gestraft Europa” te reizen. Ook waren er door de lockdowns nauwelijks doelwitten meer zoals grote groepen mensen, aldus terrorismebestrijder NCTV.

In Nederland zelf waren er in 2020 naar schatting van verzekeraars dertigduizend inbraken minder, het laagste aantal in zeker tien jaar en 22 procent minder dan het jaar ervoor. Daartegenover zag het fenomeen 'coronacriminaliteit' het licht. Oplichting met mondkapjes en vaccins, alsmede datadiefstal bij de GGD waren nieuwe vormen van criminaliteit.

Tot slot vlakke de bevolkingsgroei van Nederland af. Dat verlaagt wellicht de druk op de woningbouw, infrastructuur en natuurgebieden. Volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek was de omvang van de immigratie vorig jaar ongeveer 58.000 personen kleiner dan in 2019. Bovendien overleden er in 2020 meer mensen dan er geboren werden.

Praten over zelfdoding kan bij hulp- en preventielijn 'Zelfmoord? Praat erover'. Telefoon 0900-0113 of www.113.nl.

Notes

Praten over zelfdoding kan bij hulp- en preventielijn 'Zelfmoord? Praat erover'. Telefoon 0900-0113 of www.113.nl.

Graphic

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

Illustratie Jasmijn van der Weide

Load-Date: February 26, 2021

End of Document

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

NRC.NEXT

26 februari 2021 vrijdag

1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 4271 words

Byline: Kees Versteegh Illustraties Jasmijn van der Weide

Body

ABSTRACT

Op 27 februari 2020 werd bekend dat het coronavirus voor het eerst Nederland had bereikt. Bij een 56-jarige man uit Loon op Zand werd als eerste officieel Covid-19 vastgesteld. Hij overleefde en herstelde. Een week later, op 6 maart, overleed een man van 86 in Rotterdam aan het virus, officieel de eerste coronadode in Nederland. Een jaar later maakt NRC de balans op. Hoe dodelijk en ziekmakend was het virus in het eerste jaar? Welke gevolgen had de aanpak de afgelopen twaalf maanden om het virus te bestrijden? Was het middel erger dan de kwaal, zoals vier medisch specialisten in NRC betoogden?

VOLLEDIGE TEKST:

Het coronavirus confronteerde Nederland, met zijn vergrijsde bevolking en vele welvaartsziekten, met een afschuwelijk dilemma, zo blijkt uit het 'schaderapport' dat NRC van een jaar coronabestrijding maakte. Met de lockdowns zijn vermoedelijk vele duizenden extra doden en ernstig zieken voorkomen, net als een volledige ontwrichting van het zorgsysteem. Die lockdowns vroegen echter een hoge prijs op politiek, economisch en sociaal gebied. Constitutioneel verankerde vrijheden en andere rechten werden opgeschort. Vele jongeren konden zich tijdens studie en vroege fases van hun carrières niet ontwikkelen en lijdten psychische schade. De ongelijkheid binnen de samenleving nam eerder toe dan af, mede doordat schoolsluitingen vooral kansarme kinderen treffen.

In de verhouding staat-burger komt de eerste sterker uit de crisis, blijkt verder uit de inventarisatie van NRC. De overheid weet nu meer over het gedrag van burgers, bijvoorbeeld door de gedetailleerde monitoring van experimentele bijeenkomsten met veel mensen. Daarnaast heeft de staat, meer dan bij andere vaccins, invloed op de verdeling ervan. Ook heeft de overheid het voortouw bij de herstelprogramma's voor het post-coronatijdperk.

Hiertegenover verzwakte de positie van de burger juist. De lockdowns maakten hem en haar onvrijer, minder welvarend en in sommige opzichten angstiger en passiever.

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

Hoeveel mensen in Nederland zijn tot nu toe overleden door corona of er (langdurig) ziek van geworden?

Van de ongeveer 1,1 miljoen mensen die positief testten op corona, zijn er volgens het RIVM ongeveer 15.500 aan het virus overleden. De meesten waren ouder dan 80 jaar: zo'n 30 procent van de besmette tachtigplussers overleed, ruim 4.000 mensen. Ouderen hebben vaak een slechter werkend afweersysteem.

Onderliggende aandoeningen verhogen de kans op een ernstiger verloop van de ziekte. Van alle patiënten onder de 70 jaar die sinds de uitbraak op 27 februari 2020 zijn overleden, had zeker 70 procent een onderliggend probleem; vooral hart- en vaatziekten, hoge bloeddruk, diabetes (suikerziekte) en chronische longaandoeningen. Ook mensen met een chronische nierziekte, kanker, een chronische zenuw- of spierziekte of met ernstige obesitas bleken kwetsbaar.

Maar het overgrote deel van de coronapatiënten heeft geringe of zelfs geen klachten. De klachten gaan niet verder dan verkoudheid, hoofdpijn, keelpijn, koorts. Ook treden vaak geur- en smaakverlies op.

Wie meer klachten heeft dan de hierboven genoemde kan vaak last houden van hardnekkige verschijnselen ('long Covid'). De klachten variëren in dat geval van het nauwelijks kunnen bewegen door spierpijn, pijn op de borst en ademhalingsproblemen tot chronische vermoeidheidsverschijnselen.

Er werden tot begin februari van dit jaar bijna 31.500 mensen opgenomen in het ziekenhuis. Daarnaast lagen er ongeveer 7.500 op een intensivere-afdeling.

Hoeveel mensen overlijden er zonder een lockdown?

Wetenschappelijk leidt het geen twijfel dat het aantal doden aanmerkelijk hoger was geweest als er geen lockdowns waren geweest. Sluiting van een groot deel van de samenleving beperkt het aantal interacties waarbij besmettingen plaatsvinden, sterk. Hoeveel doden daarmee precies zijn voorkomen, is niet bekend.

Wel heeft het RIVM schattingen gemaakt van het aantal IC-opnames dat door lockdowns werd voorkomen. Van begin maart tot midden april 2020 zijn zo'n 23.000 IC-opnames voorkomen. Bij de tweede lockdown was dat veel minder. Afgelopen woensdag zei Jaap van Dissel van het RIVM dat met deze lockdown (inclusief avondklok) naar schatting 6.300 IC-opnames zijn voorkomen.

De schattingen van sterfte bij het volledig afschaffen van de lockdown lopen sterk uiteen. Maar vorig jaar hanteerde de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) nog een wereldwijd mortaliteitspercentage van 3,14 procent (dus ongeveer drie op de honderd besmette personen). In augustus rapporteerde dezelfde organisatie dat veel studies inmiddels uitkwamen op een sterfte tussen de 0,5 en 1 procent (zonder lockdowns dus).

Voor Nederland hanteert het RIVM een percentage van 1 procent. Deze schatting is echter gebaseerd op onderzoeken uit het begin van de pandemie, van medio maart tot juni. Dat was een beduidend andere situatie dan nu. Zo waren er destijds nauwelijks mensen met antistoffen tegen het virus. Volgens schattingen van het RIVM en bloedbank Sanquin hebben inmiddels tussen de twee en drie miljoen mensen (exclusief de ongeveer miljoen gevaccineerden) dergelijke antistoffen.

Wat waren de gevolgen van voorrang geven aan Covid-19-patiënten boven andere patiënten?

Er bestaan alleen schattingen van de aantallen zogeheten 'verloren gezonde levensjaren' door het uitstellen van operaties, ingrepen en behandelingen, omdat coronapatiënten voorgingen. Het RIVM schatte eind vorig jaar het aantal verloren gezonde levensjaren op maximaal vijftigduizend. Dit verlies trad vooral op door uitstel en soms afstel van bijvoorbeeld heup- en knieoperaties, niertransplantaties en oogoperaties. Ervan uitgaand dat het om vijftigduizend individuele gevallen gaat, zou het dus gaan om vijftigduizend personen op een bevolking van zeventien miljoen. Inmiddels is er opnieuw sprake van verdringing, sinds de stijging van het aantal coronapatiënten in de ziekenhuizen vanaf oktober 2020.

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

In het onderzoek van het RIVM was niet het effect van verdringing door Covid-19 op kankerbehandelingen betrokken. Volgens een inventarisatie van de databank van het Integraal Kankercentrum, begin februari, daalde begin vorig jaar het aantal kankerdiagnoses met ongeveer een kwart. De onderzoekers schreven dit toe aan een lagere bereidheid van mensen om de huisarts te bezoeken. Ook werden bevolkingsonderzoeken naar kanker tijdelijk stilgelegd. In 2020 kregen vierduizend minder mensen te horen dat ze kanker hadden dan het jaar ervoor. Het gaat daarbij vooral om borstkanker, darmkanker en prostaatkanker.

In 2020 schreven huisartsen ongeveer een miljoen minder verwijzingen uit naar specialisten en ziekenhuizen. Over de „gezondheidsschade“ die daardoor is ontstaan, „maken wij ons zorgen“, aldus de Nederlandse Zorgautoriteit eind 2020.

Wat waren de gevolgen voor de vrijheden van de burger?

Meer nog dan andere westerse leiders verwoordde de Duitse bondskanselier Angela Merkel welke vrijheden burgers moesten inleveren door de lockdown. Onder verwijzing naar de sluiting van bedrijven, scholen, kerken, winkels, musea, verenigingen en andere instellingen zei Merkel maart vorig jaar in een nationale toespraak: „Ik weet (...) hoe hard de sluitingen ingrijpen in ons leven en in ons zelfbeeld als democratie. Het zijn beperkingen die er in de Bondsrepubliek nooit eerder waren. Laat mij u verzekeren: voor iemand als ik, voor wie reis- en bewegingsvrijheid een moeizaam veroverd recht is, zijn zulke beperkingen alleen als absolute noodzakelijkheid te rechtvaardigen. Ze zullen in een democratie nooit lichtvaardig en alleen tijdelijk genomen kunnen worden. Op dit moment kunnen we niet anders omdat we levens willen redden.“

Ook Nederland schortte vanaf 15 maart 2020 veel vrijheden van de burger op. Bedrijven in de horeca, entertainment en sportsector werden gesloten, net als musea en theaters en scholen. Reizen werd ontraden. De vrijheid van demonstratie werd ingeperkt, eerst om gezondheidsredenen, later ook uit angst voor rellen of andere gevaren voor de openbare orde. Op kerken, moskeeën en andere religieuze centra werd steeds grotere druk uitgeoefend hun bezoek te beperken.

Constitutionele rechten van de burger die de overheid beperkte waren: de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging (Grondwetsartikel 6), de vrijheid van vereniging (artikel 8), de vrijheid van vergadering en betoging (artikel 9), en de vrijheid van onderwijs (artikel 23).

Andere beperkingen, zoals die op vrij reizen en ondernemerschap, raakten respectievelijk artikel 13 uit de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens van de VN, en artikel 16 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Deze rechten wegen overigens minder zwaar dan constitutionele rechten uit de nationale Grondwet.

Ook de volksvertegenwoordiging kreeg met (deels zelfopgelegde) beperkingen te maken. Het parlement bracht zijn zittingen terug tot strikt noodzakelijke debatten. Daardoor werd het moeilijker de talloze overheidsmaatregelen tegen corona van deugdelijke parlementaire controle te voorzien. De wettelijke basis voor de constitutionele beperkingen en bestrijdingsmaatregelen van de staat, bleek gebrekkig. Ze werd geformuleerd in noodverordeningen die alleen voor kortdurende crisissituaties zijn bedoeld. Pas op 1 december 2020 ging de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 in, die de noodverordeningen moet vervangen.

Verder beperkte het kabinet tijdelijk de mogelijkheden van de pers om op grond van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob) informatie op te vragen over de besluitvorming rond het coronabeleid. Volgens minister Hugo de Jonge (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) werd de belasting voor het ambtelijk apparaat te groot. Ook Algemene Zaken, het ministerie van premier Rutte, weigerde in december een reeks interne documenten publiek te maken. De beperkingen op de Wob maakte het moeilijker voor media om kritisch te berichten over besluitvorming door het kabinet.

De meeste vrijheidsbeperkingen werden zonder veel protest van burgers doorgevoerd, met uitzondering van de avondklok. Velen wilden juist verder gaan dan de overheid; maart vorig jaar drongen veel leraren en ouders - met succes - aan op sluiting van scholen, terwijl de overheid ze wilde openhouden.

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

De meeste beperkingen zijn nog van kracht, na een verlichting van de lockdown in de zomer. Wel zijn de basisscholen sinds 8 februari weer open; de middelbare scholen openen na een sluiting sinds najaar 2020, vanaf begin maart gedeeltelijk hun poorten. Dat geldt echter niet voor hogescholen en universiteiten.

Een nieuwe beperking is de avondklok die op 23 januari van dit jaar inging en onlangs werd verlengd tot 2 maart. Aanvankelijk probeerde het kabinet via een weinig gebruikte wet het parlement te passeren, maar werd daarbij op 16 februari teruggefloten door de Haagse rechter. Vervolgens gingen beide Kamers der Staten-Generaal binnen een paar dagen akkoord met een speedwet. Die geeft de minister van Justitie niet alleen de bevoegdheid een avondklok in te stellen, maar ook om het „vertoeven in de buitenlucht“ overdag aan banden te leggen.

Als de lockdown later dit jaar wordt verlicht, zullen veel constitutionele beperkingen worden opgeheven. Dat geldt niet voor de toegenomen invloed van de (ongekozen) bureaucratie en technocratie (ministeries, gemeenten, gezondheidsdiensten, technische en wetenschappelijke centra). Deze weten veel meer over het gedrag en de gezondheid van burgers dan een jaar geleden. Voor de inmiddels miljoenen uitgevoerde testen en vaccinaties moest iedereen persoonlijke gegevens achterlaten die soms uitlekten, zoals bij de GGD. Op zowel lokaal als rijksniveau is veel kennis vergaard over crowd control. Dat gebeurde zowel bij het vormgeven van de anderhalvemetersamenleving in de publieke ruimte en bij festivals, als bij het vroegtijdig beheersen van rellen.

Het proefevenement met vijfhonderd bezoekers in het Beatrix Theater in Utrecht, maandag 15 februari, werd gedetailleerd gemonitord. Dat leverde volgens de Nijmeegse hoogleraar infectiepreventie Andreas Voss „heel veel gedragsdata“ op. „De bezoekers hebben geen enkel geheim meer voor de onderzoekers“, zei hij.

De ervaring leert, zegt de Leidse staatsrechtgeleerde Wim Voermans, dat de overheid eenmaal veroverde ruimte op burger en parlement niet meer snel teruggeeft. „Overheden die stoer optreden in crisistijd, raken daar snel aan gewend“, aldus Voermans, die vorige week een boek over besturen in coronatijd publiceerde. „Ze blijven steeds nieuwe gevaren en risico's zien waartegen opgetreden moet worden. Het parlement moet dan toch weer een toontje lager gaan zingen. Vrijheidsrechten van burgers worden dan toch weer terugschroefd.“

Welke gevolgen zijn er voor decivil society

De vrijheid van het individu krijgt niet alleen gestalte door eerbiediging door de overheid van zijn of haar constitutionele rechten. Ze wordt ook gevormd in het maatschappelijk middenveld. NGO's volgen de overheid kritisch. Tienduizenden religieuze en geestelijke instellingen, verenigingen, organisaties, en clubs bieden zingeving, schoonheid, troost, verbinding, hulp, lol, ontspanning en gezelligheid. Daarmee geven ze vitaliteit en veerkracht aan een samenleving.

De lockdown heeft de activiteiten van dit middenveld zowel sterk beperkt als van aard veranderd. De saamhorigheid werd aangetast. Femke Slegers die samen met Reclame Fossielvrij strijdt tegen reclames voor fossiele brandstoffen, vertelt: „Wat je mist is de actie op straat, waarbij je elkaar motiveert en versterkt, nieuwe mensen tegenkomt met wie je een onverwachte match ontdekt. Je wordt daar als beweging sterker van.“

Tijdens de digitale alternatieven verloren belangrijke, zelfs heilige momenten voor betrokkenen hun waarde. Christelijk gelovigen waren niet in staat ter Heilige Communie te gaan. Bezoekers van yoga-scholen konden niet meer, fysiek, samen intense momenten beleven zoals een gezamenlijke meditatie of het aannemen van de savasana (lijkhouding).

Initiatieven van actiegroepen werden aan banden gelegd. De eerder genoemde groep van Slegers blies in oktober een actie tegen Shell en het ministerie van Economische Zaken af nadat de gemeente Den Haag de voorgenomen actie van strenge voorwaarden had voorzien.

Leidde de lockdown tot meer suïcides en ernstige psychische problemen?

Op 13 september 2020, zeven uur 's ochtends, kleepte een 87-jarige inwoner van een woonzorgcomplex in Voorburg zich aan, stopte zijn paspoort, een kammetje en foto's van zijn kinderen in zijn zak, klom op een

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

keukentrapje en sprong van het balkon op de negende verdieping. Uit verklaringen van familieleden, opgetekend door het AD, bleek dat de man het vooruitzicht van een tweede lockdown niet aankon.

In de eerste maanden van de pandemie, voorjaar 2020, bestonden er in medische kringen grote zorgen over mogelijke toename van het aantal suïcides als gevolg van eenzaamheid en opsluiting, met name van ouderen. Tot eind 2020 werden die zorgen nauwelijks bewaarheid. „We zagen allerlei risicofactoren toenemen”, zei Renske Gilissen, hoofdonderzoeker bij de Stichting 113 Zelfmoordpreventie, eind januari tegen de NOS. „We hielden rekening met meer zelfdodingen als gevolg van werkloosheid, eenzaamheid en financiële problemen. Maar wat we tot december 2020 hebben vastgesteld, was dat er geen toename was van het aantal suïcides.”

Wel kwamen er meer kinderen op IC's na een zelfmoordpoging, al ontbreken hier cijfers. Károly Illy, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde, lid van het Outbreak Management Team (OMT), sprak in januari in De Gelderlander van een duidelijke toename. „Het is het topje van de ijsberg van alle ellende die eronder ligt.”

Met name jongeren lopen meer rond met gedachten aan en zelfs plannen voor suïcide. Klopten januari 2019 nog zo'n driehonderd mensen aan bij 113 Zelfmoordpreventie voor hulp, een jaar later waren dat er tussen de vier- en vijfhonderd. Zeventig procent van de hulpvragers was jonger dan dertig jaar.

Klachten over depressiviteit en problemen zoals slaapgebrek en chronische vermoeidheid namen in reactie op de pandemie en de lockdown sterk toe. Het World Economic Forum sprak in een internationaal onderzoek van een „wereldwijde mentale gezondheids crisis”. Lockdowns spelen daarbij een rol, maar ook angst voor het virus zelf en de gevolgen ervan voor de eigen gezondheid.

Een aparte categorie vormen de psychische gevolgen van de lockdowns voor pubers en scholieren. Die uitten zich niet alleen in hulpvragen bij artsen, maar vermoedelijk ook in experimenteel drugsgebruik. Op 3 februari berichtte het Parool over de dood van de 14-jarige Pepijn Remmers. Het ging om een als actief en sociaal omschreven jongen die volgens zijn familie zwaar leed onder de isolatie en verveling als gevolg van de lockdown. Remmers had zich teruggetrokken in een tentje, ergens op een verlaten stuk terrein in Amsterdam, en experimenteerde daar met de verslavende drug 3-MMC. Vermoedelijk werd deze drug hem fataal, in combinatie met ingeademde giftige dampen van een apparaat dat het tentje moest verwarmen.

Ook over studenten bestaan veel toenemende zorgen. Uit onderzoek van Caring Universities, een project van de Vrije Universiteit en de universiteiten van Leiden, Utrecht en Maastricht, bleek eind vorig jaar dat 52 procent van de studenten zich eenzamer voelde en 45 procent somberder was dan voor corona. Studentenpsychologen meldden een sterke groei van klachten over eenzaamheid en depressiviteit. Vooral buitenlandse studenten hebben het zwaar. De Universiteit van Groningen kondigde aan meer psychologen aan te stellen om de groei aan klachten aan te kunnen.

De klachten en zorgen gaan vooral over de eenzaamheid van de studentenkamer, vermindering van uitgaansmogelijkheden, het verdwijnen van studentenbaantjes en stagemogelijkheden, zorgen over de olopende studieschuld en de vershraling van het (online) studieaanbod.

Wat betekende de lockdown voor huiselijk geweld?

Onderzoek van het Instituut Pedagogische Wetenschappen van de Leidse Universiteit wees uit dat tijdens de lockdown bijna veertigduizend kinderen, oftewel 14 op de 1.000, verwaarlozing en mishandeling meegemaakt hebben tijdens de lockdown. Dat was „significant hoger” dan voor de pandemie, aldus de onderzoekers. Meest voorkomende verschijnselen zijn verwaarlozing van het onderwijs en kinderen die getuige waren van huiselijk geweld.

Hulporganisaties als Veilig Thuis melden eind vorig jaar dat het aantal meldingen van huiselijk geweld gelijk bleef, maar de aard van de meldingen ernstiger werd. Dat maakte sneller ingrijpen nodig. Daarbij gaat het bijvoorbeeld

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

om een verwaarloosd kind dat slecht gekleed en op blote voeten buiten loopt in de kou, of kleinbehuisde gezinnen waar elke dag wordt gegild.

Het Centrum Seksueel Geweld zag het aantal meldingen van seksueel geweld afnemen. Dat vormde geen reden tot opluchting. Volgens het centrum voltrekt zich in veel woonhuizen een stille ramp. Klinisch psycholoog Iva Bicanic zei daar over: „We weten op basis van wetenschappelijk onderzoek bijna zeker dat misbruik in de huiselijke kring toeneemt als gevolg van oplopende stress. Denk aan een (stief)ouder die nu meer alcohol gebruikt en daardoor over grenzen gaat. Kinderen die door een huisgenoot worden misbruikt, hebben het nu extra zwaar. Deze jongens en meisjes kunnen nu niet naar school, niet naar sport, niet naar opa en oma. Daarmee valt voor hen een belangrijke escape weg.”

Welk effect hebben de twee lockdowns op schoolprestaties?

Met name kinderen van laagopgeleide ouders lijden onder de twee lockdowns. Door het sluiten van de basisscholen werd - twee lockdowns opgeteld - ruim drie maanden minder lesgegeven dan gebruikelijk.

De Nederlandse onderzoeker Mark Verhagen, werkend op de Universiteit van Oxford, volgde de prestaties tussen februari en juni vorig jaar van driehonderdduizend Nederlandse leerlingen via het leerlingvolgsysteem in het basisonderwijs. Dat was dus zowel voor als na de lockdown van midden maart. In die tijd zag hij de vooruitgang die met name kinderen van laagopgeleide ouders boekten, volledig verdampen.

Schoolsluitingen werken een groei van het analfabetisme in de hand.

Over de gevolgen voor de prestaties van middelbare scholieren zijn nog weinig harde gegevens. Te verwachten valt dat die erop achteruitgegaan zijn, doordat frequentie en vaak ook kwaliteit van lessen afnamen. Zowel leraren als scholieren zelf maken zich veel zorgen over de motivatie van leerlingen. Minister Arie Slob (Onderwijs, ChristenUnie) zei onlangs dat veel meer kinderen dit jaar misschien blijven zitten.

Er is overigens ook goed nieuws. Met extra inspanningen valt een belangrijk deel van de schade te repareren, zeggen deskundigen zoals Mark Verhagen uit Oxford, mits dat gericht gebeurt, bij de kinderen die het nodig hebben. Dat kan via bijles, verlengde lesdagen en/of het organiseren van zomerscholen. Op 17 februari stelde het kabinet hiervoor een omvangrijk, eenmalig pakket van 8,5 miljard euro beschikbaar voor scholen in het basis- en voortgezet onderwijs.

De prestaties van studenten leden volgens het ministerie van Onderwijs niet onder eerdergenoemde mentale problemen. Integendeel, november vorig jaar meldde het ministerie dat er in het voorjaar juist meer studiepunten in het hoger onderwijs waren behaald dan in het voorjaar van 2019. Mogelijk komt dit doordat studenten weinig anders te doen hadden.

Wat zijn de financiële en economische gevolgen van de lockdowns?

De massieve overheidssteun voor het bedrijfsleven (75 miljard euro), teruggelopen belastingontvangsten, de sterk gestegen kosten van de gezondheidszorg (oplopend tot zo'n 5 miljard) en omvangrijke herstelprogramma's, doen de staatsschuld groeien tot bijna 500 miljard euro. De economische groei die begin vorig jaar was voorzien, veranderde in een krimp van 3,8 procent. Dat was een grotere teruggang dan tijdens de kredietcrisis van 2008. Het baanverlies in 2020 en 2021 schatte het UWV in januari 2021 in op 189.000. Met name jongeren zzp'ers en flexwerkers werden de dupe. Ook zal het tot nu laag gebleven aantal faillissementen versneld groeien, is de verwachting.

De macrocijfers mogen dramatisch ogen, de Nederlandse economie is te gezond en de positie van de staat te kredietwaardig om direct voor grote problemen te zorgen, zegt Arnoud Boot, hoogleraar Financiële markten en lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. De echte economische schade ligt volgens hem elders. „Dat is schade aan onze toekomstige productiviteit. Bedrijven en personeel zijn in een slaapstand gebracht. Aan onderzoek en ontwikkeling wordt veel minder gedaan. Onderwijsinstellingen, van vmbo tot en met universiteiten,

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

zitten dicht. Het carrièrepatroon van veel werknemers, vooral belangrijk tussen je 30ste en 40ste, is in de houdgreep genomen."

Al even onzichtbaar is de groeiende ongelijkheid, zegt Boot, bijvoorbeeld tussen mensen in loondienst en zzp'ers die veel opdrachten misliepen. „De verhouding tussen haves en have-nots komt op scherp te staan. Dat trekt een maatschappij uit elkaar, geeft onrust, waardoor een deel van het menselijk potentieel voor samenleving en economie niet wordt benut."

Het vooruithelpen van jonge werknemers, vernieuwing van productie, het aanboren van nieuwe markten en versterking van research and development, verdienen daarom straks absolute prioriteit, zegt Boot. Ook moet volgens hem voorkomen worden dat de massieve overheidsleningen als een molensteen om de nek van bedrijven blijven hangen.

Welke (niet-beoogde) positieve effecten had de epidemie?

Het sterkste, onbedoelde, effect van de lockdown was misschien wel de vermindering van de CO2-uitstoot. Doordat het meeste vervoer in het voorjaar stil lag, werden er veel minder schadelijke stoffen uitgestoten. Volgens een schatting van het vakblad Nature (oktober) was de wereldwijde vermindering in de eerste helft van 2020 bijna 9 procent. Het ging om de grootste terugval sinds de Tweede Wereldoorlog. Doordat de uitstoot in de tweede helft van het jaar aantrok, kwam het totaal uit op een vermindering van ongeveer 7 procent. Om de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs te halen, zou zo'n reductie van 7 procent overigens elk jaar nodig zijn, tot 2030.

Verder kwam er een enorme versnelling van onderzoek, goedkeuringsprocedures en productie van vaccins. Zowel het virus als de lockdown legden een enorme druk op de farmaceutische industrie. Binnen een jaar kwamen er vaccins. De meeste bleken ook nog eens zeer effectief.

Daarnaast namen terrorisme en (bepaalde vormen van) criminaliteit substantieel af. Islamitische Staat, verantwoordelijk voor veel bloedige aanslagen in Europa in de periode 2014-2018, ried zijn aanhangers om gezondheidsredenen af naar „ongelovig" en „door de gesel Gods gestraft Europa" te reizen. Ook waren er door de lockdowns nauwelijks doelwitten meer zoals grote groepen mensen, aldus terrorismebestrijder NCTV.

In Nederland zelf waren er in 2020 naar schatting van verzekeraars dertigduizend inbraken minder, het laagste aantal in zeker tien jaar en 22 procent minder dan het jaar ervoor. Daartegenover zag het fenomeen 'coronacriminaliteit' het licht. Oplichting met mondkapjes en vaccins, alsmede datadiefstal bij de GGD waren nieuwe vormen van criminaliteit.

Tot slot vlakke de bevolkingsgroei van Nederland af. Dat verlaagt wellicht de druk op de woningbouw, infrastructuur en natuurgebieden. Volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek was de omvang van de immigratie vorig jaar ongeveer 58.000 personen kleiner dan in 2019. Bovendien overleden er in 2020 meer mensen dan er geboren werden.

Praten over zelfdoding kan bij hulp- en preventielijn 'Zelfmoord? Praat erover'. Telefoon 0900-0113 of www.113.nl.

Notes

Praten over zelfdoding kan bij hulp- en preventielijn 'Zelfmoord? Praat erover'. Telefoon 0900-0113 of www.113.nl.

Graphic

27 februari 2020; 1 jaar corona; 15.500 doden, 189.000 banen verloren. Deze en andere gevolgen van de epidemie en de bestrijding ervan, tot nu toe.

Illustratie Jasmijn van der Weide

Load-Date: February 25, 2021

End of Document

Corona

de Volkskrant

27 januari 2021 woensdag

Copyright 2021 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 5

Length: 384 words

Body

Portugal overweegt EU-landen te vragen patiënten op te nemen of personeel te sturen

Portugal overweegt de hulp in te roepen van de EU. Sinds begin januari neemt het aantal besmettingen snel toe. Dit leidt ook tot een forse toename van het aantal sterfgevallen. Ziekenhuisbedden zijn er nog wel, aldus minister van Volksgezondheid Marta Temido. 'Waar wij mee worstelen, is het vinden van genoeg personeel.' Mogelijk wordt andere EU-landen gevraagd patiënten op te nemen of personeel te sturen. Het land met iets meer dan 10 miljoen inwoners heeft ruim drie keer zoveel coronapatiënten in het ziekenhuis als Nederland: ruim 7 duizend, van wie 765 op de ic. In Portugal stierven 10.721 inwoners aan een covid-infectie, van wie bijna 4 duizend sinds het begin van 2021. De afgelopen week zijn ruim 800 besmettingen per 100 duizend inwoners gemeld, het viervoudige van de Nederlandse besmettingsgraad.

RIVM: aantal besmettingen daalt, Britse variant wint terrein

Het aantal gemelde besmettingen daalt nog steeds, maar minder snel dan begin januari. Het aandeel van de Britse variant in de besmettingen groeit, meldt het RIVM. In de week van 4 tot 10 januari was 8,6 procent van de positieve testen het gevolg van de meer besmettelijke mutatie, naar schatting was dit afgelopen week ruim eenderde. De afgelopen week zijn 35.635 besmettingen gemeld, 8 procent minder dan de week daarvoor. Vorige week daalde het aantal meldingen met ruim 20 procent. Het aantal nieuwe ziekenhuisopnamen en sterfgevallen daalde licht. Op de ic werden 241 nieuwe coronapatiënten opgenomen, 14 minder dan vorige week. Op de gewone verpleegafdelingen nam het aantal wekelijkse opnamen toe met 182 naar 1.264. Het RIVM meldt 512 sterfgevallen vanwege covid-19, de week daarvoor 608.

Even groot deel testen positief

11,7 procent van de coronatesten is positief, net als vorige week. Sinds begin september is dit percentage niet lager dan 10 geweest. De resultaten van de gemeente Lansingerland zijn door het RIVM buiten beschouwing gelaten bij het berekenen van het deel van de testen dat positief is. Door de massale testcampagne was het percentage daar behoorlijk veel lager. De percentages verschillen flink per regio. In Limburg-Noord is ruim 15 procent positief, in Groningen minder dan 10.

Corona

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: January 26, 2021

End of Document

Meer sterfte dan ooit sinds de oorlog; Oversterfte in coronajaar; In 2020 overleden veel meer mensen dan verwacht, met name door het coronavirus ; Sterftcijfers in 2020

NRC.NEXT

15 januari 2021 vrijdag

1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 953 words

Byline: Erik van Gameren

Wouter van Loon

Rik Wassens

Dateline: Amsterdam

Body

ABSTRACT

Oversterfte

In 2020 overleden veel meer mensen dan verwacht, met name door het coronavirus. Die hogere sterfte was erg ongelijk verdeeld over het land en over leeftijdsgroepen. Maar ook de groep onder de 65 bleef niet geheel gespaard.

VOLLEDIGE TEKST:

15.164 doden. Zo hoog was de oversterfte afgelopen jaar, voor het overgrote deel te wijten aan Covid-19. Het aantal sterfgevallen lag in het pandemiejaar 2020 10 procent hoger dan verwacht.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek maakt deze vrijdag de laatste sterftcijfers over 2020 bekend. Daaruit blijkt: het was een historisch jaar. Sinds de Tweede Wereldoorlog overleden er niet zoveel Nederlanders per hoofd van de bevolking: 967 personen per 100.000 inwoners. Het vorige naoorlogse recordjaar komt daar niet eens in de buurt: dat was 1993, toen er een heftige influenza-epidemie was. Dat jaar waren er 901 doden per 100.000

Meer sterfte dan ooit sinds de oorlog; Oversterfte in coronajaar; In 2020 overleden veel meer mensen dan verwacht, met name door het coronavirus ; Sterftcijfer....

inwoners. In andere jaren met grote griepgolven was dat getal nog lager. In 2018, bijvoorbeeld, overleden er 890 mensen per 100.000 inwoners.

Aanvankelijk was de sterfte aan Covid-19 wel redelijk te vergelijken met een fikse griepgolf, stelt Tanja Traag, hoofdsocioloog van het CBS en verantwoordelijk voor de publicatie van de sterftcijfers. In maart, april en mei - de eerste golf - was de oversterfte zo'n 9.000 mensen. Het getal is goed te vergelijken met het werkelijke aantal sterfgevallen door Covid-19, dat later dit voorjaar definitief vastgesteld wordt. Volgens het CBS rapporteerden artsen in de eerste zes maanden van dit jaar dat zo'n 10.000 mensen aan het coronavirus stierven.

Traag: „Dat is vergelijkbaar met de sterfte door de griepgolf in de winter van 2017 en 2018, toen er een oversterfte van een dikke 9.000 mensen was." Met één groot verschil: er hoefden geen ingrijpende maatregelen aan te pas te komen om de griepgolf onder controle te krijgen. Een flinke influenza-epidemie leidt ook tot volle ziekenhuizen, maar dat is een ziekte die Nederland kent, legt Traag uit. Door de griep prik genieten kwetsbaren bovendien al enige bescherming. Er was een lockdown - de eerste - nodig om de eerste golf van de pandemie in Nederland af te remmen. Het gevolg: na een extreme sterftepiek van twee weken in april werd het tij gekeerd.

Wat het afgelopen jaar uniek maakt is dat na de eerste golf een tweede volgde. Doorgaans houdt de griep zich even koest als die een winter lang door het land heeft geraasd, bij Covid-19 hield het eigenlijk niet op. Ook in de zomerperiode, waarin je ondersterfte zou verwachten, was die er nauwelijks. In de drie zomermaanden stierven zo'n 700 personen minder dan verwacht, lang niet genoeg om de oversterfte van de eerste golf te compenseren. Een hittegolf in augustus zorgde los van het coronavirus ook voor oversterfte en leidde tot ruim 700 extra sterfgevallen in twee weken.

De tweede golf houdt veel langer aan. Vooralsnog is de oversterfte lager, maar die komt al in de buurt van de eerste golf - ruim 7.500 extra sterfgevallen tot het eind van 2020. Het zou goed kunnen, stelt Traag, dat de sterfte door de tweede coronagolf in 2021 alsnog die van de eerste overstijgt.

Met name onder 65-plussers vielen harde klappen. De oversterfte was relatief gezien het hoogste voor de 65- tot 80-jarigen. Daar stierven 12 procent meer mensen dan verwacht. Onder 80-plussers waren 8.800 meer sterfgevallen te betreuren dan zonder Covid-19 verwacht werd, een stijging van zo'n 10 procent. Het leidde niet zelden tot schrijnende situaties. Mensen die eenzaam stierven, of waar familie alleen op het laatste moment bij kon zijn.

Anders dan bij griep was er ook onder jongere leeftijdscategorieën oversterfte. Onder Nederlanders onder de 65 waren er ruim 900 extra doden. Traag: „Dat lijkt vrij weinig, maar er is überhaupt weinig sterfte onder mensen jonger dan 65. Je hebt bij griep helemaal geen oversterfte onder de 65."

Bevolkingskrimp door corona

Chronisch zieken, kwetsbaren of gehandicapten die onder de Wet langdurige zorg vallen en intensieve zorg krijgen, zijn een categorie op zichzelf. In de tweede golf, volgens het CBS begonnen in de laatste week van september, stierven tot nu toe 22.000 van deze groep - 4.200 meer dan in deze periode verwacht, een toename van 24 procent.

De verschillen in de oversterfte tussen de regio's waren groot. De noordelijke provincies werden nauwelijks geraakt: in Groningen en Friesland was geen of nauwelijks oversterfte. Hoe anders is dat in Brabant en Limburg, die in de eerste golf hard werden geraakt en waar ook aan het eind van het jaar verschillende brandhaarden waren.

In Brabant was er een oversterfte van ruim 3.500 mensen, zo'n 15 procent meer dan normaal. In Limburg stierven zo'n 1.500 mensen meer dan verwacht, 13 procent. In sommige regio's was de sterfte zo hoog, dat gemeenten waarvan de bevolking normaal gesproken zou zijn gegroeid, nu te maken hebben met krimp, stelt Traag van het CBS. Dat is het geval in gemeenten als Uden in Oost-Brabant en de gemeente Peel en Maas in Limburg.

Meer sterfte dan ooit sinds de oorlog; Oversterfte in coronajaar; In 2020 overleden veel meer mensen dan verwacht, met name door het coronavirus ; Sterftcijfe....

Nederland is niet het enige land dat forse oversterfte gekend heeft in 2020. Tijdens de eerste golf lag de sterfte in de Europese Unie zo'n 25 procent hoger dan verwacht, becijferde het Europese mortaliteitsinstituut EuroMomo al. Nederlandse ouderen komen er relatief slecht vanaf. De verschillen verklaren is complex. Die hangen volgens experts samen met allerlei factoren, van het dieet en het zorgsysteem tot onderliggende ziektes, verschillen in levensstijl en bevolkingsopbouw. Wrang genoeg speelt ook goede ouderenzorg waarschijnlijk een rol. Ook relatief gezonde ouderen waren - en zijn - kwetsbaar voor het coronavirus.

Gemeenten als Uden en Maas en Peel die rekenden op een groei van de bevolking zagen die in 2020 krimpen

Load-Date: February 1, 2021

End of Document

Meer sterfte dan ooit sinds de oorlog; Oversterftein coronajaar; In 2020 overleden veel meer mensen dan verwacht, met name door het coronavirus ; Sterftcijfers in 2020

NRC Handelsblad
15 januari 2021 vrijdag
1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 956 words

Byline: Erik van Gameren

Wouter van Loon

Rik Wassens

Dateline: Amsterdam

Body

ABSTRACT

Oversterfte

In 2020 overleden veel meer mensen dan verwacht, met name door het coronavirus. Die hogere sterfte was erg ongelijk verdeeld over het land en over leeftijdsgroepen. Maar ook de groep onder de 65 bleef niet geheel gespaard.

VOLLEDIGE TEKST:

15.164 doden. Zo hoog was de oversterfte afgelopen jaar, voor het overgrote deel te wijten aan Covid-19. Het aantal sterfgevallen lag in het pandemiejaar 2020 10 procent hoger dan verwacht.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek maakt deze vrijdag de laatste sterftcijfers over 2020 bekend. Daaruit blijkt: het was een historisch jaar. Sinds de Tweede Wereldoorlog overleden er niet zoveel Nederlanders per hoofd van de bevolking: 967 personen per 100.000 inwoners. Het vorige naoorlogse recordjaar komt daar niet eens in de

Meer sterfte dan ooit sinds de oorlog; Oversterfte in coronajaar; In 2020 overleden veel meer mensen dan verwacht, met name door het coronavirus; Sterftcijfers

buurt: dat was 1993, toen er een heftige influenza-epidemie was. Dat jaar waren er 901 doden per 100.000 inwoners. In andere jaren met grote griepgolven was dat getal nog lager. In 2018, bijvoorbeeld, overleden er 890 mensen per 100.000 inwoners.

Aanvankelijk was de sterfte aan Covid-19 wel redelijk te vergelijken met een fikse griepgolf, stelt Tanja Traag, hoofdsocioloog van het CBS en verantwoordelijk voor de publicatie van de sterftcijfers. In maart, april en mei - de eerste golf - was de oversterfte zo'n 9.000 mensen. Het getal is goed te vergelijken met het werkelijke aantal sterfgevallen door Covid-19, dat later dit voorjaar definitief vastgesteld wordt. Volgens het CBS rapporteerden artsen in de eerste zes maanden van dit jaar dat zo'n 10.000 mensen aan het coronavirus stierven.

Traag: „Dat is vergelijkbaar met de sterfte door de griepgolf in de winter van 2017 en 2018, toen er een oversterfte van een dikke 9.000 mensen was." Met één groot verschil: er hoefden geen ingrijpende maatregelen aan te pas te komen om de griepgolf onder controle te krijgen. Een flinke influenza-epidemie leidt ook tot volle ziekenhuizen, maar dat is een ziekte die Nederland kent, legt Traag uit. Door de griep prik genieten kwetsbaren bovendien al enige bescherming. Er was een lockdown - de eerste - nodig om de eerste golf van de pandemie in Nederland af te remmen. Het gevolg: na een extreme sterftepiek van twee weken in april werd het tij gekeerd.

Wat het afgelopen jaar uniek maakt is dat na de eerste golf een tweede volgde. Doorgaans houdt de griep zich even koest als die een winter lang door het land heeft geraasd, bij Covid-19 hield het eigenlijk niet op. Ook in de zomerperiode, waarin je ondersterfte zou verwachten, was die er nauwelijks. In de drie zomermaanden stierven zo'n 700 personen minder dan verwacht, lang niet genoeg om de oversterfte van de eerste golf te compenseren. Een hittegolf in augustus zorgde los van het coronavirus ook voor oversterfte en leidde tot ruim 700 extra sterfgevallen in twee weken.

De tweede golf houdt veel langer aan. Vooralsnog is de oversterfte lager, maar die komt al in de buurt van de eerste golf - ruim 7.500 extra sterfgevallen tot het eind van 2020. Het zou goed kunnen, stelt Traag, dat de sterfte door de tweede coronagolf in 2021 alsnog die van de eerste overstijgt.

Met name onder 65-plussers vielen harde klappen. De oversterfte was relatief gezien het hoogste voor de 65- tot 80-jarigen. Daar stierven 12 procent meer mensen dan verwacht. Onder 80-plussers waren 8.800 meer sterfgevallen te betreuren dan zonder Covid-19 verwacht werd, een stijging van zo'n 10 procent. Het leidde niet zelden tot schrijnende situaties. Mensen die eenzaam stierven, of waar familie alleen op het laatste moment bij kon zijn.

Anders dan bij griep was er ook onder jongere leeftijdscategorieën oversterfte. Onder Nederlanders onder de 65 waren er ruim 900 extra doden. Traag: „Dat lijkt vrij weinig, maar er is überhaupt weinig sterfte onder mensen jonger dan 65. Je hebt bij griep helemaal geen oversterfte onder de 65."

Bevolkingskrimp door corona

Chronisch zieken, kwetsbaren of gehandicapten die onder de Wet langdurige zorg vallen en intensieve zorg krijgen, zijn een categorie op zichzelf. In de tweede golf, volgens het CBS begonnen in de laatste week van september, stierven tot nu toe 22.000 van deze groep - 4.200 meer dan in deze periode verwacht, een toename van 24 procent.

De verschillen in de oversterfte tussen de regio's waren groot. De noordelijke provincies werden nauwelijks geraakt: in Groningen en Friesland was geen of nauwelijks oversterfte. Hoe anders is dat in Brabant en Limburg, die in de eerste golf hard werden geraakt en waar ook aan het eind van het jaar verschillende brandhaarden waren.

In Brabant was er een oversterfte van ruim 3.500 mensen, zo'n 15 procent meer dan normaal. In Limburg stierven zo'n 1.500 mensen meer dan verwacht, 13 procent. In sommige regio's was de sterfte zo hoog, dat gemeenten waarvan de bevolking normaal gesproken zou zijn gegroeid, nu te maken hebben met krimp, stelt Traag van het CBS. Dat is het geval in gemeenten als Uden in Oost-Brabant en de gemeente Peel en Maas in Limburg.

Meer sterfte dan ooit sinds de oorlog; Oversterfte in coronajaar; In 2020 overleden veel meer mensen dan verwacht, met name door het coronavirus; Sterftcijfers

Nederland is niet het enige land dat forse oversterfte gekend heeft in 2020. Tijdens de eerste golf lag de sterfte in de Europese Unie zo'n 25 procent hoger dan verwacht, becijferde het Europese mortaliteitsinstituut EuroMomo. Nederlandse ouderen komen er relatief slecht vanaf. De verschillen verklaren is complex. Die hangen volgens experts samen met allerlei factoren, van het dieet en het zorgsysteem tot onderliggende ziektes, verschillen in levensstijl en bevolkingsopbouw. Wrang genoeg speelt ook goede gezondheids- en ouderenzorg waarschijnlijk een rol. Ook relatief gezonde ouderen waren - en zijn - kwetsbaar voor het coronavirus.

Gemeenten als Uden en Peel en Maas die rekenden op een groei van de bevolking zagen die in 2020 krimpen

Load-Date: January 15, 2021

Aantal doden stijgt naar 771 en bijna alle ic-bedden zijn bezet

Trouw

30 maart 2020 maandag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Section: Vandaag; Blz. 4

Length: 537 words

Byline: JOEP ENGELS, REDACTIE WETENSCHAP

Highlight: Afgelopen weekend overleden 225 mensen als gevolg van het coronavirus. Huisartsen zien niet dat de trend in de sterfte afvlakt.

Body

laatste cijfers coronacrisis

Het dodental door het nieuwe coronavirus in Nederland is gestegen tot 771. Het RIVM maakte de laatste cijfers gistermiddag bekend. Gisteren kwamen er 132 sterfgevallen bij, zaterdag waren het er 93 extra.

Het aantal geregistreerde besmettingen in Nederland is gestegen tot 10.886. Dat zijn er 1104 meer dan zaterdag, toen het er 9762 waren. Sinds het begin van de uitbraak van de coronacrisis zijn in Nederland nu 3483 patiënten opgenomen in ziekenhuizen. Zaterdag waren dat er 2954. De helft van de opgenomen patiënten is 71 jaar en ouder, van de overleden patiënten was de helft 81 jaar en ouder.

Gisteravond lagen 983 patiënten van wie bewezen is dat ze het coronavirus hebben, op de ic. Daarmee lijkt de capaciteit in Nederland volledig benut. Er wordt gewerkt aan een uitbreiding van die capaciteit naar 1050 ic-bedden, maar die lijkt pas woensdag te zijn voltooid. Intussen worden wel patiënten overgebracht naar ziekenhuizen in Duitsland. Elke dag komen er ongeveer honderd ic-patiënten bij. Doordat patiënten daar enige tijd verblijven, stijgt het totaal aantal patiënten dat op de ic ligt in Nederland met ongeveer tachtig per dag.

Nog altijd kent Noord-Brabant de meeste besmettingen (3017) en kwamen er in absolute aantallen in die provincie de meeste gevallen bij (269). Maar relatief is de groei in Noord- en Zuid-Holland en in Gelderland groter.

Volgens het RIVM groeit het aantal ziekenhuisopnames en sterfgevallen minder snel dan verwacht was zonder maatregelen. Of de maatregelen echt effect hebben, moet de komende dagen blijken uit de cijfers.

Aantal doden stijgt naar 771 en bijna alle ic-bedden zijn bezet

Dit weekend meldden diverse huisartsen in Brabant dat veel coronapatiënten en sterfgevallen niet worden geregistreerd. In huisartspraktijken die normaal een of twee sterfgevallen per week zien, gelden die aantallen nu soms per dag. Veel van die overledenen hadden klachten die pasten bij corona, maar werden daar niet op getest, vertelde een huisarts Eduard Graat uit Uden in 'Nieuwsuur'. "Die zijn dus ook niet doorgegeven als overleden door corona."

De huisartsen zien dan ook niet dat de trend in de sterfte afvlakt. Het RIVM bevestigt dat er een onderrapportage is van het werkelijke aantal gevallen, omdat niet alle patiënten met Covid-19 getest worden. De ziekte moet vooral getest én gemeld worden, zodat er maatregelen kunnen worden genomen, aldus het RIVM, en niet om de statistiek beter te maken.

Ook bij een 'normale' griep epidemie worden niet alle overledenen op de griep getest. Het RIVM reconstrueert dan achteraf of er in die periode oversterfte is geweest, en of die is toe te schrijven aan de griep.

Ook als het gaat om lichte gevallen, is er sprake van onderrapportage. Uit een studie onder zorgmedewerkers van het Amphia Ziekenhuis in Breda en het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis in Tilburg bleek dit weekend dat er begin maart al 86 besmettingen waren en dat de ongeveer helft dat nauwelijks had gemerkt. Als dat ook landelijk zou gelden en veel Nederlanders besmet zijn zonder dat ze klachten hebben gehad, is het virus al veel wijder verspreid en zijn veel meer mensen dan gedacht immuun.

Of de maatregelen echt effect hebben, moet de komende dagen blijken uit de cijfers

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: March 29, 2020

Aantal coronapatiënten in ziekenhuis verder gestegen

De Telegraaf.nl

13 augustus 2020 donderdag 2:24 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE

Length: 156 words

Dateline: ROTTERDAM

Body

Het aantal coronapatiënten dat in een ziekenhuis ligt, blijft stijgen. Ziekenhuizen behandelen momenteel 158 mensen wegens het coronavirus. Dat is het hoogste aantal sinds 1 juli. In twee weken tijd is het aantal patiënten net niet verdubbeld, van 80 naar 158. „Het totaal aantal opgenomen COVID-patiënten neemt nog steeds toe. We moeten alert blijven omdat we ook een toename van het aantal besmettingen zien”, verklaart Ernst Kuipers, voorzitter van het Landelijk Netwerk Acute Zorg.

Volgens het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding behandelen de intensive cares momenteel 31 coronapatiënten, 4 minder dan op woensdag. Het aantal patiënten op verpleegafdelingen steeg juist van 115 naar 127, en ook dat is het hoogste aantal sinds begin juli.

Intensive cares behandelen ook 612 mensen met andere aandoeningen. In totaal liggen dus 643 mensen op een intensive care. Dat betekent dat ongeveer 500 bedden daar niet worden gebruikt.

Graphic

Image, Afdeling coronapatiënten in Albert Schweitzer Ziekenhuis., ANP / HH

Load-Date: August 14, 2020

Een lockdown mag niet wennen - schroef het priktempo op ; *Commentaar*

NRC Handelsblad

24 maart 2021 woensdag

1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: OPINIE; Blz. 17

Length: 573 words

Body

ABSTRACT

Coronamaatregelen

VOLLEDIGE TEKST:

Het klonk mooi, vlak voor de verkiezingen: demissionair premier Rutte neigde steeds meer naar „risico's" zei hij op 8 maart in zijn persconferentie: „We moeten ons op weg naar de eindstreep steeds blijven afvragen: wat kan er al, op een veilige manier?" De scholen, kappers en zwembaden waren net open en winkelen mocht, op afspraak. Pasen lonkte, demissionair minister Hugo de Jonge (Volksgezondheid, CDA) zinspeelde erop dat de terrassen dan weer open konden. Want, zei Rutte, het juk van de lockdown weegt steeds zwaarder: „Als je de impact van corona op jongeren op je in laat werken, als je de kaalslag en ellende bij veel bedrijven ziet, dan is het volstrekt duidelijk dat we de lockdown in deze vorm niet nog vier maanden volhouden."

Het zal toeval zijn maar een week ná de door Rutte gewonnen verkiezingen, klinkt het anders: de coronamaatregelen blijven van kracht tot 20 april.

Toegegeven, de voorzichtige beloftes waren gedaan op voorwaarde dat de besmettingscijfers verbeterden. En dat doen ze niet. Afgelopen maand steeg het aantal besmettingen gestaag tot een piek op zaterdag. Het aantal ziekenhuisopnames stijgt ook weer, nu al tot boven de 2.000 Covid-19-patiënten, van wie 600 op de intensive care.

De vraag is alleen of afschaffing van bijvoorbeeld de avondklok zo veel zou uitmaken. Volgens sommige virologen is nooit aangetoond dat de avondklok bijdraagt aan het indammen van het virus. En het blijft een zwaar middel, waar burgers zich al twee maanden aan houden. Niet omdat „we er een beetje aan gewend zijn", zoals Hugo de Jonge suggereerde, maar omdat men anders een boete krijgt.

De Tweede Kamer zal deze week spreken over een uurtje opschuiven van de avondklok naar 22.00. Over een massage minder, een sportklas meer, een doelgroep zus en een uitvoerder zo.

Een lockdown mag niet wennen - schroef het priktempo op ; Commentaar

Terwijl de Kamer het demissionair kabinet echt weer eens over de grote lijn zou moeten bevragen: over de ruim 700.000 vaccins die op de plank liggen. En het lage vaccinatie-tempo in het algemeen. Want vaccineren is de enige uitweg uit deze crisis.

Het wil maar niet opschieten met het inenten van alle potentieel kwetsbare mensen. Even leek Nederland zijn beschamende achterstand op andere landen in te lopen, maar volgens internationale vergelijkingen is het Hollandse tempo weer te laag. In Nederland heeft 11 procent van de volwassen bevolking één prik gehad, in Marokko 18 procent, Servië 32 procent en in het Verenigd Koninkrijk en Chili 45 procent. Ook op de meeste EU-landen loopt Nederland achter.

Terwijl elke prik telt. Uit Britse cijfers, waar in 100 dagen tijd ruim 25 miljoen volwassenen één keer zijn ingeënt, blijkt dat het aantal Covid-19-patiënten dat in het ziekenhuis belandde met 85 tot 90 procent daalde toen 30 procent van de bevolking (de kwetsbaarste groep) was gevaccineerd.

Ook in de Nederlandse verpleeghuizen is het aantal besmettingen en sterfgevallen drastisch gedaald nu alle tachtig-plussers één Corona-prik hebben gehad.

Alles op alles zetten, is het devies. 24/7 inenten, desnoods met behulp van het leger, huisartsen en ziekenhuizen. Verschillende ziekenhuisdirecteuren, huisartsen en apothekers hebben dat al voorgesteld.

Een lockdown mag niet wennen. Het gevoel van urgentie om eruit te komen, dat onder de bevolking steeds groter wordt, moet terug in het Catshuis en de Tweede Kamer.

24/7 inenten is het devies, desnoods met behulp van het leger, huisartsen en ziekenhuizen

Load-Date: March 24, 2021

Een lockdown mag niet wennen - schroef het prik-tempo op ; *Commentaar*

NRC.NEXT

24 maart 2021 woensdag

1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: OPINIE; Blz. 17

Length: 573 words

Body

ABSTRACT

Coronamaatregelen

VOLLEDIGE TEKST:

Het klonk mooi, vlak voor de verkiezingen: demissionair premier Rutte neigde steeds meer naar „risico's" zei hij op 8 maart in zijn persconferentie: „We moeten ons op weg naar de eindstreep steeds blijven afvragen: wat kan er al, op een veilige manier?" De scholen, kappers en zwembaden waren net open en winkelen mocht, op afspraak. Pasen lonkte, demissionair minister Hugo de Jonge (Volksgezondheid, CDA) zinspeelde erop dat de terrassen dan weer open konden. Want, zei Rutte, het juk van de lockdown weegt steeds zwaarder: „Als je de impact van corona op jongeren op je in laat werken, als je de kaalslag en ellende bij veel bedrijven ziet, dan is het volstrekt duidelijk dat we de lockdown in deze vorm niet nog vier maanden volhouden."

Het zal toeval zijn maar een week ná de door Rutte gewonnen verkiezingen, klinkt het anders: de coronamaatregelen blijven van kracht tot 20 april.

Toegegeven, de voorzichtige belofte waren gedaan op voorwaarde dat de besmettingscijfers verbeterden. En dat doen ze niet. Afgelopen maand steeg het aantal besmettingen gestaag tot een piek op zaterdag. Het aantal ziekenhuisopnames stijgt ook weer, nu al tot boven de 2.000 Covid-19-patiënten, van wie 600 op de intensive care.

De vraag is alleen of afschaffing van bijvoorbeeld de avondklok zo veel zou uitmaken. Volgens sommige virologen is nooit aangetoond dat de avondklok bijdraagt aan het indammen van het virus. En het blijft een zwaar middel, waar burgers zich al twee maanden aan houden. Niet omdat „we er een beetje aan gewend zijn", zoals Hugo de Jonge suggereerde, maar omdat men anders een boete krijgt.

De Tweede Kamer zal deze week spreken over een uurtje opschuiven van de avondklok naar 22.00. Over een massage minder, een sportklas meer, een doelgroep zus en een uitvoerder zo.

Een lockdown mag niet wennen - schroef het prik-tempo op ; Commentaar

Terwijl de Kamer het demissionair kabinet echt weer eens over de grote lijn zou moeten bevragen: over de ruim 700.000 vaccins die op de plank liggen. En het lage vaccinatie-tempo in het algemeen. Want vaccineren is de enige uitweg uit deze crisis.

Het wil maar niet opschieten met het inenten van alle potentieel kwetsbare mensen. Even leek Nederland zijn beschamende achterstand op andere landen in te lopen, maar volgens internationale vergelijkingen is het Hollandse tempo weer te laag. In Nederland heeft 11 procent van de volwassen bevolking één prik gehad, in Marokko 18 procent, Servië 32 procent en in het Verenigd Koninkrijk en Chili 45 procent. Ook op de meeste EU-landen loopt Nederland achter.

Terwijl elke prik telt. Uit Britse cijfers, waar in 100 dagen tijd ruim 25 miljoen volwassenen één keer zijn ingeënt, blijkt dat het aantal Covid-19-patiënten dat in het ziekenhuis belandde met 85 tot 90 procent daalden toen 30 procent van de bevolking (de kwetsbaarste groep) was gevaccineerd.

Ook in de Nederlandse verpleeghuizen is het aantal besmettingen en sterfgevallen drastisch gedaald nu alle tachtig-plussers één Corona-prik hebben gehad.

Alles op alles zetten, is het devies. 24/7 inenten, desnoods met behulp van het leger, huisartsen en ziekenhuizen. Verschillende ziekenhuisdirecteuren, huisartsen en apothekers hebben dat al voorgesteld.

Een lockdown mag niet wennen. Het gevoel van urgentie om eruit te komen, dat onder de bevolking steeds groter wordt, moet terug in het Catshuis en de Tweede Kamer.

24-7 inenten is het devies, desnoods met behulp van het leger, huisartsen en ziekenhuizen

Load-Date: March 23, 2021

Sterven aan corona, maar dan verdekt

NRC Handelsblad

2 mei 2020 zaterdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 8

Length: 790 words

Byline: Marcel aan de Brugh

Dateline: Amsterdam

Body

ABSTRACT

Coronacijfers

Het sterftecijfer lag de afgelopen weken hoger. Maar dat komt niet alleen direct door corona. Mogelijk mijden mensen met bijvoorbeeld hartklachten de dokter.

VOLLEDIGE TEKST:

Covid-19 eist meer slachtoffers dan veel landen rapporteren. De officiële cijfers van veel landen - waaronder Nederland - beperken zich tot bevestigde gevallen: mensen die positief zijn getest op het coronavirus. Maar er overlijden ook mensen aan Covid-19 die niet zijn getest. Dit speelt vooral in verpleeg- en verzorgingshuizen, maar ook thuis overlijden mensen aan de infectie zonder te zijn getest.

Ook websites die de actuele stand van het aantal sterfgevallen aan Covid-19 weergeven - zoals die van Worldometer of de Johns Hopkins University - schetsen een onvolledig beeld, doordat het testbeleid van landen uiteenloopt, en doordat landen hun coronadoden anders rapporteren.

Deze andere manier van rapporteren verklaart bijvoorbeeld waarom België wereldwijd de meeste sterfgevallen per miljoen inwoners telt. Het land geeft niet alleen het overlijden van positief geteste patiënten door, maar ook de sterfgevallen met vermoedelijk het virus als oorzaak. Dat betreft ongeteste mensen die wél de klinische symptomen van Covid-19 vertoonden. Uit het wekelijks epidemiologisch bulletin van 30 april van Sciensano, de Belgische evenknie van het RIVM, blijkt dat van de tot dan toe 7.594 sterfgevallen er 4.036 in woon-zorgcentra verbleven; van die 4.036 was 86 procent geclassificeerd als 'mogelijk geval', dus niet getest.

Ook andere cijfers

Om de werkelijke ernst van Covid-19 te duiden, wordt sinds enkele weken dan ook gekeken naar een andere bron: de cijfers van álle sterfgevallen aan álle oorzaken. Vergelijking met de verwachte 'normale' sterfte in een periode laat zien in hoeverre de sterfte is toegenomen. In Nederland wordt deze 'oversterfte' bepaald door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), op basis van gegevens van gemeenten.

In tal van Europese landen begon de oversterfte medio maart sterk op te lopen, volgens gegevens van Euro-Momo, dat van 24 Europese landen data over oversterfte verzamelt. In de Verenigde Staten liep de oversterfte sterk op vanaf begin april. Dat er een link is met Covid-19 is duidelijk. Maar is de oversterfte er volledig aan toe te schrijven?

Volgens cardioloog Rudolf de Boer van het UMC Groningen staat dat „helemaal niet vast". Met internationale collega's heeft hij een artikel geschreven over wat ze de „vergeten slachtoffers" noemen. Het is gepubliceerd op medRxiv, een site voor academische artikelen die nog moeten worden beoordeeld door vakgenoten. De onderzoekers verzamelden gegevens (tot 22 april) over de oversterfte, en het aantal bevestigde coronadoden voor Nederland, Engeland en Wales, Schotland, en de staat New York. Het gat tussen oversterfte en coronadoden verschilde per land. Het was het grootst in Nederland, met 51 procent.

In hun artikel speculeren de onderzoekers over dat gat. Welke doden zijn dit? Misschien zitten er mensen tussen met hartklachten die zich niet hebben gemeld bij hun arts omdat ze bang waren in een ziekenhuis met coronapatiënten terecht te komen en vervolgens aan een infarct zijn overleden. „Daar zijn verhalen van", zegt De Boer. Misschien zijn er mensen met kanker overleden omdat hun behandeling werd uitgesteld. Het beeld wordt nog complexer, zegt hij, als je bedenkt dat er door de lockdown in het verkeer en in fabrieken misschien minder slachtoffers dan normaal zijn gevallen. In Denemarken ging de lockdown op 12 maart in. „Daarna zagen we de verspreiding van het griepvirus dramatisch dalen." Vestergaard ziet in de oversterfte „een heel duidelijk signaal" van Covid-19. Maar hoe groot het aandeel in de oversterfte is, durft hij niet te zeggen. Ook volgens socioloog Tanja Traag van het CBS is „een belangrijk deel" van het gat tussen oversterfte en de bevestigde Covid-19-sterfgevallen te verklaren door corona. Een percentage durft ook zij niet te noemen.

De cijfers van Sciensano bieden enige houvast. In het laatste weekbulletin is te zien dat er in België vanaf week 12 (16 t/m 22 maart) oversterfte is. De cijfers lopen tot en met week 16, die op 19 april eindigt. Opgeteld bedroeg de oversterfte over die vier weken 6.544 personen. In het dagbulletin van 20 april meldt het instituut 5.828 Covid-19-sterfgevallen, met de kanttekening dat er vertraging in de meldingen zit. Op basis van deze getallen zou Covid-19 dus bijna 90 procent van de oversterfte in België verklaren.

Hoe de oversterfte in Nederland precies is opgebouwd, zegt Traag, zal duidelijker worden als er nauwkeuriger onderzoek naar de doodsoorzaken is gedaan. „Die informatie komt in de komende maanden beschikbaar."

Sterven aan corona, maar dan verdekt

Load-Date: May 8, 2020

Sterven aan corona, maar dan verdekt

NRC.NEXT

2 mei 2020 zaterdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 8

Length: 790 words

Byline: Marcel aan de Brugh

Dateline: Amsterdam

Body

ABSTRACT

Coronacijfers

Het sterftecijfer lag de afgelopen weken hoger. Maar dat komt niet alleen direct door corona. Mogelijk mijden mensen met bijvoorbeeld hartklachten de dokter.

VOLLEDIGE TEKST:

Covid-19 eist meer slachtoffers dan veel landen rapporteren. De officiële cijfers van veel landen - waaronder Nederland - beperken zich tot bevestigde gevallen: mensen die positief zijn getest op het coronavirus. Maar er overlijden ook mensen aan Covid-19 die niet zijn getest. Dit speelt vooral in verpleeg- en verzorgingshuizen, maar ook thuis overlijden mensen aan de infectie zonder te zijn getest.

Ook websites die de actuele stand van het aantal sterfgevallen aan Covid-19 weergeven - zoals die van Worldometer of de Johns Hopkins University - schetsen een onvolledig beeld, doordat het testbeleid van landen uiteenloopt, en doordat landen hun coronadoden anders rapporteren.

Deze andere manier van rapporteren verklaart bijvoorbeeld waarom België wereldwijd de meeste sterfgevallen per miljoen inwoners telt. Het land geeft niet alleen het overlijden van positief geteste patiënten door, maar ook de sterfgevallen met vermoedelijk het virus als oorzaak. Dat betreft ongeteste mensen die wél de klinische symptomen van Covid-19 vertoonden. Uit het wekelijks epidemiologisch bulletin van 30 april van Sciensano, de Belgische evenknie van het RIVM, blijkt dat van de tot dan toe 7.594 sterfgevallen er 4.036 in woon-zorgcentra verbleven; van die 4.036 was 86 procent geclassificeerd als 'mogelijk geval', dus niet getest.

Ook andere cijfers

Sterven aan corona, maar dan verdekt

Om de werkelijke ernst van Covid-19 te duiden, wordt sinds enkele weken dan ook gekeken naar een andere bron: de cijfers van álle sterfgevallen aan álle oorzaken. Vergelijking met de verwachte 'normale' sterfte in een periode laat zien in hoeverre de sterfte is toegenomen. In Nederland wordt deze 'oversterfte' bepaald door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), op basis van gegevens van gemeenten.

In tal van Europese landen begon de oversterfte medio maart sterk op te lopen, volgens gegevens van Euro-Momo, dat van 24 Europese landen data over oversterfte verzamelt. In de Verenigde Staten liep de oversterfte sterk op vanaf begin april. Dat er een link is met Covid-19 is duidelijk. Maar is de oversterfte er volledig aan toe te schrijven?

Volgens cardioloog Rudolf de Boer van het UMC Groningen staat dat „helemaal niet vast”. Met internationale collega's heeft hij een artikel geschreven over wat ze de „vergeten slachtoffers” noemen. Het is gepubliceerd op medRxiv, een site voor academische artikelen die nog moeten worden beoordeeld door vakgenoten. De onderzoekers verzamelden gegevens (tot 22 april) over de oversterfte, en het aantal bevestigde coronadoden voor Nederland, Engeland en Wales, Schotland, en de staat New York. Het gat tussen oversterfte en coronadoden verschilde per land. Het was het grootst in Nederland, met 51 procent.

In hun artikel speculeren de onderzoekers over dat gat. Welke doden zijn dit? Misschien zitten er mensen tussen met hartklachten die zich niet hebben gemeld bij hun arts omdat ze bang waren in een ziekenhuis met coronapatiënten terecht te komen en vervolgens aan een infarct zijn overleden. „Daar zijn verhalen van”, zegt De Boer. Misschien zijn er mensen met kanker overleden omdat hun behandeling werd uitgesteld. Het beeld wordt nog complexer, zegt hij, als je bedenkt dat er door de lockdown in het verkeer en in fabrieken misschien minder slachtoffers dan normaal zijn gevallen. In Denemarken ging de lockdown op 12 maart in. „Daarna zagen we de verspreiding van het griepvirus dramatisch dalen.” Vestergaard ziet in de oversterfte „een heel duidelijk signaal” van Covid-19. Maar hoe groot het aandeel in de oversterfte is, durft hij niet te zeggen. Ook volgens socioloog Tanja Traag van het CBS is „een belangrijk deel” van het gat tussen oversterfte en de bevestigde Covid-19-sterfgevallen te verklaren door corona. Een percentage durft ook zij niet te noemen.

De cijfers van Sciensano bieden enige houvast. In het laatste weekbulletin is te zien dat er in België vanaf week 12 (16 t/m 22 maart) oversterfte is. De cijfers lopen tot en met week 16, die op 19 april eindigt. Opgeteld bedroeg de oversterfte over die vier weken 6.544 personen. In het dagbulletin van 20 april meldt het instituut 5.828 Covid-19-sterfgevallen, met de kanttekening dat er vertraging in de meldingen zit. Op basis van deze getallen zou Covid-19 dus bijna 90 procent van de oversterfte in België verklaren.

Hoe de oversterfte in Nederland precies is opgebouwd, zegt Traag, zal duidelijker worden als er nauwkeuriger onderzoek naar de doodsoorzaken is gedaan. „Die informatie komt in de komende maanden beschikbaar.”

Sterven aan corona, maar dan verdekt

Load-Date: May 1, 2020

corona in cijfers

de Volkskrant

20 mei 2020 woensdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 249 words

Byline: SEMINA AJROVIC, SERENA FRIJTERS

Body

Het virus in de wereld

Geen tweede besmettingsgolf na heropening van scholen in Denemarken

Het aantal bevestigde besmettingen en sterfgevallen door covid-19 in Denemarken laat na vijf weken van minder strenge maatregelen nog steeds geen tweede golf zien. Er zijn wat schommelingen van dag tot dag, maar over het algemeen is er sprake van een dalende lijn. Denemarken was een van de eerste landen van Europa waar de scholen weer geopend werden. De week na de heropening nam de groei van het aantal besmettingen toe, en waren er zorgen over een tweede uitbraak. Deze stijging heeft niet doorgezet. In Denemarken overleden tot nu toe minstens 551 personen aan het virus, en zijn er 11.044 besmettingen bevestigd. Er overleden 95 Denen per miljoen inwoners, waarmee het sterftecijfer ongeveer gelijk is aan dat van Duitsland. In Nederland overleden tot nu toe zeker 334 personen per miljoen inwoners.

Het virus in Nederland

Sinds coronacrisis neemt bevolking af in zuiden en Amsterdam

Het aantal inwoners van Nederland daalt sinds het begin van de coronacrisis, meldt het CBS. Er zijn grote regionale verschillen. Vooral in Zuid-Limburg, Oost-Groningen, Brabant en Amsterdam en omgeving nam het inwonertal af. In Brabant en Limburg kwam de daling vooral door toegenomen sterfte, in Amsterdam en Noordoost-Groningen door afgenomen immigratie. In Friesland veranderde weinig, in Drenthe en Zeeland nam de bevolking in sommige regio's juist toe.

Sterfte in Nederland

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: May 19, 2020

End of Document

'We hebben gewonnen dankzij maatregelen'; Viroloog Erasmus MC positief over daling van aantal ziekenhuisopnames

De Telegraaf
7 mei 2020 donderdag
Nederland

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; Blz. 6

Length: 454 words

Byline: Arianne Mantel

Body

Viroloog Erasmus MC positief over daling van aantal ziekenhuisopnames

door Arianne Mantel

Rotterdam - Het is positief nieuws dat het laagste aantal ziekenhuisopnames sinds 11 maart is gemeld van patiënten met Covid-19 in ons land. Het RIVM heeft woensdag 27 nieuwe meldingen over ziekenhuisopnames binnengekregen.

„De afvlakking gaat best hard nu. We hebben echt gewonnen. Maar we moeten niet vergeten dat we dit bereikt hebben mede dankzij alle genomen maatregelen en de manier waarop mensen hieraan meewerken", zegt viroloog Eric van Gorp van het Erasmus MC.

De viroloog verwacht dat het aantal nieuwe coronapatiënten wel nog wat zal nadruppelen. „Het zal naar verwachting nog een klein staartje hebben. Eigenlijk is dit het natuurlijke verloop van een verkoudheidsvirus, wat Covid-19 ook is. We zitten nu in mei en dan dooft de verspreiding van zo'n verkoudheidsvirus langzaam uit. Net zoals we dat zien bij de griep - influenza. Daar zien we ook altijd de introductie van het virus en de verspreiding opkomen in oktober en rond deze periode uitdoven."

Dat betekent volgens Van Gorp dat het coronavirus in theorie rond oktober weer kan terugkomen.

„Maar zeker weten we het 'of en hoe' niet. Het kan als een nieuwe variant terugkomen, misschien een mildere variant en omdat we nu bewuster zijn van de noodzaak van hygiëne en het vermijden van massale bijeenkomsten, zal de kans op verspreiding dan kleiner zijn."

Brabant

'We hebben gewonnen dankzij maatregelen'; Viroloog Erasmus MC positief over daling van aantal ziekenhuisopnames

De viroloog benadrukt nogmaals dat deze positieve getallen zijn bereikt door de beperkende maatregelen. „En ook een beetje geluk. We mogen blij zijn dat de Brabantse toestanden niet over heel Nederland zijn uitgewaaierd. Daar hielden we wel rekening mee. En dat we geen Italiaanse of Spaanse taferelen hebben gekend. Er is net op tijd ingegrepen. Ik snap dat het verleidelijk is om de maatregelen te versoepelen en dat het ook zal gebeuren, maar het is belangrijk dat we een paar lessen de toekomst mee in nemen, zoals het vermijden van massaliteit.

Afstand houden blijft een goed idee, evenals regelmatig handen wassen en een goede hoesthygiëne. Het gaat dus om de lessons learned, juist als de overheid weer dingen gaat vrijgeven."

Het aantal vastgestelde coronabesmettingen is met 232 stuks gestegen tot 41.319. Er zijn nu 5204 mensen overleden aan Covid-19: dat is een toename van 36. In de officiële registratie staan alleen mensen die voor hun overlijden positief zijn getest op het virus.

Het werkelijke aantal overledenen is waarschijnlijk beduidend hoger. Duidelijk is volgens het RIVM wel dat zowel de sterfte als het aantal opnames nog steeds daalt. Het aantal coronapatiënten dat op de intensive care ligt, bedraagt 628. Dat zijn er 16 minder dan een dag eerder.

Load-Date: May 6, 2020

Corona in cijfers

de Volkskrant

5 juni 2020 vrijdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 234 words

Byline: SEMINA AJROVIC, XANDER VAN UFFELEN

Body

Besmettingen in Nederland

GROTER AANTAL TESTEN VERTAALT ZICH IN GROEI VAN HET AANTAL BESMETTINGEN

Het testen van iedere burger met verkoudheidsklachten leidt duidelijk tot een toename van het gemelde aantal besmettingen. Het RIVM meldde er donderdag 209, woensdag waren er 86 nieuwe besmettingen. De afgelopen dagen testten 25 GGD's ruim 17 duizend burgers die het landelijke telefoonnummer hadden gebeld. Slechts een beperkt deel van hen is dus daadwerkelijk besmet met het coronavirus. Het RIVM geeft voortaan ook informatie over het aantal besmettelijke personen in Nederland. Het schat, op basis van de gemiddelde duur van een besmetting en het aantal besmette personen, dat in de laatste twee weken van mei 1.190 tot 2.291 mensen in Nederland besmettelijk waren voor anderen. Het RIVM vond de afgelopen weken 66 besmettingen onder docenten.

Het virus in Iran

TWEEDE GOLF VAN BESMETTINGEN MET COVID-19 TREFT IRAN

In Iran is duidelijke sprake van een tweede golf bij de uitbraak van het coronavirus. Zowel het aantal besmettingen als het aantal doden is daar de laatste tijd weer gestegen. De aantallen nieuwe besmettingen namen al sinds begin mei toe, en sinds ruim een week is er ook weer sprake van een lichte stijging van het aantal sterfgevallen. Van de in het land afgekondigde lockdownmaatregelen heeft Iran er in april enkele versoepeld.

Het virus in India

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: June 5, 2020

End of Document

'Het Nederlandse zorgsysteem werkte alssnelweg voor het virus'; Coronavirus Oversterfte van 75-plussers in Nederland hoog

NRC.NEXT

19 oktober 2020 maandag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 1692 words

Byline: Hanneke Chin-A-Fo

Rik Wassens Infographics Erik van Gameren

Body

ABSTRACT

Analyse Oversterfte

De 'oversterfte' tijdens de eerste coronagolf kan inzicht verschaffen in hoe Nederland de tweede golf het hoofd kan bieden.

VOLLEDIGE TEKST:

Het wordt wel de lakmoesproef van de coronacrisis genoemd: het vermogen van overheden om de kwetsbaarste bevolkingsgroepen te beschermen tegen het virus. Dat dat in Nederland tijdens de eerste golf niet goed is gelukt, is bekend: 60 procent van de 10.000 doden viel in de zorg- of verpleeghuizen of in de thuiszorg. Maar hoe deed Nederland het in vergelijking met andere Europese landen? En wat valt daaruit te leren voor de tweede golf?

Internationale vergelijkingen zijn vanaf het begin van de pandemie een verschrikking geweest. Elk land hanteert bijvoorbeeld zijn eigen testbeleid, waardoor het aantal positieve tests weinig hoeft te zeggen over de omvang van een uitbraak. Ook verschillen landen in het toeschrijven van sterfgevallen aan Covid-19. Eén maatstaf die deze beperkingen ontstijgt is de zogeheten oversterfte. Dat is het aantal sterfgevallen boven op het aantal sterfgevallen dat verwacht wordt op basis van de voorgaande jaren.

NRC berekende op basis van sterftcijfers van het Europese statistiekbureau Eurostat de oversterfte tijdens de eerste golf in twintig Europese landen en relateerde die aan de omvang van de bevolking. Daaruit blijkt dat

'Het Nederlandse zorgsysteem werkte alssnelweg voor het virus'; Coronavirus Oversterfte van 75-plussers in Nederland hoog

Nederlandse 75-plussers in die periode tot de meest kwetsbare groepen van Europa behoorden. Alleen in het Verenigd Koninkrijk, Spanje en België zijn per 100.000 75-plussers meer doden gevallen dan in Nederland. In de categorie 75- tot 79-jarigen haalde Nederland België zelfs in en stond het op de derde plaats. Op het hoogtepunt vielen in die groep in Nederland ongeveer 680 doden per week, bijna het dubbele van wat verwacht werd.

Carl Moons, hoogleraar epidemiologie in het UMC Utrecht, waarschuwt ervoor om harde oorzaken voor de verschillen aan te wijzen. De cijfers laten volgens hem zien dat ouderen dé risicogroep zijn, maar of dat aan overheidsbeleid te wijten valt, is niet te zeggen. „Er kunnen nog meer oorzaken meespelen in de verschillen tussen landen: denk aan een ander dieet, een ander zorgsysteem, ander onderliggend lijden, een andere levensstijl of andere opvang van ouderen. Een lockdown werkt goed tegen Covid-19, maar is weer nadelig voor de medische zorg voor non-Covid-patiënten." Oversterftecijfers maken daarin géén onderscheid, zegt Moons.

Juist in Nederlandse zorginstellingen is het misgegaan, zegt Alex Friedrich, hoogleraar medische microbiologie in Groningen. „Het virus heeft in het voorjaar zijn weg gevonden in het netwerk van de zorg. Er zijn in Nederland zo'n drie miljoen mensen met een chronische ziekte en mensen die door hun hoge leeftijd makkelijk ernstig ziek worden. Tel daarbij 1,2 miljoen zorgmedewerkers op, die bovendien soms in meerdere instellingen werken, en je ziet dat het virus razendsnel veel mensen kan besmetten als het eenmaal binnen is. Het zorgsysteem werkt dan als een snelweg voor het virus."

Sterfte kwart hoger

In de weken tussen half maart en eind mei lag volgens de Wereldgezondheidsorganisatie het centrum van de pandemie in Europa. De cijfers liegen er niet om: gemiddeld lag de sterfte in die periode in de twintig Europese landen een kwart hoger dan verwacht op basis van de voorgaande jaren. In die weken viel het gros van de vooralsnog ruim 245.000 geregistreerde Europese Covid-doden.

Spanje heeft, gecorrigeerd voor bevolkingsomvang, de hoogste oversterfte, gevolgd door het Verenigd Koninkrijk, Italië, België en Nederland. In de week nadat in Madrid een ijsbaan werd omgebouwd tot mortuarium lieten meer dan 20.000 Spanjaarden het leven, tweeënhalf keer meer dan normaal. In diezelfde week piekte ook de oversterfte in Nederland. Bijna 5.100 mensen stierven, ongeveer 2.150 (75 procent) meer dan verwacht.

Andere landen, met name in Scandinavië en Oost-Europa, kenden een lagere oversterfte. Tijdens de piek in Nederland stierven in Estland bijvoorbeeld slechts 5 procent meer mensen dan in dezelfde periode de jaren ervoor. Ook in Griekenland bleef de oversterfte laag. Hoogleraar Friedrich ziet een verband met de nadruk die de Griekse autoriteiten vanaf het begin gelegd hebben op de bescherming van ouderen. „Het hele land heeft daaraan meegewerkt, dat was indrukwekkend", zegt hij. Ouderen bleven binnen, jongere familieleden zorgden voor hen of ze konden een beroep doen op de gemeentes voor hulp.

In Zweden, dat opviel door zijn lichtere maatregelen, lag de sterfte op het hoogtepunt ongeveer de helft hoger dan normaal. Betekent dit dat het Zweedse model beter was dan het Nederlandse? Die conclusie kun je niet trekken, zegt epidemioloog Moons. „Er is veel commentaar geweest op de losse maatregelen in Zweden, maar daar waren ook minder besmettingen. Zij konden minder streng zijn, ook omdat buiten enkele stedelijke gebieden om de bevolkingsdichtheid laag is. En het virus verspreidt zich nu eenmaal via contacten tussen mensen."

De kans om aan Covid-19 te overlijden, begint vanaf 65 jaar te stijgen. Hoe ouder de groep, hoe hoger de relatieve oversterfte. Ongeveer driekwart van de Europese sterfgevallen was ouder dan 75. Voor Nederland geldt dat de groep jongere ouderen - 60- tot 70-jarigen - en de leeftijdsgroepen daaronder in vergelijking met andere Europese landen juist een lagere oversterfte kenden.

Slachtoffer van succes

Een deel van de verklaring voor de hogere oversterfte in de oudste leeftijdsgroepen ligt vermoedelijk juist in het succes van de Nederlandse ouderenzorg, denkt Marcel Olde Rikkert, hoogleraar geriatrie aan het RadboudUMC. „In Nederland zijn er vergeleken met zuidelijker landen veel mensen die op hoge leeftijd nog een hoge

'Het Nederlandse zorgsysteem werkte alssnelweg voor het virus'; Coronavirus Oversterfte van 75-plussers in Nederland hoog

leeftijdsv verwachting hebben. Als je de mensen tot hoge leeftijd in leven hebt weten te houden en er komt dan ineens een zware schok als deze, dan heeft dat grote gevolgen."

Een andere mogelijke oorzaak ziet hij in het feit dat huisartsen en specialisten in Nederland een relatief groot aantal oudere Covid-patiënten met onderliggend lijden niet naar het ziekenhuis hebben doorverwezen. Dit vanuit de redenering dat opname hun weinig gezondheidswinst zou opleveren. Er zijn ook slachtoffers gevallen die wél naar het ziekenhuis hadden gemoeten, maar die daar door overbelasting niet terechtkonden: „Op de afdelingen geriatrie zijn in die periode veel minder mensen opgenomen voor problemen die niet aan Covid-19 gerelateerd waren."

En dan is er de ellende in de verpleeghuizen. In Nederland wonen naar verhouding meer ouderen in grotere groepen bij elkaar in verpleeghuizen dan in bijvoorbeeld Duitsland. In het begin van de eerste golf schoot de bescherming in verpleeghuizen tekort doordat er nauwelijks testcapaciteit was en medewerkers over onvoldoende mondkapjes en andere hulpmiddelen beschikten. Ook in de drie landen die slechter scoren dan Nederland speelden zich ernstige taferelen af in verpleeghuizen met grote groepen ouderen.

De Nederlandse ouderenpopulatie is volgens Olde Rikkert goed te vergelijken met de Deense, wat betreft leeftijdsopbouw en toegang tot zorg. „In Denemarken waren de testcapaciteit en de isolatie van kwetsbare personen beter op orde, met name door kleinschaliger woonvormen. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen." De toename van de oversterfte onder 80-plussers bleef daar tot 10 à 20 procent beperkt.

Het Europese mortaliteitsinstituut Euromomo ziet sinds begin deze maand in enkele EU-lidstaten weer lichte oversterfte, vooral in Spanje en België. Ook in Nederland is sinds de laatste week van september weer een lichte stijging te zien, meldde het CBS vorige week. In de tweede week van oktober ging het om 150 extra doden, op ruim 2.800 verwachte sterfgevallen.

Beter beschermen van ouderen

Nu de tweede golf begonnen is en de winter nog moet komen, wordt de vraag urgent hoe Nederland zijn ouderen deze keer beter kan beschermen. Minister Van Ark (Medische Zorg, VVD) verklaarde vorige week dat er „voldoende voorraad" aan beschermingsmiddelen is voor de tweede golf, doordat er „enorm veel is ingekocht". Maar los van de mondkapjes en handschoenen speelt de vraag wat wijsheid is: ouderen zoveel mogelijk isoleren met het risico dat ze vereenzamen of hun geestelijk welzijn vooropstellen?

Vorige week publiceerde een groep van zeventig Nederlandse deskundigen en prominenten een dringende oproep om verpleeghuizen niet rücksichtslos af te sluiten. „Kwaliteit van leven van de desbetreffende persoon dient altijd het uitgangspunt te zijn", schrijven zij.

Olde Rikkert is een van de ondertekenaars. „De generieke maatregelen van de eerste golf schoten tekort", vindt hij. „Er werd te veel voor mensen gedacht. De keuzes van de overheid moeten er meer op gericht zijn dat het beleid ook geaccepteerd wordt. Die acceptatie was in de eerste golf heel laag, dat ging tot familieleden die door de ramen van verpleeghuizen naar binnen klommen aan toe."

Hoe het wat hem betreft meer moet gaan: „Als je de groep vraagt wat die wil, dan kiezen de meeste mensen voor het mogen hebben van sociaal contact. Artsen kunnen met hun patiënten bespreken wat zij willen en dit aan de omgeving kenbaar maken. Bij verpleeghuizen is het complexer, maar ook daar weten de specialisten vaak wel wie heel erg aan het leven hangt en wie het misschien wel mooi geweest vindt." Niet de sterftecijfers moeten de maat voor succes zijn, vindt hij, maar de acceptatie van het beleid.

Een bezoekverbod is deze keer niet nodig, verwacht Friedrich. „Als bezoek maar op een gecontroleerde manier plaatsvindt, met een tijdslot, een beperkt aantal bezoekers per bewoner, looproutes en maskers." Wat hem betreft krijgen bezoekers bij binnenkomst een sneltest: „Testen, een kwartiertje koffiedrinken, dan de uitslag. Als die positief is ga je weer naar huis." Vroeg en veel testen wordt deze winter cruciaal, voorziet hij. „We moeten het virus uit het zorgsysteem zien te houden. Als je merkt dat het een probleem is, is het vaak al te laat."

'Het Nederlandse zorgsysteem werkte alssnelweg voor het virus'; Coronavirus Oversterfte van 75-plussers in Nederland hoog

Nederlandse 75-plussers behoorden tijdens de eerste golf tot de meest kwetsbare groepen van Europa

Tussen half maart en eind mei lag de sterfte in de twintig Europese landen een kwart hoger dan verwacht

Graphic

In Europa kende Nederland op vier landen na de hoogste relatieve oversterfte tijdens de eerste golf

Spanje heeft de hoogste oversterfte van Europa

Load-Date: October 18, 2020

End of Document

**'Het Nederlandse zorgsysteem werkte alssnelweg voor het virus';
Coronavirus
Oversterfte van 75-plussers in Nederland hoog**

NRC Handelsblad

19 oktober 2020 maandag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 1692 words

Byline: Hanneke Chin-A-Fo

Rik Wassens Infographics Erik van Gameren

Body

ABSTRACT

Analyse Oversterfte

De 'oversterfte' tijdens de eerste coronagolf kan inzicht verschaffen in hoe Nederland de tweede golf het hoofd kan bieden.

VOLLEDIGE TEKST:

Het wordt wel de lakmoesproef van de coronacrisis genoemd: het vermogen van overheden om de kwetsbaarste bevolkingsgroepen te beschermen tegen het virus. Dat dat in Nederland tijdens de eerste golf niet goed is gelukt, is bekend: 60 procent van de 10.000 doden viel in de zorg- of verpleeghuizen of in de thuiszorg. Maar hoe deed Nederland het in vergelijking met andere Europese landen? En wat valt daaruit te leren voor de tweede golf?

Internationale vergelijkingen zijn vanaf het begin van de pandemie een verschrikking geweest. Elk land hanteert bijvoorbeeld zijn eigen testbeleid, waardoor het aantal positieve tests weinig hoeft te zeggen over de omvang van een uitbraak. Ook verschillen landen in het toeschrijven van sterfgevallen aan Covid-19. Eén maatstaf die deze beperkingen ontstijgt is de zogeheten oversterfte. Dat is het aantal sterfgevallen boven op het aantal sterfgevallen dat verwacht wordt op basis van de voorgaande jaren.

'Het Nederlandse zorgsysteem werkte alssnelweg voor het virus'; Coronavirus Oversterfte van 75-plussers in Nederland hoog

NRC berekende op basis van sterftecijfers van het Europese statistiekbureau Eurostat de oversterfte tijdens de eerste golf in twintig Europese landen en relateerde die aan de omvang van de bevolking. Daaruit blijkt dat Nederlandse 75-plussers in die periode tot de meest kwetsbare groepen van Europa behoorden. Alleen in het Verenigd Koninkrijk, Spanje en België zijn per 100.000 75-plussers meer doden gevallen dan in Nederland. In de categorie 75- tot 79-jarigen haalde Nederland België zelfs in en stond het op de derde plaats. Op het hoogtepunt vielen in die groep in Nederland ongeveer 680 doden per week, bijna het dubbele van wat verwacht werd.

Carl Moons, hoogleraar epidemiologie in het UMC Utrecht, waarschuwt ervoor om harde oorzaken voor de verschillen aan te wijzen. De cijfers laten volgens hem zien dat ouderen dé risicogroep zijn, maar of dat aan overheidsbeleid te wijten valt, is niet te zeggen. „Er kunnen nog meer oorzaken meespelen in de verschillen tussen landen: denk aan een ander dieet, een ander zorgsysteem, ander onderliggend lijden, een andere levensstijl of andere opvang van ouderen. Een lockdown werkt goed tegen Covid-19, maar is weer nadelig voor de medische zorg voor non-Covid-patiënten." Oversterftecijfers maken daarin géén onderscheid, zegt Moons.

Juist in Nederlandse zorginstellingen is het misgegaan, zegt Alex Friedrich, hoogleraar medische microbiologie in Groningen. „Het virus heeft in het voorjaar zijn weg gevonden in het netwerk van de zorg. Er zijn in Nederland zo'n drie miljoen mensen met een chronische ziekte en mensen die door hun hoge leeftijd makkelijk ernstig ziek worden. Tel daarbij 1,2 miljoen zorgmedewerkers op, die bovendien soms in meerdere instellingen werken, en je ziet dat het virus razendsnel veel mensen kan besmetten als het eenmaal binnen is. Het zorgsysteem werkt dan als een snelweg voor het virus."

Sterfte kwart hoger

In de weken tussen half maart en eind mei lag volgens de Wereldgezondheidsorganisatie het centrum van de pandemie in Europa. De cijfers liegen er niet om: gemiddeld lag de sterfte in die periode in de twintig Europese landen een kwart hoger dan verwacht op basis van de voorgaande jaren. In die weken viel het gros van de vooralsnog ruim 245.000 geregistreerde Europese Covid-doden.

Spanje heeft, gecorrigeerd voor bevolkingsomvang, de hoogste oversterfte, gevolgd door het Verenigd Koninkrijk, Italië, België en Nederland. In de week nadat in Madrid een ijsbaan werd omgebouwd tot mortuarium lieten meer dan 20.000 Spanjaarden het leven, tweeënhalve keer meer dan normaal. In diezelfde week piekte ook de oversterfte in Nederland. Bijna 5.100 mensen stierven, ongeveer 2.150 (75 procent) meer dan verwacht.

Andere landen, met name in Scandinavië en Oost-Europa, kenden een lagere oversterfte. Tijdens de piek in Nederland stierven in Estland bijvoorbeeld slechts 5 procent meer mensen dan in dezelfde periode de jaren ervoor. Ook in Griekenland bleef de oversterfte laag. Hoogleraar Friedrich ziet een verband met de nadruk die de Griekse autoriteiten vanaf het begin gelegd hebben op de bescherming van ouderen. „Het hele land heeft daaraan meegewerkt, dat was indrukwekkend", zegt hij. Ouderen bleven binnen, jongere familieleden zorgden voor hen of ze konden een beroep doen op de gemeentes voor hulp.

In Zweden, dat opviel door zijn lichtere maatregelen, lag de sterfte op het hoogtepunt ongeveer de helft hoger dan normaal. Betekent dit dat het Zweedse model beter was dan het Nederlandse? Die conclusie kun je niet trekken, zegt epidemioloog Moons. „Er is veel commentaar geweest op de losse maatregelen in Zweden, maar daar waren ook minder besmettingen. Zij konden minder streng zijn, ook omdat buiten enkele stedelijke gebieden om de bevolkingsdichtheid laag is. En het virus verspreidt zich nu eenmaal via contacten tussen mensen."

De kans om aan Covid-19 te overlijden, begint vanaf 65 jaar te stijgen. Hoe ouder de groep, hoe hoger de relatieve oversterfte. Ongeveer driekwart van de Europese sterfgevallen was ouder dan 75. Voor Nederland geldt dat de groep jongere ouderen - 60- tot 70-jarigen - en de leeftijdsgroepen daaronder in vergelijking met andere Europese landen juist een lagere oversterfte kenden.

Slachtoffer van succes

'Het Nederlandse zorgsysteem werkte alssnelweg voor het virus'; Coronavirus Oversterfte van 75-plussers in Nederland hoog

Een deel van de verklaring voor de hogere oversterfte in de oudste leeftijdsgroepen ligt vermoedelijk juist in het succes van de Nederlandse ouderenzorg, denkt Marcel Olde Rikkert, hoogleraar geriatrie aan het RadboudUMC. „In Nederland zijn er vergeleken met zuidelijker landen veel mensen die op hoge leeftijd nog een hoge leeftijdsverwachting hebben. Als je de mensen tot hoge leeftijd in leven hebt weten te houden en er komt dan ineens een zware schok als deze, dan heeft dat grote gevolgen."

Een andere mogelijke oorzaak ziet hij in het feit dat huisartsen en specialisten in Nederland een relatief groot aantal oudere Covid-patiënten met onderliggend lijden niet naar het ziekenhuis hebben doorverwezen. Dit vanuit de redenering dat opname hun weinig gezondheidswinst zou opleveren. Er zijn ook slachtoffers gevallen die wél naar het ziekenhuis hadden gemoeten, maar die daar door overbelasting niet terechtkonden: „Op de afdelingen geriatrie zijn in die periode veel minder mensen opgenomen voor problemen die niet aan Covid-19 gerelateerd waren."

En dan is er de ellende in de verpleeghuizen. In Nederland wonen naar verhouding meer ouderen in grotere groepen bij elkaar in verpleeghuizen dan in bijvoorbeeld Duitsland. In het begin van de eerste golf schoot de bescherming in verpleeghuizen tekort doordat er nauwelijks testcapaciteit was en medewerkers over onvoldoende mondkapjes en andere hulpmiddelen beschikten. Ook in de drie landen die slechter scoren dan Nederland speelden zich ernstige taferelen af in verpleeghuizen met grote groepen ouderen.

De Nederlandse ouderenpopulatie is volgens Olde Rikkert goed te vergelijken met de Deense, wat betreft leeftijdsopbouw en toegang tot zorg. „In Denemarken waren de testcapaciteit en de isolatie van kwetsbare personen beter op orde, met name door kleinschaliger woonvormen. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen." De toename van de oversterfte onder 80-plussers bleef daar tot 10 à 20 procent beperkt.

Het Europese mortaliteitsinstituut Euromomo ziet sinds begin deze maand in enkele EU-lidstaten weer lichte oversterfte, vooral in Spanje en België. Ook in Nederland is sinds de laatste week van september weer een lichte stijging te zien, meldde het CBS vorige week. In de tweede week van oktober ging het om 150 extra doden, op ruim 2.800 verwachte sterfgevallen.

Beter beschermen van ouderen

Nu de tweede golf begonnen is en de winter nog moet komen, wordt de vraag urgent hoe Nederland zijn ouderen deze keer beter kan beschermen. Minister Van Ark (Medische Zorg, VVD) verklaarde vorige week dat er „voldoende voorraad" aan beschermingsmiddelen is voor de tweede golf, doordat er „enorm veel is ingekocht". Maar los van de mondkapjes en handschoenen speelt de vraag wat wijsheid is: ouderen zoveel mogelijk isoleren met het risico dat ze vereenzamen of hun geestelijk welzijn vooropstellen?

Vorige week publiceerde een groep van zeventig Nederlandse deskundigen en prominenten een dringende oproep om verpleeghuizen niet rücksichtslos af te sluiten. „Kwaliteit van leven van de desbetreffende persoon dient altijd het uitgangspunt te zijn", schrijven zij.

Olde Rikkert is een van de ondertekenaars. „De generieke maatregelen van de eerste golf schoten tekort", vindt hij. „Er werd te veel voor mensen gedacht. De keuzes van de overheid moeten er meer op gericht zijn dat het beleid ook geaccepteerd wordt. Die acceptatie was in de eerste golf heel laag, dat ging tot familieleden die door de ramen van verpleeghuizen naar binnen klommen aan toe."

Hoe het wat hem betreft meer moet gaan: „Als je de groep vraagt wat die wil, dan kiezen de meeste mensen voor het mogen hebben van sociaal contact. Artsen kunnen met hun patiënten bespreken wat zij willen en dit aan de omgeving kenbaar maken. Bij verpleeghuizen is het complexer, maar ook daar weten de specialisten vaak wel wie heel erg aan het leven hangt en wie het misschien wel mooi geweest vindt." Niet de sterftecijfers moeten de maat voor succes zijn, vindt hij, maar de acceptatie van het beleid.

Een bezoekverbod is deze keer niet nodig, verwacht Friedrich. „Als bezoek maar op een gecontroleerde manier plaatsvindt, met een tijdslot, een beperkt aantal bezoekers per bewoner, looproutes en maskers." Wat hem betreft krijgen bezoekers bij binnenkomst een sneltest: „Testen, een kwartiertje koffiedrinken, dan de uitslag. Als die

'Het Nederlandse zorgsysteem werkte alssnelweg voor het virus'; Coronavirus Oversterfte van 75-plussers in Nederland hoog

positief is ga je weer naar huis." Vroeg en veel testen wordt deze winter cruciaal, voorziet hij. „We moeten het virus uit het zorgsysteem zien te houden. Als je merkt dat het een probleem is, is het vaak al te laat."

Nederlandse 75-plussers behoorden tijdens de eerste golf tot de meest kwetsbare groepen van Europa

Tussen half maart en eind mei lag de sterfte in de twintig Europese landen een kwart hoger dan verwacht

Graphic

In Europa kende Nederland op vier landen na de hoogste relatieve oversterfte tijdens de eerste golf

Spanje heeft de hoogste oversterfte van Europa

Load-Date: October 19, 2020

End of Document

Corona Forse afname op IC's

NRC.NEXT

22 april 2020 woensdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 2

Length: 445 words

Body

Het aantal Nederlandse coronapatiënten dat verzorgd wordt op een IC is dinsdag voor het eerst fors afgenomen. Het gaat om een daling van 71 patiënten, en dat is volgens het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS) „zeer goed nieuws“.

Het formele dodental door het coronavirus in Nederland liep dinsdag met 165 op, tot 3.916. Het aantal gemelde sterfgevallen was zoals vaker op dinsdag relatief hoog, doordat in het weekend minder gemeld wordt en er een 'inhaaleffect' plaatsvindt. Ook zijn er 118 nieuwe ziekenhuisopnames van coronapatiënten gemeld.

Defensie heeft dinsdag ruim twintig pallets met 12.000 kilo voedselpakketten naar Amsterdam-Zuidoost gebracht voor mensen die door de coronacrisis in acute nood zijn gekomen. De stichting die de pakketten verdeelt, denkt dat ze binnen een dag al op zullen zijn, benadrukt de voorzitter.

Het aantal mensen dat wereldwijd aan acute honger lijdt kan eind 2020 zijn verdubbeld als gevolg van de coronacrisis. Het Wereldvoedselprogramma van de Verenigde Naties verwacht dat het aantal mensen in acute voedselonzeekerheid eind dit jaar zal zijn gestegen tot 265 miljoen.

Het werkelijke dodental als gevolg van Covid-19, gemeten tot 10 april, ligt in Engeland en Wales 41 procent hoger dan het officiële dodental tot nu toe. Eerder werd er melding gemaakt van 9.288 doden, maar uit een nieuwe raming blijkt dat het om 13.121 sterfgevallen gaat.

Het Robert Koch-Instituut in Duitsland waarschuwt voor een mogelijke tweede golf van besmettingen in het land. Het aantal bevestigde besmettingen nam van maandag op dinsdag met 1.785 toe: een grotere stijging dan een etmaal eerder.

Ondernemers raken steeds meer gefrustreerd over het gebrek aan erkenning over „de schrijnende economische problemen“ waar zij mee te maken hebben vanwege de uitbraak van het coronavirus. Dat schrijven werknemersorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland dinsdagavond in een reactie op het kabinetsbesluit om de meeste coronamaatregelen te verlengen. De organisaties vragen het kabinet om een tweede steunpakket.

Corona Forse afname op IC's

De Brusselse binnenstad wordt vanwege de virusuitbraak een woonef. De Belgische hoofdstad wil voetgangers en fietsers zo meer ruimte op straat geven. Voetgangers krijgen binnen de ring rond de binnenstad overal voorrang op auto's, die niet harder mogen dan 20 kilometer per uur. Vrijwel alle verkeerslichten gaan oranje knipperen.

Dit jaar geen razende stieren in de straten van Pamplona. De jaarlijkse San Fermíneesten, waarbij stieren acht dagen lang iedere ochtend door de straten van de Noord-Spaanse stad razen, worden dit jaar afgelast vanwege het Het is voor het eerst in veertig jaar dat de feesten niet doorgaan.

Load-Date: May 12, 2020

End of Document

Sterfte in verpleeghuizen loopt verder op

Trouw

17 april 2020 vrijdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Section: Vandaag; Blz. 4, 5

Length: 630 words

Byline: GIDI POLS EN MARCO VISSER, REDACTIE BINNENLAND

Highlight: Terwijl de sterfte aan corona in Nederland stabiliseert en zelfs daalt, gaan er in verpleeghuizen de laatste weken juist meer bewoners dood. Ondanks een bezoekverbod dat al bijna een maand geldt. Hoe kan dit?

Body

Terwijl ouderenarts Nienke Nieuwenhuizen het Tweede Kamergebouw inliep voor een hoorzitting over corona, publiceerde het CBS cijfers die nog eens onderstreepten waarom Kamerleden haar hadden uitgenodigd.

Het aantal sterfgevallen in verpleeg- en verzorgingshuizen is bijna verdubbeld. De meest recente CBS-cijfers gaan over de week van 30 maart tot en met 5 april. Toen overleden 1485 bewoners van verpleeghuizen. Normaal zijn dat er een kleine 800.

De toename aan sterfgevallen is nog lang niet ten einde, zei Nieuwenhuizen, die ook voorzitter is van de vereniging van ouderengeneeskundigen Verenso. De sterfte zal verder oplopen omdat er ruim 5200 bewoners zijn die positief zijn getest of bij wie Covid-19 wordt vermoed. Het werkelijke aantal besmettingen ligt zelfs hoger omdat gegevens uit Noord-Brabant en Limburg nog niet in de totalen zijn verwerkt.

Bezoekverbod

Hoe kan het toch dat in verpleeghuizen het virus zo hard toeslaat, terwijl al bijna een maand niemand meer binnen mag? Het bezoekverbod ging half maart in. In de dagen voor de sluiting zag Conny Helder, bestuurder van zorginstelling TanteLouise uit Bergen op Zoom, hoe het virus snel oprukte in Brabantse zorginstellingen.

"Dat ging zo snel, we hebben toen gezegd: We moeten rigoureuus sluiten", zegt Helder. Daarna zag ze dat het aantal nieuwe verpleeghuizen met besmettingen afnam. "De sluiting heeft het echt vertraagd, anders was het leed veel erger geweest."

Sterfte in verpleeghuizen loopt verder op

Maar in veel verpleeghuizen was het virus al binnen. Na een week incubatietijd werden bewoners ziek en begon de sterfte op te lopen. Is het virus eenmaal binnen, dan laat het zich nauwelijks bedwingen. Dat heeft onder meer te maken met het tekort aan beschermingsmiddelen voor het personeel, stelt Nieuwenhuizen. Maskers, schorten en handschoenen gingen aanvankelijk naar de ziekenhuizen, de ouderenzorg stond achteraan. Dat is pas sinds kort veranderd.

Andere symptomen

Daar komt bij dat het niet altijd makkelijk is om de ziekte te herkennen. De symptomen bij ouderen zijn anders. Zo is er minder vaak sprake van koorts. En de bewoners van verpleeghuizen geven het ook niet altijd aan als zij ziek zijn. Dat speelt bijvoorbeeld bij bewoners met dementie. Zij kunnen het virus snel over een afdeling verspreiden omdat zij de richtlijnen van het RIVM niet onthouden of begrijpen. Zij niezen niet in hun elleboog of houden geen anderhalve meter afstand.

Het bezoekverbod blijft pijnlijk, vindt Nieuwenhuizen. Een verpleeghuis is er namelijk niet alleen voor medische ondersteuning, maar toch vooral voor wonen en welzijn. Dat staat zwaar onder druk als familie niet langs mag komen.

Of bewoners niet zelf de afweging moeten maken of zij het risico van bezoek willen nemen, wilde Esther Ouwehand van de Partij voor de Dieren weten. Nee, vindt Nieuwenhuizen. Het gaat volgens haar niet om het individu, maar om het systeem. "Als een persoon ziek wordt, raakt de afdeling besmet en kan het virus zich ook buiten het verpleeghuis verspreiden. De vraag is, willen we dat risico lopen?"

Meer mensen verlaten de intensive care

Het aantal patiënten op de intensive care-afdelingen is gisteren gedaald naar 1258. Dat zijn er 21 minder dan een dag eerder. Nog altijd komen er elke dag nieuwe patiënten bij. Gemiddeld gaat het om ongeveer veertig nieuwe ic-opnames.

Doordat meer mensen de ic verlaten, daalt het totale aantal patiënten dat aan de beademing ligt. Een daling is ook te zien bij de patiënten die zo ziek zijn dat ze naar het ziekenhuis moeten voor een 'gewone' opname. Het RIVM meldde 182 nieuwe opnames. Het totaal staat nu op 9300. Het aantal positief geteste coronapatiënten dat is overleden steeg met 181 naar 3315.

Mensen met dementie kunnen de richtlijnen van het RIVM niet onthouden of begrijpen

Bekijk de oorspronkelijke pagina: ,

Load-Date: April 16, 2020

Stijging aantal coronapatiënten: 'We zijn in volgende fase beland'; Reguliere zorg in ziekenhuizen in alle regio's afgeschaald

De Telegraaf.nl

8 oktober 2020 donderdag 1:30 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE

Length: 594 words

Byline: Martijn Schoonenberg

Dateline: Rotterdam

Body

Door de voortdurende toename van het aantal coronapatiënten zijn alle ziekenhuisregio's nu genoodzaakt om de reguliere zorg af te schalen. Dat concludeert Ernst Kuipers van het Landelijk Netwerk Acute Zorg. „We zijn in een volgende fase beland.”

Want de ziekenhuisdruk is wederom toegenomen. Donderdag steeg het totaal aantal coronapatiënten daar met 49 van 1021 naar 1070, blijkt uit cijfers van het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding. Van hen liggen er momenteel 842 op de gewone verpleegafdeling, 31 meer dan woensdag. Het aantal patiënten met Covid-19 op de intensive care is gestegen van 210 naar 228. Daarmee zijn de getallen vergelijkbaar met de situatie eind mei.

„We zijn in een volgende fase beland”, zegt Kuipers. Het gaat om de zogeheten fase 2c. „Dat betekent dat alle ziekenhuisregio's gedwongen zijn om de coronazorg op te schalen en daarmee de reguliere zorg af te schalen.” En dat was precies wat tijdens de eerste golf gebeurde en wat Nederland kostte wat kost wilde voorkomen.

Zorgen

De nog altijd steeds harder stijgende besmettingscijfers baren de beddenplanner dan ook zorgen. Donderdag schoot dat getal met maar liefst 5831 omhoog, de grootste dagtoename van de tweede golf. „Zelfs als het aantal besmettingen straks minder hard gaat toenemen, duurt het nog een paar weken voordat dat effect in de ziekenhuizen zichtbaar wordt.” Kuipers verwacht daarom dat de totale ziekenhuisbezetting van coronapatiënten begin volgende week op 1250 uitkomt. „Dan liggen er vermoedelijk 250 ic-patiënten en duizend mensen op de 'gewone' verpleegafdeling.”

Op de ic liggen nu in totaal 791 patiënten, met en zonder corona. Gezien de capaciteit van 1350 is de marge daar nog ruim, al waarschuwt Kuipers wel. „In landen als Frankrijk en Spanje zette de opleving van het virus net iets eerder in en daar zagen we dat na de aanvankelijke druk op de verpleegafdelingen ook de ic sneller ging doorstijgen. Het is niet te hopen dat het hier ook gaat gebeuren, maar we moeten er wel rekening mee houden.”

Stijging aantal coronapatiënten: 'We zijn in volgende fase beland'; Reguliere zorg in ziekenhuizen in alle regio's afgeschaald

Duitsland

Als deze trend zich doorzet, zou het daarom goed kunnen dat we binnen een week toch de hulp van Duitsland moeten gaan inroepen, zegt Kuipers. Dat land schoot ons tijdens de eerste golf al te hulp door 58 Nederlandse patiënten op te vangen.

Want door de voortdurende aanwas van coronapatiënten verloopt de patiëntenspreiding binnen ons land nog moeizaam, erkent de ziekenhuisbaas van het Erasmus MC. „Ziekenhuizen in de nog iets rustigere regio's buiten de Randstad werken keihard om de extra instroom van gespreide coronapatiënten te verwerken, maar dat ging nog niet snel genoeg.”

Hij benadrukt dat er geen patiënten tussen wal en schip vallen. „Maar het betekent wel dat de druk in de Randstad nog hoger wordt.” In de afgelopen 24 uur zijn er vijftien verplaatsingen geweest tussen de regio's, waarvan vijf van ic-patiënten.

Met de oplopende besmettingscijfers valt ook steeds meer ziekenhuispersoneel uit, constateert Kuipers. „Alleen al in het Erasmus MC zijn er afgelopen dinsdag 53 personeelsleden positief getest.”

Het maakt dat hij de besmettingscijfers nauwlettend in de gaten blijft houden. „Het is nu nog net iets te vroeg om te concluderen dat de nieuwe kabinetsmaatregelen niet hebben geholpen, maar dat effect moet begin volgende week wel zichtbaar zijn, anders worden nieuwe maatregelen onvermijdelijk. Die omslag moet er echt gaan komen.”

Vanwege het mislukte bron- en contactonderzoek worden er nu 'lompe' maatregelen geopperd, zoals een avondklok. Dat raakt de mensen die het niet verdienen, zegt Wierd Duk in zijn nieuwste podcast:

Load-Date: October 9, 2020

De epidemie kruipt steeds verder; Verenigde Staten Ook buiten grote steden slaat de epidemie hard toe

NRC Handelsblad

7 april 2020 dinsdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 981 words

Byline: Bas Blokker

Dateline: Washington

Body

ABSTRACT

Verenigde Staten

Grote steden, dunbevolkte gebieden, rijke regio's, arme dorpen: in de Verenigde Staten slaat de corona-epidemie overall hard toe.

VOLLEDIGE TEKST:

Deze week is „ons Pearl Harbor-moment, onze 11 september", zei *surgeon general* Jerome Adams, de hoogste gezondheidsfunctionaris van de VS, in verschillende tv-programma's op zondag. Hij waarschuwde de bevolking voor een scherpe stijging van het aantal meldingen van besmettingen met en doden ten gevolge van het Covid-19-virus.

In de Verenigde Staten zijn nu volgens officiële tellingen bijna tienduizend mensen gestorven aan de gevolgen van het Covid-19-virus. Op maandag waren zo'n 337.000 besmettingsgevallen bekend. Daarmee zijn de VS inmiddels naar absolute aantallen het zwaarst getroffen land ter wereld. Ook president Donald Trump waarschuwde de bevolking dat het land een lastige tijd tegemoet gaat, maar hij zei zondag „licht aan het eind van de tunnel te zien". Zijn belangrijkste medische adviseur, viroloog Anthony Fauci, zag het een slag anders: „Wij zijn aan het worstelen om het onder controle te krijgen."

De VS hebben bij de bestrijding van de epidemie met verschillende problemen te maken. Terwijl alle ogen gericht zijn op de stad New York, waar 16.500 mensen in het ziekenhuis liggen en waar de overheid uit nood is begonnen

De epidemie kruipt steeds verder; Verenigde Staten Ook buiten grote steden slaat de epidemie hard toe

met 'tijdelijke' begrafenissen in lokale parken, is de epidemie binnen de gehele VS gestaag aan het voortkruipen. Grote steden als Chicago, New Orleans, Detroit en Denver, maar ook niet-stedelijke districten hebben met snel groeiende aantallen vastgestelde besmettingen te maken. Zelfs in sommige dunnerbevolkte gebieden in Idaho, Utah en Georgia heeft het virus relatief hard toegeslagen. Omdat het testen per definitie achterloopt op de verspreiding van het virus, schatten gezondheidsautoriteiten de werkelijke situatie ernstiger in. „We hebben niet genoeg informatie om hoopvol te zijn”, zei de hoogste ambtenaar voor volksgezondheid in Summit County, Utah.

In het rood

De volle breedte van de VS laat iets zien van het verloop van de epidemie en de invloed van maatregelen daarop. In de noordwestelijke staat Washington, waar het virus vanuit Azië voet aan grond kreeg, vlak de toename van het aantal nieuwe besmettingen en sterfgevallen af. Gouverneur Jay Inslee maakte daarom bekend dat vierhonderd beademingsapparaten zullen worden teruggestuurd naar de nationale reserve, opdat ze aan New York kunnen worden gegeven, waar het zorgsysteem „in het rood staat”, zoals gouverneur Andrew Cuomo maandag zei. Ook in New York, waar pas weken na Washington publieke gelegenheden werden gesloten, zijn de eerste signalen van afvlakking opgetekend. De laatste twee dagen werd daar geen stijging van het aantal opnames ten opzichte van de dag ervoor genoteerd. Cuomo wilde er nog geen optimisme aan ontleen. Zelfs als het betekent dat de grafiek van besmettingen op een plateau is aangeland, dan nog „is het plateau zo hoog, dat ons systeem het niet aankan”.

Deborah Birx, lid van het Witte Huis-team, zegt zich zorgen te maken over nieuwe brandhaarden in Pennsylvania, Colorado, Michigan en Illinois. De hoge aantallen besmettingen rond Miami en in Louisiana worden geweten aan de trage reactie van de overheid daar. Scholieren en studenten op voorjaarsvakantie op de stranden van Florida en carnavalsvierders in New Orleans hebben het virus gelegenheid tot verspreiding gegeven.

Ingewikkelder is het verklaringen te vinden voor verder afgelegen en vooral dunner bevolkte gebieden waar het virus hard heeft toegeslagen. In Blaine County, Idaho heeft het virus relatief tweeënhalf keer zoveel patiënten gemaakt als in New York. In het zuidwesten van Georgia, doodarm landbouwgebied, is het virus plaatselijk tot ruim zes keer zo sterk aanwezig als in het dichtbevolkte Chicago. Armoede zou daar een factor van betekenis kunnen blijken te zijn. Onderzoek van *The New York Times* dit weekend laat zien dat arme mensen langer zijn doorgestaan met zich verplaatsen dan rijke, vermoedelijk vooral omdat zij zich geen lockdown kunnen veroorloven.

Rosie the Riveter

President Trump hamerde er in zijn persconferenties dit weekend weer op dat het land „open” moet en aan het werk: „Ik denk dat het snel kan.” Hij laat ook geen gelegenheid voorbijgaan om het antimalariamiddel hydroxychloroquine aan te prijzen als mogelijke behandeling tegen het Covid-19-virus. „Maar wat weet ik ervan”, zei Trump. „Ik ben geen dokter.” De Amerikaanse regering heeft er desalniettemin zo'n dertig miljoen doses van ingeslagen.

Surgeon general Adams had ook een boodschap voor de staten en gouverneurs. „Nu moeten jullie Rosie the Riveter zijn”, zei hij met een verwijzing naar een propagandaposter uit de Tweede Wereldoorlog, waarop een fabrieksarbeidster haar bolronde biceps toont. De opmerking leidde tot luide kritiek van verschillende gouverneurs, die stellen dat de federale overheid geen helder centraal beleid voert en de staten gebrekkig en willekeurig ondersteunt.

In de wensen en noodzaken van de verschillende staten wordt op een ondoorgrondelijke manier voorzien. Jared Kushner, schoonzoon van de president en als diens adviseur verantwoordelijk gemaakt voor een corona-team dat náást het team van vicepresident Mike Pence opereert, liet zich vorige week in een persconferentie ontvallen dat de nationale voorraad „onze voorraad” is en „niet die van de staten”. Dit weekend volgden reacties van zowel Republikeinse als Democratische gouverneurs, die wezen op de „wereldwijde jungle waarin wij nu moeten opereren”, zoals gouverneur Asa Hutchinson van Arkansas zei. „Nu zeggen dat je alleen maar een achtervang bent”, zei gouverneur Inslee van Washington, „kun je je voorstellen dat president Roosevelt na de Japanse aanval op Pearl Harbor had gezegd: veel succes met het bouwen van je oorlogsschepen, Connecticut?”

De epidemie kruipt steeds verder; Verenigde Staten Ook buiten grote steden slaat de epidemie hard toe

Graphic

Boven: in Detroit wordt een hal klaargemaakt voor coronapatiënten. Midden: gesloten voor publiek: sculptuur 'Cloud Gate' van Anish Kapoor in het centrum van Chicago. Onder: social distancing in New Orleans in de rij voor een maaltijd.

Foto's Carlos Osorio/AP, Jonathan Daniel/AFP, Kathleen Flynn/Reuters

Load-Date: April 7, 2020

End of Document

Het virus kruipt overal naartoe; Verenigde Staten 'Komende week is ons Pearl Harbor-moment'

NRC.NEXT

7 april 2020 dinsdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 982 words

Byline: Bas Blokker

Dateline: Washington

Body

ABSTRACT

Verenigde Staten

Grote steden, dunbevolkte gebieden, rijke regio's. arme dorpen: in de Verenigde Staten slaat de corona-epidemie overal hard toe.

VOLLEDIGE TEKST:

Deze week is „ons Pearl Harbor-moment, onze 11 september", zei *surgeon general* Jerome Adams, de hoogste gezondheidsfunctionaris van de VS, in verschillende tv-programma's op zondag. Hij waarschuwde de bevolking voor een scherpe stijging van het aantal meldingen van besmettingen met en doden ten gevolge van het Covid-19-virus.

In de Verenigde Staten zijn nu volgens officiële tellingen bijna tienduizend mensen gestorven aan de gevolgen van het Covid-19-virus. Op maandag waren zo'n 337.000 besmettingsgevallen bekend. Daarmee zijn de VS inmiddels naar absolute aantallen het zwaarst getroffen land ter wereld. Ook president Donald Trump waarschuwde de bevolking dat het land een lastige tijd tegemoet gaat, maar hij zei zondag „licht aan het eind van de tunnel te zien". Zijn belangrijkste medische adviseur, viroloog Anthony Fauci, zag het een slag anders: „Wij zijn aan het worstelen om het onder controle te krijgen."

De VS hebben bij de bestrijding van de epidemie met verschillende problemen te maken. Terwijl alle ogen gericht zijn op de stad New York, waar 16.500 mensen in het ziekenhuis liggen en waar de overheid uit nood is begonnen met 'tijdelijke' begrafenissen in lokale parken, is de epidemie binnen de gehele VS gestaag aan het voortkruipen.

Het virus kruipt overal naartoe; Verenigde Staten 'Komende week is ons Pearl Harbor-moment'

Grote steden als Chicago, New Orleans, Detroit en Denver, maar ook niet-stedelijke districten hebben met snel groeiende aantallen vastgestelde besmettingen te maken. Zelfs in sommige dunnerbevolkte gebieden in Idaho, Utah en Georgia heeft het virus relatief hard toegeslagen. Omdat het testen per definitie achterloopt op de verspreiding van het virus, schatten gezondheidsautoriteiten de werkelijke situatie ernstiger in. „We hebben niet genoeg informatie om hoopvol te zijn”, zei de hoogste ambtenaar voor volksgezondheid in Summit County, Utah.

In het rood

De volle breedte van de VS laat iets zien van het verloop van de epidemie en de invloed van maatregelen daarop. In de noordwestelijke staat Washington, waar het virus vanuit Azië voet aan grond kreeg, vlakt de toename van het aantal nieuwe besmettingen en sterfgevallen af. Gouverneur Jay Inslee maakte daarom bekend dat vierhonderd beademingsapparaten zullen worden teruggestuurd naar de nationale reserve, opdat ze aan New York kunnen worden gegeven waar het zorgsysteem „in het rood staat”, zoals gouverneur Andrew Cuomo maandag zei. Ook in New York, waar pas weken na Washington publieke gelegenheden werden gesloten, zijn de eerste signalen van afvlakking opgetekend. De laatste twee dagen werd daar geen stijging van het aantal opnames ten opzichte van de dag ervoor genoteerd. Cuomo wilde er nog geen optimisme aan ontleen. Zelfs als het betekent dat de grafiek van besmettingen op een plateau is aangeland, dan nog „is het plateau zo hoog, dat ons systeem het niet aankan”.

Deborah Birs, lid van het Witte Huis-team, zegt zich zorgen te maken over nieuwe brandhaarden in Pennsylvania, Colorado, Michigan en Illinois. De hoge aantallen besmettingen rond Miami en in Louisiana worden geweten aan de trage reactie van de overheid daar. Scholieren en studenten op voorjaarsvakantie op de stranden van Florida en carnavalsvierders in New Orleans hebben het virus gelegenheid tot verspreiding gegeven.

Ingewikkelder is het verklaringen te vinden voor verder afgelegen en vooral dunner bevolkte gebieden waar het virus hard heeft toegeslagen. In Blaine County, Idaho heeft het virus relatief tweeënhalf keer zoveel patiënten gemaakt als in New York. In het zuidwesten van Georgia, doodarm landbouwgebied, is het virus plaatselijk tot ruim zes keer zo sterk aanwezig als in het dichtbevolkte Chicago. Armoede zou daar een factor van betekenis kunnen blijken te zijn. Onderzoek van *The New York Times* dit weekend laat zien dat arme mensen langer zijn doorgedaan met zich verplaatsen dan rijke, naar verwachting vooral omdat zij zich geen lockdown kunnen veroorloven.

Rosie the Riveter

President Trump hamerde er in zijn persconferenties dit weekend weer op dat het land „open” moet en aan het werk. „Ik denk dat het snel kan.” Hij laat ook geen gelegenheid voorbijgaan om het antimalariamiddel hydroxychloroquine aan te prijzen als mogelijke behandeling tegen het Covid-19-virus. „Maar wat weet ik ervan”, zei Trump. „Ik ben geen dokter.” De Amerikaanse regering heeft er desalniettemin zo'n dertig miljoen doses van ingeslagen.

Surgeon general Adams had ook een boodschap voor de staten en gouverneurs. „Nu moeten jullie Rosie the Riveter zijn”, zei hij met een verwijzing naar een propagandaposter uit de Tweede Wereldoorlog, waarop een fabrieksarbeidster haar bolronde biceps toont. De opmerking leidde tot luide kritiek van verschillende gouverneurs, die stellen dat de federale overheid geen helder centraal beleid voert en de staten gebrekkig en willekeurig ondersteunt.

In de wensen en noodzaken van de verschillende staten wordt op een ondoorgrondelijke manier voorzien. Jared Kushner, schoonzoon van de president en als diens adviseur verantwoordelijk gemaakt voor een corona-team dat náást het team van vicepresident Mike Pence opereert, liet zich vorige week in een persconferentie ontvallen dat de nationale voorraad „onze voorraad” is en „niet die van de staten”. Dit weekend volgden reacties van zowel Republikeinse als Democratische gouverneurs, die wezen op de „wereldwijde jungle waarin wij nu moeten opereren”, zoals gouverneur Asa Hutchinson van Arkansas zei. „Nu zeggen dat je alleen maar een achtervang bent”, zei gouverneur Inslee van Washington, „kun je je voorstellen dat president Roosevelt na de Japanse aanval op Pearl Harbor had gezegd: veel succes met het bouwen van je oorlogsschepen, Connecticut?”

Het virus kruipt overal naartoe; Verenigde Staten 'Komende week is ons Pearl Harbor-moment'

Graphic

Boven: In Detroit wordt een hal klaargemaakt voor coronapatiënten. Midden: Lege straten in Chicago. Onder: Social distancing in New Orleans, bij mensen die in de rij staan voor een maaltijd.

Foto's Carlos Osorio/AP, Jonathan Daniel/AFP, Kathleen Flynn/Reuters

Load-Date: April 6, 2020

End of Document

Uit de grafieken blijkt: trendbreuk is nodig

de Volkskrant

27 oktober 2020 dinsdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 7

Length: 704 words

Byline: SERENA FRIJTERS XANDER VAN UFFELEN

Highlight: Het kabinet moet beslissen of er extra maatregelen nodig zijn om het virus te temmen. Vooralsnog komt er geen persconferentie, alleen een 'persmoment' vanavond rond 19 uur. Hoe staat Nederland er momenteel voor?

Body

G

roeitempo zwakt iets af

Het aantal besmettingen neemt nog altijd toe, maar het groeitempo is wel gestaag aan het afbuigen. Op basis van de cijfers van maandag valt te constateren dat er op weekbasis nu 19 procent meer besmettingen zijn dan een week geleden. De afgelopen week hebben GGD's 3 procent meer testen afgenomen dan vorige week, zodat het groeitempo in feite nog iets lager uitvalt. Een lager groeitempo is op zich gunstig, maar er is pas sprake van een kentering als het aantal besmettingen daadwerkelijk daalt. Bij de voorzichtige verbetering horen nog twee belangrijke kanttekeningen. Het aantal besmettingen ligt inmiddels op een dusdanig hoog niveau dat een duidelijke trendbreuk nodig is om het virus onder controle te krijgen. Bovendien gaat niet iedereen met klachten naar de teststraat, of de testbereidheid toe- of afneemt de afgelopen week is nog niet bekend.

Nieuwe brandhaarden buiten de Randstad

De tweede golf is vanuit de grote steden in de Randstad inmiddels over het hele land gespoeld. Bijna geen enkele regio is ongemoeid gelaten. Ook in de drie noordelijke provincies die in de eerste golf grotendeels buiten schot bleven, zijn er de laatste weken veel besmettingen aangetroffen. Maar deze regio's blijven het verhoudingsgewijs beter doen. De laatste week neemt het aantal gemelde besmettingen in Groningen en Friesland weer wat af. De nieuwe brandhaarden bevinden zich momenteel buiten de grote steden. Vooral de regio Twente, maar ook delen van Limburg en Brabant lieten de afgelopen week een fikse stijging zien. Tubbergen en Alblasserdam melden nu per inwoner meer besmettingen dan Amsterdam en Rotterdam. Waar in augustus en september uitbraken vaak te traceren waren naar bijvoorbeeld een studentenhuus of horecagelegenheid, is de herkomst nu vaak niet duidelijk. 'Het virus duikt overal op' zegt een woordvoerder van de GGD Twente. Specifieke maatregelen lijken dan ook niet voldoende om het virus in te dammen.

Uit de grafieken blijkt: trendbreuk is nodig

Het is drukker in het ziekenhuis

Zolang het aantal besmettingen oploopt, zal ook de drukte in het ziekenhuis blijven toenemen. In een week tijd is het aantal bezette bedden in het ziekenhuis met 21 procent toegenomen naar 2.249, waaronder 506 bedden op de intensive care. Ter vergelijking: in de eerste golf waren er in april dik 1.400 ic-bedden nodig om alle zieke patiënten te helpen. Ondanks een grote groep besmettingen onder twintigers zijn in het ziekenhuis vooral 60-plussers opgenomen. Net als tijdens de eerste golf nemen zij ongeveer driekwart van alle opnamen voor hun rekening. Dankzij een betere behandeling en vroegere diagnosticering zijn er net iets minder ic-bedden nodig en juist iets meer gewone bedden. Verplaatsing naar andere ziekenhuizen en soms zelfs al naar Duitsland is wel nodig, terwijl Nederland al te weinig bedden heeft om buurland België te helpen. Aangezien de drukte de komende weken naar verwachting zal toenemen, pleiten de zorginstellingen voor extra maatregelen.

Hoge sterfte in verpleeghuis

Het aantal sterfgevallen nu door covid-19 is nog altijd een stuk lager dan tijdens de eerste golf, maar de aantallen lopen wel gestaag op. Op weekbasis zijn er inmiddels 304 sterfgevallen geregistreerd. Ter vergelijking: tijdens de eerste golf waren er op het hoogtepunt in een week tijd 1.057 sterfgevallen.

Hoe ouder een besmet persoon, hoe groter de kans op overlijden. Het merendeel van de overledenen was ook de afgelopen weken boven de 80. Net als tijdens de eerste golf zijn er verhoudingsgewijs veel slachtoffers in verpleeghuizen. In totaal zijn er in oktober 305 bewoners van verpleeghuizen gestorven, waarmee ze bijna de helft van de totale gemelde sterfte in die periode voor hun rekening nemen.

Net als in het voorjaar zal het werkelijke dodental door corona hoger zijn dan uit de dagelijkse meldingen blijkt, maar het verschil lijkt, ook omdat er meer getest wordt, minder groot te worden. In de eerste golf schatte het CBS dat de werkelijke sterfte bijna twee keer zo hoog was als het aantal meldingen. De afgelopen weken is de zogeheten oversterfte, hoeveel mensen er meer overlijden dan gebruikelijk voor de tijd van het jaar, ongeveer eenderde hoger dan al uit de RIVM-sterftecijfers blijkt.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: October 26, 2020

'Aantal coronapatiënten in ziekenhuizen stijgt'; 'Op hoogste niveau sinds juli'

De Telegraaf

14 september 2020 maandag

Nederland

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; Blz. 4

Length: 127 words

Body

'Op hoogste niveau sinds juli'

Den Haag - Het aantal vastgestelde coronabesmettingen is zondag met 1087 gestegen. Dat komt neer op 6,2 positief geteste mensen op elke 100.000 inwoners, meldt de overheid op het zogenoemde coronadashboard.

Dit betekent een daling ten opzichte van zaterdag, toen 1231 besmettingen werden geconstateerd. Dat kwam neer op 7,1 positief geteste mensen op elke 100.000 inwoners.

Op de intensive care liggen 36 coronapatiënten. Dat is er één minder dan zaterdag. Het aantal corona-opnames buiten de ic bedraagt 148; dat zijn er tien meer dan zaterdag. Voorzitter Ernst Kuipers van het Landelijk Netwerk Acute Zorg: „Het aantal opgenomen Covid-patiënten blijft stijgen en ligt nu op het hoogste niveau sinds 1 juli."

Load-Date: September 13, 2020

Wie krijgt er nog hulp als de ziekenhuizen vol zijn?; Coronavirus

NRC Handelsblad
11 maart 2020 woensdag
1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 4

Length: 1678 words

Byline: Liza van Lonkhuyzen

Frederiek Weeda

Dateline: Amsterdam

Body

ABSTRACT

Ziekenhuizen Zijn de Nederlandse ziekenhuizen klaar voor een epidemie zoals in Noord-Italië? De noodplannen liggen er. Maar als het écht uit de hand loopt, zullen er harde keuzes gemaakt moeten worden.

VOLLEDIGE TEKST:

„We denken niet meer: hoeveel coronatests hebben we?“, zegt ziekenhuisdirecteur Bart Berden. „We denken: kunnen we nog wel een week vooruit?“ Want het personeel dat is teruggekomen van vakantie, uit Italië, en patiënten die binnenlopen op de spoedeisende hulp, worden voortdurend getest in het Tilburgse Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis.

Als Brabant het voorland is voor een corona-epidemie, dan rijst de vraag: zijn de Nederlandse ziekenhuizen klaar voor een uitbraak zoals in Noord-Italië?

Niemand weet het precies, blijkt uit gesprekken met ziekenhuizen, want niemand weet hoe groot de epidemie kan worden. Het nieuwe coronavirus is onbekend terrein, en iedereen kan besmet raken.

„Bij ons zit er zeker rek in hoeveel patiënten we kunnen opvangen, maar we moeten ons niet rijk rekenen“, zegt infectioloog Chantal Bleeker van het Nijmeegse Radboudumc. „Als het zo erg wordt als in Noord-Italië, loop je ook hier tegen de grenzen aan.“

Wie krijgt er nog hulp als de ziekenhuizen vol zijn?; Coronavirus

Sinds zondag houden intensivists (zeshonderd in Nederland) rekening met escalatie, vertelt hun voorzitter Diederik Gommers. Dat komt door de wanhoop van hun Italiaanse collega's. In Noord-Italië liggen nu negenhonderd coronapatiënten op de intensive care, zo'n 10 procent van alle patiënten. Sommigen liggen op de gang. Dinsdag waren in Italië 463 patiënten aan het virus overleden.

In Nederland zijn 1.150 intensivistsbedden. Dat wil zeggen: bedden met beademingsapparatuur én allerhande bewakingsmachines. En, essentieel: een verpleegkundige die weet hoe alles werkt, één per bed overdag, één per twee bedden 's nachts. Die bedden liggen doorgaans voor 70 procent vol: met patiënten die een grote operatie hebben gehad, oude mensen met een longontsteking, een hartklepontsteking, een bloedvergiftiging.

Van de 1.150 bedden zijn er tweehonderd 'geïsoleerd' - geschikt om een besmettelijke patiënt af te zonderen. Er is dan een sluis waar personeel en bezoek zich kunnen ontsmetten en omkleden.

Ruim 10 procent van de coronapatiënten in Noord-Italië belandt op de intensive care, in China was dat maar 5 procent. Gommers: „Als we hier tweeduizend coronapatiënten krijgen, liggen de tweehonderd geïsoleerde bedden dus vol." Bij drieduizend coronapatiënten wordt het echt problematisch.

Daarom riep Gommers zijn collega's zondag in een e-mail op klaar te staan: hebben ziekenhuizen genoeg personeel, genoeg bedden, genoeg materiaal? Als het aantal coronapatiënten hard stijgt, moeten kamers en personeel worden samengevoegd - als twee mensen besmet zijn, kunnen ze bij elkaar op de kamer.

Operaties afgezegd

Uit de gesprekken met ziekenhuizen blijkt dat er hard wordt gewerkt om straks meer ernstig zieke coronapatiënten te kunnen opvangen dan op die tweehonderd isolatiekamers. Er liggen noodplannen, waarin geplande operaties worden afgezegd en volledige ziekenhuisgangen quarantainegebied worden. Patiënten kunnen ook op de vrijgekomen operatiekamers aan beademingsapparatuur liggen en hele verpleegafdelingen kunnen worden afgesloten, waar coronapatiënten ook extra lucht kunnen krijgen met een neusslangetje.

„We zijn twee isolatieafdelingen aan het creëren: eentje in Heerlen en eentje in Sittard", zegt bestuursvoorzitter David Jongen van het Limburgse Zuyderland. In zijn ziekenhuizen liggen drie coronapatiënten, vorige week overleed een 86-jarige man er aan de ziekte. „We hebben nu losse isolatiekamers, maar dat werkt niet goed. Dat is te ingewikkeld voor infectiepreventie. We willen die corona-afdelingen uiterlijk maandag operationeel hebben."

In Nijmegen is er een noodscenario afgestoft, dat voor de Mexicaanse griep werd gemaakt. Het is een 'stoplichtsysteem' voor als er meer coronapatiënten komen.

In fase oranje wordt een deel van de geplande operaties van het Radboud uitgesteld zodat er personeel en bedden vrijkomen. In fase rood worden alle niet-spoedeisende operaties afgeblazen. De afdelingen interne geneeskunde en longziekten zijn aangewezen als mogelijke 'corona-afdelingen', waar personeel dan alleen nog met beschermende kleding komt.

„We beginnen met het afsluiten van een gang op de afdeling interne geneeskunde - waar acht kamers op uitkomen - van de rest van het ziekenhuis", zegt infectioloog Chantal Bleeker. Dat kunnen we uitbouwen, tot we de hele afdeling alleen gebruiken voor coronazorg. Daar is geen beademingsapparatuur zoals die wel op de intensive care staat, maar mensen kunnen wel zuurstof krijgen met een slangetje." Zo'n scenario ligt ook klaar voor de intensive care. Naarmate daar meer patiënten komen, worden er hele vleugels afgesloten voor coronapatiënten.

Spreek af, adviseert Diederik Gommers, die zelf de intensive care van het Erasmus MC leidt, dat gespecialiseerde verpleegkundigen van de operatiekamers en de hartbewaking kunnen bijspringen op de intensive care. Dat kan als geplande operaties worden uitgesteld; zo'n 30 procent van de intensive care wordt bezet door patiënten die net een zware geplande operatie hebben gehad. Als zulke operaties worden uitgesteld, komen er personeel en bedden vrij voor de intensive care

Wie krijgt er nog hulp als de ziekenhuizen vol zijn?; Coronavirus

Als het echt uit de hand loopt, zullen er harde keuzes gemaakt moeten worden. Gommers heeft het 'pandemieprotocol' maandag rondgemaild naar intensiverechtsen. Daarin staat wie er geweerd worden van de intensive care bij een crisis en overvolle ziekenhuizen. Het gaat onder meer om uitbehandelde kankerpatiënten en ouderen boven de tachtig jaar. Iedereen die te weinig overlevingskansen heeft.

Let wel: dit gaat om een landelijk noodscenario, iets wat op ministerieel niveau besloten wordt. „Individuele intensive cares en regio's kunnen dit besluit nooit zelfstandig nemen", staat in het protocol.

Materiaal en personeel tekort

Terug naar de huidige situatie. Door het vrijmaken van twee afdelingen voor coronapatiënten zit het Zuyderland in Limburg niet snel zonder bedden. Maar materiaal is een ander verhaal. „We hebben nog maar voor twee dagen voorraad aan gezichtsmaskers en sterilium, voor handhygiëne", zegt bestuursvoorzitter Jongen. Hij onderzoekt of alternatieven voor de handhygiëne zelf door het ziekenhuis gemaakt kunnen worden op basis van alcohol. „In patiëntenruimtes hebben we sterilium al weggehaald en vervangen door zeep, tegen corona zou dat ook genoeg moeten zijn. Het sterilium dat er nog is, wordt apart gehouden voor intensive cares en operatiekamers." Jongen is „echt bezorgd" over de voorraden. „Ik zal mijn personeel niet zonder mondkapjes op coronapatiënten afsturen."

Een andere grote zorg is het personeel. Zijn er genoeg verpleegkundigen en artsen als er veel meer mensen ziek worden? Er is namelijk al twee jaar een tekort aan gespecialiseerde verpleegkundigen.

Nu vallen er ook nog verpleegkundigen uit doordat ze zelf in quarantaine moeten. In Tilburg gaat dat nu om vijf verpleegkundigen, zegt ziekenhuisdirecteur Bart Berden. Bij een steekproef onder 301 medewerkers met lichte luchtwegklachten van zijn Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis zijn 28 besmettingen ontdekt, werd dinsdag bekend.

Wat scheelt, is dat het RIVM-beleid inmiddels niet meer behelst dat al het zorgpersoneel dat contact had met een coronapatiënt uit voorzorg thuis wordt gehouden. Dat geldt nu pas als ze symptomen krijgen, juist om ziekenhuizen te behoeden voor een personeelstekort. „Als we minder geplande operaties doen, komt er natuurlijk personeel vrij", zegt infectioloog Bleeker, maar het blijft „een zorg". Net als voor Jongen van het Zuyderland. „Ik heb geen overtoollige medewerkers die ik zomaar uit een kast kan trekken."

Besmettingen Aantal loopt op

Aantal vastgestelde besmettingen loopt op tot 382

Het aantal Nederlandse Covid-19-gevallen is opgelopen tot 382. In het voorafgaande etmaal werd het virus bij 61 nieuwe patiënten vastgesteld. Vier besmette mensen zijn nu overleden.

Britse minister Volksgezondheid besmet met corona

Afgelopen vrijdag werd minister Nadine Dorries positief getest op corona. Ze bevindt zich nu in thuisquarantaine.

Israël wil dat toeristen het land verlaten

Toeristen die in Israël verblijven worden verzocht het land binnen enkele dagen te verlaten. Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken heeft het reisadvies voor Israël aangescherpt. Niet-noodzakelijke reizen aan het land worden afgeraden. Ook in buurland Jordanië worden nieuwe strengere maatregelen genomen. Het land heeft de grens met de Westelijke Jordaanoever, Libanon, Irak en Syrië afgesloten. Ook kunnen reizigers uit Duitsland, Spanje en Frankrijk het land niet meer binnenkomen.

Grens Oostenrijk en Slovenië dicht voor mensen uit Italië

Oostenrijk heeft de grenzen gesloten voor iedereen die uit Italië komt. Dit is een van de maatregelen van het noodplan dat het land heeft ingesteld om de verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Goederen mogen de grens nog passeren. Ook Slovenië heeft dinsdag de grenzen met Italië gesloten.

Wie krijgt er nog hulp als de ziekenhuizen vol zijn?; Coronavirus

Europese Commissie wil lege vluchten voorkomen

De Europese Commissie stelt voor wetgeving door te voeren waarmee tijdelijk de zogeheten 'slotregels' op vliegvelden vervallen. Als vliegmaatschappijen op drukke luchthavens geen gebruikmaken van hun tijdsslot, kunnen ze dit in het volgende seizoen verliezen. Hierdoor voelden maatschappijen zich genoodzaakt om veel vluchten, ook met maar weinig passagiers, toch uit te voeren.

'Liever pinnen in supermarkt'

Nederlandse supermarkten en groothandels roepen klanten op voorlopig met de pin te betalen, omdat er dan minder contact is tussen klant en verkoper dan bij het gebruik van contant geld. Dat meldt het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel. Wie niet kan of wil pinnen, wordt verzocht geld bij de kassa te leggen om contact via handen te voorkomen.

GroenLinks stelt partijcongres uit

Het partijcongres van GroenLinks dat zaterdag zou plaatsvinden in Den Bosch is uitgesteld. GroenLinks zegt „geen onnodige risico's" te willen nemen.

Graphic

Ergste besmettingen in Zuid-Holland, Noord-Brabant, Limburg, Utrecht en Drenthe

Load-Date: March 11, 2020

Wie krijgt er nog hulp als de ziekenhuizen vol zijn?; Coronavirus

NRC.NEXT

11 maart 2020 woensdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 4

Length: 1682 words

Byline: Liza van Lonkhuyzen

Frederiek Weeda

Dateline: Amsterdam

Body

ABSTRACT

Ziekenhuizen Zijn de Nederlandse ziekenhuizen klaar voor een epidemie zoals in Noord-Italië? De noodplannen liggen er. Maar als het écht uit de hand loopt, zullen er harde keuzes gemaakt moeten worden.

VOLLEDIGE TEKST:

„We denken niet meer: hoeveel coronatests hebben we?“, zegt ziekenhuisdirecteur Bart Berden. „We denken: kunnen we nog wel een week vooruit?“ Want het personeel dat is teruggekomen van vakantie, uit Italië, en patiënten die binnenlopen op de spoedeisende hulp, worden voortdurend getest in het Tilburgse Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis.

Als Brabant het voorland is voor een corona-epidemie, dan rijst de vraag: zijn de Nederlandse ziekenhuizen klaar voor een uitbraak zoals in Noord-Italië?

Niemand weet het precies, blijkt uit gesprekken met ziekenhuizen, want niemand weet hoe groot de epidemie kan worden. Het nieuwe coronavirus is onbekend terrein, en iedereen kan besmet raken.

„Bij ons zit er zeker rek in hoeveel patiënten we kunnen opvangen, maar we moeten ons niet rijk rekenen“, zegt infectioloog Chantal Bleeker van het Nijmeegse Radboudumc. „Als het zo erg wordt als in Noord-Italië, loop je ook hier tegen de grenzen aan.“

Wie krijgt er nog hulp als de ziekenhuizen vol zijn?; Coronavirus

Sinds zondag houden intensivists (zeshonderd in Nederland) rekening met escalatie, vertelt hun voorzitter Diederik Gommers. Dat komt door de wanhoop van hun Italiaanse collega's. In Noord-Italië liggen nu negenhonderd coronapatiënten op de intensive care, zo'n 10 procent van alle patiënten. Sommigen liggen op de gang. Dinsdag waren in Italië 463 patiënten aan het virus overleden.

In Nederland zijn 1.150 intensivistsbedden. Dat wil zeggen: bedden met beademingsapparatuur én allerhande bewakingsmachines. En, essentieel: een verpleegkundige die weet hoe alles werkt, één per bed overdag, één per twee bedden 's nachts. Die bedden liggen doorgaans voor 70 procent vol: met patiënten die een grote operatie hebben gehad, oude mensen met een longontsteking, een hartklepontsteking, een bloedvergiftiging.

Van de 1.150 bedden zijn er tweehonderd 'geïsoleerd' - geschikt om een besmettelijke patiënt af te zonderen. Er is dan een sluis waar personeel en bezoek zich kan ontsmetten en omkleden.

Ruim 10 procent van de coronapatiënten in Noord-Italië belandt op de intensive care, in China was dat maar 5 procent. Gommers: „Als we hier tweeduizend coronapatiënten krijgen, liggen de tweehonderd geïsoleerde bedden dus vol." Bij drieduizend coronapatiënten wordt het echt problematisch.

Daarom riep Gommers zijn collega's zondag in een e-mail op klaar te staan: hebben ziekenhuizen genoeg personeel, genoeg bedden, genoeg materiaal? Als het aantal coronapatiënten hard stijgt, moeten kamers en personeel worden samengevoegd - als twee mensen besmet zijn kunnen ze bij elkaar.

Operaties afgezegd

Uit de gesprekken met ziekenhuizen blijkt dat er hard wordt gewerkt om straks meer ernstig zieke coronapatiënten te kunnen opvangen dan op die tweehonderd isolatiekamers. Er liggen noodplannen, waarin geplande operaties worden afgezegd en volledige ziekenhuisgangen quarantainegebied worden. Patiënten kunnen ook op de vrijgekomen operatiekamers aan beademingsapparatuur liggen en hele verpleegafdelingen kunnen worden afgesloten, waar coronapatiënten ook extra lucht kunnen krijgen met een neusslangetje.

„We zijn twee isolatieafdelingen aan het creëren: eentje in Heerlen en eentje in Sittard", zegt bestuursvoorzitter David Jongen van het Limburgse Zuyderland. In zijn ziekenhuizen liggen drie coronapatiënten, vorige week overleed een 86-jarige man er aan de ziekte. „We hebben nu losse isolatiekamers, maar dat werkt niet goed. Dat is te ingewikkeld voor infectiepreventie. We willen die corona-afdelingen uiterlijk maandag operationeel hebben."

In Nijmegen is er een noodscenario afgestoft, dat voor de Mexicaanse griep werd gemaakt. Het is een 'stoplichtsysteem' voor als er meer coronapatiënten komen.

In fase oranje wordt een deel van de geplande operaties van het Radboud uitgesteld zodat er personeel en bedden vrijkomen. In fase rood worden alle niet-spoedeisende operaties afgeblazen. De afdelingen interne geneeskunde en longziekten zijn aangewezen als mogelijke 'corona-afdelingen', waar personeel dan alleen nog met beschermende kleding komt.

„We beginnen met het afsluiten van een gang op de afdeling interne geneeskunde - waar acht kamers op uitkomen - van de rest van het ziekenhuis", zegt infectioloog Chantal Bleeker. Dat kunnen we uitbouwen, tot we de hele afdeling alleen gebruiken voor coronazorg. Daar is geen beademingsapparatuur zoals die wel op de intensive care staat, maar mensen kunnen wel zuurstof krijgen met een slangetje." Zo'n scenario ligt ook klaar voor de intensive care. Naarmate daar meer patiënten komen, worden er hele vleugels afgesloten voor coronapatiënten.

Spreek af, adviseert Diederik Gommers, die zelf de intensive care van het Erasmus MC leidt, dat gespecialiseerde verpleegkundigen van de operatiekamers en de hartbewaking kunnen bijspringen op de intensive care. Dat kan als geplande operaties worden uitgesteld; zo'n 30 procent van de intensive care wordt bezet door patiënten die net een hevige geplande operatie hebben gehad. Als zulke operaties worden uitgesteld komt er personeel en bedden vrij voor de intensive care

Wie krijgt er nog hulp als de ziekenhuizen vol zijn?; Coronavirus

Als het echt uit de hand loopt, zullen er harde keuzes gemaakt moeten worden. Gommers heeft het 'pandemieprotocol' maandag rondgemaild naar intensivistscareartsen. Daarin staat wie er geweerd worden van de intensive care bij een crisis en overvolle ziekenhuizen. Het gaat onder meer om uitbehandelde kankerpatiënten en ouderen boven de tachtig jaar. Iedereen die te weinig overlevingskansen heeft.

Let wel: dit gaat om een landelijk noodscenario, iets dat op ministerieel niveau besloten wordt. „Individuele intensive cares en regio's kunnen dit besluit nooit zelfstandig nemen", staat in het protocol.

Materiaal en personeel tekort

Terug naar de huidige situatie. Door het vrijmaken van twee afdelingen voor coronapatiënten zit het Zuyderland in Limburg niet snel zonder bedden. Maar materiaal is een ander verhaal. „We hebben nog maar voor twee dagen voorraad aan gezichtsmaskers en sterilium, voor handhygiëne", zegt bestuursvoorzitter Jongen. Hij onderzoekt of alternatieven voor de handhygiëne zelf door het ziekenhuis gemaakt kunnen worden op basis van alcohol. „In patiëntenruimtes hebben we sterilium al weggehaald en vervangen door zeep, tegen corona zou dat ook genoeg moeten zijn. Het sterilium dat er nog is, wordt apart gehouden voor intensive cares en operatiekamers." Jongen is „echt bezorgd" over de voorraden. „Ik zal mijn personeel niet zonder mondkapjes op coronapatiënten afsturen."

Een andere grote zorg is het personeel. Zijn er genoeg verpleegkundigen en artsen als er veel meer mensen ziek worden? Er is namelijk al twee jaar een tekort aan gespecialiseerde verpleegkundigen.

Nu vallen er ook nog verpleegkundigen uit doordat ze zelf in quarantaine moeten. In Tilburg gaat dat nu om vijf verpleegkundigen, zegt ziekenhuisdirecteur Bart Berden. Bij een steekproef onder 301 medewerkers met lichte luchtwegklachten van zijn Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis zijn 28 besmettingen ontdekt, werd dinsdag bekend.

Wat scheelt, is dat het RIVM-beleid inmiddels niet meer behelst dat al het zorgpersoneel dat contact had met een coronapatiënt uit voorzorg thuis wordt gehouden. Dat geldt nu pas als ze symptomen krijgen, juist om ziekenhuizen te behoeden voor een personeelstekort. „Als we minder geplande operaties doen, komt er natuurlijk personeel vrij", zegt infectioloog Bleeker, maar het blijft „een zorg". Net als voor Jongen van het Zuyderland. „Ik heb geen overtoollige medewerkers die ik zomaar uit een kast kan trekken."

Besmettingen Aantal loopt op

Aantal vastgestelde besmettingen loopt op tot 382

Het aantal Nederlandse Covid-19-gevallen is opgelopen tot 382. In het voorafgaande etmaal werd het virus bij 61 nieuwe patiënten vastgesteld. Vier besmette mensen zijn nu overleden.

Israël wil dat toeristen het land verlaten

Toeristen die in Israël verblijven worden verzocht het land binnen enkele dagen te verlaten. Eerder werd al besloten dat iedereen die het land binnenkomt eerst veertien dagen in quarantaine moet. Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken heeft het reisadvies voor Israël aangescherpt. Niet-noodzakelijke reizen aan het land worden afgeraden. Ook in buurland Jordanië worden nieuwe strengere maatregelen genomen. Het land heeft de grens met de Westelijke Jordaanoever, Libanon, Irak en Syrië afgesloten. Ook kunnen reizigers uit Duitsland, Spanje en Frankrijk het land niet meer binnenkomen.

Grens Oostenrijk en Slovenië dicht voor mensen uit Italië

Oostenrijk heeft zijn grenzen gesloten voor iedereen die uit Italië komt. Dit is een van de maatregelen van het noodplan dat het land heeft ingesteld om de verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Goederen mogen de grens nog wel passeren. Ook Slovenië heeft dinsdag de grenzen met Italië gesloten.

Europese Commissie wil lege vluchten voorkomen

Wie krijgt er nog hulp als de ziekenhuizen vol zijn?; Coronavirus

De Europese Commissie stelt voor om wetgeving door te voeren waarmee tijdelijk de zogeheten 'slotregels' op vliegvelden zullen vervallen. Als vliegmaatschappijen op drukke luchthavens geen gebruik maken van hun tijdsslot, kunnen ze dit in het volgende seizoen verliezen. Hierdoor voelden maatschappijen zich genoodzaakt om veel vluchten toch te blijven uitvoeren, ook al zijn er maar weinig passagiers.

'Liever pinnen in supermarkt'

De Nederlandse supermarkten en groothandels roepen klanten op om voorlopig met de pin te betalen, aangezien er dan minder contact is tussen klant en verkoper dan bij het gebruik van contant geld. Dat meldt het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel. Wie niet kan of wil pinnen, wordt verzocht om het geld bij de kassa neer te leggen en daarmee te voorkomen dat handen elkaar raken.

GroenLinks stelt partijcongres uit

Het partijcongres van GroenLinks dat zaterdag zou plaatsvinden in Den Bosch is uitgesteld. GroenLinks zegt „geen onnodige risico's" te willen nemen.

Graphic

Ergste besmettingen in Zuid-Holland, Noord-Brabant, Limburg, Utrecht en Drenthe

Load-Date: March 10, 2020

[HET VIRUS IN NEDERLAND Duidelijke daling van het a...]*

de Volkskrant

2 november 2020 maandag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 229 words

Body

HET VIRUS IN NEDERLAND

Duidelijke daling van het aantal besmettingen in het weekeinde

Het aantal besmettingen is zaterdag en zondag duidelijk gedaald. Het RIVM meldde zondag 8.740 nieuwe covid-besmettingen, 1.079 minder dan zaterdag, toen ook al sprake was van een daling. Voor de tweede dag op rij blijft het aantal meldingen hiermee onder de 10 duizend positieve tests. Over de afgelopen zeven dagen zijn in totaal 68.607 Nederlanders positief getest, de week ervoor waren dit er 63.020. Dat is nog wel een toename van 9 procent, maar de groei van het aantal gemelde besmettingen vlakt hiermee sterk af vergeleken met vorige week: toen was het groeipercentage 18 procent. Het aantal besmettingen per 100 duizend inwoners was deze week 394. Ze namen het sterkst af in GGD-regio Amsterdam. Daar werden 418 besmettingen per 100 duizend inwoners gemeld, 22 procent minder dan een week eerder.

HET VIRUS IN HET ZIEKENHUIS

Bezetting in ziekenhuizen wel verder opgelopen

Het aantal coronapatiënten in de ziekenhuizen is in het weekeinde nog wel verder opgelopen. Zondag lagen 2.493 patiënten met covidklachten in de ziekenhuizen, 107 meer dan op vrijdag. De bezetting op de intensive care nam in het weekeinde ook toe, met 16 patiënten naar 583 personen. Op zondag werden er 237 nieuwe patiënten in het ziekenhuis opgenomen.

REGIONALE VERSCHILLEN

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: November 1, 2020

[HET VIRUS IN NEDERLAND Duidelijke daling van het a...]*

End of Document

Aantal coronabesmettingen in België toch weer gestegen

De Telegraaf.nl

17 juni 2020 woensdag 9:33 AM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BUITENLAND; FRONTPAGE

Length: 144 words

Dateline: BRUSSEL

Body

Het aantal vastgestelde gevallen coronabesmettingen België is de afgelopen 24 uur toch weer gestegen. Er werden 89 nieuwe besmettingen gemeld. Dinsdag waren het er nog 55 en maandag 71. Vorige week werden er gemiddeld meer dan 100 per dag gerapporteerd. Het totaal aantal besmettingen in België staat op 60.244.

Het afgelopen etmaal werden dertien nieuwe sterfgevallen door Covid-19 gemeld, waarmee het totaal komt op 9675. Een dag eerder waren er vier overlijdens.

In de ziekenhuizen liggen 371 coronapatiënten. De afgelopen 24 uur waren er 24 nieuwe opnames, terwijl 57 patiënten werden ontslagen. Het aantal coronapatiënten op de intensive care nam verder af, tot 76. Dat zijn er negen minder dan een dag eerder, blijkt uit de dagelijkse cijfers van de gezondheidsautoriteiten.

Sinds 15 maart zijn 16.684 patiënten ontslagen uit het ziekenhuis en genezen verklaard.

Graphic

Image, In de ziekenhuizen liggen 371 coronapatiënten. De afgelopen 24 uur waren er 24 nieuwe opnames, terwijl 57 patiënten werden ontslagen., AFP

Load-Date: June 17, 2020

Corona Cijfers bij het nieuws

de Volkskrant

6 maart 2021 zaterdag

Copyright 2021 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 5

Length: 374 words

Byline: SEMINA AJROVIC, SERENA FRIJTERS

Body

Voor het eerst in ruim twee weken dalen de besmettingscijfers

Deze week meldt het RIVM minder besmettingen dan de week ervoor; voor het eerst sinds 16 februari dalen de weekcijfers. De eerste weken van februari was ook nog sprake van daling, maar toen was het beeld diffuus door de gesloten teststraten vanwege het barre weer. Sinds vorige week vrijdag zijn 31.129 Nederlanders positief getest op het coronavirus, 2 procent minder dan de week daarvoor. Een week eerder steeg het aantal nieuwe meldingen nog met 23 procent. Op vrijdag meldde het RIVM 4.727 nieuwe coronabesmettingen, veel minder dan de 5.113 van vorige week vrijdag. En dit terwijl de afgelopen week opnieuw meer mensen zich lieten testen. De sterftcijfers dalen steeds sneller, maar met gemiddeld 213 nieuwe covid-patiënten per dag is het nog wel druk in de Nederlandse ziekenhuizen.

Noodtoestand in Tokio verlengd

De noodtoestand in Tokio en drie naburige prefecturen is met twee weken verlengd, tot 21 maart. Volgens Premier Yoshihide Suga is de druk op de ziekenhuizen nog te hoog om te versoepelen. Ook baart de stagnatie in het aantal gemelde besmettingen hem zorgen. In de vier prefecturen, waar 36- van de 126 miljoen Japanners wonen, wordt restaurants, bars en winkels gevraagd om 20.00 uur vrijwillig te sluiten. Ook wordt inwoners verzocht zo veel mogelijk thuis te blijven.

Sterftcijfers lopen op in Brazilië, São Paulo in lockdown

In Brazilië neemt het aantal gemelde sterfgevallen vanwege covid-19 snel toe. En dat terwijl de omringende landen juist minder overledenen meldden. De afgelopen week registreerde het land 9.472 sterfgevallen, 45 per miljoen inwoners. De hoge sterftcijfers komen mogelijk door de meer besmettelijke coronavariant P1. Deze variant werd in december vorig jaar voor het eerst in de Braziliaanse stad Manaus geconstateerd. Daar sloeg het virus ook in het voorjaar van 2020 al hard toe. In de deelstaat Amazonas, waarvan Manaus de hoofdstad is, was het aantal slachtoffers deze week weer vier maal boven het landelijk gemiddelde. Rond São Paulo zijn de sterftcijfers een stuk lager, toch gaat daar dit weekend de strengste lockdown in tot nu toe. Die is nodig door de overbelasting van ziekenhuizen.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: March 5, 2021

End of Document

Vraagtekens bij lage Duitse cijfers; De vrees voor wat komt Duitsland telt veel besmettingen, maar een lage sterfte

NRC Handelsblad

1 april 2020 woensdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 950 words

Byline: Juurd Eijssvoegel

Dateline: Berlijn

Body

ABSTRACT

Duitsland

Ondanks een vrij laag aantal doden zijn Duitse wetenschappers er niet gerust op dat het land een ramp bespaard blijft.

VOLLEDIGE TEKST:

Duitsland mag een sterke medische sector hebben, het moet zich in deze crisis geen illusies maken. Met die boodschap proberen politici en experts het beeld te corrigeren dat Duitsland minder zwaar getroffen wordt dan andere landen. Dat het dodental voor zo'n groot land tot nu toe relatief laag is (775), hoeft niet geruststellend te zijn.

Kan de situatie in Duitsland even dramatisch worden als in Italië en Spanje, vroegen journalisten dit weekeinde aan Lothar Wieler, directeur van het Robert Koch-Instituut (RKI, het Duitse RIVM). „We kunnen niet uitsluiten dat we straks ook hier meer patiënten dan beademingsplaatsen hebben”, zei hij. „Of het zover komt is speculatie. Maar we moeten er duidelijk rekening mee houden dat de capaciteit onvoldoende is.”

Terwijl Duitsland veel meer intensievecarebedden heeft dan enig ander Europees land: het heeft de gewoonte mensen tot in een zeer vergevorderd ziektestadium te blijven behandelen.

Vraagtekens bij lage Duitse cijfers; De vrees voor wat komt Duitsland telt veel besmettingen, maar een lage sterfte

Begin dit jaar waren er in totaal zo'n 28.000, wat neerkomt op 33,9 per 100.000 inwoners. Italië met 12,5, Frankrijk met 11,6, Spanje met 9,7 en Nederland met zo'n 8 (intussen 10) IC-bedden per 100.000 inwoners blijven er ver bij achter. Overal, ook in Duitsland, wordt nu hard gewerkt om meer IC-bedden te verzorgen.

Wekelijks 350.000 tests

Ook met het aantal uitgevoerde tests op besmetting scoort Duitsland sterk. Wekelijks worden 350.000 mensen getest, en de Duitse autoriteiten willen dat aantal nog verhogen.

Doordat Duitsland snel na de uitbraak begonnen is veel mensen te testen, is het aantal vastgestelde besmettingen hoog: met bijna 72.000 gevallen staat Duitsland volgens de Johns Hopkins University na de VS, Italië, Spanje en China op de vijfde plaats. Dat maakt dat het percentage sterfgevallen op het totaal aantal vastgestelde besmettingen voorlopig vrij laag ligt (0,8 procent). In veel andere landen worden mensen met lichte verschijnselen niet getest, en tellen ze ook niet mee.

Tegelijkertijd zijn door het ruime testbeleid ook mensen met lichte verschijnselen getest die later niet ernstig ziek werden. Wie positief was, maar geen ernstige symptomen had, moest toch in quarantaine, waardoor weer minder mensen zijn aangestoken.

Desondanks maken Duitse artsen, verpleegkundigen en andere experts zich grote zorgen. In sommige ziekenhuizen, huisartsenpraktijken en verzorgingshuizen heerst een ernstig tekort aan beschermend materiaal. Zo raakt personeel besmet, wat weer patiënten kan besmetten.

Ook al worden op diverse plaatsen nieuwe locaties als noodziekenhuizen ingericht, onder meer in leegstaande hotels en op het jaarbeursterrein van Berlijn, de grote vraag is of het lukt voldoende medisch personeel te vinden om dit alles te bemensen. Al jaren kampt Duitsland met een tekort aan verpleegkundigen, en dat wordt extra nijpend nu veel personeel ziek thuiszit op een moment dat de patiëntenstroom juist toeneemt.

Ook zijn veel medewerkers gewoon bang, erkent de medisch directeur van een ziekenhuis in Leipzig in Der Spiegel. Voor wat hun kan overkomen, voor wat ze in het ziekenhuis meemaken en voor wat hun daar nog te wachten staat. „Alleen maar stoer zeggen dat we zullen volhouden, heeft geen zin. De taak van de leiding is nu ook over de angsten te spreken.”

Bij het voorlopig (relatief) geringe aantal dodelijke slachtoffers speelt de Duitse praktijk mee om, anders dan in Nederland, zo veel mogelijk patiënten de mogelijkheid van een IC-bed te bieden - ook als er niet of nauwelijks uitzicht op herstel is. Velen zullen na enkele weken alsnog overlijden.

En Duitsland is bestuurlijk zo georganiseerd, met veel eigen bevoegdheden voor de deelstaten, dat een krachtig optreden vanuit de hoofdstad wordt bemoeilijkt.

Verschillen per deelstaat

De deelstaten besluiten welke beperkende maatregelen ze nemen om verspreiding tegen te gaan. Ze overleggen er wel over, maar verschillen blijven bestaan ten koste van een helder, gemeenschappelijk beleid. Zo sloot Beieren zijn scholen eerder dan de andere deelstaten. En in Brandenburg mag je nog op een bankje in het park een boek lezen, even verderop in Berlijn is dat verboden.

Ondanks zulke verschillen is in heel Duitsland de grote lijn van het beleid dat men zo veel mogelijk moet thuisblijven. Scholen en de meeste winkels zijn gesloten en groepsbijeenkomsten zijn verboden. Deze lockdown-met-uitzonderingen is minder streng dan in bijvoorbeeld Spanje, Italië, Frankrijk en België. Over de effectiviteit ervan is nog weinig te zeggen.

Volgens recent onderzoek groeit het aantal Duitsers dat beseft dat de ziekte gevaarlijk is, al is slechts 41 procent van de bevolking ervan doordrongen (tegen 34 procent vorige week). En hoewel 90 procent weet dat je moet

Vraagtekens bij lage Duitse cijfers; De vrees voor wat komt Duitsland telt veel besmettingen, maar een lage sterfte

thuisblijven als je je ziek voelt, zegt maar 77 procent zich daar ook aan te houden. Nog altijd zien veel Duitsers de coronacrisis als een 'mediahype', volgens RKI-directeur Wieler.

Eerst waren het in Duitsland vooral teruggekeerde wintersporters die besmet bleken: relatief jonge mensen die niet tot de risicogroepen behoorden. De gemiddelde leeftijd van de doden lag op die manier veel lager dan in Italië en Spanje. Intussen heeft het virus ook gewoed in verzorgingshuizen en betreft 87 procent van de sterfgevallen mensen van 70 jaar of ouder.

Bondskanselier Angela Merkel zit al ruim een week in quarantaine, ze had contact met haar arts die naar later bleek besmet was. Merkel is intussen drie keer getest, in alle drie gevallen was de uitslag negatief en was er dus geen besmetting aangetoond.

Nog altijd zien veel Duitsers de coronacrisis als een 'mediahype'

Graphic

Een Duitse overheidsmedewerker ondergaat dinsdag een Covid-19-test in Keulen. In Duitsland worden wekelijks 350.000 mensen getest op het virus.

Foto Thilo Schmülgen/Reuters

Load-Date: April 1, 2020

Vraagtekens bij lage Duitse cijfers; De vrees voor wat komt Duitsland telt veel besmettingen, maar een lage sterfte.,,Misschien is de capaciteit straks onvoldoende."

NRC.NEXT

1 april 2020 woensdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 951 words

Byline: Juurd Eijsvoogel

Dateline: Berlijn

Body

ABSTRACT

Duitsland

Ondanks een vrij laag aantal doden zijn Duitse wetenschappers er niet gerust op dat het land een ramp bespaard blijft.

VOLLEDIGE TEKST:

Duitsland mag een sterke medische sector hebben, het moet zich in deze crisis geen illusies maken. Met die boodschap proberen politici en experts het beeld te corrigeren dat Duitsland minder zwaar getroffen wordt dan andere landen. Dat het dodental voor zo'n groot land tot nu toe relatief laag is (650), hoeft niet geruststellend te zijn.

Kan de situatie in Duitsland even dramatisch worden als in Italië en Spanje, vroegen journalisten dit weekeinde aan Lothar Wieler, directeur van het Robert Koch-Institut (RKI, het Duitse RIVM). „We kunnen niet uitsluiten dat we straks ook hier meer patiënten dan beademingsplaatsen hebben", zei hij. „Of het zover komt is speculatie. Maar we moeten er duidelijk rekening mee houden dat de capaciteit onvoldoende is."

Terwijl Duitsland veel meer intensievecarebedden heeft dan enig ander Europees land: het heeft de gewoonte mensen tot in een zeer vergevorderd ziektestadium te blijven behandelen.

Vraagtekens bij lage Duitse cijfers; De vrees voor wat komt Duitsland telt veel besmettingen, maar een lage sterfte.,,Misschien is de capaciteit straks onvoldo....

Begin dit jaar waren er in totaal zo'n 28.000, wat neerkomt op 33,9 per 100.000 inwoners. Italië met 12,5, Frankrijk met 11,6, Spanje met 9,7 en Nederland met zo'n 8 (intussen 10) IC-bedden per 100.000 inwoners blijven er ver bij achter. Overal, ook in Duitsland, wordt nu hard gewerkt om meer IC-bedden te verzorgen.

Wekelijks 350.000 tests

Ook met het aantal uitgevoerde tests op besmetting scoort Duitsland sterk. Wekelijks worden 350.000 mensen getest, en de Duitse autoriteiten willen dat aantal nog verhogen.

Doordat Duitsland snel na de uitbraak begonnen is veel mensen te testen, is het aantal vastgestelde besmettingen hoog: met zo'n 67.000 gevallen staat Duitsland volgens de Johns Hopkins University na de VS, Italië, Spanje en China op de vijfde plaats. Dat maakt dat het percentage sterfgevallen op het totaal aantal vastgestelde besmettingen voorlopig vrij laag ligt (0,8 procent). In veel andere landen worden mensen met lichte verschijnselen niet getest, en tellen ze ook niet mee.

Tegelijkertijd zijn door het ruime testbeleid ook mensen met lichte verschijnselen getest die later niet ernstig ziek werden. Wie positief was, maar geen ernstige symptomen had, moest toch in quarantaine, waardoor weer minder mensen zijn aangestoken.

Desondanks maken Duitse artsen, verpleegkundigen en andere experts maken zich grote zorgen. In sommige ziekenhuizen, huisartsenpraktijken en verzorgingshuizen heerst een ernstig tekort aan beschermend materiaal. Zo raakt personeel besmet, wat weer patiënten kan besmetten.

Ook al worden op diverse plaatsen nieuwe locaties als noodziekenhuizen ingericht, onder meer in leegstaande hotels en op het jaarbeursterrein van Berlijn, de grote vraag is of het lukt voldoende medisch personeel te vinden om dit alles te bemensen. Al jaren kampt Duitsland met een tekort aan verpleegkundigen, en dat wordt extra nijpend nu veel personeel ziek thuiszit op een moment dat de patiëntenstroom juist toeneemt.

Ook zijn veel medewerkers gewoon bang, erkent de medisch directeur van een ziekenhuis in Leipzig in Der Spiegel. Voor wat hun kan overkomen, voor wat ze in het ziekenhuis meemaken en voor wat hun daar nog te wachten staat. „Alleen maar stoer zeggen dat we zullen volhouden, heeft geen zin. De taak van de leiding is nu ook over de angsten te spreken."

Bij het voorlopig (relatief) geringe aantal dodelijke slachtoffers speelt de Duitse praktijk mee om, anders dan in Nederland, zo veel mogelijk patiënten de mogelijkheid van een IC-bed te bieden - ook als er niet of nauwelijks uitzicht op herstel is. Velen zullen na enkele weken alsnog overlijden.

En Duitsland is bestuurlijk zo georganiseerd, met veel eigen bevoegdheden voor de deelstaten, dat een krachtig optreden vanuit de hoofdstad wordt bemoeilijkt.

Verschillen per deelstaat

De deelstaten besluiten welke beperkende maatregelen ze nemen om verspreiding tegen te gaan. Ze overleggen er wel over, maar verschillen blijven bestaan ten koste van een helder, gemeenschappelijk beleid. Zo sloot Beieren zijn scholen eerder dan de andere deelstaten. En in Brandenburg mag je nog op een bankje in het park een boek lezen, even verderop in Berlijn is dat verboden.

Ondanks zulke verschillen is in heel Duitsland de grote lijn van het beleid dat men zo veel mogelijk moet thuisblijven. Scholen en de meeste winkels zijn gesloten en groepsbijeenkomsten zijn verboden. Deze lockdown-met-uitzonderingen is minder streng dan in bijvoorbeeld Spanje, Italië, Frankrijk en België. Over de effectiviteit ervan is nog weinig te zeggen.

Volgens recent onderzoek groeit het aantal Duitsers dat beseft dat de ziekte gevaarlijk is, al is slechts 41 procent van de bevolking ervan doordrongen (tegen 34 procent vorige week). En hoewel 90 procent weet dat je moet

Vraagtekens bij lage Duitse cijfers; De vrees voor wat komt Duitsland telt veel besmettingen, maar een lage sterfte.,,Misschien is de capaciteit straks onvoldo....

thuisblijven als je je ziek voelt, zegt maar 77 procent zich daar ook aan te houden. Nog altijd zien veel Duitsers de coronacrisis als een 'mediahype', volgens RKI-directeur Wieler.

Eerst waren het in Duitsland vooral teruggekeerde wintersporters die besmet bleken: relatief jonge mensen die niet tot de risicogroepen behoorden. De gemiddelde leeftijd van de doden lag op die manier veel lager dan in Italië en Spanje. Intussen heeft het virus ook gewoed in verzorgingshuizen en betreft 87 procent van de sterfgevallen mensen van 70 jaar of ouder.

Bondskanselier Angela Merkel zit al ruim een week in quarantaine, ze had contact met haar arts die naar later bleek besmet was. Merkel is intussen drie keer getest, in alle drie gevallen was de uitslag negatief en was er dus geen besmetting aangetoond.

Nog altijd zien veel Duitsers de coronacrisis als een 'mediahype'

Graphic

Een Duitse overheidsmedewerker ondergaat dinsdag een Covid-19-test in Keulen. In Duitsland worden wekelijks 350.000 mensen getest op het virus.

Foto Thilo Schmülgen/Reuters

Load-Date: March 31, 2020

Het virus in Nederland

de Volkskrant

4 november 2020 woensdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 10

Length: 262 words

Highlight: Het virus in de regio

Body

Voor het eerst in twee maanden daling wekelijkse besmettingscijfers

Voor de vierde dag op rij neemt het aantal nieuwe besmettingsmeldingen af. Dinsdag meldde het RIVM 7.776 nieuwe besmettingen, het laagste sinds 14 oktober. Het aantal nieuwe positieve testmeldingen is de afgelopen week gedaald ten opzichte van een week eerder. Dit is voor het eerst in twee maanden. Vooral bij personen jonger dan 60 worden minder besmettingen gemeld, de afname is nog niet te zien onder ouderen. De grootste daling is zichtbaar in de regio's Amsterdam-Amstelland en Hollands-Midden, hier is ruim 20 procent minder besmettingen gemeld dan een week eerder. In andere gebieden is er nog geen daling te zien. In de regio Rotterdam-Rijnmond werden deze week de meeste besmettingen gemeld, bijna 600 per 100 duizend inwoners. Het percentage positieve testen daalde voor het eerst sinds juli. Dat is nu 16,6 procent, vorige week was dat 18,4 procent. Nog niet alle uitslagen van de testen die vorige week zijn uitgevoerd, zijn bekend.

Sterfte door het virus

Voor het eerst sinds april meer dan 100 sterfgevallen gemeld

Het aantal gemelde besmettingen daalt, maar de sterftepiek van de tweede golf lijkt nog niet in zicht. Het RIVM meldt de afgelopen week 435 sterfgevallen door covid-19, vorige week waren dit er 329. Op dinsdag nam het officiële sterftecijfer met 113 toe naar 7.576. Dit is voor het eerst sinds april dat er meer dan 100 overledenen op één dag worden gemeld. Dit zijn alleen de overledenen bij wie het virus met een test is vastgesteld.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: November 3, 2020

Kenia weer in harde lockdown door meer besmettingen

Trouw

27 maart 2021 zaterdag

Copyright 2021 DPG Media B.V. All Rights Reserved

Section: Buitenland; Blz. 16

Length: 481 words

Byline: ILONA EVELEENS

Highlight: Corona - Tot nu toe was het aantal besmettingen in veel Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara relatief beperkt. Maar in Kenia liggen de ic's vol.

Body

De Keniaanse hoofdstad Nairobi en vier andere gewesten zijn onder een strikte lockdown geplaatst vanwege een nieuwe covid-besmettingsgolf. Vooral in Nairobi is de curve steil omhooggegaan, waarbij inmiddels liefst 57 procent van de geteste mensen positief blijkt te zijn. Ziekenhuizen zijn overbelast en slechts een paar bedden op de ic-afdelingen zijn nog vrij.

De berichten over de snelle stijging in de afgelopen dagen zorgden gistermorgen voor lange rijen bij ziekenhuizen en klinieken waar gevaccineerd wordt. Medisch personeel, politie, onderwijskrachten en mensen boven de 58 jaar konden er terecht. Jongeren die zich ook meldden, werden resoluut geweigerd, soms tot zichtbaar ongenoegen. De mensen die wél een prik kregen, haalden bij het verlaten van de kliniek opgelucht adem.

Kenia, met zo'n 50 miljoen inwoners, heeft ruim 1 miljoen AstraZeneca-vaccins ontvangen als onderdeel van het Covax-programma. Dat is een wereldwijd samenwerkingsverband van regeringen en fabrikanten om ervoor te zorgen dat vaccins ook beschikbaar zijn in landen met lagere inkomens.

De meeste landen in Afrika ten zuiden van de Sahara - Zuid-Afrika uitgezonderd - toonden het afgelopen jaar een beduidend lager aantal besmettingen en dodental dan elders in de wereld. Dat werd deels toegeschreven aan onderrapportage, maar ook aan het snelle optreden van de meeste regeringen nadat duidelijk werd hoe rap de pandemie vorig jaar in Europa om zich heen greep. Bovendien heeft het continent een jonge bevolking, die minder vatbaar is voor het virus.

Kenia weer in harde lockdown door meer besmettingen

Er werd tot dusver geen grote toename van besmettingen en sterfgevallen geconstateerd, maar dat is in Kenia recentelijk veranderd. In januari stierven gemiddeld drie mensen per dag aan Covid-19 terwijl dat nu er nu zeven zijn, onder wie ook toenemend meer jonge mensen. Dat komt ook door een volledige registratie, maar anders dan voorheen liggen de ic's nu vol.

De Keniaanse volksgezondheidsexpert, hoogleraar Khama Rogo, meent dat de golf voorspelbaar was. "Met kerst kwamen families bij elkaar en in januari gingen de scholen weer open. Die combinatie en de grote laksheid over maatregelen tegen verspreiding van het virus, hebben dat veroorzaakt."

Daarbij komt nog dat er eindeloos veel massaal bezochte politieke bijeenkomsten plaatsvonden in aanloop naar een referendum over de grondwet, mogelijk later dit jaar. Veel politici droegen geen mondkapen en de aanhang volgde in hun voetsporen.

Op het platteland wordt covid vaak afgedaan als 'Nairobi-ziekte' en blijven mensen vasthouden aan hun tradities, zoals handen schudden. Maar ook al is Nairobi nu het hardst getroffen, de strikte lockdown is ook ingevoerd in de gewesten Nakuru, Machakos, Kajiado en Kiambu.

'Met kerst kwamen families bij elkaar en in januari gingen de scholen weer open'

'Die combinatie en de grote laksheid hebben dit veroorzaakt'

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: March 26, 2021

Wereldwijd een snelle toename van het aantal besmettingen met covid-19

de Volkskrant

9 november 2020 maandag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 18

Length: 138 words

Highlight: het virus in de wereld

Body

Gezondheidsautoriteiten melden dagelijks wereldwijd zo'n 500 duizend nieuwe besmettingen. Vrijdag werd een toename van 642 duizend genoteerd, het hoogste aantal meldingen op 1 dag tot nu toe. De laatste weken lopen vooral in Europa de cijfers op, met ruim 2 miljoen besmettingen in de afgelopen week, meer dan de helft van het totale aantal nieuwe meldingen. De landen met de meeste gemelde besmettingen zijn de Verenigde Staten, met zo'n 10 miljoen gevallen, India (ruim 8,5 miljoen) en Brazilië (meer dan 5,5 miljoen). Omgerekend naar inwonertal zijn Andorra, Bahrein en Qatar het zwaarst getroffen. Aruba en België, met ruim vierduizend besmettingen per 100 duizend inwoners, volgen daarna.

In Nederland zijn tot nu toe 410.065 positieve testen gemeld, 2.357 per 100 duizend inwoners.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: November 8, 2020

Hoog aantal besmettingen, toename van ziekenhuisopnamen vooralsnog beperkt

de Volkskrant

1 augustus 2020 zaterdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 138 words

Byline: SERENA FRIJTERS

Highlight: Het virus in Nederland

Body

Ook vrijdag zijn meer dan driehonderd bevestigde besmettingen met het coronavirus gemeld. Het aantal positief geteste personen steeg met 338. Bij in totaal 54.301 Nederlanders is nu covid-19 vastgesteld. Het aantal gevallen steeg deze week sneller dan voorgaande weken. De stijging van donderdag (342) was de hoogste in ruim twee maanden. Dat meer personen zich laten testen verklaart dit deels, maar ook het percentage positieve uitslagen neemt toe. Het aantal ziekenhuisopnamen, een indicator voor de ernst van de uitbraak, blijft met 7 op vrijdag nog beperkt. Tot nu toe zijn 11.934 Nederlanders opgenomen (geweest). Het RIVM meldde geen nieuwe sterfgevallen. Er zijn zeker 6.147 mensen overleden door covid-19. Het werkelijke aantal zal hoger liggen omdat niet iedereen wordt getest.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: July 31, 2020

Aantal besmettingen blijft toenemen, ook gestaag meer ziekenhuisopnamen

de Volkskrant

14 september 2020 maandag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 238 words

Highlight: Ziekenhuispatiënten in nederland

Body

corona in cijfers

Het virus in Israël

Zondag is het aantal positief geteste personen met 1.087 toegenomen, op zaterdag meldde het RIVM 1.231 besmettingen. De afgelopen week nam het aantal bekende besmettingen met 7.312 toe, de week daarvoor waren dat er 4.647.

Hoewel het aantal ziekenhuisopnamen nog steeds veel lager is dan in maart en april, is ook hier een licht stijgende lijn te zien. Deze week zijn 73 opnamen gemeld door de GGD's, de zeven dagen daarvoor waren dat er 44. Op zondagmiddag lagen 184 patiënten vanwege covid-19 in het ziekenhuis, het hoogste aantal sinds 1 juli.

Op beide dagen in het weekend werd 1 sterfgeval vanwege covid-19 gemeld. Twintigers blijven de groep waarin de meeste besmettingen worden geconstateerd, maar in alle leeftijdsgroepen zijn er per dag nu meer positieve testen dan een maand geleden.

Het virus in Nederland

Waarschijnlijk tweede strenge lockdown in Israël tijdens joodse feestdagen

In Israël loopt het aantal besmettingen hard op. Er zijn zorgen over de beschikbare ziekenhuiscapaciteit, nu meer dan duizend coronapatiënten in het ziekenhuis liggen. Tot nu toe overleden minstens 1.103 inwoners aan het virus, er zijn bijna 153 duizend besmettingen gemeld. Naar verwachting gaat komende week een tweede strenge lockdown in. Deze zou dan van kracht zijn tijdens Rosj Hasjana, het joodse Nieuwjaar en Yom Kippoer, de belangrijkste joodse feestdag.

Aantal besmettingen blijft toenemen, ook gestaag meer ziekenhuisopnamen

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: September 13, 2020

End of Document

[Bijna 10 procent van Oost-Brabanders en Limburgers...]*

de Volkskrant

26 juni 2020 vrijdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 212 words

Highlight: Bloedtesten corona

Body

Bijna 10 procent van Oost-Brabanders en Limburgers besmet geweest

Van de inwoners van Oost-Brabant en Limburg is naar schatting bijna 1 op de 10 inwoners besmet geweest met het coronavirus, zo blijkt uit gegevens die het RIVM gisteren in de Tweede Kamer presenteerde. In heel Nederland is gemiddeld 5,5 procent van de inwoners geïnfecteerd geweest met covid-19, zo valt af te leiden uit afgenomen bloedtesten. Dit percentage is een schatting op basis een steekproef, dus het daadwerkelijke aantal besmette personen kan afwijken. Op de bijbehorende kaart van het RIVM valt af te leiden dat in de brandhaarden van de coronabesmetting het percentage geïnfecteerde personen hoger lag dan elders. Naast Oost-Brabant en Limburg waren ook delen van Gelderland en delen van de Randstad zwaarder getroffen.

RIVM stopt met dagelijkse cijfers over besmettingen, opnames, sterfgevallen

Het RIVM stopt vanaf 1 juli met de dagelijkse update van het aantal nieuwe besmettingen, nieuwe ziekenhuis opnamen en nieuwe sterfgevallen als gevolg van het corona- virus, zo maakte directeur Jaap van Dissel gisteren in de Tweede Kamer bekend. De aantallen zijn de afgelopen twee weken flink gedaald. Het RIVM gaat de meldingen voortaan wekelijks publiceren.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: June 25, 2020

Longarts over tweede coronagolf: het wordt nóg drukker dan in het voorjaar; 'We kijken monster opnieuw in de bek'

De Telegraaf.nl

23 september 2020 woensdag 6:20 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE

Length: 682 words

Byline: Arianne Mantel

Body

Nu de tweede coronagolf zich aandient, bereiden de ziekenhuizen in ons land zich zo goed mogelijk voor op een nieuwe lading Covid-19-patiënten. In het Spaarne Gasthuis, gelegen in de door het RIVM genoemde 'zorgelijke regio', wordt met man en macht geprobeerd alles op poten te zetten. „We kijken het monster opnieuw in de bek”, zegt bestuurder Ivo van Schaik.

„We hoopten zo dat de tweede golf pas later in oktober zou komen”, zegt bestuurder Ivo van Schaik van het Spaarne. „We zijn er nog niet klaar voor.”

Wat er wél is: draaiboeken, bedden, beademingsapparatuur en een behoorlijke voorraad beschermingsmiddelen. Van Schaik: „Wat er niet is: genoeg personeel. Het personeel is de crux. We hebben in Nederland gezegd: bij een tweede coronagolf moet de reguliere zorg doorgaan. Het mag niet meer ten koste gaan van de noodzakelijke zorg voor andere patiënten. Dat betekent dat je dus meer personeel nodig hebt.”

Trainen

Natuurlijk heeft Van Schaik er alles aan gedaan om dat personeel te werven of zo te trainen dat ze ook op de Covid-afdelingen kunnen werken. Maar de trainingen zijn nog niet afgerond en extra personeel is moeilijk te krijgen. „Ik vind dat ze in politiek Den Haag daar veel te makkelijk overheen fietsen. Genoeg handen aan het bed zijn essentieel. Voor één Covid-19-bed moet ik twee gewone bedden sluiten, omdat je gewoon meer verpleegkundigen nodig hebt voor het in isolatie verplegen van coronapatiënten. Die heb ik niet. Bovendien neemt het aantal medewerkers dat zelf besmet is, ook weer toe. Die zitten ziek thuis.”

Daarom zijn er al enkele ziekenhuizen die coronapatiënten naar ziekenhuizen in andere regio's verhuizen waar het nog rustig is qua corona. „Ook wij staan op het punt, nu het aantal ziektegevallen weer toeneemt, Covid-patiënten uit te plaatsen. Het landelijk systeem om patiënten te spreiden moet zo snel mogelijk in de lucht. Daarnaast hamer ik, samen met andere ziekenhuizen, ook op de noodzaak van de sneltesten. Dat zou een zegen zijn. Zodat patiënt en personeel snel weten waar ze aan toe zijn. Maar als die sneltesten er voorlopig niet zijn en de besmettingen en

Longarts over tweede coronagolf: het wordt nóg drukker dan in het voorjaar; 'We kijken monster opnieuw in de bek'

opnames in dit tempo doorgaan, vrees ik toch dat we ergens de reguliere zorg moeten verminderen", concludeert Van Schaik.

Coronadokter

Daarin vindt hij bijval van Dominic Snijders, die als longarts in het Spaarne in het voorjaar in korte tijd uitgroeide tot een van de 'coronadokters' van de Haarlemmermeer en Kennemerland.

„Het is onrealistisch om te denken dat de reguliere zorg gewoon door blijft draaien als de toename van ziekenhuispatiënten in deze orde van grootte doorgaat." Het wordt, zo zegt Snijders, nóg drukker dan in het voorjaar. Toen was alle zorg gericht op nagenoeg alleen de Covid-patiënten. Veel verpleegkundigen van andere afdelingen vormden hulptroepen. „Nu moet ook de gewone zorg doorgaan, terwijl we daar al een achterstand hebben in te halen. De vraag is echt: hoe schalen we dat op omdat het aantal coronapatiënten op de speciale Covid-19-afdeling in Haarlem Zuid toeneemt."

De longarts denkt inmiddels het ziektebeeld beter te kennen. „Wat dat betreft weten we veel meer dan in maart en zijn we goed voorbereid. De isolatiekamers staan klaar. Maar ik denk wel 'jemig, kijk eens waar we voor staan'. Iedereen heeft zo hard gewerkt, bijna geen vakantie gehad en daar gaan we weer."

Mentale hulp

Dat is ook een grote zorg bij bestuurder Van Schaik: „De medewerkers hebben zoveel meegemaakt. Er zijn ook verpleegkundigen die daarom afscheid hebben genomen van hun baan. Het zorgpersoneel is moe en een groep voelt zich nog niet klaar voor de tweede golf. We hebben ons personeel ook gevraagd of ze weer op een Covid-19-unit zouden willen werken en sommigen willen dat niet meer. Daar gaan we zoveel mogelijk rekening mee houden. Daarnaast is er een corona-supportteam voor mentale hulp."

Van Schaik vraagt aan Nederlanders om bij deze tweede golf schouder aan schouder te gaan staan. „In plaats van 'ik doe niet meer mee' te schreeuwen. Het zorgpersoneel kan dat niet zeggen. Ook al zijn artsen en verpleegkundigen moe; ze staan ze er straks weer. Zo zitten ze in elkaar."

Graphic

Image, In het Spaarne Gasthuis in Haarlem loopt het aantal coronapatiënten weer flink op., Robin Utrecht

Load-Date: September 24, 2020

De IC-afdelingen kunnen plotseling weer overstromen

NRC Handelsblad

10 maart 2021 woensdag

1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 6

Length: 661 words

Byline: Wouter van Loon

Dateline: Den Haag

Body

ABSTRACT

Analyse Coronacijfers

Volgens het RIVM kan er weer een tekort aan IC-bedden ontstaan als het aantal coronapatiënten maar niet wil afnemen.

VOLLEDIGE TEKST:

Het is misschien wel de grootste vrees van demissionair premier Mark Rutte (VVD) en zijn minister Hugo de Jonge (Volksgezondheid, CDA): net iets te veel versoepelen, waardoor er een nieuwe golf besmettingen ontstaat. De extra donkere variant van dat scenario: dat de IC's de toestroom niet meer aankunnen voordat je kunt ingrijpen.

Het RIVM berekende de afgelopen tijd wanneer een iets te enthousiaste versoepeling nog kan worden hersteld vóór de IC's overlopen. Relevant, nu het kabinet beetje bij beetje versoepelt terwijl het aantal ziekenhuisopnames nog altijd op een hoog niveau ligt. Op dit moment liggen er nog altijd tegen de 600 coronapatiënten op de IC's, ongeveer de helft van het totale aantal patiënten dat daar ligt. Uit de berekening van het RIVM blijkt: het kabinet balanceert op een dun koord.

Het probleem is dat het effect van maatregelen altijd pas twee weken later terug te zien is in de cijfers. In de tussentijd kan het virus zich snel verspreiden. Als blijkt dat het reproductiegetal (de R, die staat voor hoeveel mensen een besmet persoon gemiddeld aansteekt) te ver stijgt, duurt het een tijdje voordat het kabinet nieuwe regels bedenkt, aankondigt en invoert. In totaal gaan daar ruim drie weken overheen, tijd waarin de IC's kunnen overstromen.

De IC-afdelingen kunnen plotseling weer overstroom

Om dat te voorkomen, moet er genoeg ruimte zijn zodat er tijd overblijft om in te grijpen als er iets te ver is versoepeld. Dat betekent: het aantal opgenomen patiënten op de IC mag niet te hoog zijn, zodat er genoeg bedden zijn om een nieuwe toestroom aan te kunnen. Daarnaast mag de R niet te hoog liggen, anders neemt het aantal IC-patiënten razendsnel toe. Die twee factoren staan niet los van elkaar: als er al veel patiënten op de IC liggen, kan het aantal bedden bij een iets hogere R al onder druk komen te staan. Aan de andere kant kunnen de IC's de klap van een fors hogere R makkelijker opvangen als er bijna niemand op de IC ligt.

In de laatste rapportage ligt de R op 0,98, blijkt uit berekeningen van het RIVM. Het aantal mensen met Covid-19 op de IC's ligt wel op een hoog niveau: het waren er dinsdag 556, blijkt uit cijfers van het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding. De situatie in Nederland ligt daarmee op de grens van wat het RIVM de safe zone en de not at all safe zone noemt, blijkt uit een presentatie die Jaap van Dissel, directeur van het Centrum Infectieziektebestrijding van het RIVM, afgelopen weekend in het Catshuis gaf. Mocht de R stijgen naar 1,05 - bijvoorbeeld door de versoepelingen die het kabinet heeft aangekondigd - dan zijn er binnen drie tot vijf weken zo'n 750 bedden op de IC nodig, uitsluitend voor coronapatiënten. Die plekken zijn dan nodig voordat het kabinet heeft kunnen ingrijpen en de teugels weer heeft kunnen aanhalen om de golf neer te slaan. Het RIVM ziet 750 coronapatiënten op de IC als uiterste grens, als er meer bedden nodig zijn moet de reguliere zorg te ver afgeschaald worden.

Grote versoepelingen

Er is, kortom, nog niet direct een noodsituatie waarbij de IC's overstroom. Maar die kan wel snel ontstaan, concludeert het RIVM. Het Outbreak Management Team (OMT), dat het kabinet over de coronamaatregelen adviseert, stelt daarom dat het onverstandig is snel grote versoepelingen door te voeren. Eerst moet het aantal patiënten op de IC fors naar beneden, zodat het risico dat de R boven de 1 komt verantwoord genomen kan worden.

De afgelopen week steeg het aantal patiënten dat op de IC werd opgenomen al vrij snel. In de laatste week van februari werden dagelijks gemiddeld zo'n 26 patiënten opgenomen. Afgelopen week waren het er ruim 37. Die toename is opvallend, omdat de andere coronacijfers stabiel zijn: het aantal opnames op de verpleegafdeling van het ziekenhuis bleef afgelopen week grofweg gelijk, net als het aantal nieuwe positieve tests.

Graphic

De bezetting op IC's voorspelt hoe het vier weken later is

Load-Date: March 10, 2021

De IC's kunnen plotseling weer overstromen

NRC.NEXT

10 maart 2021 woensdag

1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 6

Length: 661 words

Byline: Wouter van Loon

Dateline: Den Haag

Body

ABSTRACT

Analyse Coronacijfers

Volgens het RIVM kan er weer een tekort aan IC-bedden ontstaan als het aantal coronapatiënten maar niet wil afnemen.

VOLLEDIGE TEKST:

Het is misschien wel de grootste vrees van demissionair premier Mark Rutte (VVD) en zijn minister Hugo de Jonge (Volksgezondheid, CDA): net iets te veel versoepelen, waardoor er een nieuwe golf besmettingen ontstaat. De extra donkere variant van dat scenario: dat de IC's de toestroom niet meer aankunnen voordat je kunt ingrijpen.

Het RIVM berekende de afgelopen tijd wanneer een iets te enthousiaste versoepeling nog kan worden hersteld vóór de IC's overlopen. Relevant, nu het kabinet beetje bij beetje versoepelt terwijl het aantal ziekenhuisopnames nog altijd op een hoog niveau ligt. Op dit moment liggen er nog altijd tegen de 600 coronapatiënten op de IC's, ongeveer de helft van het totale aantal patiënten dat daar ligt. Uit de berekening van het RIVM blijkt: het kabinet balanceert op een dun koord.

Het probleem is dat het effect van maatregelen altijd pas twee weken later terug te zien is in de cijfers. In de tussentijd kan het virus zich snel verspreiden. Als blijkt dat het reproductiegetal (de R, die staat voor hoeveel mensen een besmet persoon gemiddeld aansteekt) te ver stijgt, duurt het een tijdje voordat het kabinet nieuwe regels bedenkt, aankondigt en invoert. In totaal gaan daar ruim drie weken overheen, tijd waarin de IC's kunnen overstromen.

De IC's kunnen plotseling weer overstromen

Om dat te voorkomen, moet er genoeg ruimte zijn zodat er tijd overblijft om in te grijpen als er iets te ver is versoepeld. Dat betekent: het aantal opgenomen patiënten op de IC mag niet te hoog zijn, zodat er genoeg bedden zijn om een nieuwe toestroom aan te kunnen. Daarnaast mag de R niet te hoog liggen, anders neemt het aantal IC-patiënten razendsnel toe. Die twee factoren staan niet los van elkaar: als er al veel patiënten op de IC liggen, kan het aantal bedden bij een iets hogere R al onder druk komen te staan. Aan de andere kant kunnen de IC's de klap van een fors hogere R makkelijker opvangen als er bijna niemand op de IC ligt.

Not so safe zone

In de laatste rapportage ligt de R op 0,98, blijkt uit berekeningen van het RIVM. Het aantal mensen met Covid-19 op de IC's ligt wel op een hoog niveau: het waren er dinsdag 556, blijkt uit cijfers van het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding. De situatie in Nederland ligt daarmee op de grens van wat het RIVM de safe zone en de not at all safe zone noemt, blijkt uit een presentatie die Jaap van Dissel, directeur van het Centrum Infectieziektebestrijding van het RIVM, afgelopen weekend in het Catshuis gaf. Mocht de R stijgen naar 1,05 - bijvoorbeeld door de versoepelingen die het kabinet heeft aangekondigd - dan zijn er binnen drie tot vijf weken zo'n 750 bedden op de IC nodig, uitsluitend voor coronapatiënten. Die plekken zijn dan nodig voordat het kabinet heeft kunnen ingrijpen en de teugels weer heeft kunnen aanhalen om de golf neer te slaan. Het RIVM ziet 750 coronapatiënten op de IC als uiterste grens, als er meer bedden nodig zijn moet de reguliere zorg te ver afgeschaald worden.

Er is, kortom, nog niet direct een noodsituatie waarbij de IC's overstromen. Maar die kan wel snel ontstaan, concludeert het RIVM. Het Outbreak Management Team (OMT), dat het kabinet over de coronamaatregelen adviseert, stelt daarom dat het onverstandig is snel grote versoepelingen door te voeren. Eerst moet het aantal patiënten op de IC fors naar beneden, zodat het risico dat de R boven de 1 komt verantwoord genomen kan worden.

De afgelopen week steeg het aantal patiënten dat op de IC werd opgenomen al vrij snel. In de laatste week van februari werden dagelijks gemiddeld zo'n 26 patiënten opgenomen. Afgelopen week waren het er ruim 37. Die toename is opvallend, omdat de andere coronacijfers stabiel zijn: het aantal opnames op de verpleegafdeling van het ziekenhuis bleef afgelopen week grofweg gelijk, net als het aantal nieuwe positieve tests.

Graphic

De bezetting op IC's voorspelt hoe het vier weken later is

Load-Date: March 9, 2021

Aantal coronabesmettingen met 1231 gestegen

De Telegraaf.nl

12 september 2020 zaterdag 1:24 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE

Length: 362 words

Dateline: DEN HAAG

Body

Het aantal vastgestelde coronabesmettingen is zaterdag met 1231 gestegen. Dat komt neer op 7,1 positief geteste mensen op elke 100.000 inwoners, meldt de overheid op het zogenoemde coronadashboard.

Vrijdag steeg het aantal vastgestelde coronabesmettingen met 1270. Dat kwam neer op 7,3 positief geteste mensen op elke 100.000 inwoners en daarmee kwam de stijging voor het eerst sinds 17 april boven de zogenoemde signaalwaarde uit. Dat cijfer is een soort alarmbel die de overheid heeft ingesteld. Als het aantal besmettingen uitkomt boven de 7 per 100.000 zijn er misschien extra maatregelen nodig.

Woensdag meldde het coronadashboard van de overheid 1140 nieuwe gevallen. Dat was de eerste keer sinds april dat het dagelijkse cijfer boven de duizend uitkwam. In de afgelopen zeven dagen zijn bijna 6600 nieuwe gevallen geregistreerd.

Op 17 april werden ook op elke 100.000 Nederlanders 7,1 positief getest op het coronavirus. Op 10 april (7,7) en 11 april (7,6) waren het er zelfs nog iets meer. In die periode werden wel veel minder mensen getest op het coronavirus. Dat betekent dat het werkelijke aantal besmettingen toen vermoedelijk hoger lag.

Ziekenhuisopnames en intensive care

Het aantal mensen dat in het ziekenhuis is opgenomen, blijft met zes laag. De signaalwaarde hiervoor is 40. Er is 1 dode gemeld. De regio Haaglanden telde met 214 de meeste besmettingen. In totaal 122 gevallen werden vastgesteld in Den Haag. In Amsterdam en Rotterdam werden respectievelijk 166 en 88 gevallen gemeld.

Op de intensive cares liggen 37 coronapatiënten. Dat is 1 patiënt meer dan de dag ervoor. Verder liggen er 596 patiënten met andere aandoeningen op de ic-bedden. Dat zijn er 13 minder dan gisteren. In totaal liggen er dus 633 mensen op de intensivereafdelingen, 12 minder dan de dag ervoor. Het aantal corona-opnames buiten de ic bedraagt 138, 2 meer dan gisteren. In totaal zijn dus 175 coronapatiënten opgenomen.

Aantal coronabesmettingen met 1231 gestegen

Voorzitter Ernst Kuipers van het Landelijk Netwerk Acute Zorg: „Het aantal opgenomen Covid-patiënten blijft stijgen in navolging van het sinds 10 dagen stijgende aantal besmettingen. Driekwart van de opgenomen patiënten ligt in ziekenhuizen in de Randstad.”

Load-Date: September 13, 2020

End of Document

Hoe Zweden afdrijft van de buren

Trouw

1 oktober 2020 donderdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Section: De Verdieping; Blz. 2, 3

Length: 2376 words

Byline: ANNE GRIETJE FRANSSSEN

Highlight: Vaak gooien we de Scandinavische landen op één hoop. Maar de coronacrisis bewijst dat Zweden een eigennuttige koers vaart. Noorwegen, Denemarken en Finland kijken daar met argwaan naar.

Body

De Scandinavische eenheid

De mens is geneigd de wereld te categoriseren in behapbare eenheden. Een zo'n praktische categorie blijkt Scandinavië: Scandinavische welvaart en een Scandinavisch welzijn, Scandinavische vooruitgang, Scandinavisch design, de Scandinavische sociaaldemocratie. Makkelijk wel, die hokjes. Totdat ze niet meer volstaan.

Sinds corona is de aanname van een Noord-Europese homogeniteit moeilijk vol te houden. Hoe groot bleken de verschillen in beleidsvoering binnen die verbeelde gemeenschap van de Noordse landen.

Denemarken sloot de grenzen en stuurde alle ambtenaren naar huis. Scholen, cafés restaurants en winkelcentra gingen dicht en de samenkomst van meer dan tien mensen in de buitenruimte werd verboden.

Ook in Noorwegen en Finland bleven alleen de broodnodige voorzieningen open. Kinderen en werknemers zaten waar mogelijk thuis. Finland sloot de grenzen van de meest bevolkte regio, Noorwegen handhaafde een tweewekse quarantaine voor iedereen die de grens passeerde, burgers mochten met niet meer dan vijf mensen afspreken in het bos en ongehoorzaamheid had torenhoge boetes tot gevolg.

Maar 'Zweden deed het anders', zoals reeds breed in de media werd uitgemeten. Aanvankelijk werden evenementen van meer dan vijfhonderd man afgelast, later werd dat aantal vijftig. Verder stoelde Zwedens beleid op bereidwilligheid en individuele verantwoordelijkheid: als iedereen afstand houdt en bij ziekte thuisblijft, was het credo, kunnen scholen, cafés, restaurants, winkels, musea en bioscopen gewoon hun gangbare werkzaamheden voortzetten. Deze strategie wordt tot op heden gehanteerd.

Net zo effectief

Volgens staatsepidemioloog Anders Tegnell zijn deze vrijwillige restricties net zo effectief als de wettelijke elders; data van het Zweedse RIVM wezen uit dat Zweden gedurende de coronaperiode nog zo'n 30 procent van de 'sociale interacties' hadden vergeleken met ervoor. Tegnells uitspraak werd ondersteund door de econoom Adam Sheridan van de universiteit van Kopenhagen, die vaststelde dat de 'economische activiteit' van Zweedse burgers met ongeveer hetzelfde percentage was afgenomen als die van de Denen.

Natuurlijk was het wel cruciaal dat de verspreiding van het virus zodanig werd afgeremd dat de ziekenhuizen de toestroom van patiënten aan zou kunnen. In die zin was het Zweedse beleid succesvol; ook tijdens de besmettingspiek waren er nog altijd ic-bedden vrij. Al is ook bekend dat het beleid niet alleen een succesverhaal is (geweest); Zweden heeft een aanzienlijk hoger aantal doden per miljoen inwoners (581) dan Denemarken (112), Noorwegen (50) en Finland (62).

'Neemt Zweden de coronacrisis niet serieus?' kopte de Deense krant Politiken. De premier van Denemarken, Mette Fredriksen, maande haar burgers vooral niet op skivakantie naar het buurland te gaan.

Dat Zweden zo'n ander pad bewandelt wordt doorgaans toegeschreven aan de onafhankelijkheid van overheidsinstanties zoals Folkhälsomyndigheten (FHM), het Zweedse equivalent van het RIVM, dat in Zweden in veel grotere mate dan politici het coronabeleid bepaalde. De staatsepidemioloog Anders Tegnell was hier het boegbeeld, niet het staatshoofd.

Tegnell verklaart dat het beleid dat hij voert van 'epidemische suppressie' - de spreiding van het virus genoeg indammen om het aantal patiënten aan te kunnen - simpelweg gebaseerd is op de beschikbare wetenschappelijke kennis. En ook al geeft hij toe dat er te veel sterfgevallen in verzorgingshuizen zijn geweest, waar meer gedaan had moeten worden om de verspreiding van de infectie te voorkomen, is er volgens hem nog steeds 'geen hard bewijs dat een lockdown een groot verschil had gemaakt'. Sinds begin juli daalt het aantal coronadoden in Zweden.

De resolute aanpak in Denemarken en Noorwegen waren, zei hij in een interview met The Local Sweden, niet wetenschappelijk onderbouwd. "Het was een politiek besluit. De restricties waren niet de maatregelen die het Deense instituut voor volksgezondheid aanbevolen had. Of het overreactie was of een adequate aanpak weten we pas als dit voorbij is."

FHM en de regering hebben meermaals benadrukt dat de pandemie een 'marathon is, geen sprint', en dat de maatregelen mede met het oog daarop zijn ontworpen: ze moeten lang vol te houden zijn. De psychologische last van een lockdown is, in hun argumentatie, evengoed een risico voor de volksgezondheid.

Scandinavisme

Om de verschillen tussen de Noord-Europese landen te traceren is het zinvol eerst te achterhalen waar dat idee van een noordelijke eenheid eigenlijk zijn oorsprong vindt. Waarom wordt de Noord-Europese regio doorgaans in één adem genoemd?

Het antwoord op die vraag hangt af van vanuit welk perspectief je die benadert, zegt Johan Strang, universitair hoofddocent politicologie en ideeëngeschiedenis aan het Centre for Nordic Studies dat onderdeel uitmaakt van de universiteit van Helsinki. "Vanuit een historisch oogpunt kan je het principe van Norden als een afzonderlijk gebied herleiden naar hoever terug je ook maar wil gaan." Een mogelijk startpunt is de reformatie en de stichting van Lutherse staatskerken, wat leidde tot een (gedeeltelijke) gelijktrekking van religie en cultuur.

Hoe Zweden afdrijft van de buren

Bezien vanuit een diplomatieke hoek kon het noorden echter eeuwenlang onmogelijk als een gemeenschap worden beschouwd; Zweden en Denemarken waren twee concurrerende rijken die constant met elkaar in de clinch lagen over Noord-Europa en het Baltische Zeegebied. De staten voerden volgens Strang een wereldrecord aantal oorlogen.

Een uitgesproken startpunt van gemeenschappelijkheid ving aan met het Scandinavisme, een politieke beweging van eind negentiende eeuw. De Napoleontische oorlogen hadden Noord-Europa verscheurd: Finland was onderdeel geworden van Rusland, Zweden behoorde nu tot Noorwegen. Strang: "De Scandinavistische beweging had de instelling: make Scandinavia great again."

De Noord-Europese staten slaagden er niet in een militaire of economische unie te vormen, maar doelden in plaats daarvan op een culturele eenheid. "Vanaf dat moment versnelde het eenwordingsproces", zegt Strang. "In de twintigste eeuw werd de Noordse raad opgericht en de grenzen voor elkaar geopend, de Noordse landen kregen hun eigen clubje in de Volkenbond, de Noordse wetboeken werden gedeeltelijk gehomogeniseerd. Op veel sociale en politieke vlakken volgden de landen elkaars voorbeeld. Denemarken en Zweden begroeven hun strijdbijl en werden beste vrienden."

Terug naar het heden; die grote verschillen in bestuurlijke tradities - die in Zweden ertoe heeft geleid dat Anders Tegnell en de volksgezondheidsinstantie aan het roer staan, waar in Noorwegen, Denemarken en Finland dat toch in eerste instantie de regering is - is volgens Strang terug te voeren op historische verschillen in beleidsvoering tussen het Deense en het Zweedse rijk. "Finland en Zweden hebben van oudsher relatief kleine ministeries en autonome, bestuurlijke organen. In Noorwegen en Denemarken oefenen politici doorgaans directe invloed uit op het beleid."

Dat Finland toch zo'n andere strategie hanteert dan Zweden - waarin de autoriteit voor volksgezondheid wel een grote vinger in de pap heeft, maar het toch premier Sanna Marin is die uiteindelijk de leiding neemt - heeft waarschijnlijk te maken met het recentere verleden. In Finland ligt de ervaring van oorlog vers(er) in het geheugen. Aan het begin van de twintigste eeuw voerde het land een burgeroorlog, tijdens de Tweede Wereldoorlog vocht het tegen de Sovjet-Unie. Het land blijft op zijn hoede voor het aangrenzende Rusland.

"De les die Finland trok uit de Tweede Wereldoorlog was dat alles goedkomt, zolang iedereen de orders van de staat maar opvolgt. Het volk heeft de verwachting dat de regering prompt en daadkrachtig handelt. Finland is tevens beter voorbereid waar het bijvoorbeeld noodvoorraden betreft. In Zweden ontbreekt die crisisparaatheid."

Complexe verhouding met Zweden

Toch blijft dat onderscheid in bestuurlijke tradities een weinig bevredigende verklaring voor het grote contrast tussen Zwedens coronastrategie en die van de buren. Had Zweden altijd een uitzonderingspositie binnen Noord-Europa? "Het Noordse welvaartsmodel is een model met grote uitzonderingen", zegt Strang. "In dat opzicht zijn alle noordelijke landen buitenbeentjes."

De onderzoeker zegt grinnikend de regio te definiëren als 'een groep landen die allemaal een complexe verhouding met Zweden hebben'. "Voor ons Finnen is Zweden onze dichtstbijzijnde buur met wie we onszelf vergelijken. Voor Noorwegen geldt ongeveer hetzelfde; die delen een cultuur. De Denen zijn Zwedens voormalig aartsvijanden. Stuk voor stuk hebben we een speciale relatie met Zweden, maar ondertussen is het land lang niet zo geïnteresseerd in ons als wij in hen. Daarom hebben wij buurlanden ook de neiging grappen over ze te maken - hoe paternalistisch Zweden zijn, hoe autoriteitsgevoelig, hoe arrogant."

In Denemarken in het bijzonder hebben de Zweden de reputatie uiterst gedwee te zijn. "Als de volksgezondheidsautoriteit vijf sneeën brood per dag voorschrijft, luidt een Deense anekdote, eten de Zweden vijf

Hoe Zweden afdrijft van de buren

sneeën brood per dag. Het stereotype is dat Zweden blind vertrouwen op de staat, die vast weet wat het beste voor ze is."

Zelfgenoegzaamheid

Dat vertrouwen in de staat zou ook verklaren waarom er nauwelijks binnenlandse opposenten zijn van de Zweedse Sonderweg; dat het land zo'n andere strategie hanteert leidt maar zelden tot kritische vragen of rebellie. Van de staat vergt het op haar beurt een groot zelfvertrouwen; het feit dat ze de crisis zo anders aanvliegt dan de andere landen in Europa.

Dat zelfvertrouwen is iets dat in Zweden veel meer leeft dan in de andere Noordse landen, zegt Strang. De buurlanden nemen eerder de houding aan van een 'kleine staat' en volgen het voorbeeld van anderen. "Het verklaren van deze Zweedse zelfgenoegzaamheid is een van de moeilijkste maar meest opwindende onderwerpen voor filosofen en historici met een interesse in de Noordse landen", meent Strang.

Zijn eigen theorie noemt hij er een van temporaliteit. "Tijdens de tweede helft van de twintigste eeuw was Zweden het rijkste land in Europa. Het land stond bekend om het sociaaldemocratische welvaartsmodel. Anderen keken naar Zweden als de samenleving van de toekomst en streefden ernaar dit model te kopiëren. Als het land zelf de toekomst is, is de gedachte, dan is een blik naar het buitenland voor Zweden als een blik in het verleden. Daarom trekken de beleidsmakers zich weinig van anderen aan. 'De rest zal later wel beseffen dat wij het bij het juiste eind hadden', is de gedachte."

Wij Noord-Europese landen houden allemaal van Zweden, zegt Strang. "We kijken tegen het land op." Toch ziet hij langzaam verschuivingen, die een jaar of tien geleden hun intrede deden. "Sinds de vorige vluchtelingencrisis en nu met de coronapandemie worden vraagtekens gezet bij het eerder onomstreden Zweedse model. Zweden biedt voor een groeiende groep Noord-Europeanen minder een utopisch en eerder een dystopisch toekomstperspectief. Grote delen van Denemarken, maar ook Noorwegen, vinden Zweden te liberaal. Te naïef in het openstellen van haar grenzen voor vluchtelingen, te naïef in de afwikkeling van de coronacrisis. Zweden's burens waren kleine broertjes die opkeken tegen hun grote broer. Nu zijn het kleine broertjes die niet meer weten wiens voorbeeld ze moeten volgen."

Enquêteresultaten van peilingenbureau YouGov wezen afgelopen zomer uit dat 71 procent van de Noren en 61 procent van de Denen het belangrijk vonden Zweedse toeristen te weren. Dat percentage lag hoger dan waar het bezoekers uit Spanje, Italië en het Verenigd Koninkrijk gold.

Zullen de meningsverschillen die zich tijdens de huidige crisis hebben voorgedaan blijvend effect hebben op de onderlinge Noord-Europese relaties? Ja en nee, zegt Strang. "Op politiek en sociaal niveau zullen de disputen niet lang aanhouden. Noordse politici zullen elkaar de hand schudden en overgaan tot de orde van de dag. Families die aan twee kanten van de grens wonen zullen hun levens gewoon weer oppakken."

Meer grenscontroles

Wat Strang wel zorgen baart is de grenspolitiek waar de Noordse regio en landen elders in Europa mee zijn gaan spelen. "Het Noorden heeft al sinds de jaren '50 een paspoortunie, veel eerder dan dat Europa vrij vervoer van mensen en goederen introduceerde. Tot de vluchtelingencrisis leverde dat geen problemen op, maar nu is er al een paar jaar sprake van een afwisselend instellen en opheffen van grenscontroles in Noord-Europa. En dat kan wél permanent de relaties schaden. Zou jij nog voor een baan solliciteren, een cultureel evenement organiseren of in een bedrijf investeren in een grensgebied? Waarschijnlijk niet."

Nu al tekenen de effecten van dit grensbeleid zich af. Noren verkopen hun zomerhuisjes in Zweeds Lapland, Denen verhuizen weg van Malmö en terug naar Kopenhagen. "Het principe van een Noordse eenheid is altijd nauw verbonden geweest met de paspoortunie. Het was de grootste prestatie van de Noord-Europese coöperatie. Maar

Hoe Zweden afdrijft van de buren

wat blijft er van die eenheid over als de grenzen sluiten? In Europa betekenen dichte grenzen vooral een stop op de vrije handel. In het noorden zou dit het einde van ons onderlinge vertrouwen betekenen."

Terwijl het zo uniek is, zegt Strang: de mate van culturele integratie tussen de Noordse landen. "Het is iets waar de EU nog van kan leren: Noord-Europa heeft geprobeerd mensen te verbinden, in plaats van economieën."

De cijfers in Scandinavië

Tussen ruwweg 10 en 23 september zijn:

... in Zweden 4204 nieuwe coronabesmettingen vastgesteld. 23 Zweden stierven aan Covid-19.

... in Noorwegen 1428 besmettingen vastgesteld en vijf Noren overleden aan Covid-19.

... in Denemarken 6698 burgers besmet geraakt en 19 burgers overleden aan het virus.

Nederland telde in deze periode bijna 23.000 besmettingen en 63 sterfgevallen.

Het aantal doden per miljoen inwoners ligt nu in Zweden op 581, in Denemarken op 112 en in Noorwegen op 50.

De bestuurlijke verschillen zijn terug te voeren op het Deense en het Zweedse rijk

'Neemt Zweden de coronacrisis niet serieus?', kopte de Deense krant Politiken

'Wij Noord-Europese landen houden allemaal van Zweden'

Johan Strang, universitair hoofddocent Centre for Nordic Studies, Helsinki

Bekijk de oorspronkelijke pagina: ,

Load-Date: September 30, 2020

Ernst Kuipers: 'Aantal coronapatiënten in ziekenhuis blijft geleidelijk toenemen'

De Telegraaf.nl

15 augustus 2020 zaterdag 2:53 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE

Length: 93 words

Dateline: ROTTERDAM

Body

Het aantal coronapatiënten dat op de intensive care ligt is in vergelijking met vrijdag met 1 gestegen tot 39. Het aantal opnames vanwege corona buiten de intensive care bedraagt 124. Dat zijn er vier meer dan de vorige dag.

„Het aantal Covid-19-patiënten blijft geleidelijk toenemen, zowel op de intensivereafdelingen als daarbuiten. Sinds eind juli is het aantal verdubbeld”, meldt Ernst Kuipers, voorzitter van het Landelijk Netwerk Acute Zorg, zaterdag.

Intensive cares behandelen ook 622 mensen met andere aandoeningen. Dat zijn er zes meer dan vrijdag.

Load-Date: August 16, 2020

Forse toename corona in Frankrijk, maar ziekenhuizen leger

De Telegraaf.nl

12 augustus 2020 woensdag 7:29 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BUITENLAND; FRONTPAGE

Length: 153 words

Dateline: PARIJS

Body

De autoriteiten in Frankrijk hebben een forse toename gemeld van het aantal coronabesmettingen. Bij nog eens 2524 mensen is vastgesteld dat ze het besmettelijke virus hebben opgelopen, het grootste aantal sinds mei.

Ondanks de toename van het aantal besmettingen, daalde het aantal coronapatiënten in ziekenhuizen met 121 naar 4891. Dat zijn er veel minder dan de ruim 32.000 coronapatiënten die op het hoogtepunt van de uitbraak in april in ziekenhuisbedden lagen.

Ook het aantal mensen met het virus op de intensive care is verder afgenomen, naar 379. Minister van Volksgezondheid Olivier Véran zegt dat besmettingen tegenwoordig minder vaak tot ernstige complicaties leiden dan eerder dit jaar.

„Daar zijn meerdere verklaringen voor, in het bijzonder dat patiënten met Covid nu jonger zijn, 20 tot 40, en minder kwetsbaar”, aldus de bewindsman op de Franse televisie. „En omdat oudere mensen zich goed blijven beschermen.”

Load-Date: August 13, 2020

Iets meer ziekenhuisopnames door toename besmettingen

De Telegraaf.nl

25 juli 2020 zaterdag 2:25 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE

Length: 151 words

Dateline: ROTTERDAM

Body

De toename van het aantal besmettingen met Covid-19 leidt nog niet tot een groter beroep op de intensive care. Wel zijn er wat meer opnames op andere ziekenhuisafdelingen.

Dat komt naar voren uit cijfers van het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS). Op de intensivereafdelingen van de ziekenhuizen verblijven zaterdag 18 Covid-19-patiënten, één meer dan vrijdag.

Daarnaast liggen 596 andere patiënten op de ic, vier meer dan een dag eerder. Het aantal ziekenhuisopnames in verband met Covid-19 buiten de ic bedraagt 91; dat zijn er zeventien meer dan een dag eerder.

Voorzitter Ernst Kuipers van het Landelijk Netwerk Acute Zorg zegt dat het belangrijk is om de toenemende verspreiding van het virus in te dammen. „Het geruststellende nieuws is dat het huidige aantal naar verwachting op korte termijn niet zal leiden tot een grote stijging van het aantal ziekenhuisopnames”, aldus Kuipers.

Load-Date: July 26, 2020

Meer besmettingen, ruim duizend covidpatiënten in het ziekenhuis

de Volkskrant

8 oktober 2020 donderdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 143 words

Byline: SEMINA AJROVIC XANDER VAN UFFELEN

Body

Het virus in Nederland

Er is nog geen indicatie dat het virus in Nederland op zijn retour is. Het aantal besmettingen blijft in hetzelfde tempo toenemen, ook het aantal ziekenhuisopnamen en de sterfte lopen op. Het RIVM meldde gisteren 4.989 besmettingen, 63 opnamen en 36 nieuwe sterfgevallen. Dit laatste is het hoogste aantal op één dag sinds 15 mei - afgezien van 26 september, toen 38 sterfgevallen werden geregistreerd inclusief vertraagde meldingen van veel eerder. De sterfte van woensdag betreft personen die in de afgelopen drie weken gestorven zijn. Woensdagmiddag lagen 1.021 covid-19-patiënten in het ziekenhuis, 46 meer dan dinsdag. Van hen zijn er 210 opgenomen op de intensive care, een toename van 20. Er zijn 11 patiënten verplaatst naar andere regio's om de drukte te spreiden, onder wie 5 ic-patiënten.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: October 7, 2020

In ziekenhuizen laagst aantal coronapatiënten in maanden

Trouw

27 juli 2020 maandag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

Section: Nederland; Blz. 8

Length: 212 words

Byline: ANP/TROUW

Body

testen

Het stijgend aantal coronabesmettingen is voorlopig nog niet merkbaar in de ziekenhuizen. Volgens Ernst Kuipers, voorzitter van het Landelijk Netwerk Acute Zorg, is het aantal Covid-patiënten in de Nederlandse ziekenhuizen momenteel lager dan op enig moment in de afgelopen maanden. Op de ic's liggen nu nog zo'n zestien patiënten.

De vraag is wel hoe lang dat zo blijft, nu er meer besmettingen worden geconstateerd. Landelijk kwamen er dit weekend zo'n 350 positief geteste patiënten bij. Het stijgend aantal besmettingen is voor Feike Sijbesma, speciale coronagezant van het kabinet, reden om het kabinet op te roepen op tijd in actie te komen. Tegen NRC zei hij zich ernstig zorgen te maken over een mogelijke tweede golf. Volgens Sijbesma worden de belangrijkste maatregelen tegen het virus nog maar beperkt nageleefd.

Dat er meer mensen positief testen op Covid-19 komt deels ook doordat meer mensen zich laten testen. Dat zorgt voor opstoppingen in de teststraten van de GGD. Afgelopen weekend moest het ministerie van volksgezondheid terugkomen op de eigen woorden dat iedereen met klachten binnen 24 uur een test kan laten doen. Dat lukt toch niet, nu de vraag naar testen maar blijft groeien, aldus het ministerie.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: July 26, 2020

Lichte daling aantal coronapatiënten op ic

De Telegraaf.nl

24 mei 2020 zondag 2:16 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE

Length: 139 words

Dateline: ROTTERDAM

Body

Het aantal coronapatiënten op intensive cares is gedaald tot 223, meldt het Landelijke Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS). Dat zijn er 4 minder dan zaterdag.

Er liggen daarnaast 499 patiënten op de intensivereafdelingen met andere aandoeningen dan Covid-19. Dat zijn er 6 minder dan zaterdag. Voorzitter Ernst Kuipers van het Landelijk Netwerk Acute Zorg: „De overall bezetting op de ic is momenteel laag. Een teken dat de overige zorg traag op gang komt. Het aantal Covid-patiënten buiten de ic neemt momenteel snel af.”

Van de Nederlandse coronapatiënten op de ic liggen er 222 in Nederland, vier minder dan de dag ervoor, en 1 in Duitsland.

Verpleegafdelingen van ziekenhuizen behandelen nu nog 730 coronapatiënten, 81 minder dan de voorgaande dag. De afgelopen 24 uur zijn er geen verplaatsingen geweest tussen de regio's.

Load-Date: May 27, 2020

Stijging coronapatiënten; 118 in ziekenhuizen, 24 op ic

De Telegraaf

14 juli 2020 dinsdag

Nederland

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

De Telegraaf

Section: BINNENLAND; Blz. 7

Length: 104 words

Body

118 in ziekenhuizen, 24 op ic

Rotterdam - In ziekenhuizen in Nederland liggen 118 coronapatiënten. Dat zijn er 11 meer dan zondag. Toen was ook al sprake van een lichte stijging. Van de ziekenhuispatiënten met corona verblijven er 24 op de ic, dat zijn er evenveel als zondag. Volgens het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding is het aantal opnames van coronapatiënten buiten de intensive care 94, dat zijn er 11 meer dan zondag. „We zien momenteel geringe veranderingen in het aantal Covid-19-patiënten in de ziekenhuizen," aldus Ernst Kuipers van het Landelijk Netwerk Acute Zorg.

Load-Date: July 13, 2020

Aantal besmettingen neemt iets toe in alle leeftijdscategorieën, maar sterftcijfers dalen

de Volkskrant

31 maart 2021 woensdag

Copyright 2021 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 5

Length: 267 words

Byline: SAMENSTELLING: SEMINA AJROVIC, SERENA FRIJTERS

Body

COVID IN NEDERLAND

Met circa 7.400 meldingen per dag is het aantal dagelijkse positieve testen in minder dan zes weken verdubbeld. De stijging is niet meer alleen te zien bij kinderen en jongeren, het aantal positieve testen neemt toe in alle leeftijdscategorieën. Het wordt ook weer wat drukker in de ziekenhuizen. Dagelijks worden zo'n 280 nieuwe coronapatiënten opgenomen, de week daarvoor 261. In de Nederlandse ziekenhuizen liggen nu 2.410 patiënten vanwege covid-19, bijna 10 procent meer dan vorige week. Meer mensen laten zich testen, maar ook het percentage positieve testen loopt op, van 8,1 naar 8,5 procent.

Gunstige tekenen zijn er ook. De sterftcijfers dalen verder. Deze week rapporteerde het RIVM 171 overledenen, vorige week 223. Bewoners van instellingen voor langdurige zorg, onder wie verpleeghuisbewoners, testen veel minder vaak positief dan een paar weken geleden. Onder 80-plussers, waar de vaccinatiegraad hoog is, neemt het aantal positieve testen minder snel toe dan in andere leeftijdsgroepen. De besmettingscijfers stijgen op weekbasis met 13 procent, vorige week nog met 16 procent. Ondanks deze lichtpuntjes ziet het RIVM reden tot zorg. Aura Timen, hoofd Centrum Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding bij het RIVM: 'Dit is vooral een waarschuwing dat de seinen nog steeds op rood staan, zeker nu de paasdagen eraan komen, waarin de behoefte om bij familie te zijn groot is. Vooral de toename van besmettingen bij thuiswonende 70-plussers baart ons zorgen. Dit is een kwetsbare groep waar de vaccinatiegraad nog laag is.'

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: March 30, 2021

Drie nieuwe opnames; 349 Covid-19-patiënten op ic

De Telegraaf

18 mei 2020 maandag

Nederland

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; Blz. 4

Length: 134 words

Body

349 Covid-19-patiënten op ic

Amsterdam - Het aantal coronapatiënten dat op de intensive care verblijft, bedraagt 349. Dat zijn er 3 meer dan de dag ervoor. Dit blijkt uit de gegevens van het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS). Voorzitter Ernst Kuipers van het Landelijk Netwerk Acute Zorg: „Na de snelle afname de afgelopen week, trad de afgelopen 24 uur een stabilisatie op van het aantal ic-patiënten. De komende dagen moeten uitwijzen of de daling verder doorzet."

Van de Nederlandse coronapatiënten op de ic liggen er 346 in Nederland, 3 meer dan gisteren. En 3 in Duitsland, evenveel als gisteren. Het aantal corona-opnames buiten de ic bedraagt 919. Dat zijn er 52 minder dan gisteren.

De afgelopen 24 uur is er 1 verplaatsing geweest tussen de regio's.

Load-Date: May 17, 2020

Elf coronapatiënten, ziekenhuizen dicht ; Twee ziekenhuizen op slot ; RIVM: elf coronabesmettingen in Nederland Nieuwe richtlijnen aangekondigd ; Coronavirus

NRC Handelsblad
2 maart 2020 maandag
1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 4

Length: 1137 words

Byline: Wouter van Loon

Frederiek Weeda

Dateline: Amsterdam

Body

ABSTRACT

Achtergrond Covid-19

Voor het eerst zouden er patiënten kunnen zijn zonder directe link met de besmettingshaard in Italië.

VOLLEDIGE TEKST:

Nederland telt nu elf 'coronapatiënten'. Dit weekend zijn negen mensen positief getest op het nieuwe coronavirus. De meesten zitten thuis, in isolatie, drie liggen er in het ziekenhuis. Van vier patiënten wordt nog onderzocht of ze in een 'risicogebied' zijn geweest.

Twee patiënten die in het ErasmusMC in Rotterdam liggen, lagen eerder in het Beatrixziekenhuis in Gorinchem en het Maasstad Ziekenhuis in Rotterdam. Die twee kleinere ziekenhuizen hebben nu een opnamestop, sinds respectievelijk zondag en maandag. In het Beatrix lag een 49-jarige vrouw al een week op de intensive care, in het Maasstad lag een patiënt ook al een week op de IC. Beide bleken besmet te zijn met het virus. Dat werd pas duidelijk nadat ze waren overgeplaatst naar het ErasmusMC in Rotterdam.

Elf coronapatiënten, ziekenhuizen dicht ; Twee ziekenhuizen op slot ; RIVM: elf coronabesmettingen in Nederland
Nieuwe richtlijnen aangekondigd ; Coronavirus

Omdat de patiënten niet hadden gereisd, en er volgens de ziekenhuizen geen officiële 'risico-indicatie' was, hebben de artsen in Gorinchem en het Maasstad hen niet laten testen op het coronavirus. In het ErasmusMC gebeurde dat wel.

Om verdere verspreiding van het virus te beperken, ging het Beatrixziekenhuis zondag op slot, het Maasstad Ziekenhuis maandagochtend.

Een „eerste ring" van mensen (personeel en familie) rond de patiënt uit Gorinchem is getraceerd, aldus ziekenhuisdirecteur Anja Blonk zondag. Zij worden getest op het virus zodra ze ziekteverschijnselen hebben.

Nog geen koorts

Het RIVM, dat verantwoordelijk is voor infectiepreventie, paste zondag tegelijk zijn richtlijn aan. Directeur Infectieziektebestrijding Jaap van Dissel zei op een persconferentie dat mensen die terugkomen uit een gebied waar het nieuwe coronavirus heerst - Noord-Italië, China, Singapore, Zuid-Korea of Iran - thuis moeten blijven als ze zich ook maar enigszins onwel voelen. Dus ook als ze geen koorts hebben. Dat is een extra voorzorgsmaatregel om verspreiding te voorkomen. Als de klachten (koorts, luchtwegklachten) verergeren, moeten ze de lokale GGD bellen, die een test zal komen afnemen.

Tot zondag zei het RIVM dat isolatie alleen nodig is als men in het risicogebied is geweest, luchtwegproblemen heeft én koorts. Het lijkt erop dat het RIVM er nu van uitgaat dat patiënten al bij heel lichte klachten besmettelijk zijn voor anderen. Uit studies van de epidemie in China blijkt dat vier op de tien Covid-19-patiënten pas na een aantal dagen koorts krijgen, maar wel al ziek én besmettelijk zijn. Koorts krijgen ze uiteindelijk allemaal.

Logistieke problemen

De dunne lijn tussen verspreiding voorkomen enerzijds en het logistiek allemaal aankunnen anderzijds werd zondag ook zichtbaar. Aanvankelijk adviseerde het RIVM dat mensen onmiddellijk de GGD bellen als ze ziek zijn én in een risicogebied zijn geweest. Nu vraagt het RIVM een pauze, een dagje thuis afwachten of de klachten erger worden. Want het uitgebreide 'contactonderzoek' - waarbij de GGD iedereen in kaart brengt die een besmette patiënt heeft gezien - is arbeidsintensief. De drempel moet de GGD tijd opleveren.

Er zijn inmiddels ruim 150 mensen in Nederland getest. De tests gebeuren in het lab van het RIVM, in het ErasmusMC maar ook in bijvoorbeeld Tilburg. Het duurt zes tot 24 uur voordat de uitslag definitief is.

Zeven patiënten hebben een directe link met Noord-Italië: een 23-jarige vrouw uit Delft, een vrouw in Diemen die er op vakantie was geweest en haar man en jongste kind, en de echtgenote en dochter van de eerste ontdekte patiënt, in Loon op Zand, die ook net was teruggekeerd uit Italië. Van de patiënten in het Beatrixziekenhuis en Maasstad, de nieuwe patiënt in Drenthe en de nieuwe patiënt in Tilburg is nog onbekend of ze in een risicogebied zijn geweest. Zo niet, dan zijn dat de eerste besmettingen in Nederland buiten een gezin waarvan een lid in Italië was.

Het RIVM heeft de monsters van enkele 'peilstations' bij huisartsen in de regio Tilburg in het bijzonder bekeken om te zien er tijdens carnaval meer mensen besmet zijn geraakt, maar dat lijkt niet zo te zijn.

Interessant, zeggen microbiologen, is dat de patiënten in Gorinchem en het Maasstad al een ruime week ziek zijn en patiënten gemiddeld pas een week ná besmetting ziek worden. Dat betekent dat er twee weken geleden al mensen in Nederland zijn besmet.

m.m.v. van Sarah Ouwerkerk

89.000 besmet 45.000 hersteld

Besmettingen nemen toe

Elf coronapatiënten, ziekenhuizen dicht ; Twee ziekenhuizen op slot ; RIVM: elf coronabesmettingen in Nederland Nieuwe richtlijnen aangekondigd ; Coronavirus

Wereldwijd neemt het aantal besmettingen met het coronavirus nog steeds toe: in Duitsland was het aantal deze maandagochtend opgelopen tot 130; in België zijn het er nu acht. In Iran is het officiële dodental naar boven bijgesteld tot 54.

In totaal zijn er wereldwijd ruim 89.000 besmettingen met het virus vastgesteld en meer dan 3.000 mensen door Covid-19 omgekomen; ruim 45.000 mensen zijn ervan hersteld.

Corona ook in Indonesië

Deze maandag zijn ook in Indonesië de eerste besmettingen met het virus vastgesteld. Het gaat om een 64-jarige vrouw en haar 31-jarige dochter.

45 Nederlanders in quarantaine in hotels Abu Dhabi

In Abu Dhabi zitten 45 Nederlanders in quarantaine in drie hotels, maakte het ministerie van Buitenlandse Zaken bekend. Bij geen van hen is het virus vastgesteld. Het is onbekend hoelang ze in quarantaine blijven.

KLM mindert vluchten China

KLM vliegt tot en met 3 mei niet naar de Chinese steden Chengdu, Hangzhou en Xiamen; dat was eerder 29 maart. Naar Beijing en Shanghai wordt vooralsnog tot en met 28 maart niet gevlogen.

VNO-NCW waarschuwt voor terugval economie

Voorzitter Hans de Boer van werkgeversorganisatie VNO-NCW waarschuwde in actualiteitenprogramma *WNL Op Zondag* voor een sterke economische terugval in Nederland door de uitbraak van het coronavirus. De groei zou kunnen teruglopen tot tussen de 0 en 0,5 procent of lager, ook door de Brexit en de stikstofcrisis.

Trump noemt virus een hoax

Op een politieke bijeenkomst in South Carolina noemde de Amerikaanse president vrijdag het coronavirus een „hoax“. Hij beschuldigde de Democraten ervan Covid-19 als politiek instrument te gebruiken: „dit is hun nieuwe hoax“, zei hij. Op zondag verzekerde vicepresident Pence dat de overheid alles in het werk stelt om mensen wanneer nodig te testen op het virus. Inmiddels zijn twee patiënten in de staat Washington aan Covid-19 overleden.

Miljardepakket Italië Italië zal komende week een maatregel doorvoeren om 3,6 miljard euro in de economie te pompen, om de nadelige gevolgen van de uitbraak van het coronavirus tegen te gaan. Dit zal toegevoegd worden aan een noodpakket van 900 miljoen euro dat op vrijdag werd aangekondigd. Het gaat onder meer om tijdelijke belastingvoordelen voor bedrijven die hun inkomsten met meer dan een kwart hebben zien dalen, doordat bijvoorbeeld toeristen het land mijden.

Graphic

Minister Bruno Bruins (Medische Zorg, VVD) sprak zondagmiddag bij het RIVM in Bilthoven met de pers over de aanpak van het coronavirus.

Foto Sem van der Wal/ANP

Jongste besmettingen in Gorinchem, Dalen en Tilburg

Een reiziger op Amsterdam Centraal.

Elf coronapatiënten, ziekenhuizen dicht ; Twee ziekenhuizen op slot ; RIVM: elf coronabesmettingen in
Nederland Nieuwe richtlijnen aangekondigd ; Coronavirus

Foto Robin Utrecht/ANP

Load-Date: March 2, 2020

End of Document

Alarmerende stijging van het aantal covid-19-besmettingen

de Volkskrant

2 oktober 2020 vrijdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 78 words

Body

Het virus in Jordanië

Jordanië, dat lange tijd de minste covid-besmettingen in de regio had, heeft de afgelopen weken de dagelijkse cijfers alarmerend zien stijgen. Afgelopen week werden 5.783 personen positief getest, dat is de helft van het totale aantal besmettingen in het land. De regering vreest dat een volledige lockdown een verwoestende slag zal toebrengen aan de kwetsbare economie, maar ziet wellicht geen andere optie.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: October 1, 2020

Cijfers in coronadashboard onvolledig

NRC.NEXT

20 juli 2020 maandag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 2

Length: 888 words

Byline: Wouter van Loon

Dateline: Amsterdam

Body

ABSTRACT

Volksgezondheid

Door een rekenmethode zijn er in juli 264 besmettingen te weinig gemeld. Dit kan een probleem opleveren bij een tweede golf.

VOLLEDIGE TEKST:

Het coronadashboard, waarop de belangrijkste data van de epidemie worden verzameld, geeft onvolledige cijfers weer. Sinds begin deze maand zijn er ruim 264 besmettingen te weinig gemeld. Het dashboard meldde 1.390 nieuwe besmettingen in juli, terwijl er 1.654 meldingen bij het RIVM binnenkwamen.

Dit blijkt uit bestudering van de gegevens door Marino van Zelst, promovendus organisatiewetenschappen aan Tilburg University, die in zijn vrije tijd de coronacijfers onderzoekt. Ook niet alle ziekenhuisopnames worden in het dashboard gemeld, ontdekte Van Zelst: in juli werden er in totaal 48 mensen met Covid-19 opgenomen, terwijl het dashboard er 20 meldt. Het probleem is de manier waarop eerder foutief doorgegeven meldingen worden gecorrigeerd.

Het dashboard moet nieuwe uitbraken zo snel mogelijk signaleren, opdat er tijdig maatregelen genomen kunnen worden. Doordat het op gebrekkige informatie gebaseerd is, signaleert het dashboard een nieuwe piek in het aantal coronagevallen later dan mogelijk zou zijn. Dat kan een probleem vormen voor de bestrijding van een mogelijke tweede golf, omdat het ministerie het beleid mede baseert op het dashboard.

Cijfers in coronadashboard onvolledig

Minister Hugo de Jonge (Volksgezondheid, CDA) ziet het dashboard als een cruciaal wapen tegen het virus. In het voorjaar, toen de 'intelligente lockdown' werd afgekondigd, was de informatievoorziening over het virus niet op orde. Het kabinet moest „navigeren via de achteruitkijkspiegel", stelde minister De Jonge in mei.

Het dashboard moet daar verandering in brengen: door alle relevante informatie bij elkaar te brengen, zou er snel alarm geslagen kunnen worden als er zorgwekkende ontwikkelingen zijn. „We gaan het virus zo dicht mogelijk op de hielen zitten", kondigde De Jonge aan.

Metingen in het riool

Tot nu toe bestaat het dashboard, dat wordt beheerd door het ministerie van Volksgezondheid, voornamelijk uit cijfers die het RIVM al vanaf maart rapporteert - het aantal ziekenhuisopnames, het aantal opnames op de intensive care en het aantal bevestigde besmettingen - of cijfers die daarvan zijn afgeleid. De Jonge heeft ook hoge verwachtingen van metingen in het riool, waar virusdeeltjes in een vroeg stadium van een uitbraak kunnen worden gedetecteerd. Al is er nog te weinig onderzoek gedaan om daar harde conclusies op te baseren.

Het aantal positieve testuitslagen is daarom voorlopig het getal dat het dichtst op de besmettingen zit: idealiter zit er een paar dagen tussen een besmetting en een test. Dat scheelt ongeveer een week ten opzichte van een ziekenhuisopname. Dat is kostbare tijd, want in die dagen kan de epidemie hard zijn gegroeid.

Maar er gaan vaak dagen overheen voor de uitslag van een test wordt doorgegeven aan het RIVM. Het ministerie heeft er daarom voor gekozen om het dagelijkse aantal meldingen in het dashboard te verwerken. Het gaat dan soms om besmettingen die al een tijdje geleden zijn ontdekt, maar het geeft wel het snelste inzicht hoe rap de epidemie zich ontwikkelt.

Soms worden er foutjes gemaakt bij het doorgeven van een positieve test, bijvoorbeeld omdat er in het digitale formulier een vinkje te veel is aangeklikt, of omdat iemand in twee regio's is aangemeld en daarom dubbel in de statistieken wordt meegenomen. Die fouten worden later gecorrigeerd. In het dashboard worden de correcties in mindering gebracht op het aantal positieve tests van die dag.

Datasets

Van Zelst verzamelde de datasets die het RIVM dagelijks publiceert. Hierin is van elke patiënt een aantal eigenschappen opgenomen, zoals woongemeente, leeftijdscohort en geslacht. Van Zelst zocht naar veranderingen en vond dat de verdwenen besmettingen overeenkomen met de gecorrigeerde meldingen.

Een voorbeeld. Op 14 juli meldden de GGD's 97 positieve testen aan het RIVM. Op diezelfde dag werden er 44 besmettingen gecorrigeerd die eerder waren doorgegeven. Die correcties zijn vaak van weken terug; soms worden er nog positieve tests uit maart teruggetrokken. Niettemin worden die correcties in het dashboard van het aantal nieuwe meldingen afgetrokken. Op 14 juli werden er daarom niet 97, maar 53 besmettingen gemeld.

Het aantal correcties ligt per dag ver uiteen: de ene dag zijn het er drie, de andere ruim dertig. „De correcties hebben niets meer te maken met de huidige situatie en vertekenen het beeld", aldus Van Zelst.

Een woordvoerder van het ministerie van Volksgezondheid bevestigt dat de cijfers op deze manier worden gecorrigeerd. Hij stelt dat er daarom geen 'signaalwaarde' voor het aantal positief geteste mensen is berekend. Dat is de waarde die aangeeft wanneer een getal gevaarlijk hoog wordt. Voor andere graadmeters, zoals het aantal ziekenhuisopnames, is er wel zo'n signaalwaarde in het dashboard opgenomen.

Het aantal positieve tests is volgens de woordvoerder een bewerkelijk getal, omdat het afhankelijk is van de testbereidheid van de bevolking. Het is „erg belangrijk" dat mensen zich laten testen om voldoende zicht te houden op de omvang van de epidemie.

Het dashboard moet voor 1 september zo compleet mogelijk zijn. Nog niet duidelijk is welke andere indicatoren er dan worden toegevoegd.

Cijfers in coronadashboard onvolledig

Het coronadashboard geeft een onvolledig aantal besmettingen weer

Graphic

Aantal gemelde besmettingen blijft achter bij realiteit

Load-Date: July 19, 2020

End of Document

Cijfers op coronadashboard onvolledig

NRC Handelsblad

20 juli 2020 maandag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 2

Length: 888 words

Byline: Wouter van Loon

Dateline: Amsterdam

Body

ABSTRACT

Volksgezondheid

Door een rekenmethode zijn er in juli 264 besmettingen te weinig gemeld. Dit kan een probleem opleveren bij een tweede golf.

VOLLEDIGE TEKST:

Het coronadashboard, waarop de belangrijkste data van de epidemie worden verzameld, geeft onvolledige cijfers weer. Sinds begin deze maand zijn er ruim 264 besmettingen te weinig gemeld. Het dashboard meldde 1.390 nieuwe besmettingen in juli, terwijl er 1.654 meldingen bij het RIVM binnenkwamen.

Dit blijkt uit bestudering van de gegevens door Marino van Zelst, promovendus organisatiewetenschappen aan Tilburg University, die in zijn vrije tijd de coronacijfers onderzoekt. Ook niet alle ziekenhuisopnames worden op het dashboard gemeld, ontdekte Van Zelst: in juli werden er in totaal 48 mensen met Covid-19 opgenomen, terwijl het dashboard er 20 meldt. Het probleem is de manier waarop eerder foutief doorgegeven meldingen worden gecorrigeerd.

Het dashboard moet nieuwe uitbraken zo snel mogelijk signaleren, opdat er tijdig maatregelen genomen kunnen worden. Doordat het op gebrekkige informatie gebaseerd is, signaleert het dashboard een nieuwe piek in het aantal coronagevallen later dan mogelijk zou zijn. Dat kan een probleem vormen voor de bestrijding van een mogelijke tweede golf, omdat het ministerie het beleid mede baseert op het dashboard.

Cijfers op coronadashboard onvolledig

Minister Hugo de Jonge (Volksgezondheid, CDA) ziet het dashboard als een cruciaal wapen tegen het virus. In het voorjaar, toen de 'intelligente lockdown' werd afgekondigd, was de informatievoorziening over het virus niet op orde. Het kabinet moest „navigeren via de achteruitkijkspiegel", stelde minister De Jonge in mei.

Het dashboard moet daar verandering in brengen: door alle relevante informatie bij elkaar te brengen, zou er snel alarm geslagen kunnen worden als er zorgwekkende ontwikkelingen zijn. „We gaan het virus zo dicht mogelijk op de hielen zitten", kondigde De Jonge aan.

Metingen in het riool

Tot nu toe bestaat het dashboard, dat wordt beheerd door het ministerie van Volksgezondheid, voornamelijk uit cijfers die het RIVM al vanaf maart rapporteert - het aantal ziekenhuisopnames, het aantal opnames op de intensive care en het aantal bevestigde besmettingen - of cijfers die daarvan zijn afgeleid. De Jonge heeft ook hoge verwachtingen van metingen in het riool, waar virusdeeltjes in een vroeg stadium van een uitbraak kunnen worden gedetecteerd. Al is er nog te weinig onderzoek gedaan om daar harde conclusies op te baseren.

Het aantal positieve testuitslagen is daarom voorlopig het getal dat het dichtst op de besmettingen zit: idealiter zit er een paar dagen tussen een besmetting en een test. Dat scheelt ongeveer een week ten opzichte van een ziekenhuisopname. Dat is kostbare tijd, want in die dagen kan de epidemie hard zijn gegroeid.

Maar er gaan vaak dagen overheen voor de uitslag van een test wordt doorgegeven aan het RIVM. Het ministerie heeft er daarom voor gekozen om het dagelijkse aantal meldingen op het dashboard te verwerken. Het gaat dan soms om besmettingen die al een tijdje geleden zijn ontdekt, maar het geeft wel het snelste inzicht hoe rap de epidemie zich ontwikkelt.

Soms worden er foutjes gemaakt bij het doorgeven van een positieve test, bijvoorbeeld omdat er in het digitale formulier een vinkje te veel is aangeklikt, of omdat iemand in twee regio's is aangemeld en daarom dubbel in de statistieken wordt meegenomen. Die fouten worden later gecorrigeerd. Op het dashboard worden de correcties in mindering gebracht op het aantal positieve tests van die dag.

Datasets

Van Zelst verzamelde de datasets die het RIVM dagelijks publiceert. Hierin is van elke patiënt een aantal eigenschappen opgenomen, zoals GGD-regio, leeftijdscohort en geslacht. Van Zelst zocht naar veranderingen en vond dat de verdwenen besmettingen overeenkomen met de gecorrigeerde meldingen.

Een voorbeeld. Op 14 juli meldden de GGD's 97 positieve testen aan het RIVM. Op diezelfde dag werden er 44 besmettingen gecorrigeerd die eerder waren doorgegeven. Die correcties zijn vaak van weken terug; soms worden er nog positieve tests uit maart teruggetrokken. Niettemin worden die correcties op het dashboard van het aantal nieuwe meldingen afgetrokken. Op 14 juli werden er daarom niet 97, maar 53 besmettingen gemeld.

Het aantal correcties ligt per dag ver uiteen: de ene dag zijn het er drie, de andere ruim dertig. „De correcties hebben niets meer te maken met de huidige situatie en vertekenen het beeld", aldus Van Zelst.

Een woordvoerder van het ministerie van Volksgezondheid bevestigt dat de cijfers op deze manier worden gecorrigeerd. Hij stelt dat er daarom geen 'signaalwaarde' voor het aantal positief geteste mensen is berekend. Dat is de waarde die aangeeft wanneer een getal gevaarlijk hoog wordt. Voor andere graadmeters, zoals het aantal ziekenhuisopnames, is er wel zo'n signaalwaarde op het dashboard opgenomen.

Het aantal positieve tests is volgens de woordvoerder een bewerkelijk getal, omdat het afhankelijk is van de testbereidheid van de bevolking. Het is „erg belangrijk" dat mensen zich laten testen om voldoende zicht te houden op de omvang van de epidemie.

Het dashboard moet voor 1 september zo compleet mogelijk zijn. Nog niet duidelijk is welke andere indicatoren er dan worden toegevoegd.

Cijfers op coronadashboard onvolledig

Het coronadashboard geeft een onvolledig aantal besmettingen weer

Graphic

Aantal gemelde besmettingen blijft achter bij realiteit

Load-Date: July 20, 2020

End of Document

Einde van de eerste golf besmettingen in Amerika nog lang niet in zicht

de Volkskrant

24 juni 2020 woensdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 240 words

Body

Het centrum van de uitbraak in de VS verschuift naar het zuiden. In maart en april was New York nog de zwaarst getroffen staat. In de afgelopen twee weken zijn de meeste besmettingen in Arizona. Het aantal positieve tests verdubbelde daar bijna van 27.678 naar 54.599. Ook South Carolina en Arkansas werden hard getroffen. Het aantal besmettingen steeg daar in twee weken tijd met respectievelijk 73 en 65 procent. In het land zijn ruim 2,3 miljoen besmettingen geconstateerd, meer dan 120 duizend mensen zijn aan covid-19 overleden. De VS tellen wereldwijd het hoogste aantal positieve tests. President Trump wijt dat aan het vele testen. 'We testen meer dan elk ander land', schreef hij. In absolute zin klopt dat. Naar inwoneraantal test de VS, met bijna 88 duizend tests per miljoen inwoners, minder dan landen als België en het VK.

Aantal patiënten op ic daalt na lichte stijging verder naar aantal van 48

Het aantal patiënten dat vanwege covid-19 op Nederlandse intensivereafdelingen ligt, is dinsdag verder afgenomen. Maandag was er nog sprake van een lichte stijging. Er liggen nu nog 48 patiënten op de ic, 11 minder dan een dag eerder. Op reguliere afdelingen nam het aantal covid-patiënten met 17 toe naar 211. Terwijl de ic-bezetting daalt, rapporteerde het RIVM na een dag zonder sterfتمeldingen dinsdag wel 5 nieuwe sterfgevallen. Vier zijn van 21 juni, één persoon overleed op 4 juni.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: June 23, 2020

Bijna verdubbeling aantal positief geteste personen Afrika

de Volkskrant

17 juni 2020 woensdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 157 words

Highlight: Het virus in Afrika

Body

In Afrika is het aantal bevestigde besmettingen sinds 1 juni bijna verdubbeld. Over het hele continent zijn in totaal 254.242 personen positief getest. Vergeleken met andere werelddelen is dat weinig, zo telt Europa ruim 2,2 miljoen besmettingen. Maar de snelle verspreiding van het virus is reden tot waakzaamheid, zegt Matshidiso Moeti, regionaal directeur van de wereldgezondheidsorganisatie WHO. De verschillen tussen Afrikaanse landen zijn groot. De uitbraak is het hevigst in Zuid-Afrika. Daar zijn bijna 74 duizend mensen positief getest op het virus. In het eveneens zwaar getroffen Egypte zijn tot nu toe ruim 46 duizend mensen besmet (geweest). Bijna de helft daarvan is na 1 juni geconstateerd. Volgens de officiële cijfers zijn in heel Afrika tot nu toe 6.806 mensen overleden aan covid-19. In werkelijkheid ligt het aantal besmettingen en sterfgevallen hoger omdat niet iedereen wordt getest.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: June 16, 2020

Rutte en RIVM niet hoopvol: nauwelijks verbetering te zien

NRC.NEXT

6 januari 2021 woensdag

1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 722 words

Byline: Wouter van Loon

Dateline: Den Haag

Body

ABSTRACT

Coronacijfers

Onzekerheid heerst nu de lockdown nog niet leidt tot flinke daling van het aantal coronapatiënten.

VOLLEDIGE TEKST:

Drie weken zit Nederland in een lockdown, maar hoe goed die werkt is nog altijd niet duidelijk.

Terwijl het aantal positieve coronatesten daalt, blijft het aantal patiënten met Covid-19 onverminderd hoog. Bovendien stijgt nog steeds het aantal coronapatiënten dat (intensieve) zorg nodig heeft. Deze ogenschijnlijk tegengestelde bewegingen maken het moeilijk om te kunnen concluderen of de strenge maatregelen effectief zijn.

Premier Mark Rutte (VVD) is dan ook „niet heel hoopvol" over de situatie. Dinsdag, in een debat met de Tweede Kamer, wilde hij nog niks zeggen over een mogelijke verlenging van de lockdown, die tot en met 19 januari van kracht is. Maar volgens Rutte kan er pas versoepeld worden als het aantal nieuwe IC-opnames is gedaald tot rond de tien per dag, nu ligt dat op ruim vijftig.

Ook het RIVM is somber gestemd. „Overtuigende effecten van de lockdown blijven vooralsnog uit", schreef het instituut dinsdag bij de bekendmaking van de weekcijfers. Die jongste cijfers laten een gemengd beeld zien: het aantal positieve tests daalde afgelopen week, redelijk snel zelfs. 56.440 keer kreeg het RIVM een melding van een positieve test door, een afname van 16 procent ten opzichte van de week ervoor. Maar er kwamen ook veel minder mensen naar de teststraat. 13,7 procent van de afgenomen tests was positief, dat is iets hoger dan de week ervoor (13 procent).

Rutte en RIVM niet hoopvol: nauwelijks verbetering te zien

Waarom er minder mensen naar de teststraat kwamen, is onduidelijk. Mogelijk heeft dat te maken met de feestdagen - doorgaans zijn mensen meer geneigd om zich op werkdagen te laten testen. Het RIVM houdt ook de optie open dat er minder mensen met klachten zijn door de lockdown, waardoor er ook minder mensen besmet zouden kunnen raken met bijvoorbeeld een verkoudheid.

Daarnaast blijft onzeker hoeveel nieuwe besmettingen er tijdens de feestdagen waren, toen mensen bij elkaar op bezoek gingen; daarvan is het effect pas in de komende dagen terug te zien. Het is daardoor goed mogelijk dat de komende dagen de cijfers niet gaan dalen, maar zelfs gaan stijgen.

Als de lockdown effect zou hebben, zou dat inmiddels ook in de ziekenhuizen te zien moeten zijn. Daar is het beeld wisselend: het aantal nieuwe opnames op de verpleegafdeling daalde naar 1.713, zo'n 10 procent minder dan de week ervoor. Maar op de IC's groeide het aantal opnames juist met zo'n 10 procent, naar 336.

Aanhoudende druk op de zorg

De druk op de zorg blijft onverminderd hoog. Rond Oud en Nieuw leek het aantal opnames even te dalen, maar de afgelopen dagen stijgt het weer. Inmiddels liggen er in totaal ruim 2.000 mensen op de verpleegafdelingen en ruim 700 op de IC's.

Het kabinet beslist volgende week of de lockdown na 19 januari versoepeld kan worden. Nu de cijfers een wisselend beeld en zeker geen eenduidige daling laten zien, wordt die beslissing in grote onzekerheid genomen. Het is nog lang niet duidelijk of de lockdown genoeg is om de tweede golf te keren. Uit modellen van het RIVM bleek eerder al dat de piek in ziekenhuisopnames best eens eind februari zou kunnen komen, door seizoenseffecten in de temperatuur en luchtvochtigheid waardoor de overdracht van het virus veel moeilijker te stoppen is ten opzichte van de eerste golf.

Eerder toonde Rutte zich bereid te kijken of scholen wellicht vóór 19 januari weer open zouden kunnen, maar daar zal in elk geval geen sprake van zijn, zei hij in de Tweede Kamer. De besmettingen liepen in december met name hard op onder kinderen in de middelbareschoolleeftijd. Het aantal positieve tests daalt in die leeftijdscategorie nu hard, maar het aantal afgenomen tests in deze groep is de afgelopen weken meer dan gehalveerd - mogelijk omdat veel scholieren met name op voorspraak van school naar de teststraat gaan, en die druk is weggevallen sinds de scholen zijn gesloten. Afgelopen week was ongeveer 19 procent van alle geteste mensen van tussen de 14 en 17 jaar positief, veel meer dan in andere leeftijdscategorieën.

Extra onzekerheid geeft de 'Britse' mutatie van het virus die extra besmettelijk lijkt te zijn. Ook in Nederland is die variant gevonden, onder meer op een basisschool in de regio Rotterdam. Onderzoek moet uitwijzen of kinderen extra vatbaar zijn voor deze variant.

Graphic

Twente is een brandhaard

Load-Date: February 1, 2021

Rutte en RIVM niet hoopvol: nauwelijks verbetering te zien

NRC Handelsblad

6 januari 2021 woensdag

1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 725 words

Byline: Wouter van Loon

Dateline: Den Haag

Body

ABSTRACT

Coronacijfers

Onzekerheid heerst nu de lockdown nog niet leidt tot flinke daling van het aantal coronapatiënten.

VOLLEDIGE TEKST:

Drie weken zit Nederland in een lockdown, maar hoe goed die werkt is nog altijd niet duidelijk.

Terwijl het aantal positieve coronatesten daalt, blijft het aantal patiënten met Covid-19 onverminderd hoog. Bovendien stijgt nog steeds het aantal coronapatiënten dat (intensieve) zorg nodig heeft. Deze ogenschijnlijk tegengestelde bewegingen maken het moeilijk om te kunnen concluderen of de strenge maatregelen effectief zijn.

Premier Mark Rutte (VVD) is dan ook „niet heel hoopvol" over de situatie. Dinsdag, in een debat met de Tweede Kamer, wilde hij nog niets zeggen over een mogelijke verlenging van de lockdown, die tot en met 19 januari van kracht is. Maar volgens Rutte kan er pas versoepeld worden als het aantal IC-opnames is gedaald tot rond de tien per dag, nu ligt dat op ruim vijftig.

Ook het RIVM is somber gestemd. „Overtuigende effecten van de lockdown blijven vooralsnog uit", schreef het instituut dinsdag bij de bekendmaking van de weekcijfers. Die jongste cijfers laten een gemengd beeld zien: het aantal positieve tests daalde afgelopen week, redelijk snel zelfs. 56.440 keer kreeg het RIVM een melding van een positieve test door, een afname van 16 procent ten opzichte van de week ervoor. Maar er kwamen ook veel minder mensen naar de teststraat. 13,7 procent van de afgenomen tests was positief, dat is iets hoger dan de week ervoor (13 procent).

Effect van de feestdagen

Waarom er minder mensen naar de teststraat kwamen, is onduidelijk. Mogelijk heeft dat te maken met de feestdagen - doorgaans zijn mensen meer geneigd om zich op werkdagen te laten testen. Het RIVM houdt ook de optie open dat er minder mensen met klachten zijn door de lockdown, waardoor er ook minder mensen besmet zouden kunnen raken met bijvoorbeeld een verkoudheid. Daarnaast blijft onzeker hoeveel nieuwe besmettingen er tijdens de feestdagen waren, toen mensen bij elkaar op bezoek gingen; daarvan is het effect pas in de komende dagen terug te zien. Het is daardoor goed mogelijk dat de komende dagen de cijfers niet dalen, maar zelfs gaan stijgen.

Als de lockdown effect zou hebben, zou dat inmiddels ook in de ziekenhuizen te zien moeten zijn. Daar is het beeld wisselend: het aantal nieuwe opnames op de verpleegafdeling daalde naar 1.713, zo'n 10 procent minder dan de week ervoor. Maar op de IC's groeide het aantal opnames juist met zo'n 10 procent, naar 336.

Aanhoudende druk op de zorg

De druk op de zorg blijft onverminderd hoog. Rond Oud en Nieuw leek het aantal opnames even te dalen, maar de afgelopen dagen stijgt het weer. Inmiddels liggen er in totaal ruim 2.000 mensen op de verpleegafdelingen en ruim 700 op de IC's.

Het kabinet beslist volgende week of de lockdown na 19 januari versoepeld kan worden. Nu de cijfers een wisselend beeld en zeker geen eenduidige daling laten zien, wordt die beslissing in grote onzekerheid genomen. Het is nog lang niet duidelijk of de lockdown genoeg is om de tweede golf te keren. Uit modellen van het RIVM bleek eerder al dat de piek in ziekenhuisopnames best eens eind februari zou kunnen komen, door seizoenseffecten in de temperatuur en luchtvochtigheid waardoor de overdracht van het virus veel moeilijker te stoppen is ten opzichte van de eerste golf.

Eerder toonde Rutte zich bereid te kijken of scholen wellicht vóór 19 januari weer open zouden kunnen, maar daar zal in elk geval geen sprake van zijn, zei hij in de Tweede Kamer. De besmettingen liepen in december met name hard op onder kinderen in de middelbareschoollleeftijd. Het aantal positieve tests daalt in die leeftijdscategorie nu hard, maar het aantal afgenomen tests in deze groep is de afgelopen weken meer dan gehalveerd - mogelijk omdat veel scholieren met name op afspraak van school naar de teststraat gaan, en die druk is weggefallen sinds de scholen zijn gesloten. Afgelopen week was ongeveer 19 procent van alle geteste mensen van tussen de 14 en 17 jaar positief, veel meer dan in andere leeftijdscategorieën.

Extra onzekerheid geeft de 'Britse' mutatie van het virus die extra besmettelijk lijkt te zijn. Ook in Nederland is die variant gevonden, onder meer op een basisschool in de regio Rotterdam. Onderzoek moet uitwijzen of kinderen extra vatbaar zijn voor deze variant.

Graphic

Twente is een brandhaard

Load-Date: January 6, 2021

'We kijken monster opnieuw in de bek'; Ziekenhuisbestuurder van Schaik: 'Nog niet klaar voor tweede golf'

De Telegraaf

24 september 2020 donderdag

Nederland

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

De Telegraaf

Section: BINNENLAND; Blz. 2

Length: 712 words

Body

Ziekenhuisbestuurder van Schaik: 'Nog niet klaar voor tweede golf'

Nu de tweede coronagolf zich aandient, bereiden de ziekenhuizen in ons land zich zo goed mogelijk voor op een nieuwe lading Covid-19-patiënten. In het Spaarne Gasthuis, gelegen in de door het RIVM genoemde 'zorgelijke regio', wordt met man en macht geprobeerd alles op poten te zetten. „We kijken het monster opnieuw in de bek”, zegt bestuurder Ivo van Schaik.

'We hoopten zo dat de tweede golf pas later in oktober zou komen', zegt bestuurder Ivo van Schaik van het Spaarne. „We zijn er nog niet klaar voor.”

Wat er wél is: draaiboeken, bedden, beademingsapparatuur en een behoorlijke voorraad beschermingsmiddelen. Van Schaik: „Wat er niet is: genoeg personeel. Het personeel is de crux. We hebben in Nederland gezegd: bij een tweede coronagolf moet de reguliere zorg doorgaan. Het mag niet meer ten koste gaan van de noodzakelijke zorg voor andere patiënten. Dat betekent dat je dus meer personeel nodig hebt.”

Trainen

Natuurlijk heeft Van Schaik er alles aan gedaan om dat personeel te werven of zo te trainen dat ze ook op de Covid-afdelingen kunnen werken. Maar de trainingen zijn nog niet afgerond en extra personeel is moeilijk te krijgen. „Ik vind dat ze in politiek Den Haag daar veel te makkelijk overheen fietsen. Genoeg handen aan het bed zijn essentieel. Voor één Covid-19-bed moet ik twee gewone bedden sluiten, omdat je gewoon meer verpleegkundigen nodig hebt voor het in isolatie verplegen van coronapatiënten. Die heb ik niet. Bovendien neemt het aantal medewerkers dat zelf besmet is, ook weer toe. Die zitten ziek thuis.”

Daarom zijn er al enkele ziekenhuizen die coronapatiënten naar ziekenhuizen in andere regio's verhuizen waar het nog rustig is qua corona. „Ook wij staan op het punt, nu het aantal ziektegevallen weer toeneemt, Covid-patiënten uit te plaatsen. Het landelijk systeem om patiënten te spreiden moet zo snel mogelijk in de lucht. Daarnaast hamer

'We kijken monster opnieuw in de bek'; Ziekenhuisbestuurder van Schaik: 'Nog niet klaar voor tweede golf'

ik, samen met andere ziekenhuizen, ook op de noodzaak van de sneltesten. Dat zou een zegen zijn. Zodat patiënt en personeel snel weten waar ze aan toe zijn. Maar als die sneltesten er voorlopig niet zijn en de besmettingen en opnames in dit tempo doorgaan, vrees ik toch dat we ergens de reguliere zorg moeten verminderen", concludeert Van Schaik.

Daarin vindt hij bijval van Dominic Snijders, die als longarts in het Spaarne in het voorjaar in korte tijd uitgroeide tot een van de 'coronadokters' van de Haarlemmermeer en Kennemerland.

„Het is onrealistisch om te denken dat de reguliere zorg gewoon door blijft draaien als de toename van ziekenhuispatiënten in deze orde van grootte doorgaat." Het wordt, zo zegt Snijders, nóg drukker dan in het voorjaar. Toen was alle zorg gericht op nagenoeg alleen de Covid-patiënten. Veel verpleegkundigen van andere afdelingen vormden hulptroepen. „Nu moet ook de gewone zorg doorgaan, terwijl we daar al een achterstand hebben in te halen. De vraag is echt: hoe schalen we dat op omdat het aantal coronapatiënten op de speciale Covid-19-afdeling in Haarlem Zuid toeneemt."

De longarts denkt inmiddels het ziektebeeld beter te kennen. „Wat dat betreft weten we veel meer dan in maart en zijn we goed voorbereid. De isolatiekamers staan klaar. Maar ik denk wel 'jemig, kijk eens waar we voor staan'. Iedereen heeft zo hard gewerkt, bijna geen vakantie gehad en daar gaan we weer."

Dat is ook een grote zorg bij bestuurder Van Schaik: „De medewerkers hebben zoveel meegemaakt. Er zijn ook verpleegkundigen die daarom afscheid hebben genomen van hun baan. Het zorgpersoneel is moe en een groep voelt zich nog niet klaar voor de tweede golf. We hebben ons personeel ook gevraagd of ze weer op een Covid-19-unit zouden willen werken en sommigen willen dat niet meer. Daar gaan we zoveel mogelijk rekening mee houden. Daarnaast is er een corona-supportteam voor mentale hulp."

Van Schaik vraagt aan Nederlanders om bij deze tweede golf schouder aan schouder te gaan staan. „In plaats van 'ik doe niet meer mee' te schreeuwen. Het zorgpersoneel kan dat niet zeggen. Ook al zijn artsen en verpleegkundigen moe; ze staan ze er straks weer. Zo zitten ze in elkaar."

Longarts: het wordt nóg drukker dan in het voorjaar

Zorgen om tekort aan personeel

in de zorg

Load-Date: September 23, 2020

Voorzichtig goed nieuws uit de teststraten

Trouw

26 augustus 2020 woensdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Section: Vandaag; Blz. 1

Length: 661 words

Byline: WILLEM SCHOONEN, REDACTIE WETENSCHAP

Highlight: Coronacijfers / De verontrustende stijging van het aantal positieve testuitslagen lijkt te keren. Er worden minder besmettingen gemeten, terwijl het aantal tests juist toeneemt.

Body

Veel meer mensen laten zich testen, maar het aantal nieuwe geregistreerde besmettingen met het coronavirus neemt niet toe. Sterker: dat aantal daalt.

Dat blijkt uit de jongste weekcijfers van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid RIVM. Afgelopen week lieten een dikke 140.000 mensen zich testen, bijna 38.000 meer dan de week voordien. En meer testen betekent normaal gesproken dat je meer besmettingen vindt. Dat gebeurde nu niet; er waren juist minder positieve testuitslagen, minder besmettingen dus. Dat betekent dat de stijging die er in de voorgaande weken was - en die zorgen baarde - niet lijkt door te zetten.

In de teststraten van de GGD's werd afgelopen week een mijlpaal gehaald: sinds 1 juni, toen iedereen met klachten zich kon melden, hebben de GGD's nu meer dan 1 miljoen tests afgenomen. Van al die tests was 1,8 procent positief, wat neerkomt op een kleine 20.000 besmettingen. Let wel: dat is sinds 1 juni. Het totaal aantallen gemelde besmettingen sinds het begin van de corona-epidemie eind februari beloopt meer dan 67.000.

Het percentage positieve tests is voor gezondheidsautoriteiten een belangrijke indicator. Bij wereldgezondheidsorganisatie WHO gaan de alarmbellen af als dat boven de 5 procent komt. Nederland leek op weg naar die grens. Hoewel sinds begin juni meer mensen de weg naar de teststraat vonden, daalde het aandeel positieve testuitslagen aanvankelijk (zie grafiek). In de tweede helft van juli begon dat percentage echter op te lopen, tot in de tweede week van augustus. En nu is er een flinke daling, naar 2,5 procent.

Voorzichtig goed nieuws uit de teststraten

Dat goede nieuws moet wel gerelativeerd worden, want met meer dan vijfhonderd nieuwe gevallen per dag zit de epidemie nog wel in een hogere versnelling dan een maand geleden. In de afgelopen week moesten bovendien 84 mensen met Covid-19 in het ziekenhuis worden opgenomen, 34 meer dan de week voordien. En er werden 32 overlijdens door Covid-19 gemeld, een stijging van 16.

Zoals te verwachten in deze periode neemt het aandeel van vakantiegangers die terugkeren uit het buitenland toe bij de nieuwe besmettingen. Twee weken geleden was nog geen 20 procent van nieuwe coronagevallen in het buitenland geweest, nu is dat bijna een kwart. En van dat kwart was bijna een op de drie in Spanje, een land dat door de Nederlandse overheid nu in zijn geheel tot oranje gebied is verklaard. Frankrijk was de tweede bestemming onder positief geteste terugkeerders, Turkije nummer drie.

Met de lichte daling in het aantal nieuwe coronagevallen gaat ook de zogeheten reproductiefactor weer naar beneden. Dat getal geeft aan hoeveel nieuwe besmettingen een coronapatiënt gemiddeld veroorzaakt. Het getal kan pas na enige tijd nauwkeurig worden berekend, maar het RIVM schat dat het nu weer naar 1 aan het dalen is. De reproductiefactor moet structureel kleiner zijn dan 1 om de epidemie te doen uitdoven.

Bij het voorzichtig goede landelijke nieuws uit de teststraten blijven er wel grote regionale verschillen. In de regio's West-Brabant, Rotterdam-Rijnmond, Haaglanden en Amsterdam ligt het aantal positieve testuitslagen beduidend hoger dan het landelijk gemiddelde. In die regio's blijkt 2,6 tot 5 procent van de getesten besmet met het coronavirus.

Begin augustus was er nog een piek te zien in het aantal nieuwe besmettingen onder bewoners van verpleeghuizen. Maar ook die lijkt voorlopig voorbij. Meldingen van nieuwe gevallen door verpleeghuizen zijn er volgens het RIVM nu minder dan tien per dag, op een totaal aantal nieuwe gevallen van zo'n vijfhonderd per dag. Dat totaal komt, net als in de voorgaande weken, vooral op conto van de leeftijdsgroepen tussen 15 en 35 jaar. Neemt niet weg dat ziekenhuisopname en overlijden vooral de hogere leeftijdsgroepen treffen.

In het kort

Meer dan een miljoen mensen hebben zich laten testen op besmetting met het coronavirus

Het percentage positieve tests loopt terug

Het aantal ziekenhuisopnames en sterfgevallen stijgt nog wel

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: August 25, 2020

Het enige muizengaatje in mogelijke versoepeling; Corona De scholen gaan open, juist nu de Britse variant oprukt

NRC.NEXT

6 februari 2021 zaterdag

1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: WETENSCHAP; Blz. 1

Length: 1869 words

Byline: Sander Voormolen

Dieuwertje Bravenboer

Body

ABSTRACT

Coronamaatregelen De basisscholen gaan open, terwijl de Britse variant van het coronavirus oprukt. Is dat slim?

VOLLEDIGE TEKST:

De frustratie spatte ervanaf: „Heropenen van scholen terwijl de B.1.1.7 variant nog steeds spreidt is net zo verstandig als bij een reeds lekke, zinkende boot een extra gat in de kiel te slaan", twitterde de Utrechtse viroloog Raoul de Groot woensdag. Ondanks de opkomst van de besmettelijker Britse coronavirusvariant (B.1.1.7) besloot het kabinet de basisscholen en kinderopvang weer te openen met ingang van maandag 8 februari. Tegelijkertijd zal de nationale lockdown onverminderd van kracht blijven tot ten minste 2 maart.

Het aantal positieve uitslagen van coronatests neemt sinds de jaarwisseling gestaag af, maar de verwachting is dat de curve al weer snel naar boven zal terugbuigen. Dat komt door de sterke toename van de Britse variant. Het RIVM schat dat deze variant in Nederland inmiddels tweederde van alle besmettingen veroorzaakt. Het reproductiegetal, het gemiddeld aantal mensen dat iemand met Covid-19 besmet, van deze variant ligt in weerwil van de strenge maatregelen van de lockdown misschien toch nog boven de 1. Dat betekent dat het aantal besmettingen vroeg of laat weer gaat stijgen. Zo belanden we in een derde golf.

Is - in de woorden van Raoul de Groot - „een extra gat" in de bodem van het schip dan wel te verantwoorden? Het laatste advies van het Outbreak Management Team (OMT), waarop het kabinetsbesluit gebaseerd is, constateert inderdaad dat alleen al het openen van het basisonderwijs en de kinderopvang „een verhogend effect zal hebben op de opnames en bezetting van verpleegafdelingen en op de IC". Berekeningen laten zien dat de Nederlandse zorg deze extra toestroom van patiënten nog net zou aankunnen.

Het enige muizengaatje in mogelijke versoepeling; Corona De scholen gaan open, juist nu de Britse variant oprukt

Viroloog De Groot betwijfelt of er wel zo'n afgewogen risico gemaakt kan worden. „Op dit moment de scholen openen, midden in de lockdown, komt neer op een veldexperiment met onzekere uitkomst. De epidemiologische rol van kinderen in de corona-epidemie is op zijn zachtst gezegd nog controversieel. Dat er nu een Britse variant is bijgekomen maakt de zaak nog onvoorspelbaarder."

De Groot benadrukt dat hij de zorgen over kinderen die een leerachterstand oplopen of in een sociaal isolement raken niet wil bagatelliseren: „Die nood begrijp ik heel goed. Maar mijn overweging is dat we met de lockdown al enorme economische en maatschappelijke schade voor lief hebben genomen. De besmettingen nemen nu wel af, maar zeker niet zo snel als we gehoopt hadden. Dat komt doordat we een lek hebben: kennelijk houdt niet iedereen zich voldoende aan de maatregelen om de virusverspreiding verder terug te dringen. Als we nu te snel van stapel lopen met het openen van scholen, is er een risico dat de offers die al zijn gebracht uiteindelijk niet meer dan een kort uitstel opleveren. Dan wordt de schade per saldo nog groter."

Ook binnen het OMT was er geen overeenstemming. Een aantal leden acht de risico's op dit moment überhaupt nog te groot om positief advies te geven over verzachting van de maatregelen. Ze willen liever nog aanzien hoe de epidemie zich gaat ontwikkelen. De meeste OMT-leden vinden echter dat fysiek onderwijs zo essentieel is voor jonge kinderen dat het verhoogde risico ervan voor lief genomen moet worden.

Wel komt er een pakket van extra maatregelen om verspreiding van het virus op basisscholen en kinderdagverblijven zoveel mogelijk af te remmen. Beperken van contacten en afstand houden wordt op verschillende manieren ook voor jonge kinderen de regel. Ook komt er een verscherpt bron- en contactonderzoek om eventuele uitbraken in de kiem te kunnen smoren. Als één kind of leerkracht besmet blijkt, moet de hele klas getest worden op het virus, vijf dagen in quarantaine en dan opnieuw getest. De buitenschoolse opvang (bso) zal uit voorzorg nog gesloten blijven omdat daar vaak groepen van verschillende scholen samenkomen, wat het risico op verspreiding vergroot.

Sombere scenario's

In zijn technische briefing aan de Tweede Kamer schetste Jaap van Dissel van het RIVM donderdag sombere scenario's voor de komende maanden. Volgens de modelberekeningen stevent Nederland ondanks de lockdown en het toenemend aantal gevaccineerden af op een derde golf. De terugkeer van fysiek onderwijs op basisscholen en kinderopvang is vrijwel het enige muizengaatje dat er in de huidige situatie bestaat voor versoepelingen. Alle andere scenario's met meer vrijheden die Van Dissel liet zien, kwamen uit op een piek van de IC-bezetting die ver boven de Nederlandse capaciteit zal uitstijgen; een situatie die onherroepelijk leidt tot „code zwart". De lockdown en de half januari aangescherpte maatregelen, zoals de avondklok en één bezoeker per dag per huishouden, zullen wellicht nog wekenlang noodzakelijk blijven om de epidemie te beteugelen, denkt Van Dissel.

In Groot-Brittannië en Ierland, waar de Britse variant al eerder de overhand kreeg, wat leidde tot enorme pieken in besmettingen, is het volgens Van Dissel alleen „met draconische maatregelen" gelukt om het tij te keren. Mensen mogen er helemaal geen bezoek meer ontvangen en de scholen zijn en blijven er dicht. In Nederland en andere Europese landen is er misschien nog een kans om dit te voorkomen. De ogen zijn gericht op Denemarken, waar het beste zicht is op de verspreiding van de nieuwe virusvarianten omdat daar 70 procent van de positieve coronatesten gesequenced wordt. De Britse variant werd in december voor het eerst in Denemarken gezien en groeit er sindsdien exponentieel, net als hier. „De Deense grafiek van de toename van de Britse variant valt bijna precies over de Nederlandse grafiek", merkte Van Dissel tijdens zijn presentatie op.

Een belangrijk verschil is dat de besmettingsgraad in Nederland bijna het dubbele is van die in Denemarken. Ook de Deense overheid heeft besloten om aanstaande maandag alle basisscholen weer te openen. Er is daar ook overwogen om die heropening uit te stellen tot 22 februari, maar het Statens Serum Institut rekende uit dat uitstel maar weinig effect zou hebben. Dat Deense rapport is ook in het Nederlandse OMT-advies meegenomen.

Voor kinderen gaat de deur naar een toekomst zonder corona al op een gecontroleerd klein kiertje. Gaat het ook werken? „Ik hoop het!", zegt kinderarts-epidemioloog Patricia Bruijning van het UMC Utrecht. „Er is een grote maatschappelijke noodzaak om dit te doen. Maar er zijn nog vele onzekerheden, zoals we al vaker hebben

Het enige muizengaatje in mogelijke versoepeling; Corona De scholen gaan open, juist nu de Britse variant oprukt

meegemaakt in deze pandemie. Het is aannemelijk dat door alle extra maatregelen een toename in infecties door het openen van de scholen wordt beperkt. Maar hoeveel precies, dat zullen we moeten afwachten."

Streng lockdown

De scholen in Nederland sloten hun deuren op 15 december vorig jaar. Dat was onderdeel van de strenge lockdown die nodig was om het snel oplopende aantal besmettingen te dempen. Het zou een tijdelijke maatregel zijn, maar dat scenario veranderde toen bleek dat Nederland ondertussen ook al te maken had met de besmettelijker Britse coronavariant. Rond een basisschool in Bergschenhoek dook een cluster op van besmettingen met de Britse variant, waarbij ook een aantal kinderen ziek was geworden. Omdat flinke uitbraken op basisscholen tot dan toe nauwelijks waren voorgekomen rees de vraag of kinderen misschien extra bevattelijk zijn voor de nieuwe variant.

Intensief onderzoek naar de dynamiek van deze uitbraak heeft deze vrees ontzenuwd. De Britse variant verspreidt zich mogelijk wel iets makkelijker via kinderen, maar de rol ervan in de verspreiding naar gezinnen blijft beperkt concludeerden de GGD Rotterdam-Rijnmond en het Erasmus MC na afronding van het onderzoek begin februari. Binnen de huishoudens lijkt de Britse variant zich iets vaker te verspreiden dan de klassieke variant. Kinderen en volwassenen ontwikkelden vaker (milde) klachten bij de Britse variant, maar werden niet ernstig ziek. Het was die relatief geruststellende uitkomst die het OMT nodig had voor het op groen zetten van het sein voor heropenen van basisscholen.

Kinderen sporadisch getest

Internationale onderzoeken geven aan dat de overdracht van het virus door kinderen in de basisschoolleeftijd naar gezinsleden of leerkrachten beperkt is. Dit beeld rijst ook op uit de cijfers van het Nederlandse bron- en contactonderzoek die Van Dissel in de technische briefing presenteerde. Maar omdat er tot nu toe sporadisch getest werd bij jonge kinderen, is het zicht op het daadwerkelijke aantal SARS-CoV-2-besmettingen bij hen beperkt, bevestigt Bruijning. Deze leeftijdsgroep kwam tot dusver eigenlijk alleen in beeld als er ook besmettingen waren in het gezin of als ze ernstige klachten kregen.

Als jonge kinderen door SARS-CoV-2 besmet raken, worden ze meestal niet heel ziek. Deskundigen denken daarom dat ze de infectie ook niet snel verspreiden. „Het risico neemt toe met de leeftijd", zegt Bruijning. En dat is ook de reden waarom het voortgezet onderwijs „een ander verhaal" is als het gaat om veilig lessen volgen in een klas vol andere leerlingen. Er zijn veel meer besmettingen en besmettingsclusters bij middelbare scholieren, blijkt ook uit de cijfers. Het epidemiologische risico van corona is bij deze leeftijdsgroep aanmerkelijk groter, zegt Bruijning: „Voor tieners begint het al meer te lijken op het niveau wat je ziet bij volwassenen. Daar komt nog bij dat tieners vaak niet doorhebben dat ze besmet zijn. Dat kun je ze niet verwijten, maar het leidt er wel toe dat ze ongemerkt anderen kunnen infecteren."

Door intensief testen, ook bij jongeren zonder klachten, zou de verspreiding van corona ook op middelbare scholen beheersbaar gemaakt kunnen worden. In opdracht van het ministerie van Onderwijs (OCW) is een proef gestart op dertig middelbare scholen onder leerlingen die nog wel regelmatig naar school komen, bijvoorbeeld omdat ze in het examenjaar zitten. Bruijning is één van de onderzoekers die dit uitvoeren: „We willen proberen met de inzet van sneltesten de verspreiding van het virus op te pikken die zich normaal onder de radar afspeelt. Daarvoor moet je zo snel mogelijk en zoveel mogelijk leerlingen testen die in de buurt zijn geweest van een besmet iemand. Ook moet je die tests een paar dagen later herhalen om ook besmettingen te detecteren die zich pas later ontwikkelen."

Een alternatief zou kunnen zijn dat middelbare scholen straks pre-emptive tests, oftewel voorzorgstesten, gaan invoeren. „Dan neemt iedere leerling bijvoorbeeld op maandagochtend voor het naar school gaan een test bij zichzelf af", legt Bruijning uit. „De veiligheid zit dan in de kracht van de aantallen: veel en vaak testen, zodat je de eerste introductie van het virus op een school er al direct uitpikt. Dat is nog best uitdagend, want hoe voorkom je bijvoorbeeld dat er op een gegeven moment testmoeheid insluipst?"

Het enige muizengaatje in mogelijke versoepeling; Corona De scholen gaan open, juist nu de Britse variant oprukt

Kinderen Talrijke groep

1,5

miljoen kinderen in Nederland volgen basisonderwijs.

0,5

miljoen kinderen onder de vier jaar maken gebruik van de kinderopvang.

2,3

procent van alle positieve uitslagen van PCR-testen op SARS-CoV-2 was bij kinderen onder de 12 jaar. Maar kinderen met klachten werden niet altijd getest. Toch was de schoolsluiting zichtbaar in een daling van positief geteste kinderen.

Graphic

Basisschool de Witte Vlinder in Arnhem was vrijdag nog verlaten. Maandag gaan de basisscholen weer open.

De leeftijdsgroep onder de 12 jaar lijkt het minst besmettelijk voor oudere groepen

Load-Date: February 5, 2021

Het enige muizengaatje in mogelijke versoepeling; Corona De scholen gaan open, juist nu de Britse variant oprukt

NRC Handelsblad

6 februari 2021 zaterdag

1ste Editie

Copyright 2021 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: WETENSCHAP; Blz. 1

Length: 1869 words

Byline: Sander Voormolen

Dieuwertje Bravenboer

Body

ABSTRACT

Coronamaatregelen De basisscholen gaan open, terwijl de Britse variant van het coronavirus oprukt. Is dat slim?

VOLLEDIGE TEKST:

De frustratie spatte ervanaf: „Heropenen van scholen terwijl de B.1.1.7 variant nog steeds spreidt is net zo verstandig als bij een reeds lekke, zinkende boot een extra gat in de kiel te slaan", twitterde de Utrechtse viroloog Raoul de Groot woensdag. Ondanks de opkomst van de besmettelijker Britse coronavirusvariant (B.1.1.7) besloot het kabinet de basisscholen en kinderopvang weer te openen met ingang van maandag 8 februari. Tegelijkertijd zal de nationale lockdown onverminderd van kracht blijven tot ten minste 2 maart.

Het aantal positieve uitslagen van coronatests neemt sinds de jaarwisseling gestaag af, maar de verwachting is dat de curve al weer snel naar boven zal terugbuigen. Dat komt door de sterke toename van de Britse variant. Het RIVM schat dat deze variant in Nederland inmiddels tweederde van alle besmettingen veroorzaakt. Het reproductiegetal, het gemiddeld aantal mensen dat iemand met Covid-19 besmet, van deze variant ligt in weerwil van de strenge maatregelen van de lockdown misschien toch nog boven de 1. Dat betekent dat het aantal besmettingen vroeg of laat weer gaat stijgen. Zo belanden we in een derde golf.

Is - in de woorden van Raoul de Groot - „een extra gat" in de bodem van het schip dan wel te verantwoorden? Het laatste advies van het Outbreak Management Team (OMT), waarop het kabinetsbesluit gebaseerd is, constateert inderdaad dat alleen al het openen van het basisonderwijs en de kinderopvang „een verhogend effect zal hebben

Het enige muizengaatje in mogelijke versoepeling; Corona De scholen gaan open, juist nu de Britse variant oprukt

op de opnames en bezetting van verpleegafdelingen en op de IC". Berekeningen laten zien dat de Nederlandse zorg deze extra toestroom van patiënten nog net zou aankunnen.

Viroloog De Groot betwijfelt of er wel zo'n afgewogen risico gemaakt kan worden. „Op dit moment de scholen openen, midden in de lockdown, komt neer op een veldexperiment met onzekere uitkomst. De epidemiologische rol van kinderen in de corona-epidemie is op zijn zachtst gezegd nog controversieel. Dat er nu een Britse variant is bijgekomen maakt de zaak nog onvoorspelbaarder."

De Groot benadrukt dat hij de zorgen over kinderen die een leerachterstand oplopen of in een sociaal isolement raken niet wil bagatelliseren: „Die nood begrijp ik heel goed. Maar mijn overweging is dat we met de lockdown al enorme economische en maatschappelijke schade voor lief hebben genomen. De besmettingen nemen nu wel af, maar zeker niet zo snel als we gehoopt hadden. Dat komt doordat we een lek hebben: kennelijk houdt niet iedereen zich voldoende aan de maatregelen om de virusverspreiding verder terug te dringen. Als we nu te snel van stapel lopen met het openen van scholen, is er een risico dat de offers die al zijn gebracht uiteindelijk niet meer dan een kort uitstel opleveren. Dan wordt de schade per saldo nog groter."

Ook binnen het OMT was er geen overeenstemming. Een aantal leden acht de risico's op dit moment überhaupt nog te groot om positief advies te geven over verzachting van de maatregelen. Ze willen liever nog aanzien hoe de epidemie zich gaat ontwikkelen. De meeste OMT-leden vinden echter dat fysiek onderwijs zo essentieel is voor jonge kinderen dat het verhoogde risico ervan voor lief genomen moet worden.

Wel komt er een pakket van extra maatregelen om verspreiding van het virus op basisscholen en kinderdagverblijven zoveel mogelijk af te remmen. Beperken van contacten en afstand houden wordt op verschillende manieren ook voor jonge kinderen de regel. Ook komt er een verscherpt bron- en contactonderzoek om eventuele uitbraken in de kiem te kunnen smoren. Als één kind of leerkracht besmet blijkt, moet de hele klas getest worden op het virus, vijf dagen in quarantaine en dan opnieuw getest. De buitenschoolse opvang (bso) zal uit voorzorg nog gesloten blijven omdat daar vaak groepen van verschillende scholen samenkomen, wat het risico op verspreiding vergroot.

Sombere scenario's

In zijn technische briefing aan de Tweede Kamer schetste Jaap van Dissel van het RIVM donderdag sombere scenario's voor de komende maanden. Volgens de modelberekeningen stevent Nederland ondanks de lockdown en het toenemend aantal gevaccineerden af op een derde golf. De terugkeer van fysiek onderwijs op basisscholen en kinderopvang is vrijwel het enige muizengaatje dat er in de huidige situatie bestaat voor versoepelingen. Alle andere scenario's met meer vrijheden die Van Dissel liet zien, kwamen uit op een piek van de IC-bezetting die ver boven de Nederlandse capaciteit zal uitstijgen; een situatie die onherroepelijk leidt tot „code zwart". De lockdown en de half januari aangescherpte maatregelen, zoals de avondklok en één bezoeker per dag per huishouden, zullen wellicht nog wekenlang noodzakelijk blijven om de epidemie te beteugelen, denkt Van Dissel.

In Groot-Brittannië en Ierland, waar de Britse variant al eerder de overhand kreeg, wat leidde tot enorme pieken in besmettingen, is het volgens Van Dissel alleen „met draconische maatregelen" gelukt om het tij te keren. Mensen mogen er helemaal geen bezoek meer ontvangen en de scholen zijn en blijven er dicht. In Nederland en andere Europese landen is er misschien nog een kans om dit te voorkomen. De ogen zijn gericht op Denemarken, waar het beste zicht is op de verspreiding van de nieuwe virusvarianten omdat daar 70 procent van de positieve coronatesten gesequenced wordt. De Britse variant werd in december voor het eerst in Denemarken gezien en groeit er sindsdien exponentieel, net als hier. „De Deense grafiek van de toename van de Britse variant valt bijna precies over de Nederlandse grafiek", merkte Van Dissel tijdens zijn presentatie op.

Een belangrijk verschil is dat de besmettingsgraad in Nederland bijna het dubbele is van die in Denemarken. Ook de Deense overheid heeft besloten om aanstaande maandag alle basisscholen weer te openen. Er is daar ook overwogen om die heropening uit te stellen tot 22 februari, maar het Statens Serum Institut rekende uit dat uitstel maar weinig effect zou hebben. Dat Deense rapport is ook in het Nederlandse OMT-advies meegenomen.

Het enige muizengaatje in mogelijke versoepeling; Corona De scholen gaan open, juist nu de Britse variant oprukt

Voor kinderen gaat de deur naar een toekomst zonder corona al op een gecontroleerd klein kiertje. Gaat het ook werken? „Ik hoop het!”, zegt kinderarts-epidemioloog Patricia Bruijning van het UMC Utrecht. „Er is een grote maatschappelijke noodzaak om dit te doen. Maar er zijn nog vele onzekerheden, zoals we al vaker hebben meegemaakt in deze pandemie. Het is aannemelijk dat door alle extra maatregelen een toename in infecties door het openen van de scholen wordt beperkt. Maar hoeveel precies, dat zullen we moeten afwachten.”

Streng lockdown

De scholen in Nederland sloten hun deuren op 15 december vorig jaar. Dat was onderdeel van de strenge lockdown die nodig was om het snel oplopende aantal besmettingen te dempen. Het zou een tijdelijke maatregel zijn, maar dat scenario veranderde toen bleek dat Nederland ondertussen ook al te maken had met de besmettelijker Britse coronavariant. Rond een basisschool in Bergschenhoek dook een cluster op van besmettingen met de Britse variant, waarbij ook een aantal kinderen ziek was geworden. Omdat flinke uitbraken op basisscholen tot dan toe nauwelijks waren voorgekomen rees de vraag of kinderen misschien extra bevattelijk zijn voor de nieuwe variant.

Intensief onderzoek naar de dynamiek van deze uitbraak heeft deze vrees ontzenuwd. De Britse variant verspreidt zich mogelijk wel iets makkelijker via kinderen, maar de rol ervan in de verspreiding naar gezinnen blijft beperkt concludeerden de GGD Rotterdam-Rijnmond en het Erasmus MC na afronding van het onderzoek begin februari. Binnen de huishoudens lijkt de Britse variant zich iets vaker te verspreiden dan de klassieke variant. Kinderen en volwassen ontwikkelden vaker (milde) klachten bij de Britse variant, maar werden niet ernstig ziek. Het was die relatief geruststellende uitkomst die het OMT nodig had voor het op groen zetten van het sein voor heropenen van basisscholen.

Kinderen sporadisch getest

Internationale onderzoeken geven aan dat de overdracht van het virus door kinderen in de basisschoolleeftijd naar gezinsleden of leerkrachten beperkt is. Dit beeld rijst ook op uit de cijfers van het Nederlandse bron- en contactonderzoek die Van Dissel in de technische briefing presenteerde. Maar omdat er tot nu toe sporadisch getest werd bij jonge kinderen, is het zicht op het daadwerkelijke aantal SARS-CoV-2-besmettingen bij hen beperkt, bevestigt Bruijning. Deze leeftijdsgroep kwam tot dusver eigenlijk alleen in beeld als er ook besmettingen waren in het gezin of als ze ernstige klachten kregen.

Als jonge kinderen door SARS-CoV-2 besmet raken, worden ze meestal niet heel ziek. Deskundigen denken daarom dat ze de infectie ook niet snel verspreiden. „Het risico neemt toe met de leeftijd”, zegt Bruijning. En dat is ook de reden waarom het voortgezet onderwijs „een ander verhaal” is als het gaat om veilig lessen volgen in een klas vol andere leerlingen. Er zijn veel meer besmettingen en besmettingsclusters bij middelbare scholieren, blijkt ook uit de cijfers. Het epidemiologische risico van corona is bij deze leeftijdsgroep aanmerkelijk groter, zegt Bruijning: „Voor tieners begint het al meer te lijken op het niveau wat je ziet bij volwassenen. Daar komt nog bij dat tieners vaak niet doorhebben dat ze besmet zijn. Dat kun je ze niet verwijten, maar het leidt er wel toe dat ze ongemerkt anderen kunnen infecteren.”

Door intensief testen, ook bij jongeren zonder klachten, zou de verspreiding van corona ook op middelbare scholen beheersbaar gemaakt kunnen worden. In opdracht van het ministerie van Onderwijs (OCW) is een proef gestart op dertig middelbare scholen onder leerlingen die nog wel regelmatig naar school komen, bijvoorbeeld omdat ze in het examenjaar zitten. Bruijning is één van de onderzoekers die dit uitvoeren: „We willen proberen met de inzet van sneltesten de verspreiding van het virus op te pikken die zich normaal onder de radar afspeelt. Daarvoor moet je zo snel mogelijk en zoveel mogelijk leerlingen testen die in de buurt zijn geweest van een besmet iemand. Ook moet je die tests een paar dagen later herhalen om ook besmettingen te detecteren die zich pas later ontwikkelen.”

Een alternatief zou kunnen zijn dat middelbare scholen straks pre-emptive tests, oftewel voorzorgstesten, gaan invoeren. „Dan neemt iedere leerling bijvoorbeeld op maandagochtend voor het naar school gaan een test bij zichzelf af”, legt Bruijning uit. „De veiligheid zit dan in de kracht van de aantallen: veel en vaak testen, zodat je de

Het enige muizengaatje in mogelijke versoepeling; Corona De scholen gaan open, juist nu de Britse variant oprukt

eerste introductie van het virus op een school er al direct uitpikt. Dat is nog best uitdagend, want hoe voorkom je bijvoorbeeld dat er op een gegeven moment testmoeheid insluipt?"

Kinderen Talrijke groep

1,5

miljoen kinderen in Nederland volgen basisonderwijs.

0,5

miljoen kinderen onder de vier jaar maken gebruik van de kinderopvang.

2,3

procent van alle positieve uitslagen van PCR-testen op SARS-CoV-2 was bij kinderen onder de 12 jaar. Maar kinderen met klachten werden niet altijd getest. Toch was de schoolsluiting zichtbaar in een daling van positief geteste kinderen.

Graphic

Basisschool de Witte Vlinder in Arnhem was vrijdag nog verlaten. Maandag gaan de basisscholen weer open.

De leeftijdsgroep onder de 12 jaar lijkt het minst besmettelijk voor oudere groepen

Load-Date: February 8, 2021

Ziekenhuizen overvol; Britse gezondheidszorg slaakt noodkreet om snelle verspreiding virus

De Telegraaf

30 december 2020 woensdag

Nederland

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BUITENLAND; Blz. 16

Length: 558 words

Byline: Joost van Mierlo

Body

Britse gezondheidszorg slaakt noodkreet om snelle verspreiding virus

door Joost van Mierlo

LONDEN - Britse ziekenhuizen kunnen de stroom aan coronapatiënten niet verwerken. De zich snel verspreidende variant van het virus zorgt ervoor dat de nationale gezondheidszorg NHS een noodkreet uit. Er zijn snel extra beperkingen nodig.

De oproep van de NHS komt op hetzelfde moment dat tal van noodziekenhuizen worden gesloten. Deze zogenoemde Florence Nightingale ziekenhuizen werden tijdens de eerste golf van Covid-19 besmettingen geopend. Indertijd was er nauwelijks behoefte aan extra bedden en bleven de noodziekenhuizen leeg.

Nu is er echter wel behoefte aan extra bedden. Het probleem is dat er niet genoeg verplegers zijn om de bedden te bedienen. Sommige ziekenhuizen, met name in Londen en omgeving, puilen daardoor nu al uit. Voor veel andere ziekenhuizen wordt de situatie snel ernstiger.

Hoewel sinds tweede kerstdag voor het grootste deel van de Engelse bevolking een zeer streng uitgaansverbod geldt, blijft het aantal besmettingen stijgen. Op dinsdag werd het aantal van 53.135 nieuwe besmettingen gemeld, ruim 10.000 meer dan de dag ervoor en een absoluut record.

Tal van dokters en verplegers gebruiken sociale media om hun onvrede te uiten. Volgens Samantha Batt-Rawden, president van de vakbond Doctors Association UK is de situatie in de ziekenhuizen zeer zorgelijk. Julia Grace Patterson, een andere dokter, schrijft dat de voorraad zuurstof van ziekenhuizen opraakt. Anderen klagen dat premier Boris Johnson en minister van Gezondheidszorg Matt Hancock de situatie negeren.

Ziekenhuizen overvol; Britse gezondheidszorg slaakt noodkreet om snelle verspreiding virus

Sinds maandag is het aantal coronapatiënten in Engelse ziekenhuizen hoger dan tijdens de voorgaande piek in april het geval was. Als er niet snel extra maatregelen worden genomen, dreigt de situatie in januari volledig uit de hand te lopen, zegt Andrew Hayward, hoogleraar Besmettelijke Ziektes aan Universal College in Londen.

De discussie gaat voornamelijk over het wel of niet openen van scholen vanaf volgende week. De regering is huiverig om de opening uit te stellen, maar volgens minister Michael Gove, die zich vooral met Brexit-zaken bezighoudt, zullen scholen gefaseerd opengaan.

Volgens Hayward is het allemaal niet voldoende. Hij wenst een volledig uitgaansverbod dat vergelijkbaar is met de rigide sluiting in april van dit jaar. Dat uitgaansverbod kan pas worden opgeheven als begin april het grootste deel van de bevolking van vijftig jaar en ouder is ingeënt tegen het coronavirus.

Waarschijnlijk wordt deze week nog een nieuw vaccin tegen het coronavirus goedgekeurd. Het gaat om een in Engeland door AstraZeneca en de universiteit van Oxford ontwikkeld vaccin dat én goedkoper is én gemakkelijker kan worden toegediend omdat het op koelkasttemperatuur kan worden bewaard. Het vaccin van Pfizer moet bij een temperatuur van zeventig graden onder nul worden bewaard.

Intussen toont The Daily Mail foto's van dit voorjaar opgerichte noodziekenhuizen die worden leeggehaald. De bedden zijn hard nodig, maar de NHS heeft nauwelijks voldoende personeel om de reguliere ziekenhuizen te bedienen.

Volgens de krant is de oprichting en de vervroegde sluiting van de zogenoemde Florence Nightingale ziekenhuizen een 'fiasco' dat voorlopig 220 miljoen pond heeft gekost.

Artsen: voorraad

zuurstof raakt op

'Verbod op

uitgaan

tot april'

Load-Date: December 29, 2020

[HET VIRUS IN NEDERLAND Hoogste aantal besmettingen...]*

de Volkskrant

5 september 2020 zaterdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 249 words

Highlight: Positieve testen in nederland

Body

HET VIRUS IN NEDERLAND

Hoogste aantal besmettingen met corona sinds 11 augustus

Op vrijdag is het aantal positief geteste personen met 744 toegenomen. Dit blijkt uit cijfers van het RIVM. Dit is de hoogste stijging in één dag sinds 11 augustus. Donderdag werden er 601 besmettingen gemeld. Op dinsdag steeg het aantal besmettingen met 734, dat kwam toen door een storing, waardoor meldingen van eerdere dagen werden meegeteld. Vandaag is dit niet het geval, bevestigt een woordvoerder van het RIVM. Vooral in Den Haag neemt het aantal bevestigde besmettingen de laatste dagen snel toe. Op vrijdag werden er 99 gevallen in de stad gemeld. De Veiligheidsregio Haaglanden maakt bekend dat vooral in de horeca in Den Haag veel mensen besmet raken. Er zijn de afgelopen week meerdere horecazaken in de hofstad gesloten wegens coronabesmettingen. De GGD's meldden 7 nieuwe ziekenhuisopnamen, een dag eerder waren dit er 5. Het officiële sterftecijfer steeg met 2 naar 6.237.

HET VIRUS IN DE WERELD

Bijna 4 miljoen besmettingen gemeld in India

In India komt er vooralsnog geen einde aan de eerste coronagolf. Op vrijdag nam het aantal besmettingen voor de tweede dag op rij met meer dan 80 duizend toe. In totaal zijn er nu bijna 4 miljoen inwoners positief getest op het virus, waarmee India na de VS en Brazilië wereldwijd de meeste bevestigde besmettingen heeft. Gemiddeld overlijden er de laatste week zo'n 1.000 inwoners per dag bij wie covid-19 is vastgesteld.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

[HET VIRUS IN NEDERLAND Hoogste aantal besmettingen...]*

Load-Date: September 4, 2020

End of Document

Verenigde Staten passeren 300 duizend sterfgevallen door corona

de Volkskrant

15 december 2020 dinsdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 5

Length: 223 words

Highlight: Het virus in Scandinavië

Body

De snelle toename van het aantal positief geteste personen houdt aan. Het RIVM meldde maandag 8.496 nieuwe besmettingen, zondag waren dit er 9.924. De afgelopen week zijn er ruim 57 duizend positieve testen gemeld, 41 procent meer dan vorige week. Het aantal covid-patiënten in het ziekenhuis loopt ook op. Er lagen maandag 1.872 covid-patiënten in de Nederlandse ziekenhuizen, 105 meer dan op zondag.

In de VS zijn ruim 300 duizend mensen overleden aan corona, blijkt uit cijfers van de Johns Hopkins universiteit. Het aantal dagelijks gemelde sterfgevallen is de afgelopen maand meer dan verdubbeld tot gemiddeld 2.400. Dit zijn de officiële sterftecijfers, de werkelijke sterfte zal hoger zijn omdat niet iedereen wordt getest. Maar ook sterven mensen aan indirecte gevolgen van de coronacrisis. Sinds het begin van de pandemie is de sterfte in de VS 19 procent hoger dan normaal, meldt de Amerikaanse gezondheidsautoriteit CDC. Volgens een analyse van The New York Times is meer dan een kwart van de oversterfte het gevolg van andere aandoeningen, waaronder diabetes, de ziekte van Alzheimer, hoge bloeddruk en longontsteking. Doordat patiënten niet naar het ziekenhuis durven of de zorg overbelast is, sterven ook meer mensen aan andere ziektes.

Snelle toename aantal besmettingen op weekbasis

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: December 14, 2020

Aantal coronapatiënten in ziekenhuizen gestegen; 676 mensen op de ic

De Telegraaf

25 januari 2021 maandag

Nederland

Copyright 2021 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; Blz. 4

Length: 112 words

Body

676 mensen op de ic

ROTTERDAM - Het aantal mensen dat met corona is opgenomen in de ziekenhuizen, is tussen zaterdag en zondag gestegen. In totaal zijn nu 2343 patiënten met Covid-19 opgenomen, 41 meer dan een dag eerder. Dat meldt het Landelijk Centrum Patiënten Spreiding (LCPS).

Van de opgenomen patiënten met Covid-19 zijn er 676 dusdanig ziek dat ze op de intensive care liggen, zeven meer dan een dag eerder. Op verpleegafdelingen nam het aantal coronapatiënten het afgelopen etmaal met 34 toe tot 1667.

Het gemiddeld aantal opnames is vorige week vrij stabiel geweest. Vanwege de Britse variant wordt rekening gehouden met een nieuwe stijging.

Load-Date: January 24, 2021

Aantal gemelde besmettingen daalt minder snel, een stijgend percentage van de testen is positief

de Volkskrant

13 februari 2021 zaterdag

Copyright 2021 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 5

Length: 369 words

Byline: SEMINA AJROVIC, SERENA FRIJTERS

Body

Cijfers bij het nieuws - coronavirus

Juist in de week dat de basisscholen opengingen en de avondklok verlengd werd, zijn de besmettingscijfers lastig te duiden. Vrijdag meldde het RIVM 4.385 besmettingen, net iets meer dan vorige vrijdag. Een toename ten opzichte van dezelfde weekdag wijst normaal op een stijgende trend. Nu zal de toename ook veroorzaakt worden door uitgestelde testafspraken. Wat zondag en maandag niet doorging vanwege gesloten teststraten, is later in de week ingehaald. Op weekbasis daalt het aantal meldingen nog, met zo'n 12 procent. De afgelopen zeven dagen zijn 23.892 Nederlanders positief getest op covid-19. Het percentage positieve testen stijgt de laatste dagen licht en de sterftecijfers nemen na weken van daling weer wat toe. Afgelopen week meldde het RIVM 433 sterfgevallen, de week ervoor 422.

Minder patiënten, meer opnamen

Op vrijdagmiddag lagen 1.904 coronapatiënten in Nederlandse ziekenhuizen, 148 minder dan vorige week vrijdag. Het aantal nieuwe opnamen neemt wel toe, aldus het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding. De afgelopen drie dagen zijn elke dag ruim 200 coronapatiënten opgenomen. Op maandag en dinsdag was het aantal juist lager dan de afgelopen weken. Afgelopen week waren er per dag gemiddeld 186 opnamen, waarvan 24 op de intensive care.

Duitsland sluit grens met Tirol en delen Tsjechië vanwege virusmutaties

Duitsland sluit zondag de grenzen met Tirol in Oostenrijk en de Tsjechische grensregio's, vanwege de Zuid-Afrikaanse variant van het coronavirus in Tirol en de Britse variant in Tsjechië. In Tirol zijn zo'n driehonderd besmettingen met de Zuid-Afrikaanse variant vastgesteld. Vanaf vrijdagavond mag niemand de regio uit zonder een negatieve test van hooguit 48 uur oud. De aanwezigheid van de mutant leidt nog niet tot oplopende cijfers: Tirol meldt minder nieuwe besmettingen dan Oostenrijk gemiddeld. Mogelijk door de Britse variant meldt Tsjechië deze week, op Montenegro na, de meeste besmettingen per inwonertal in Europa. In de drie zwaarst getroffen regio's, Cheb, Sokolov en Trutnov, geldt sinds donderdag een strenge lockdown. Zonder zwaarwegende reden mag niemand deze gebieden in of uit.

Aantal gemelde besmettingen daalt minder snel, een stijgend percentage van de testen is positief

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: February 12, 2021

End of Document

Het Amphia Ziekenhuis kan even op adem komen: 'Die rust is nodig'

Trouw

1 augustus 2020 zaterdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Section: Vandaag; Blz. 7

Length: 681 words

Byline: MARTEN VAN DE WIER, REDACTIE GEZONDHEID & ZORG

Highlight: REPORTAGE - Het Bredase Amphia Ziekenhuis kan een stijging van het aantal coronapatiënten aan. Maar niet golf-op-golf, waarschuwt arts en bestuurder Anneke Jeurgens.

Body

In het oude bouwdeel van het Amphia Ziekenhuis in Breda hangt een serene rust. In het cafetaria eten drie bezoekers een hapje in het daglicht dat door het koepeldak valt. In de gangen is het stil. Dat het aantal coronabesmettingen is toegenomen, leidt niet tot koortsachtig crisisonderzoek. Integendeel, het ziekenhuis komt op adem.

"Veel medewerkers die tijdens de eerste golf zwaar belast zijn, zijn nu op vakantie. Ze hebben de rust nodig", zegt Anneke Jeurgens, gynaecoloog en bestuurslid van het medisch-specialistisch bedrijf Amphia. Het ziekenhuis houdt om die reden geen extra voorraadje personeel achter de hand. Kan het snel medewerkers terugroepen? "Als het nodig is, kan alles", zegt Jeurgens. "Maar we sturen mensen niet voorwaardelijk op vakantie. Dat zou niet goed zijn."

Bij de GGD in West-Brabant testten de afgelopen drie dagen ruim zestig mensen positief. In de ranglijst met het hoogste aantal besmettingen volgt deze regio direct na de GGD-regio's Rotterdam-Rijnmond en Amsterdam, ook als je rekening houdt met inwonertal. Dat leidt mogelijk binnen enkele weken tot meer patiënten in het ziekenhuis. Omdat nu vooral 40-minners het virus oplopen, is wel de vraag hoe groot de toename zal zijn.

Het Amphia houdt alle cijfers scherp in de gaten. "We hebben nu allerlei antennes. De teststraten zijn heel belangrijk", zegt Lotte van Houtert, crisisadviseur van het ziekenhuis.

Maar het ziekenhuis heeft ook een beter zicht op het aantal patiënten dat het Amphia binnenkomt. In het 'ziekenhuis controlecentrum', een smal kantoortje, kijken twee medewerkers naar drie grote schermen. Op een

Het Amphia Ziekenhuis kan even op adem komen: 'Die rust is nodig'

daarvan staat het aantal patiënten in het Amphia met corona. Een blauw balkje geeft twee Covid-19-patiënten aan, en een paars balkje zeven mogelijke Covid-besmettingen. Op het toppunt van de epidemie lagen er 33 corona-patiënten op de intensive care, en nog twee keer zoveel op de verpleegafdelingen.

Het Amphia heeft nu 24 ic-bedden. Vanaf 1 oktober zijn er 38 ic-bedden beschikbaar, als de situatie daarom vraagt. Een deel van de kamers voor eerste hulp aan hart-patiënten gaat het ziekenhuis aanpassen, zodat die ook geschikt zijn als tijdelijke extra ic-kamer. Het is de Bredase bijdrage aan de landelijke uitbreiding van 1050 naar 1700 (deels flexibele) ic-bedden.

Wat als er al eerder dan 1 oktober een forse toename is van Covid-patiënten? "Dan kunnen we dat aan", zegt Jeurgens. "We hebben het de vorige keer ook gedaan."

Het ziekenhuis schakelde toen medewerkers in die recent van de ic waren vertrokken. Andere artsen en verpleegkundigen werden via een stoomcursus in een week opgeleid om Covid-19-patiënten te verzorgen buiten de ic. Die hulptroepen kunnen, als dat nodig is, weer worden ingezet. Ook de voormalige Covid-afdelingen kunnen weer snel voor coronapatiënten geschikt worden gemaakt. Als het echt moet, kan het ziekenhuis maximaal 130 patiënten opvangen, denkt Jeurgens.

Toch verwacht ze dat het de volgende keer anders gaat. Bij het begin van een eventuele nieuwe golf, of die nu in de zomer komt of in het najaar, zullen patiënten veel eerder verspreid worden over het land, hoopt ze. Daarvoor is het Landelijk Coördinatiecentrum Patiëntenspreiding opgezet. Zo kan een groter deel van de gewone zorg in het Amphia doorgaan.

Ook voor medische hulpmiddelen, zoals mondkapjes en schorten, rekent Jeurgens op een landelijke aanpak: het verdeelsysteem, dat is opgezet tijdens de vorige piek. Al heeft het Amphia zelf ook een wat grotere voorraad dan in februari.

Toch maakt Jeurgens zich ook zorgen. "Het is de vraag hoe vaak je dit kunt doen", zegt ze. "Hoeveel golven houdt je dit vol? Stel je voor dat je net een marathon hebt gelopen, en je moet dan weer. Dat vraagt veel van onze medewerkers. Daarom is het zo belangrijk dat iedereen zich aan de regels houdt."

Daarvoor is nog een reden. Een nieuwe golf heeft hoe dan ook gevolgen voor de normale zorg. Terwijl het ziekenhuis de achterstand van deze lente dit jaar al onmogelijk kan inlopen.

Het ziekenhuis kan de achterstand van de normale zorg dit jaar onmogelijk inlopen

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Graphic

Crisisadviseur Lotte van Houtert staat in een magazijn van het ziekenhuis, dat zich voorbereidt op een eventuele tweede golf. 'We hebben nu allerlei antennes.'

Load-Date: July 31, 2020

Het Amphia Ziekenhuis kan even op adem komen: 'Die rust is nodig'

End of Document

Corona in cijfers

de Volkskrant

28 november 2020 zaterdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 231 words

Highlight: Het virus in de wereld

Body

Het virus in de wereld: Veel coronasterfte in Midden- en Oost-Europa

Het aantal covid-sterfgevallen in Europa is met de tweede coronagolf in rap tempo opgelopen. Slovenië telde de afgelopen twee weken relatief de meeste overlijdens, omgerekend 269 per miljoen inwoners. België en Liechtenstein rapporteerden ook relatief veel sterfgevallen, maar vooral in het midden en oosten van Europa loopt de sterfte op. In het voorjaar werd het westen van Europa veel zwaarder getroffen. In Bulgarije gaan scholen en horeca tot 21 december dicht. Bosnië-Herzegovina meldt de afgelopen twee weken 730 sterfgevallen, 223 per miljoen inwoners. De autoriteiten benadrukken op vrijdag dat de epidemie in het land onder controle is en kondigen aan dat er geen drastische maatregelen zullen komen. Noord-Macedonië, Montenegro en Kroatië melden ook veel sterfgevallen de afgelopen twee weken.

Het virus in Nederland: Veel nieuwe meldingen, lichte daling weektotaal

Het RIVM meldde vrijdagmiddag 5.790 coronabesmettingen, dat waren er donderdag 4.506. Het aantal meldingen blijft sterk schommelen van dag tot dag, om het verloop van de uitbraak te bekijken geeft de weektrend een betere indicatie. Het aantal besmettingen is op weekbasis drie procent lager dan vorige week. Het aantal covid-sterfgevallen liep vrijdag op met 83, donderdag werden er 75 overlijdens gemeld.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: November 27, 2020

Minder besmettingen, wel meer opnames; Twee patiënten op Duitse ic

De Telegraaf

2 november 2020 maandag

Nederland

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

De Telegraaf

Section: BINNENLAND; Blz. 4

Length: 109 words

Body

Twee patiënten op Duitse ic

Amsterdam - Bij het RIVM zijn zondag 8740 nieuwe bevestigde coronabesmettingen gemeld. Dat zijn er 1079 minder dan zaterdag.

Het totaalaantal opgenomen coronapatiënten steeg zondag met 45 ten opzichte van zaterdag. In totaal zijn er nu 2493 patiënten met Covid-19 opgenomen in ziekenhuizen, zo blijkt zondag uit nieuwe cijfers van het Landelijk Coördinatiecentrum Patiëntenspreiding (LCPS).

Vooraf op verpleegafdelingen is het aantal coronapatiënten gestegen. Op de intensive care liggen momenteel 583 coronapatiënten, een minder dan op zaterdag. Van hen liggen twee patiënten op een ic in Duitsland.

Load-Date: November 1, 2020

Covid-aanpak is geen rare onzin

Trouw

7 juli 2020 dinsdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Section: Opinie; Blz. 18

Length: 474 words

Body

commentaar

Het nieuwe coronavirus gedraagt zich onvoorspelbaar, blijkt in landen als de Verenigde Staten en Brazilië en uit de recente nieuwe uitbraken in Europa. Dat het gevaar van het virus aanvankelijk werd onderschat, zoals het RIVM bij monde van deskundige Aura Timen gisteren erkende, valt zeker te betreuren. Had Europa het grote gevaar eerder onderkend, op basis van signalen uit China en Noord-Italië, dan had er eerder ingegrepen kunnen worden.

Populistische leiders als president Donald Trump en zijn Braziliaanse collega Jair Bolsonaro blijven het gevaar willens en wetens negeren, zoals dat ook in meerdere of mindere mate gebeurt in India en Rusland. In deze landen neemt het aantal besmettingen significant meer toe dan waar vanaf het begin harder is ingegrepen met bijvoorbeeld lockdowns. Het beschermen van de economie staat in die landen voorop. Daar valt best wat voor te zeggen, omdat er doorgaans een sociaal vangnet ontbreekt, maar zo'n aanpak kan op de langere termijn meer schade aan economie en gezondheid aanrichten dan in landen waar de samenlevingen snel tijdelijk op slot zijn gegaan, hoe pijnlijk dat ook was. Daarmee is de bestrijding van Covid-19 een politieke zaak geworden.

Ook in Nederland groeit het verzet tegen de coronamaatregelen. Het afgelopen weekeinde waren hiertegen weer diverse demonstraties, vaak van mensen die aangeven partijen als de PVV en Forum voor Democratie te steunen. Ze wantrouwen het overheidsbeleid en de adviezen van de GGD en RIVM.

Het is prima als in het politiek-maatschappelijke discours maatregelen tegen het licht worden gehouden en bekritiseerd, maar daar zit ook een onderschatting van het gevaar van het coronavirus in. In Israël, Australië, Duitsland en Spanje zijn in de afgelopen dagen uitbraken geweest, waarbij deelstaten, regio's en gemeenten weer op slot zijn gegaan. In Amerika lijkt in zuidelijke staten een verband te bestaan tussen besmettingsgevaar en het uitgaansleven en zijn relatief veel jongere mensen ziek geworden.

In dit perspectief is voorzichtigheid bij het geleidelijk aan afbouwen van beperkende maatregelen - voorlopig met inachtneming van de anderhalve meter afstand - bepaald geen onzin. In Nederland zijn de besmettingen en het aantal coronagerelateerde sterfgevallen zeer sterk afgenomen. Met andere woorden: de aanpak heeft gewerkt, de

Covid-aanpak is geen rare onzin

economie kan herstart worden. De actiegroep Viruswaanzin eist echter bij die herstart veel minder voorzichtigheid, maar dat is niet verstandig. En dat deze actievoerders beweren dat krantenredacties in de coronacrisis alleen maar de overheid napraten, is een verwijt dat wij ons niet aantrekken.

De mening van de krant, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteuren.

De actiegroep Viruswaanzin eist veel minder voorzichtigheid, maar dat is niet verstandig

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: July 6, 2020

Alarm tempo besmettingen; Kuipers: 'Geen verbetering? Extra maatregelen'

De Telegraaf

6 oktober 2020 dinsdag

Nederland

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

De Telegraaf

Section: BINNENLAND; Blz. 6

Length: 588 words

Byline: Martijn Schoonenberg

Body

Kuipers: 'Geen verbetering? Extra maatregelen'

door Martijn Schoonenberg

ROTTERDAM - Als de toename van het aantal nieuwe besmettingen binnen enkele dagen niet afneemt, moet het kabinet extra maatregelen gaan nemen. Dat stelt Ernst Kuipers van het Landelijk Netwerk Acute Zorg. „In dit tempo moeten volgende week alle ziekenhuizen de reguliere zorg afschalen."

Maandag is het aantal coronapatiënten in het ziekenhuis toegenomen met 82 van 810 naar 892, blijkt uit cijfers van het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS). Dat is in absolute aantallen de grootste stijging in de afgelopen twee weken. In die periode verdubbelde het totaal bovendien. Zo lagen er op 21 september nog 410 coronapatiënten. Momenteel zijn er 715 patiënten met Covid-19 op de gewone verpleegafdeling, 68 meer dan zondag, en is het aantal op de intensive care toegenomen van 163 naar 177.

Fors

„Na een wat mindere stijging vorige week, is het totaal de laatste twee dagen fors gestegen", constateert Kuipers. Zo nam het aantal coronapatiënten in het ziekenhuis zondag al met 69 toe. „Het huidige getal ligt nog binnen de bandbreedte van onze verwachting dat het totaal aantal coronapatiënten deze week de duizend bereikt, maar deze stijging moet qua snelheid wel weer afnemen."

Want hoewel de toename van het aantal ziekenhuisopnames minder snel gaat dan tijdens de eerste golf, verwacht Kuipers dat in dit tempo alle ziekenhuizen in Nederland volgende week genooddaakt zijn om de reguliere zorg af te schalen. Dat proces is in ziekenhuizen in de Randstad en in steden als Beverwijk en Groningen al voorzichtig ingezet. Het zal aanvankelijk gaan om minder urgente ingrepen, zoals bij staar en knie- of heupproblemen, maar kan uiteindelijk uitmonden in uitgestelde hart- en kankeroperaties.

Alarm tempo besmettingen; Kuipers: 'Geen verbetering? Extra maatregelen'

Kuipers: „In de kliniek wordt nu ongeveer zeven procent bezet door coronapatiënten en als de stijging doorzet, ligt dat getal volgende week op zo'n tien procent, waardoor de buffers weg zijn." Volgende week zijn er dan mogelijk al meer dan 1100 coronapatiënten in het ziekenhuis.

De beddenplanner maakt zich zorgen. „Het aantal besmettelijke mensen ligt nu al ergens tussen de 150.000 en 200.000. Met het huidige R-getal (van 1,27) zitten we binnen twee weken niet heel ver meer van de situatie in maart, toen er op het hoogtepunt ruim 250.000 mensen besmettelijk waren." De afgelopen dagen lag het dagelijkse aantal nieuwe besmettingen steeds rond de vierduizend. Een belangrijk verschil met maart is wel dat er toen aan het einde van de maand meer dan duizend coronapatiënten op de ic's en tegen de vierduizend in de ziekenhuizen lagen, aanzienlijk meer dan in de huidige situatie.

Kabinet

„Als er binnen enkele dagen geen verbetering optreedt, moet het kabinet extra maatregelen nemen", zegt Kuipers niettemin stellig. „Of we dan naar een lockdown toe moeten? Daar ga ik me niet over uitlaten. Feit is wel dat natuurlijk niemand daarop zit te wachten. Daarom is het naleven van de huidige maatregelen ook zo belangrijk."

Maandag heeft het LCPS in de afgelopen 24 uur ook dertien patiënten verplaatst tussen regio's, van wie er twee op de ic lagen. Die overplaatsingen lopen echter niet altijd gesmeerd. Zo kregen ziekenhuizen in Amsterdam, Den Haag, Leiden en Harderwijk met emotionele reacties te maken van familieleden die het moeilijk vinden dat hun dierbaren soms aan de andere kant van het land worden ondergebracht. Enkele ziekenhuizen zetten daarom extra beveiliging in.

'Niemand zit op lockdown te wachten'

Load-Date: October 5, 2020

Waar slaat het virus het hevigst toe?

de Volkskrant

16 maart 2020 maandag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 6

Length: 574 words

Byline: SERENA FRIJTERS, XANDER VAN UFFELEN

Highlight: Door het coronavirus zijn sinds zaterdag acht patiënten overleden, het hoogste aantal sterftegevallen in Nederland op één dag. Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames is voor de vierde dag op rij boven de 20 patiënten uitgekomen. Sinds zaterdagmiddag kwamen er 26 nieuwe patiënten bij in het ziekenhuis, zo meldde het RIVM zondagmiddag. Hoe snel verslechtert de situatie in Nederland? En hoe is de situatie in andere zwaar getroffen landen. Een inventarisatie aan de hand van vijf grafieken (zie boven).

Body

1 Sterfgevallen

In Nederland zijn momenteel twintig mensen overleden aan het coronavirus, ruim een persoon per miljoen inwoners. In totaal zijn er nu 162 mensen in het ziekenhuis opgenomen (of opgenomen geweest) vanwege het virus. De laatste vier dagen zijn er honderd patiënten bij gekomen in de ziekenhuizen.

Ziekenhuisopnames en aantal overleden patiënten zijn een betere graadmeter voor de ernst van de crisis dan de ontwikkeling van het aantal besmettingen. Aangezien de RIVM niet meer alle potentiële patiënten laat testen, geven de getallen over besmettingen minder houvast. Dit probleem speelt ook in andere landen. Met ziekenhuisopnames en sterftcijfers kan een betrouwbaarder beeld gegeven worden over het stadium waarin de crisis zich verkeert.

'Nu het RIVM heeft laten weten niet meer iedereen te testen, zijn de statistieken van besmettingen steeds minder relevant voor de modellen', zegt statisticus Casper Albers van de Rijksuniversiteit Groningen. Een betere maatstaf voor de ernst van de virusuitbraak per land is daarom het aantal aan covid-19 overledenen. 'Vergelijken op basis van aantallen doden zegt nog wel iets, omdat die data goed worden bijgehouden. Daarbij moeten we er rekening mee houden dat de aantallen in Nederland nog te laag zijn om goede voorspellingen mee te kunnen doen', zegt Albers.

2 Ziekenhuisopnamen

Waar slaat het virus het hevigst toe?

Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames is nipt lager dan afgelopen vrijdag, maar nog altijd fors hoger dan een week geleden. Brabantse artsen waarschuwden zaterdag al dat er een tweede golf in aantocht is, die over een tot twee weken pas in volle omvang zichtbaar kan zijn. Bart Berden, voorzitter van het Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ) in Brabant, zei dat hij zondag aan het eind van de middag al 27 opnames zag, terwijl het RIVM aan het begin van de middag nog een totale toename van 26 voor heel Nederland meldde.

3 Ziekenhuisopnamen Italië

In vergelijking met Italië bevindt het aantal ziekenhuisopnames en sterftegevallen in Nederland zich nog wel op een veel lager niveau. Waar in Italië momenteel 11.335 patiënten zijn opgenomen in ziekenhuizen, zijn er in Nederland 162 patiënten opgenomen (geweest). In Italië stierven er inmiddels bijna 30 personen per 1 miljoen inwoners aan het virus.

4 Doden per miljoen inwoners

De Nederlandse situatie is beter te vergelijken met de fase waarin Spanje en Frankrijk zich bevinden. In Spanje is sinds drie dagen sprake van een forse toename van het aantal sterftegevallen en zijn er inmiddels 6 op de 1 miljoen inwoners overleden door het virus. In Frankrijk gaat de stijging iets trager en is 1,4 op de 1 miljoen inwoners door het virus gestorven. Nederland telt door de stijging van vandaag inmiddels 1,2 doden per miljoen inwoners, iets minder dan Frankrijk. Frankrijk moet nog nieuwe cijfers bekendmaken.

5 Verspreiding

Het aantal geregistreerde besmettingen neemt overigens ook nog altijd toe. Sinds zaterdagmiddag zijn er 176 nieuwe patiënten bijgekomen, daarmee is het totale aantal opgelopen naar 1.135 personen. Dit is slechts de top van de ijsberg van het daadwerkelijk aantal besmettingen denkt de GGD.

Cijfers van besmettingen zijn vooral handig om te bekijken waar in het land het virus vooral rondwaart. De meeste besmettingen bevinden zich nog altijd in het zuiden van Nederland, maar de verspreiding naar andere delen van het land zet zich wel door, zo blijkt uit de kaart die het RIVM elke dag actualiseert.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: March 15, 2020

Zweden deed niet te weinig tegen corona, maar was te laat met ingrijpen

Trouw

6 oktober 2020 dinsdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Section: Opinie; Blz. 17

Length: 663 words

Byline: PIETER TRAPMAN, ONDERZOEKER VERSPREIDING INFECTIEZIEKTEN, UNIVERSITEIT STOCKHOLM

Body

Maatregelen

Met belangstelling las ik het artikel 'Hoe Zweden afdrijft van de burens' (de Verdieping, 1 oktober). Ik wil hier graag iets aan toevoegen en beargumenteren dat het Zweedse beleid inderdaad voor- en nadelen heeft, maar om andere redenen dan vaak aangehaald. In tegenstelling tot wat tegenstanders van het beleid naar voren brengen, waren de genomen maatregelen genoeg om het aantal nieuwe besmettingen vrijwel direct te laten afnemen. Daartegenover staat dat als dezelfde maatregelen eerder waren genomen, waarschijnlijk veel levens gespaard waren.

Hoewel de Zweedse overheid voornamelijk de verspreiding van de ziekte via aanbevelingen probeerde te beteugelen, werden ook dwingende maatregelen genomen. De maatregelen waren zo gekozen dat ze ook op lange termijn vol te houden zouden zijn.

Net als in Nederland werden half maart de eerste maatregelen afgekondigd. In Zweden gingen universiteiten over op online onderwijs en hielden kerken hun diensten via internet. Dit was rond dezelfde tijd dat buurlanden Denemarken en Noorwegen al voor een vrij strikte lockdown kozen. Eind maart werden in Zweden maatregelen ingevoerd die voor maanden zouden gelden. Onder andere werden bijeenkomsten van meer dan vijftig mensen verboden en het bezoeken van verzorgingshuizen was niet meer toegestaan.

Zweden week af van de meeste Europese landen door kinderdagverblijven en scholen voor leerlingen tot zestien jaar open te laten. Helaas zijn niet veel gegevens verzameld over de verspreiding van het virus in scholen. Hiervoor is het land bekritiseerd, omdat deze data behulpzaam hadden kunnen zijn voor het openen van scholen in andere landen.

Het aantal nieuwe opnames op de ic en het aantal Covid-doden daalde in alle leeftijdsgroepen al in de eerste helft van april, twee weken nadat de volledige combinatie van maatregelen was ingevoerd. Dit suggereert dat deze

Zweden deed niet te weinig tegen corona, maar was te laat met ingrijpen

maatregelen genoeg waren om vrijwel direct het aantal nieuwe besmettingen te laten dalen en de zogenaamde R-waarde onder de één te brengen. Zoals verwacht kon worden, was de afname minder sterk dan in Europese landen die voor strengere maatregelen kozen. Dat het gekozen beleid direct zo effectief was, leek ook een verrassing te zijn voor het Zweedse volksgezondheidsinstituut, dat halverwege april nog voorspelde dat de piek in het aantal nieuwe besmettingen in het zwaarst getroffen Stockholm eind april zou zijn, een maand na de werkelijke piek.

Als Zweden de maatregelen gelijktijdig met Denemarken en Noorwegen had ingevoerd, dan had de piek van het aantal doden waarschijnlijk twee weken eerder gelegen, toen het aantal nieuwe doden per dag ongeveer vijftig was. Nu lag de piek rond de honderd doden per dag en het duurde tot de tweede helft van mei voor dit aantal weer rond de vijftig kwam. Eenvoudige berekeningen geven aan dat sneller ingrijpen mogelijk duizenden levens had kunnen redden. Dit is de reden dat ik denk dat, achteraf gezien, te laat ingrijpen de grootste fout is geweest, niet beperkt ingrijpen.

Ondertussen zijn de maatregelen in Zweden iets versoepeld. Het lijkt erop dat het aantal besmettingen in sommige gebieden, waaronder Stockholm, weer licht stijgt. Dit is echter nog niet te zien in het aantal ziekenhuisopnames en overlijdens. Mogelijk doordat veel gedragsveranderingen in Zweden vrijwillig zijn, is er weinig weerstand tegen de opgelegde beperkingen die er nog zijn, en de weinige tegenstanders van het beleid willen vooral strengere maatregelen. Het doel om maatregelen te nemen die effectief en lang vol te houden zijn, lijkt daarmee bereikt.

Omdat er in Nederland veel mensen zijn die de maatregelen als te zwaar zien en niet meer mee willen doen, is het onwaarschijnlijk dat vrijwillige gedragsverandering net zo effectief zal zijn als in Zweden. Het lijkt dan ook onwaarschijnlijk dat de Zweedse maatregelen in Nederland voldoende zijn om een tweede golf te voorkomen.

Sneller ingrijpen had mogelijk duizenden levens kunnen redden

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: October 5, 2020

Stijging coronapatiënten op ic harder dan verwacht: mogelijk ook Belgen op onze ic

De Telegraaf.nl

26 oktober 2020 maandag 4:09 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE

Length: 1004 words

Byline: Marouscha van de Groep

Dateline: ROTTERDAM

Body

Gehoopt werd dat maandag de eerste effecten van de verscherpte coronamaatregelen van zo'n twee weken geleden terug te zien zouden zijn in de ziekenhuiscijfers. Dit bleek echter niet het geval. De druk op de zorg groeit nog steeds en Nederlandse ziekenhuizen zijn inmiddels genooddaakt om de reguliere zorg af te schalen met zo'n 25 tot 30 procent.

Het betreft daarbij specifiek klinische zorg waar een operatiekamer en ziekenhuisbed voor nodig is. Dagbehandeling, zoals chemokuren voor kankerpatiënten, evenals spreekuren en bijvoorbeeld de röntgenafdeling draaien wel gewoon door.

Maandag is het aantal coronapatiënten in de ziekenhuizen gestegen tot 2249, blijkt uit cijfers van het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS). De cijfers wijken daarmee nog niet af van de eerdere predictielijn, stelt Ernst Kuipers van het Landelijk Netwerk Acute Zorg.

De verwachting was dat aan het einde van de maand ongeveer 2500 covidpatiënten een ziekenhuisbed nodig zouden hebben. „Als de lijn van nu zich doorzet dan komen we inderdaad aan het einde van de maand op dat getal uit.” Wel is het behoorlijke aantal van 500 ic-patiënten, dat ook pas aan het einde van de maand aangetikt zou moeten worden, een week eerder al bereikt.

Opschaling

Dit heeft echter nog geen verregaande gevolgen. Begin vorige week is de ic-capaciteit opgeschaald naar 1150 bedden en inmiddels is het LCPS alweer bezig om nog zo'n 200 bedden daaraantoe te voegen. Het maximumaantal ic-bedden in Nederland is 1700, 650 van die bedden zullen in dat geval bedoeld zijn voor Covid-19-patiënten. Zo'n grote opschaling is momenteel nog niet aan de orde.

Stijging coronapatiënten op ic harder dan verwacht: mogelijk ook Belgen op onze ic

Naast de ruim 500 coronapatiënten op de ic's, maken nog zo'n 400 non-covid patiënten gebruik van intensieve zorg. Wat betreft het beschikbare aantal bedden lopen we daarmee nog steeds vooruit op de ic-opnames. „Met de stijging van de afgelopen periode gaan ze niet vollopen”, aldus Kuipers.

België

In België dreigen de ic-bedden wel binnen aanzienbare tijd allemaal bezet te zijn. De Belgen hebben daarom op politiek niveau gepeild of Nederland eventueel verlichting kan bieden. Kuipers stelt nog niet via het LCPS op de hoogte te zijn van de vraag van de Zuiderburen, maar zegt dat de contacten al wel gelegd zijn. „Als we de capaciteit hebben zouden wij graag willen helpen, maar vanuit de randstad hebben wij ook de hulp van Limburg en Maastricht hard nodig.”

Dat zegt volgens Kuipers echter niets over het 'individuele patiënten perspectief'. „Als er nood aan de man is en een patiënt ligt ergens op een plek waar dat niet kan, dan moet je elkaar gewoon helpen.” Het zou volgens hem prima voor kunnen komen dat een patiënt vanuit Luik bijvoorbeeld in een ziekenhuis in Limburg terecht komt.

Om de schade in Nederland zoveel mogelijk te beperken, is het LCPS dagelijks bezig met het spreiden van patiënten over de regio's. In de afgelopen 24 uur zijn er 22 verplaatsingen geweest tussen de regio's. Daarnaast is een onbekend aantal patiënten verplaatst naar andere ziekenhuizen binnen de eigen regio, bijvoorbeeld van Rotterdam naar Goes of van Amsterdam naar Alkmaar en zijn 2 patiënten de grens over gegaan naar Duitsland.

Niet vlekkeloos

Die verplaatsingen lopen nog niet altijd vlekkeloos. Afgelopen week bleek dat in sommige gevallen ambulances met bestemming onbekend rond moesten rondrijden. Kuipers bevestigt dat dat inderdaad het geval was in de regio's Rotterdam, Den Haag en Delft, omdat er op dat moment veel spoed eisende hulp afdelingen gesloten waren. „Dat zijn echter uitzonderlijke situaties.”

Onder andere vanwege het verplaatsen van coronapatiënten wordt de situatie voor zorgmedewerkers steeds grimmiger. 'Onacceptabel', vindt Kuipers. „In de eerste golf klonk nog applaus, nu wordt men agressiever. Ook wat betreft bejegeningen van mensen in de teststraat en degenen die de uitslagen moeten doorbellen.”

Aanvaringen voorkomen

Om eventuele aanvaringen te voorkomen, moet bij aankomst in het ziekenhuis al goed worden gecommuniceerd dat een patiënt mogelijk verplaatst kan worden, stelt Kuipers voor. „Gelijk tegen de familie zeggen dat de reden dat we nog patiënten kunnen ontvangen is omdat er al een groot aantal zijn overgeplaatst.”

„Het vervelende is dat we geen keuze hebben. Als we patiënten niet verplaatsen dan moet op een bepaald moment letterlijk de deur dicht in zo'n ziekenhuis.”

Maandag bleek dat het aantal positieve coronatesten opnieuw gestegen was. Tussen zondagochtend en maandagochtend zijn 10.353 nieuwe coronagevallen geregistreerd. Op basis van die aantallen gaat de ic-beddenbaas ervanuit dat we ook in de komende twee weken nog geen daling zullen zien in het aantal ziekenhuisopnames. „Het aantal besmettingen stabiliseert nu, maar moet echt naar beneden. Dit is niet genoeg.” Een glimmetje hoop ergens achter de cijfers ziet Kuipers nu niet.

Als het reproductiegetal (R), dat aangeeft hoeveel mensen gemiddeld besmet worden door één patiënt met COVID-19 snel onder de 1 komt, dan zal nog voor de kerst het aantal covidpatienten in het ziekenhuis beduidend lager zijn, rekent Kuipers. „Uit de eerste golf bleek dat er een week of tien voor nodig is om weer terug te komen op basisniveau. Maar dan hebben ziekenhuizen dus ook weer 10 weken zorg afgeschaald, terwijl zij eerder dit jaar ook al een achterstand hebben opgelopen. Bij elkaar opgeteld is dat heel fors.”

„Vanuit wetenschappelijk perspectief neem je een set maatregelen en als je zekerheid wil hebben over impact dan wacht je een aantal weken. Maar in huidige periode heb je die tijd niet. Je moet dus eerder een inschatting maken of de maatregelen effect hebben.” Kuipers denkt dat dinsdag einde van de dag, een kleine twee weken na de

Stijging coronapatiënten op ic harder dan verwacht: mogelijk ook Belgen op onze ic

invoering van de aangescherpte maatregelen, een goed moment is om te beslissen of er enige indicatie is dat de maatregelen effect hebben gesorteerd.

Echter bleek maandagmiddag, vlak na de persconferentie van Kuipers, dat het kabinet naar alle waarschijnlijkheid dinsdag nog geen nieuwe, ingrijpende maatregelen aankondigt om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan.

Load-Date: October 27, 2020

End of Document

Gemiddeld aantal besmettingen België weer hoger

De Telegraaf.nl

26 juli 2020 zondag 7:44 AM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BUITENLAND; FRONTPAGE

Length: 358 words

Dateline: BRUSSEL

Body

Het gemiddeld aantal mensen dat in België besmet is met het coronavirus klimt weer omhoog. In de week van 16 tot 22 juli steeg het aantal besmette gevallen naar gemiddeld 255,3 per dag, 71 procent meer in vergelijking met de week ervoor. Dat blijkt uit het coronadashboard van het Belgische gezondheidsinstituut Sciensano.

Ook het aantal nieuwe gevallen per 100.000 inwoners blijft stijgen. In de periode van twee weken tot en met 22 juli gaat het om 24,6 gevallen. Zaterdag lag dat cijfer nog op 21,2. De teller van het aantal besmettingen staat nu op 65.727. Dat zijn er 528 meer dan de 65.199 besmettingen die Sciensano zaterdag rapporteerde.

In Antwerpen steeg het totale aantal bevestigde gevallen in de laatste zeven dagen met 805. Dat is ruim vijf keer meer dan de week ervoor (+520 procent). De Vlaamse viroloog Marc Van Ranst riep zaterdag op Twitter op om geen bezoek te brengen aan de stad. „Antwerpen is een bruisende en fantastische stad, en een bezoek meer dan waard. Maar niet nu. Antwerpen strijdt momenteel tegen een grote Covid-19-uitbraak. Plan graag uw bezoek aan Antwerpen wanneer deze uitbraak weer onder controle is.” Zaterdag sloot de politie in Antwerpen negen cafés waar de strengere coronamaatregelen niet werden nageleefd.

Na Antwerpen is de hoogste stijging in één week in Limburg geregistreerd, 47 procent, tot 139 gevallen. Alleen in Brussel (-6 procent) en Waals-Brabant (-3 procent) is de trend negatief.

Mondkapjes verplicht

Ook zijn zaterdag negentien nieuwe ziekenhuisopnames gemeld in België, 31 patiënten werden uit het ziekenhuis ontslagen. Dat brengt het totale aantal opnames op 212. Daarvan liggen er 45 op de intensive care, vier meer dan een dag eerder. In totaal zijn 9821 mensen in België gestorven aan Covid-19. Dat zijn er vier meer dan een dag eerder.

Vanwege het oplopend aantal besmettingen gelden vanaf afgelopen zaterdag in België aangescherpte coronamaatregelen. Zo zijn mondkapjes verplicht in drukke winkelstraten, op markten, in openbare gebouwen en in de horeca. In restaurants en cafés moeten klanten een mondkapje dragen als ze zich verplaatsen, bijvoorbeeld om naar hun tafel of de wc te gaan.

Graphic

Image, Straatbeeld in Antwerpen., Ronald Bakker

Load-Date: July 27, 2020

End of Document

Elke screening kent een pechvogelfactor

Trouw

12 september 2020 zaterdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Section: Vandaag; Blz. 8

Length: 674 words

Byline: MARTEN VAN DE WIER, REDACTIE GEZONDHEID&ZORG

Highlight: Het is een bekend statistisch probleem: bij veel testen op een zeldzame aandoening krijgen ook veel mensen ten onrechte een positieve uitslag. Dat speelt nu ook bij corona.

Body

Corona Testbeleid

Dat de coronatest niet feilloos is, wisten we al. Zoals bij iedere test krijgt een aantal mensen onterecht een positieve uitslag (besmet) en aan ander deel ten onrechte een negatieve (niet besmet). Over de fout-positieve uitslagen laaide het debat gisteren op. NRC berekende, met hulp van het RIVM, dat op dit moment ongeveer 15 procent van de mensen met een positieve testuitslag geen corona heeft. Het gaat dan om rond de negenhonderd van de 5400 positieve tests deze week, bevestigt het RIVM.

Critici van de corona-aanpak zien daarin hun gelijk bevestigd: het is volgens hen veel minder erg gesteld met de epidemie dan uit de cijfers blijkt.

Hoe zit het nu precies? Het probleem van een hoog aantal fout-positieve tests is iets dat vooral op dit moment in de epidemie speelt. Aan de ene kant worden er nu in Nederland meer mensen getest dan ooit tevoren. Aan de andere kant is het aantal mensen dat zich laat testen en werkelijk Covid-19 heeft - ondanks de stijging van de afgelopen weken - nog altijd relatief laag: zo'n 3 procent. Dat betekent dat op dit moment veel mensen die de teststraat doorlopen geen corona hebben. Bij een deel van hen zal de uitslag toch positief zijn.

De specificiteit van de test geeft aan hoe vaak dat gebeurt. Volgens het RIVM is die bij de door de GGD gebruikte test 99,5 procent. Stel, je jaagt een groep van tweehonderd mensen, die geen van allen corona hebben, door een teststraat. Dan krijgen gemiddeld 199 van hen een juiste uitslag: negatief. Maar één pechvogel test ten onrechte positief.

Elke screening kent een pechvogelfactor

Het aantal testen in Nederland is nu opgelopen tot ruim 180.000 per week, waarbij het overgrote deel van de teststraatgangers (zo'n 97 procent) geen corona heeft. Dan is het onvermijdelijk dat het aantal fout-positieven stijgt: zowel hun absolute aantal als hun aandeel in de totale groep met een positieve uitslag. Dat probleem speelt niet alleen bij corona, maar bij elke grootschalige medische screening op een relatief zeldzame aandoening.

Is dat nu erg, in het geval van corona? Enerzijds wel: de fout-positieve uitslagen vragen ten onrechte capaciteit bij het bron- en contactonderzoek van de GGD's. De betrokkenen blijven voor niets thuis, en hun omgeving wordt gewaarschuwd voor een risico dat ze niet hebben gelopen. Op landelijke schaal hebben we door het aantal fout-positieven een minder goed beeld van de ontwikkeling van het aantal besmettingen.

Aan de andere kant is dat zicht nu eenmaal altijd incompleet. Terwijl steeds meer mensen zonder klachten naar de teststraat gaan, meldt nog altijd maar een derde van de Nederlanders mét klachten zich daar. Dat zorgt mogelijk weer voor een onderschatting van het aantal besmettingen. Bovendien: of het aantal besmettingen afgelopen week nu 5400 was of een paar honderd minder of meer, dat maakt voor het de corona-aanpak niet zo gek veel uit.

Het belangrijkste doel van het testen is om snel clusters en regionale brandhaarden te zien, zodat de lokale overheid waar nodig kan ingrijpen. Daarvoor is het optreden van fout-positieve uitslagen geen belemmering.

Overigens is er een manier waarop we allemaal helpen het aantal fout-positieve uitslagen terug te dringen, zegt het RIVM: door alleen met klachten naar de teststraat te gaan.

Besmettingen sinds gisteren boven de signaalwaarde

Het aantal vastgestelde coronabesmettingen steeg gisteren met 1270. Dat komt neer op 7,3 positief geteste mensen op elke 100.000 inwoners. Voor het eerst sinds 17 april komt het aantal besmettingen boven de zogenoemde signaalwaarde uit, een soort alarmbel die de overheid heeft ingesteld omdat bij deze omvang mogelijk extra maatregelen nodig zijn.

Ziekenhuizen behandelden gisteren 172 mensen vanwege het coronavirus. Dat zijn er elf meer dan donderdag. Het is ook het hoogste aantal sinds 22 augustus.

Van deze patiënten liggen er 36 op de intensive care, zes meer dan op donderdag. Anderhalve week geleden lagen 122 coronapatiënten in een ziekenhuis. Het aantal opgenomen patiënten is met 41 procent gestegen.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Graphic

Het overgrote deel van de mensen krijgt de juiste uitslag.

Load-Date: September 11, 2020

Minder besmettingen erbij; Meer mensen in ziekenhuis

De Telegraaf

29 maart 2021 maandag

Nederland

Copyright 2021 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

De Telegraaf

Section: BINNENLAND; Blz. 4

Length: 153 words

Body

Meer mensen in ziekenhuis

BILTHOVEN - Tussen zaterdagochtend en zondagochtend zijn bij het RIVM 7513 nieuwe coronagevallen geregistreerd. Dat zijn er ruim 1300 minder vergeleken met de voorgaande dag.

Zaterdag werden nog meer dan 8800 nieuwe positieve tests geturfd in een etmaal, het hoogste aantal sinds begin januari. Het RIVM heeft in de afgelopen zeven dagen 51.153 positieve tests geregistreerd. Dat komt neer op gemiddeld 7308 nieuwe gevallen per dag.

De afgelopen vier dagen waren er telkens meer dan 7500 nieuwe positieve tests, aanzienlijk meer vergeleken met de weken daarvoor.

Het aantal coronapatiënten in Nederlandse ziekenhuizen is zondag voor de vierde opeenvolgende dag toegenomen. Het totale aantal opgenomen patiënten met Covid-19 is nu 2248, dat zijn er tien meer dan zaterdag, aldus het LCPS. Op de intensive care liggen 655 coronapatiënten, twaalf meer dan een dag eerder.

Load-Date: March 28, 2021

Hoogste aantal Duitse coronabesmettingen sinds april

De Telegraaf.nl

22 augustus 2020 zaterdag 9:40 AM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BUITENLAND; FRONTPAGE

Length: 156 words

Dateline: BERLIJN

Body

Het aantal nieuwe besmettingen met het coronavirus in Duitsland is gestegen met 2034, meldt het Robert Koch Instituut (RKI), de Duitse zusterorganisatie van het RIVM zaterdag. Dat aantal is het hoogste aantal vastgestelde nieuwe infecties binnen 24 uur sinds 25 april, toen er voor het laatste zo veel nieuwe besmettingen per etmaal werden vastgesteld.

Op het hoogtepunt van de eerste coronagolf eind maart en begin april werden meer dan 6000 nieuwe gevallen per dag geregistreerd.

In Duitsland staat het aantal besmettingen nu op 232.082. Het aantal doden door toedoen van Covid-19 is volgens het instituut sinds vrijdag met 7 gestegen tot 9267.

Het aantal infecties loopt de afgelopen dagen flink op. De stijging wordt toegeschreven aan teruggekeerde vakantiegangers uit risicogebieden, familiefeestjes en de stijging van het aantal afgenomen testen. Eind april waren dat er nog 364.000 per week, nu ligt dat aantal op circa 875.000 per week.

Graphic

Image, Noodbedden om coronapatiënten op te vangen., ANP / HH

Load-Date: August 23, 2020

Vragen staat vrij

de Volkskrant

16 september 2020 woensdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: V; Blz. 4, 5, 7

Length: 2854 words

Byline: EMMA CURVERS

Highlight: BN'ers beginnen vragen te stellen over het coronavirus en flirten met complottheorieën. Zo verspreiden ze wantrouwen jegens de overheid en media. Willen ze ook antwoorden?

Body

Leven - Achtergrond 'wakkere' BN'ers

'Ik blijf vragen, vragen mag toch?' Aan het woord is Jay Francis, beter bekend als Tisjeboy Jay, een 26-jarige comedian die roem verwierf als een van de verleiders uit het datingprogramma Temptation Island. Wat Jay Francis zich onder meer afvraagt in zijn YouTubevideo De Persconferentie Vragen??: 'Kan het zijn dat als je véél meer test, dat je dan ook meer besmettingen krijgt, zeg maar?'

Tisjeboy Jay maakt deel uit van een groeiend groepje bekende en onbekende Nederlanders dat zich vorige week heeft verenigd in de club Watchdogs Disinfection. Op YouTube verscheen een filmpje van de groep, die zich 'uitspreekt tegen het coronabeleid van de overheid en censuur in de media'. Veel leden zijn aanhangers van complottheorieën of flirten daarmee op sociale media. 'Luister naar jullie bevolking, want er zijn veel vragen', viel te lezen in het filmpje, waarin onder anderen acteur Egbert-Jan Weeber en rappers Bizzey en Jebroer zich uitspreken. En Lange Frans, de rapper wiens podcast het centrum is van coronavragen stellend Nederland.

In de trailer slaat een sfeer neer die op Instagram en YouTube al een tijdje in de lucht hangt: van wantrouwen jegens de overheid en media, de coronamaatregelen en een coronavaccin. Het is een symptoom van een bredere ontwikkeling: het is voor iederéén moeilijker geworden de redenering achter de maatregelen te begrijpen en ze na te leven. Volgens onderzoek van Kieskompas in augustus gelooft één op de tien Nederlanders in een complot rond corona. Alleen hebben BN'ers met hun grote online publiek ook invloed. Wat is hun invloed, en waar komen al die vragen vandaan?

Dit voorjaar riepen influencers en BN'ers de thuisblijvers nog massaal op om vlijtig de handen te wassen en weg te blijven van oma, juist omdat je haar zo liefhebt #alleensamen. In die geest rapte ook Ali B in het nummer Anderhalvemeter : '1 meter 10 is geen love'. De ophef was groot toen in maart rapper Gers Pardoel op zijn socialemediakanalen opriep elkaar wél te knuffelen. Influencer Anna Nooshin moest in juli boete doen toen bleek

Vragen staat vrij

dat haar feestje wel erg knus was geweest. Beroemdheden werden strenger aan de normen gehouden dan mensen thuis. Maar niet knuffelen werd steeds moeilijker.

Er rezen vragen. Soms heel voorstelbare vragen. Zo vroeg Monica Geuze zich eind augustus in haar vlog af of de maatregelen nog in verhouding stonden tot de kwaal. 'Als er meer besmettingen zijn maar geen volle ic's, zijn we toch gewoon lekker bezig?' Geuze riep iedereen die het antwoord wist op te reageren. Ook influencers als Jessie Jazz Vuijk en Dave Roelvink zetten hun vraagtekens.

Er is geen precies moment aan te wijzen waarop het geaccepteerd werd om met steviger coronavragen naar buiten te treden, maar de post van topmodel Doutzen Kroes was in elk geval een mijlpaal. Op 8 augustus plaatste zij op haar Instagrampagina (6,4 miljoen volgers) een plaatje vol vraagtekens waarbij ze schreef: 'Willen ze wel dat wij gezond worden?' en 'Waarom is het boosten van ons immuunsysteem met vitaminen en voedzaam eten geen deel van de maatregelen tegen covid?' Kroes sloot af met '#wakeup #askquestions.'

Met 'ze' bedoelde Kroes, die 'urenlang research' had gedaan, de media, de farma-industrie, de overheid en grote bedrijven. Ze zei geïnspireerd te zijn door 'Cosmic Woman' Tessa Koop, een spirituele schrijfster die corona een 'show' noemt en de buitenwereld als een illusie omschrijft. Kroes kreeg felle kritiek, maar in de 9.324 comments werden critici vooral belaagd door haar fans.

Waar Kroes nog enkel hintte op het boosaardige plan dat achter de covidcrisis zou schuilen, zijn andere BN'ers inmiddels 'out' als complotdenker - al geven zij zelf de voorkeur aan termen als 'realisten' of 'wakkeren'. Op de lijst van 'wakkere BN'ers' die Viruswaarheid-leider Willem Engel op Facebook publiceerde, staan naast Kroes onder anderen Robert Jensen, Ferry Doedens, voormalig K3-lid Josje, Dick Maas, Brian Roy, Fajah Lourens en Marga Bult.

De coronacrisis leent zich uitstekend voor complotdenken, zegt Jaron Harambam, onderzoeker van complottheorieën aan de KU Leuven. 'Mensen kunnen om allerlei redenen complotdenker worden. Bij deze crisis heeft het te maken met het dwingende verhaal rondom het virus in de mainstreammedia, waarin weinig ruimte is voor een alternatief geluid. Dat roept wantrouwen op. Logisch: er staat veel op het spel en er zijn ingrijpende maatregelen genomen.'

Voor Jay Francis begon de twijfel met ergernis over de maatregelen. 'Ik zag dat bij mijn oma in het verzorgingshuis de verzorging verslechterde en ik werd boos, want zij werd niet meer gewassen', vertelt Jay aan de telefoon. 'Daarnaast kwam er door die Black Lives Matter-demonstratie helemaal geen piek in de besmettingen. Wat me getriggerd heeft, zijn de filmpjes van Maurice de Hond. Toen ging ik me inlezen.' Dat inlezen doet hij inmiddels via een groep andersdenkende artsen, die ook een open brandbrief naar alle Kamerleden stuurde - hij heeft appcontact met hen en met Maurice de Hond. 'Ik moet toegeven dat ik er in het begin weinig van wist. Maar nu spelen zij me van alles door, en dat breng ik dan in mi-jn taal naar buiten.'

Facebook is een belangrijk kanaal voor Jay Francis en andere corona-vragenstellers, zoals de dj's Jean en Mental Theo. Op Facebook post dj Jean berichten van Viruswaarheid en vraagt hij zich af hoeveel we opzij moeten zetten 'om een aantal hoogbejaarde en ziek zwak misselijke mensen te beschermen'. Eerder draaide hij op het Malieveld voor 8.000 demonstranten van (toen nog) Viruswaanzin. Jean organiseert ook tegenacties, samen met Shownieuws-presentator en dj Ronald Molendijk.

Mental Theo maakte dit voorjaar nog een nummer met zijn vrouw Maycke, ten gunste van het Rode Kruis. 'We denken aan degene die in de zorg voor ons werkt', zong Maycke toen. Inmiddels is de sfeer omgeslagen: 'Waarom worden artsen in hun werk belemmerd en monddood gemaakt tot zelfs ontslagen of 'ge-zelfmoord' als ze een werkende remedie hebben gevonden?' is een van de vele vragen op zijn Facebookpagina.

Vragen staat vrij

Vragen, vragen, vragen. Eindeloos vragen stellen heet JAQing: 'Just Asking Questions'. 'Het is een retorische strategie', zegt Harambam, 'maar het is óók serieus vragen stellen. Vragenstellers hebben niet altijd een alternatieve theorie. Er zijn veel mensen die zich afvragen waarom de maatregelen zo streng zijn, maar er weinig mensen ziek worden. De vraag of het wel klopt wat ons wordt verteld, is in principe een goede houding.'

Vragen staat natuurlijk vrij, maar: antwoorden op veel van deze vragen zijn vaak in de mainstreammedia of wetenschappelijke literatuur al lang gegeven. Soms is een vraag een echte vraag: is het virus door de mens gemaakt? Maar sommige vragers weigeren het antwoord te accepteren. Soms is een vraag eigenlijk een slecht vermomde stelling: 'Heeft Bill Gates het coronavirus uitgevonden om chips in ons hoofd te kunnen injecteren?', is een manier om impliciet het 'officiële verhaal' te ontkennen. Een vraag kun je niet factchecken. Dit soort vragen zijn er om twijfel te zaaien, tot er nog maar één mogelijkheid overblijft: dit is een complot.

Vragen kunnen veel onrust veroorzaken, bleek in mei, toen een filmpje van de Nederlandse longarts David Prins viraal ging. Speelden er andere belangen dan gezondheid? Hoe zat het met de betrokkenheid van Bill Gates bij de WHO? 'Het zijn vragen, ik heb het antwoord niet', zei Prins, die niet had voorzien dat het filmpje gretig gedeeld zou worden op complotpagina's.

Een vraag stellen komt sympathieker over dan preken en wijst op een open houding: de BN'er met vragen weet óók niet alles, maar geeft aan een onafhankelijke denker te zijn, die kritisch onderzoekt wat hij hoort en ziet. Met 'onderzoek doen' wordt doorgaans niet bedoeld op grasduinen in de documenten van het RIVM. Door het wantrouwen in officiële instituties lopen gesprekken tussen 'wakkeren' en 'slapenden' vaak razendsnel vast. Het zijn botsende werelden. Nog een voordeel van vragen: wie 'gewoon vragen stelt', hoeft niet helemaal uit te komen voor zijn geloof in een duistere samenzwering.

Dat hij hevig flirt met de mogelijkheid van een complot, wil Jay Francis wel toegeven, al heeft hij het liever over 'een ander verhaal'. 'Maar sommige dingen kan ik niet hard maken, dus daar wil ik niet te veel op ingaan, dan word ik als complotgekkie weggezet', zegt hij. 'Als ik niks kan bewijzen, heb ik er niks aan. Dus zeg ik: dit is de vraag, kun je me daar een antwoord op geven?'

De clip van Willie Wartaals Partij voor de Schapen zit propvol verwijzingen naar zaken als Pizzagate - de samenzweringstheorie rondom een pizzarestaurant in Washington dat het centrum zou vormen van een Democratisch pedofiliënnetwerk. 'Ik heb tantu chips ik zet ze in je oor', rapt Wartaal voor een 5G-mast, die volgens een theorie corona zou verspreiden. Het zijn hondenfluitjes, hints voor 'wakkeren', die Wartaal in de comments alvast verwelkomen als nieuwe prediker van het alternatieve coronaverhaal - ook al heeft hij nooit bevestigd in een complot te geloven. Hij stelt vooral vragen. Eind augustus vertelde hij aan tafel bij de alternatieve online-talkshow Café Weltschmerz over de lege covid-afdeling die zijn vrouw onlangs in het ziekenhuis zag. 'Ja sorry politici, waarom liegen jullie tegen mij? Er was gewoon niemand.'

Is dit een publiciteitsstunt, vraagt een deel van zijn verbaasde fanbase zich af. Corona ter discussie stellen trekt zeker de aandacht. Anderzijds maakt een BN'er die zich uitspreekt als complotdenker, zich kwetsbaar. Reguliere media zullen hem niet erg serieus nemen en hij wordt vast door bepaalde opdrachtgevers overgeslagen. Zo kwam Lange Frans begin augustus negatief in het nieuws omdat hij in zijn podcast met graancirkelspecialist Janet Ossebaard sprak over Mark Rutte, volgens Ossebaard 'een van de mensen die we gaan zien vallen'. 'Wat moeten we doen', vroeg Ossebaard. 'Die man doodschieten? Ik ga het niet doen. Ik wil graag mijn karma schoonhouden.' Lange Frans zou het ook niet doen, omdat hij 'houdt van een goede nachtrust'.

Aan tafel bij de snel groeiende podcast van Lange Frans (75.000 abonnees op YouTube) wordt gepraat over de dubbele agenda die onze regering zou hebben met het coronavirus. De rapper zette zijn eerste schreden op het pad van 'alternatief nieuws' jaren geleden, met nummers als Kamervragen (2008) en Kamervragen 2 (2015), waarin hij vragen stelde over een vermeende doofpot rondom de zaak Demmink, de secretaris-generaal van Justitie die in

Vragen staat vrij

verband werd gebracht met pedofilie. Lange Frans meent dat de aanslagen van 11 september door de Amerikaanse overheid zijn georkestreerd om oorlogen te kunnen beginnen en is aanhanger van QAnon, de steeds populairdere complottheorie rondom een wereldwijde satanistische elite die kinderen seksueel misbruikt. Donald Trump zou ons bevrijden van deze 'deep state' - Frans refereert eraan in zijn nummer Lockdown (Fall Cabal) met de QAnon-strijdkreet 'Where we go one we go all'.

Onlangs schoof bij Lange Frans acteur George van Houts aan, bekend van theatergroep de Verleiders, die deze herfst de voorstelling Pandepaniek presenteert. 'Is het virus een ongeluk dat misbruikt wordt om een grote reset te organiseren?', vroeg Van Houts zich af. Ook voorgenoemde comedian Jay Francis was te gast bij Lange Frans, en oud-voetballer Brian Roy kondigt op Twitter aan dat hij binnenkort zal langskomen voor een 'mega wake-up'-aflevering.

Hoe groot is de invloed van BN'ers met coronavragen? 'Ze hebben een bereik van soms honderdduizenden of miljoenen volgers', zegt Eva van Reijmersdal, gedragswetenschapper en onderzoeker van influencers aan de Universiteit van Amsterdam. Zij denkt dat online-bekendheden een belangrijke rol spelen in de verspreiding van ideeën omdat ze een hechtere band hebben met hun volgers dan klassieke beroemdheden. 'Doordat ze heel regelmatig contact hebben met hun volgers, feedback vragen en hun verhalen persoonlijk maken, ontstaat er een vertrouwensband. Van zo iemand ben je eerder geneigd iets aan te nemen.'

'Toch moeten we influencers en (online) beroemdheden niet zien als de 'superspreaders' van complottheorieën. Er zit wel een filter tussen de zender en ontvanger', zegt Moniek Buijzen, communicatiewetenschapper aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. 'Bij jongeren tussen 12 en 17 zien we dat zij beïnvloedbaarder zijn door influencers, omdat zij wat ze zien in de media nog niet goed in perspectief kunnen plaatsen.'

Jay Francis, wiens achterban op Facebook sinds de crisis groeide van zo'n 200.000 naar 316.000 volgers, denkt dat hij best veel invloed heeft: 'Ik zie het aan de views en volgers. Veel mensen die mij volgen zitten al in een bepaalde hoek. Niet iedereen neemt aan wat ik zeg, maar soms sturen mensen me bedankjes. Dat vind ik fijn, dat mensen uit hun angst durven te stappen en het gevoel hebben dat ze weer veilig zijn. Dat ze niet meer bang zijn voor corona.'

In de updates van het RIVM is te zien dat het aantal ic-opnames oploopt en dat het aantal besmettingen met name onder jongeren tussen 17 en 25 jaar hard toeneemt - een groep waarvan bekend is dat die zich minder goed aan de coronamaatregelen houdt. Draagvlak voor de maatregelen is er nog wel.

En dan moet er nog een vaccin komen. 'Online klinken sterke tegengeluiden tegen vaccinatie, en dat gaat toenemen als er een coronavaccin is', zegt Van Reijmersdal. 'Het gaat een probleem worden om mensen ervan te overtuigen zich te vaccineren.'

Het is Lange Frans ook opgevallen, zegt hij in zijn podcast, dat er rondom zijn video's, en die van andere 'alternatieve nieuwsbronnen', RIVM-banners verschijnen met informatie over covid-19. Is de overheid soms bezig hun verhaal actief te bestrijden? Nee, zegt Robin Middel, coördinerend woordvoerder covid-19: 'Als je actief op covid-19 zoekt, krijg je die banners, ongeacht wat je opzoekt.' Ook met het verwijderen van desinformatie op Facebook en Twitter heeft de overheid niets te maken, zegt Middel: 'Dat zou nogal eng zijn, hè?'

Harambam is kritisch op de platforms die nepnieuws verwijderen: 'Je bespaart er misschien het grote publiek desinformatie mee, maar de mensen die er helemaal in zitten vinden hun filmpjes toch wel op andere platforms.' Complotdenkers worden juist gesterkt in hun gevoel dat hun geluid 'verboden' is in de mainstream, zegt Harambam. 'Het zet een proces van polarisatie en radicalisering in gang. Complotdenkers schermen daar op het volgende platform weer mee.'

Vragen staat vrij

Op het moment hebben het RIVM en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport geen onlinecampagnes gepland om mensen te bereiken met corona-informatie - zoals ze dit voorjaar wel deden in de #alleensamen-campagne. Buijzen heeft daar in haar adviezen aan de overheid wel toe aangemoedigd. 'Je moet influencers en andere onlinebekendheden zien als serieuze schakels. Waarom organiseer je geen persconferentie voor hen? Laat ze zien: we nemen je serieus, we weten dat je invloed hebt op je volgers, laat het gesprek twee kanten op gaan.' Ook Van Reijmersdal denkt dat het tegengeluid meer betrokken moet worden bij de crisis: 'Nodig hen bijvoorbeeld eens uit om een dagje mee te lopen op de ic. Kijken wat hij er dan van vindt.'

De overheid en mainstreammedia moeten proberen de band te herstellen, vindt Harambam. 'De informatie van het RIVM is voor veel mensen ontoegankelijk. Je moet een makkelijkere communicatie hebben tussen burgers en overheid om je legitimiteit bij hen terug te winnen. Mensen willen interactie. Dat gebeurt wel, maar te weinig.' Anderzijds vindt Harambam dat de vragers ook een verantwoordelijkheid hebben: 'Zij moeten hun vragen ook beantwoord willen krijgen, en de interactie met de mainstream-instituties blijven opzoeken.'

De overheid doet in elk geval haar best: op 9 september beantwoordden Mark Rutte en Hugo de Jonge in een online livesessie vragen over corona. Rutte leest lachend de eerste vraag voor: 'Waarom liegen jullie iedereen voor?' Hij wí-lde ook dat het coronavirus niet echt was, zegt Rutte. Maar dat is het toch wel. 'Welk vaccin werkt tegen een corrupte overheid?', klinkt het intussen in de livechat, en: 'Lange Frans for president!' Rutte en De Jonge benadrukken meermaals hoe blí-j ze zijn met de kritiek. De vragen blijven met vrachtladingen per seconde binnenstromen: 'Gaan Mark en Hugo de geruchten rondom hun satanisme ontkrachten?' Het is maar een vraag, natuurlijk.

Het complot en de krant

Wetenschapsredacteur bij de Volkskrant, Maarten Keulemans, krijgt dagelijks 'coronavragen' en merkt dat vragen die in de richting van een complot wijzen, toenemen. 'Een hoop van die vragen stel ik ook in de krant. Ik spreek altijd wetenschappers die kritisch tegenover het beleid staan. Maar ik stel niet de mening van iemand die er geen verstand van heeft gelijk aan die van iemand die ervoor heeft gestudeerd. Het verhaal wordt dan: 'Ik mag geen vragen stellen.' Dat klopt niet.'

Er kwam door die Black Lives Matter-demonstratie helemaal geen piek in de besmettingen

Wie 'gewoon vragen stelt', hoeft niet helemáál uit te komen voor zijn geloof in een duistere samenzwering

Bekijk de oorspronkelijke pagina: , ,

Graphic

Monica Geuze

Willie Wartaal

Tisjeboy Jay

Egbert-Jan Weeber

Lange Frans

Vragen staat vrij

Load-Date: September 15, 2020

End of Document

India verdringt Brazilië op corona-ranglijst; Meer dan 90.000 besmettingen per dag

De Telegraaf.nl

7 september 2020 maandag 11:49 AM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BUITENLAND; FRONTPAGE

Length: 868 words

Byline: onze redactie buitenland

Dateline: NEW DELHI

Body

India heeft Brazilië van de tweede plaats verstoten op de ranglijst van landen met de meeste coronabesmettingen. Maandag noteerde New Delhi 90.082 besmettingen, het hoogste aantal ooit, maar desondanks opende een aantal metrolijnen in een reeks van miljoenensteden weer hun deuren voor de forens.

India staat tweede na de VS, dat met 6,2 miljoen besmettingen nog ruim twee miljoen coronagevallen voor ligt op India. Maar het Zuid-Aziatische land met meer dan een miljard inwoners is met een ongekennde 'inhaalslag' bezig met drie dagen van absolute records op een rij zodat nu de teller op 4,2 miljoen besmettingen staat.

Afvlakken

Volgens experts is de piek nog lang niet bereikt, laat staan dat de curve aan het afvlakken is. Zowel in de belangrijkste steden als op het platteland is de besmettelijke ademhalingsziekte bezig met een opmars. „Het begint een dubbele last te worden”, aldus Rajib Dasgupta, professor gezondheidsziekten aan de Jawaharlal Nehru universiteit in Delhi. „Geen afvlakking in de stedelijke gebieden en het platteland komt op stoom”.

Maandag vestigde India het derde dagrecord op rij met meer dan 90 duizend besmettingen waardoor het de 4,1 miljoen besmettingen van Brazilië is voorbij gestreeft. Het Latijns-Amerikaanse land kan evenwel de tweede plaats nog terug veroveren, omdat de cijfers daar voor maandag nog niet binnen zijn vanwege het tijdsverschil.

Qua doden staat India nog ruim op de derde plaats met 71.642 sterfgevallen. Ook daar gaat de VS aan kop met 193.000 doden, gevolgd door Brazilië met 126.000 doden. Naar verwachting zal ook die ranglijst de komende weken moeten worden bijgesteld, daar het aantal doden altijd een paar weken achterloopt op het aantal besmettingen.

Volgens India is het hogere aantal geconstateerde besmettingen vooral het resultaat van het toegenomen testen en is het land goed op weg gezien het grote aantal genezingen als gevolg van een consequent toegepaste strategie

India verdringt Brazilië op corona-ranglijst; Meer dan 90.000 besmettingen per dag

van testen, traceren en behandelen. Volgens New Delhi is Covid-19 dan ook goed onder controle voor een land met zo'n enorm aantal inwoners.

India heeft geprobeerd de besmettelijke ziekte met een harde lockdown van zo'n vijf maanden onder controle te brengen. In New Delhi gingen afgelopen week voor het eerst in maanden de metro's weer rijden, al was het aantal passagiers op de stations nog beduidend lager dan voor de uitbraak van de pandemie. Ook in steden als Ahmedabad, Lucknow en Mumbai kwam op openbaar vervoer weer langzaam op gang. Deze woensdag krijgen de cafés in de hoofdstad weer toestemming om hun deuren te openen.

De zware lockdown van vijf maanden heeft diepe sporen nagelaten in de Indiase economie. Miljoenen Indiërs zijn werkeloos geraakt en het Bruto Nationaal Product was in het tweede kwartaal dit jaar maar liefst 24 procent lager dan vorig jaar.

Terugval

Het is vooral die combinatie van ongehoorde economische terugval en een virus dat van geen wijken lijkt te willen weten, dat aan de psyche van het land vreet. Veel toonaangevende politici, wetenschappers, schrijvers omschrijven het land als reddeloos, het volk als redeloos en de regering als radeloos.

De economische teruggang was al voor de opkomst van het virus aan de gang, waardoor de hoop dat het land binnen korte tijd 200 miljoen mensen uit de armoede zou kunnen verheffen, nu definitief de grond is ingeslagen. En ook de langgekoesterde wens om op gelijke voet de komen staan met China - door onder meer het sterk verouderde leger te moderniseren - staat voorlopig even in de ijskast.

Daarnaast is het land in de greep van toenemende sociale spanningen, vooral met het islamitische deel van de natie. Anti-moslims gevoelens zijn sterk toegenomen, niet in het minst door geruchten dat vooral de 200 miljoen moslims het virus hebben verspreid. En tenslotte zijn daar de schermutselingen met het Chinese leger aan de grens.

„De motor is kapot”, zo zegt Arundhati Roy, een van 's lands meest eminente schrijvers. „Het vermogen om te overleven is aan gruzelementen en alle stukjes zijn in de lucht geblazen. Je weet niet waar ze neerkomen en hoe”. Ook de Indiase premier Modi erkende in zijn wekelijkse radio-uitzendingen dat het land „op veel fronten vecht”.

Onafhankelijkheid

„Dit is waarschijnlijk de slechtste situatie voor het land sinds de onafhankelijkheid”, aldus Jayati Ghosh, ontwikkelingseconoom in New Delhi tegen de New York Times. „Mensen hebben geen geld meer en investeerders investeren niet als er geen markt is”.

Het is vooral premier Modi, die aan de macht kwam op een golf van Hindoe-nationalisme, die het moet ontgelden. Veel Indiërs zagen in hem de krachtige leider die het land verder zou helpen. Maar zijn politiek van haast absolute en zeer ingrijpende besluiten, lijkt het land meer kwaad dan goed te hebben gedaan.

Op 24 maart om acht uur 's avonds verordonneerde Modi dat iedereen binnen moest blijven in een poging het virus eronder te krijgen. Op slag zaten tientallen miljoenen dagloners zonder werk en omdat ook het openbaar vervoer plat ging op last van de regering, ging die enorme mensenmassa te voet terug naar hun geboortedorpen op het platteland. Tot grote tevredenheid van het virus, zo stellen veel wetenschappers die dit besluit als de grootste blunder ooit betitelen.

Graphic

India verdringt Brazilië op corona-ranglijst; Meer dan 90.000 besmettingen per dag

Image, Familieleden rouwen in een crematorium in de hoofdstad New Delhi bij het lichaam van een dierbare die is omgekomen door Covid-19., REUTERS

Load-Date: September 8, 2020

End of Document

Aantal nieuw gemelde besmettingen afgelopen twee weken iets afgenomen

de Volkskrant

25 juni 2020 donderdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 252 words

Highlight: het virus in latijns amerika

Body

corona in cijfers

De GGD'en meldden woensdag weer meer besmettingen dan de voorgaande dag. In totaal kwamen er 83 positief geteste personen bij, dinsdag waren dat er nog 70. Over de afgelopen twee weken neemt aantal nieuw gemelde besmettingen af. Sinds het begin van de coronacrisis zijn er 49.804 besmettingen geconstateerd. In de laatste week was 0,9 procent van de uitlagen positief. Vanaf 1 juni kan iedereen met klachten worden getest, sindsdien zijn er zo'n 180 duizend tests afgenomen.

het virus in nederland

India neemt vierde plaats in op de wereldranglijst met coronagevallen

het virus in india

In India is het einde van de eerste golf coronabesmettingen nog niet in zicht. Vrijwel elke dag worden er meer positief geteste personen gemeld. Dinsdag kwamen er 15.968 besmettingen bij, het hoogste aantal meldingen op een dag tot nu toe. In het land met 1,3 miljard inwoners zijn 456.183 besmettingen geconstateerd. Alleen in Rusland, Brazilië en de Verenigde Staten zijn er tot nu toe meer personen positief getest op het coronavirus. Het aantal besmettingen gecorrigeerd naar inwonertal is in India relatief laag, per miljoen inwoners zijn er 331 positief getest. Er overleden zeker 14.476 mensen aan covid-19. In werkelijkheid ligt dat aant.al hoger omdat niet iedereen wordt getest. Woensdag maakte de regering bekend militairen in te zetten in tijdelijke medische behandelcentra in Delhi. Volgende week moeten 20 duizend extra bedden beschikbaar zijn in de stad.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Aantal nieuw gemelde besmettingen afgelopen twee weken iets afgenomen

Load-Date: June 24, 2020

End of Document

Corona in cijfers

de Volkskrant

24 oktober 2020 zaterdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 249 words

Byline: SEMINA AJROVIC

Body

Het virus in Nederland

Bijna 10 duizend nieuwe besmettingen in één dag tijd, 725 meer dan donderdag

Het RIVM heeft vrijdagmiddag 9.996 nieuwe covid-besmettingen gemeld, tegen 9.271 donderdag. In een week werden 60.463 personen positief getest op covid-19, dat is 21 procent meer een week eerder. Het wekelijkse groeitempo neemt daarmee niet verder af. De afgelopen zeven dagen zijn 972 verpleeghuisbewoners positief getest, vorige week 795. In 18,1 procent van de Nederlandse verpleeghuizen is de afgelopen vier weken een coronabesmetting vastgesteld. De regio Zuid-Holland-Zuid is het hardst getroffen, bij 41,3 procent van de locaties, blijkt uit het coronadashboard van de rijksoverheid. Het aantal gemelde sterfgevallen liep op met 45 naar 6.964. In een week zijn 256 overlijdens gemeld waarbij besmetting met een laboratoriumtest is bevestigd, 56 procent meer dan afgelopen week. Toen betrof het 164 sterfgevallen.

Het virus in het ziekenhuis

Aantal opgenomen covid-19-patiënten blijft stijgen, 306 op de intensive care

Het aantal nieuwe ziekenhuisopnamen loopt verder op. Er zijn 1.754 patiënten met bevestigde covid-19 opgenomen de afgelopen week, van wie 306 op de intensive care. Een week eerder waren dit er 1.531, onder wie 215 ic-patiënten. Dit blijkt uit cijfers van de Stichting Nice. Op donderdag zijn 182 covid-patiënten opgenomen, van nog eens 92 patiënten met coronaklachten is de test-uitslag nog niet bekend.

Het virus in de verpleeghuizen

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: October 23, 2020

End of Document

Zowel optimist als pessimist ziet gelijk bevestigd in RIVM-cijfers

de Volkskrant

3 maart 2021 woensdag

Copyright 2021 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 2, 3

Length: 1270 words

Byline: DOOR SERENA FRIJTERS, MAARTEN KEULEMANS EN XANDER VAN UFFELEN

Highlight: Het RIVM toonde zich dinsdag aanhoudend somber over de ontwikkelingen rond het coronavirus. Toch zijn er ook gunstige tekenen zichtbaar. Wat zijn de lichtpunten na een lange coronawinter en welke gevaren liggen op de loer?

Body

RIVM-weekcijfers

De zon breekt voorzichtig door...

Na weken van sombere berichten over de opmars van de Britse variant, de vrees voor code zwart in de ziekenhuizen en aanhoudend hoge besmettingscijfers, zijn sommige signalen over het coronavirus de laatste weken ook gunstiger.

Desondanks wijst het RIVM in zijn wekelijkse update op de sombere kant van de cijfers en noemt de 'vooruitzichten nog niet goed'. Maar wie tussen de regels van het wekelijkse persbericht door leest en de cijfers uitpluist, ziet gunstige tendensen, mede dankzij alle genomen maatregelen.

De gunstigste trend is waar te nemen in de verpleeghuizen. Daar zet, met dank aan vaccinaties, de in december ingezette daling van de besmettingen verder door. Terwijl het totale aantal positieve testen op weekbasis stijgt, daalt het aantal besmettingen in verpleeghuizen. Begin februari kampten 634 verpleeghuizen met een recente besmetting, op dit moment 395. Half oktober waren voor het laatst minder dan 400 verpleeghuizen onlangs door een uitbraak getroffen.

Dit is belangrijk om de sterfte terug te dringen, want bewoners van verpleeghuizen waren tot nog toe het zwaarst getroffen door de coronacrisis. Meer dan de helft van de geregistreerde sterfgevallen na een coronabesmetting kwam voor rekening van verpleeghuisbewoners. Nu dalen de besmettingen en ook de sterftcijfers lijken te dalen.

Zowel optimist als pessimist ziet gelijk bevestigd in RIVM-cijfers

Het effect van vaccineren van de ouderen is ook buiten de zorginstellingen zichtbaar. 'De effecten van vaccins zijn zichtbaar bij de allerkwetsbaarste groepen, dat is goed nieuws', zegt RIVM-epidemioloog Susan van den Hof. 'De vooruitblik is positief, maar dat betekent niet dat iedereen nu al beschermd is. Ook is het belangrijk dat gevaccineerden zich aan de regels blijven houden. Ze mogen zelf goed beschermd zijn tegen het virus, maar in hoeverre vaccins verdere verspreiding voorkomen, is nog niet bekend'.

Vooraf bij de alleroudste Nederlanders is de trend gunstig. In alle leeftijdsgroepen werden afgelopen week meer besmettingen geregistreerd, alleen 70-plussers raken duidelijk minder vaak besmet. Deze daling vertaalt zich ook naar een lagere instroom van ouderen in het ziekenhuis. De laatste twee weken zijn er iets minder thuiswonende ouderen met hevige klachten door covid-19 naar het ziekenhuis gebracht. 80-plussers belanden overigens zelden op de intensive care; zij liggen alleen in bedden op reguliere ziekenhuisafdelingen. In de cijfers van de intensive care kan het langer duren voor het vaccineffect zichtbaar is, daarvoor zal eerst de vaccinatie van thuiswonende 65-plussers op stoom moeten komen.

Bij de leeftijdsgroepen die nog niet zijn gevaccineerd, is de hoop gevestigd op de maatregelen. De laatste twee weken was de tendens zo beschouwd ongunstig, want het aantal besmettingen liep flink op. De afgelopen week kwam het aantal besmettingen 7 procent hoger uit dan een week eerder, al lijkt de laatste dagen de groei te stagneren.

Deze extra besmettingen hielden deels verband met de stijging van het aantal afgenomen testen. Meer mensen zijn getest, onder andere door grootschaliger testen en door de verruiming van het testbeleid. Zo zijn bij basisscholieren veel meer testen afgenomen, doordat zij nu ook bij lichte klachten worden getest. Het percentage positieve testen is dan ook de laatste weken verder gedaald. Twee weken geleden was 11,5 procent van de testen positief, dat percentage is deze week 8,9 procent. Nog altijd te hoog - de Wereldgezondheidsorganisatie noemt onder de 5 procent pas gunstig - maar wel op het laagste niveau sinds eind september.

Uiteindelijk zal een combinatie van maatregelen, lenteweer en een steeds hoger vaccinatietempo een uitweg moeten bieden uit de derde golf.

. . . maar de donkere wolken zijn nog niet verdreven

Naast de gunstige ontwikkelingen zijn er ook sombere cijfers. De risico's van het virus zijn niet verdwenen. Maandag nog bleken 18 van de 20 inwoners van een zorgboerderij in Friesland besmet, een van hen is inmiddels overleden.

Virologen en epidemiologen wijzen erop dat bij het extra of te vroeg versoepelen van de maatregelen welhaast automatisch de besmettingen weer snel zullen oplopen. In het wekelijkse bericht hamert het RIVM dan ook op de gevaren. 'Inmiddels zijn meerdere versoepelingen doorgevoerd, daarvan moeten we eerst de effecten bekijken', zegt Van den Hof. 'Ik hoop ook op een effect van het mooiere weer, maar er zijn veel onzekerheden. En wat we wél zeker weten, oogt niet gunstig'

Vooraf de oplopende besmettingen onder jongvolwassen stemmen haar zorgelijk: 'Aan het begin van de tweede golf liepen de besmettingen ook het eerst op bij twintigers, daarna verspreidde het virus zich naar hun ouders en grootouders'.

Het meest bedreigend en ongewis is de opmars van mutaties. Niet alleen de Britse, ook de Zuid-Afrikaanse variant van het virus rukt inmiddels op. Hoewel het virus nog maar mondjesmaat opduikt op de wattenstaafjes in de Nederlandse teststraten, lijkt het virus zich nog sneller te verspreiden dan de al extra besmettelijke, uit Engeland overgewaaid variant van het coronavirus.

Zowel optimist als pessimist ziet gelijk bevestigd in RIVM-cijfers

Dat kan komen doordat het Zuid-Afrikaanse virus vaker mensen besmet die al immuniteit tegen het virus hebben opgebouwd, door vaccinatie of eerdere besmetting. Met veel slagen om de arm - er zijn immers maar weinig metingen - taxeert het RIVM dat op dit moment 100 met de Zuid-Afrikaanse variant geïnfecteerden mensen 112 tot 161 anderen zullen besmetten. De aantallen nemen dus toe, zelfs met een lockdown en avondklok.

Vaccinologen hebben sterk het vermoeden dat vaccins minder goed werken tegen enkele nieuwe varianten. Deze 'ontsnappingsmutanten' van het virus, zo genoemd omdat vaccins en opgebouwde immuniteit na ziekte er minder vat op lijken te hebben, duiken vaker op in steekproeven van het RIVM. De eerste week van februari was al 5,3 procent van de besmettingen van het gevaarlijke type, een verdubbeling ten opzichte van de week ervoor. Vaccinproeven leveren in Zuid-Afrika, waar het virus de overhand heeft, stevast iets minder gunstige cijfers op dan in andere landen.

Lichtpuntje is wel dat een van deze mutanten, type P1 uit Brazilië, sinds half januari niet meer is aangetroffen in Nederland. 'Kennelijk is het gelukt het cluster dat we toen zagen de kop in te drukken', zegt RIVM-viroloog Chantal Reusken.

De extra besmettelijke varianten lijken zich onder kinderen ook iets meer te verspreiden, maar nog steeds een stuk minder snel dan bij volwassenen. In combinatie met het openen van de basisscholen heeft het wel tot gevolg dat er onder de jeugd ook meer besmettingen plaatsvinden.

Het aantal besmettingen onder kleine kinderen neemt snel toe. Ook met lichte klachten mogen kinderen nu worden getest, wat zeker voor een deel de toename verklaart, maar uitbraken zoals die eerder deze week op een school in Amsterdam zullen niet volledig te voorkomen zijn. Kinderen worden zelf bijna nooit ernstig ziek van corona, maar kunnen ouders en grootouders besmetten, die mogelijk wel in het ziekenhuis terechtkomen.

De ziekenhuisbezetting neemt niet snel toe, maar daalt ook niet. Het kabinet streeft naar maximaal 80 nieuwe opnamen, maar de huidige aantallen liggen met zo'n 200 opnamen per dag nog steeds veel te hoog.

Tot slot is ook het gedrag van de burgers van cruciaal belang. Ook hierover had het RIVM geen vrolijke boodschap, want op 7 van de 11 onderzochte thema's over naleving en draagvlak van de regels zijn de afgelopen periode de cijfers verslechterd. En als door vermoeidheid en irritatie de coronaregels minder nauw gevolgd worden, dreigen de besmettingen weer op te lopen.

8,9

395

Bekijk de oorspronkelijke pagina: ,

Graphic

In Breda opende een caféhouder zijn terras uit protest tegen de uitzichtloosheid van de maatregelen. Het werd een half uur getolereerd.

Zowel optimist als pessimist ziet gelijk bevestigd in RIVM-cijfers

Load-Date: March 2, 2021

End of Document

Pas achteraf blijkt of dit de tweede golf is

NRC Handelsblad

23 juli 2020 donderdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 4

Length: 1021 words

Byline: Wouter van Loon

Sander Voormolen

Dateline: Amsterdam

Body

ABSTRACT

Vijf vragen over De opleving van het coronavirus

Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames is nog laag. Toch is waakzaamheid geboden ten aanzien van het oplevende coronavirus.

VOLLEDIGE TEKST:

De corona-epidemie leek begin deze maand in Nederland aardig onder controle, maar de besmettingscijfers beginnen de voorbije weken weer op te lopen. Vijf vragen over de opleving van het virus.

1Staan we aan het begin van een tweede golf?

Het eerlijke antwoord is: dat weten we niet. Veel virologen gingen ervan uit dat er dit najaar, als het griepseizoen weer begint, een tweede golf zou komen. Maar het aantal besmettingen groeit nu zo hard - de GGD's vonden afgelopen week dubbel zoveel besmettingen als de week ervoor - dat er nu al zorgen ontstaan.

„Als we op deze manier doorgaan, hoeven we niet tot de herfst te wachten op een tweede golf”, zei viroloog Marion Koopmans dinsdag tegen NRC. Of de besmettingen de komende tijd echt blijven verdubbelen, is natuurlijk nog maar de vraag: zolang het virus niet helemaal verdwijnt, zal het aantal besmettingen in tijden waarop er geen grote golf is ook op en neer blijven gaan: nu en dan ligt het aantal besmettingen wat hoger, dan weer wat lager. Pas achteraf zal blijken of ook de opleving van deze week tijdelijk is.

Pas achteraf blijkt of dit de tweede golf is

2Zijn we nu beter voorbereid op een toename van besmettingen dan in het voorjaar?

Ja. Bij de eerste golf van coronabesmettingen, in maart van dit jaar, raakte de zorg overbelast. Er was een tekort aan testen, beschermingsmiddelen, IC-bedden en ervaring hoe dit nieuwe virus het beste bestreden kan worden. Hoewel deskundigen nog steeds vrezen dat een tweede golf van de epidemie de gezondheidszorg weer kan overbelasten, is de uitgangssituatie nu beter.

De materiaaltekorten zijn voor een groot deel verdwenen. Doordat er nu veel intensiever getest kan worden, is er veel beter zicht op nieuwe uitbraken, opdat die op tijd ingedamd kunnen worden. De ziekenhuizen werken aan structureel meer ruimte op de IC, met een uitbreiding van de capaciteit naar 1.350 bedden. Maar belangrijker nog is dat nu de landelijke organisatie van de coronabestrijding tot stand is gekomen, waardoor iedereen beter weet wat te doen.

Dat geldt ook voor de algemene bevolking, die doordrongen is geraakt van de nieuwe leefregels van regelmatig handen wassen, drukte mijden en anderhalve meter afstand tot elkaar bewaren. Hoewel nu niet meer iedereen zich daaraan houdt, kan dit 'collectieve geheugen' snel aangesproken worden als de nood aan de man komt.

Artsen hebben in de eerste fase van de epidemie ook veel geleerd over behandeling van ernstig zieke coronapatiënten. Hierdoor is de zorg vermoedelijk verbeterd, al is dat niet precies te kwantificeren. Hoopvolle experimentele behandelingen - zoals met (hydroxy)chloroquine - vielen af, terwijl alertheid op complicaties door bloedstolsels is toegenomen.

Een afdoende geneesmiddel of vaccin is er nog steeds niet, maar artsen hebben intussen wel iets meer zicht gekregen op de beste behandeling van Covid-19-patiënten.

3Wordt er niet ingegrepen nu de R weer boven de 1 komt?

De R, ook wel het reproductiegetal, is een van de graadmeters van de epidemie: het staat voor het aantal mensen dat een zieke gemiddeld aansteekt. Een R hoger dan 1 betekent dat de epidemie groeit. De R in Nederland lag op 4 juli op 1,23, berekende het RIVM dinsdag. Is dat niet het moment om in te grijpen? Sommige regio's doen dat al. In Goes scherpten verzorgingstehuizen de bezoeksregeling aan, de veiligheidsregio Hollands Midden stelt dat Hillegom dicht tegen een „regionale lockdown“ aan zit.

Maar voor er landelijke maatregelen worden genomen, wordt er ook rekening gehouden met andere factoren, zoals het aantal opnames in het ziekenhuis of het aantal patiënten dat op de intensive care is beland. Die zien er (nog) een stuk gunstiger uit: het aantal ziekenhuisopnames is bijvoorbeeld nog laag. Het RIVM berekende op basis van de uitbraak in het voorjaar dat er in elk geval ingegrepen moet worden als er in drie dagen tijd 120 ziekenhuisopnames zijn. Dan is er nog genoeg tijd om te voorkomen dat het zorgsysteem overbelast raakt. Tussen maandag en woensdag waren er vijf ziekenhuisopnames - ruim onder de kritieke waarde.

4Hoe zorgelijk is het dat er nu meer jongeren besmet raken?

Onder de besmette personen in de huidige uitbraken zitten meer jongeren. Sinds 1 juli is ruim 30 procent jonger dan 30, tussen februari en mei was dat tussen de 10 en 20 procent. Jonge mensen worden over het algemeen minder ziek van het virus. Dat wil niet zeggen dat ze onaantastbaar zijn: ook zij kunnen er ernstige klachten door krijgen. Bovendien kunnen jonge mensen anderen aansteken. Jongeren hebben gemiddeld meer sociale contacten, bleek uit eerder onderzoek van het RIVM, en gaan geregeld om met mensen uit andere leeftijdsgroepen, zoals ouders of opa's en oma's. Dat werd duidelijk in Goes: de uitbraak daar ontstond na twee privéfeestjes waarin voornamelijk jongvolwassenen besmet raakten. De epidemie groeide verder toen zij hun ouders aanstaken.

5Waar zijn de grootste uitbraken?

De GGD's hebben 96 'clusters' gevonden: minimaal drie besmettingen die aan elkaar gelinkt kunnen worden. Gemiddeld zijn de gevonden clusters ruim vijf personen groot. Ze zijn verspreid door het hele land, stelt het RIVM. Daarbij zijn er geen locaties bekendgemaakt, maar van sommige brandhaarden is meer bekend. Zo zijn er zeker 23 besmettingen gevonden die zijn te herleiden naar een kroeg in Hillegom. In Goes werden sinds begin deze maand

Pas achteraf blijkt of dit de tweede golf is

68 besmettingen gevonden, waarvan een flink deel afkomstig is van twee privéfeestjes. In Wanneperveen sloot een restaurant de deuren nadat er personeel en klanten besmet waren geraakt - inmiddels zijn daar meer dan tien besmettingen gevonden.

Ook Rotterdam springt in het oog: een zesde van de besmettingen, in de afgelopen twee weken, kwam uit die stad. De GGD Rotterdam-Rijnmond zegt dat het om verschillende haarden gaat die zijn ontstaan op feestjes, religieuze bijeenkomsten of op werksituaties in de haven of in de industrie. Echt grote clusters zitten daar niet tussen, stelt de GGD; vaak gaat het om tussen de vijf en acht personen.

Graphic

Meer mensen op straat, bij de kermis in Tilburg (links) en tijdens het winkelen in Maastricht (rechts). De anderhalve meter afstand wordt lang niet altijd aangehouden.

Foto Rob Engelaar/ANP, Jean-Pierre Geusens/ANP

Load-Date: July 23, 2020

Pas achteraf blijkt of dit de tweede golf is

NRC.NEXT

23 juli 2020 donderdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: IN HET NIEUWS; Blz. 4

Length: 1025 words

Byline: Wouter van Loon

Sander Voormolen

Dateline: Amsterdam

Body

ABSTRACT

Vijf vragen over De opleving van het coronavirus

Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames is nog laag. Toch is waakzaamheid geboden ten aanzien van het oplevende coronavirus.

VOLLEDIGE TEKST:

De corona-epidemie leek begin deze maand in Nederland aardig onder controle, maar de besmettingscijfers beginnen de voorbije weken weer op te lopen. Vijf vragen over de opleving van het virus.

1 Staan we aan het begin van een tweede golf?

Het eerlijke antwoord is: dat weten we niet. Veel virologen gingen ervan uit dat er dit najaar, als het griepseizoen weer begint, een tweede golf zou komen. Maar het aantal besmettingen groeit nu zo hard - de GGD's vonden afgelopen week dubbel zoveel besmettingen als de week ervoor - dat er nu al zorgen ontstaan.

„Als we op deze manier doorgaan, hoeven we niet tot de herfst te wachten op een tweede golf”, zei viroloog Marion Koopmans dinsdag tegen NRC. Of de besmettingen de komende tijd echt blijven verdubbelen, is natuurlijk nog maar de vraag: zolang het virus niet helemaal verdwijnt, zal het aantal besmettingen in tijden waarop er geen grote golf is ook op en neer blijven gaan: nu en dan ligt het aantal besmettingen wat hoger, dan weer wat lager. Pas achteraf zal blijken of ook de opleving van deze week tijdelijk is.

Pas achteraf blijkt of dit de tweede golf is

2Zijn we nu beter voorbereid op een toename van besmettingen dan in het voorjaar?

Ja. Bij de eerste golf van coronabesmettingen, in maart van dit jaar, raakte de zorg overbelast. Er was een tekort aan testen, beschermingsmiddelen, IC-bedden en ervaring hoe dit nieuwe virus het beste bestreden kan worden. Hoewel deskundigen nog steeds vrezen dat een 'tweede golf' van de epidemie de gezondheidszorg weer kan overbelasten, is de uitgangssituatie nu beter.

De materiaaltekorten zijn voor een groot deel verdwenen. Doordat er nu veel intensiever getest kan worden, is er veel beter zicht op nieuwe uitbraken, opdat die op tijd ingedamd kunnen worden. De ziekenhuizen werken aan structureel meer ruimte op de IC, met een uitbreiding van de capaciteit naar 1.350 bedden. Maar belangrijker nog is dat nu de landelijke organisatie van de coronabestrijding tot stand is gekomen, waardoor iedereen beter weet wat te doen.

Dat geldt ook voor de algemene bevolking, die doordrongen is geraakt van de nieuwe leefregels van regelmatig handen wassen, drukte mijden en anderhalve meter afstand tot elkaar bewaren. Hoewel nu niet meer iedereen zich daaraan houdt, kan dit 'collectieve geheugen' snel aangesproken worden als de nood aan de man komt.

Artsen hebben in de eerste fase van de epidemie ook veel geleerd over behandeling van ernstig zieke coronapatiënten. Hierdoor is de zorg vermoedelijk verbeterd, al is dat niet precies te kwantificeren. Hoopvolle experimentele behandelingen - zoals met (hydroxy)chloroquine - vielen af, terwijl alertheid op complicaties door bloedstolsels is toegenomen.

Een afdoende geneesmiddel of vaccin is er nog steeds niet, maar artsen hebben intussen wel iets meer zicht gekregen op de beste behandeling van Covid-19-patiënten.

3Wordt er niet ingegrepen nu de R weer boven de 1 komt?

De R, ook wel het reproductiegetal, is een van de graadmeters van de epidemie: het staat voor het aantal mensen dat een zieke gemiddeld aansteekt. Een R hoger dan 1 betekent dat de epidemie groeit. De R in Nederland lag op 4 juli op 1,23, berekende het RIVM dinsdag. Is dat niet het moment om in te grijpen? Sommige regio's doen dat al. In Goes scherpten verzorgingstehuizen de bezoeksregeling aan, de veiligheidsregio Hollands Midden stelt dat Hillegom dicht tegen een „regionale lockdown" aan zit.

Maar voor er landelijke maatregelen worden genomen, wordt er ook rekening gehouden met andere factoren, zoals het aantal opnames in het ziekenhuis of het aantal patiënten dat op de intensive care is beland. Die zien er (nog) een stuk gunstiger uit: het aantal ziekenhuisopnames is bijvoorbeeld nog laag. Het RIVM berekende op basis van de uitbraak in het voorjaar dat er in elk geval ingegrepen moet worden als er in drie dagen tijd 120 ziekenhuisopnames zijn. Dan is er nog genoeg tijd om te voorkomen dat het zorgsysteem overbelast raakt. Tussen maandag en woensdag waren er vijf ziekenhuisopnames - ruim onder de kritieke waarde.

4Hoe zorgelijk is het dat er nu meer jongeren besmet raken?

Onder de besmette personen in de huidige uitbraken zitten meer jongeren. Sinds 1 juli is ruim 30 procent jonger dan 30, terwijl dat tussen februari en mei tussen de 10 en 20 procent was. Jonge mensen worden in het algemeen minder ziek van het virus. Maar dat wil niet zeggen dat ze onaantastbaar zijn: ook zij kunnen er ernstige klachten krijgen. Bovendien kunnen jonge mensen anderen aansteken. Jongeren hebben gemiddeld meer sociale contacten, bleek uit eerder onderzoek van het RIVM, en gaan geregeld om met mensen uit andere leeftijdsgroepen, zoals ouders of opa's en oma's. Dat werd duidelijk in Goes: de uitbraak daar ontstond na twee privéfeestjes waarin voornamelijk jongvolwassenen besmet raakten. De epidemie groeide verder toen zij hun ouders aanstaken.

5Waar zijn de grootste uitbraken?

De GGD's hebben 96 'clusters' gevonden: minimaal drie besmettingen die aan elkaar gelinkt kunnen worden. Gemiddeld zijn de gevonden clusters ruim vijf personen groot. Ze zijn verspreid door het hele land, stelt het RIVM. Daarbij zijn er geen locaties bekendgemaakt, maar van sommige brandhaarden is meer bekend. Zo zijn er zeker 23 besmettingen gevonden die zijn terug te leiden naar een kroeg in Hillegom. In Goes werden sinds begin deze

Pas achteraf blijkt of dit de tweede golf is

maand 68 besmettingen gevonden, waarvan een flink deel afkomstig is van twee privéfeestjes. In Wanneperveen sloot een restaurant de deuren nadat er personeel en klanten besmet waren geraakt - inmiddels zijn daar meer dan tien besmettingen gevonden.

Ook Rotterdam springt in het oog: een zesde van de besmettingen de afgelopen twee weken werden gevonden, kwamen uit die stad. De GGD Rotterdam-Rijnmond zegt dat het om verschillende haarden gaat die zijn ontstaan op feestjes, religieuze bijeenkomsten of op werksituaties in de haven of in de industrie. Echt grote clusters zitten daar niet tussen, stelt de GGD; vaak gaat het om tussen de vijf en acht personen.

Graphic

Meer mensen op straat, zoals bij de kermis in Tilburg (links) en Maastricht (rechts), lang niet altijd op anderhalve meter afstand. Autoriteiten vragen zich af of er meer maatregelen moeten worden genomen.

Foto Rob Engelaar/ANP, Jean-Pierre Geusens/ANP

Load-Date: July 22, 2020

Alarm om besmettingen en reproductiegetal; Belangrijkste signalen komen niet meer van de ic's

De Telegraaf

22 september 2020 dinsdag

Nederland

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

De Telegraaf

Section: BINNENLAND; Blz. 3

Length: 435 words

Body

Belangrijkste signalen komen niet meer van de ic's

Elke dag worden we om de oren geslagen met coronagetallen. Over het aantal vastgestelde besmettingen, de reproductiefactor, het aantal patiënten met Covid-19 op de verpleegafdelingen en de intensive cares van ziekenhuizen. De overheid houdt deze getallen bij op het coronadashboard.

Men wil voorkomen dat de intensive cares weer vol komen te liggen, zoals in maart en april. Toen werd de nood zo hoog, dat de ic-capaciteit van 1150 bedden tijdelijk werd uitgebreid naar 1700; en Duitsland nam patiënten over.

Waarom had het kabinet het aan het begin van deze epidemie steeds over het aantal bezette bedden op de intensive cares en lijkt dat nu minder belangrijk? Het antwoord is simpel. Bij het begin van de epidemie waren er nauwelijks tests voorhanden. Dus werden niet de besmettingscijfers leidend - die waren immers onbekend - maar de cijfers van ziekenhuisopnames en de ic-bezetting.

Inmiddels wordt niet meer alleen gekeken naar de ziekenhuisbezetting, maar ook naar het aantal besmettingen, omdat we een grotere testcapaciteit en veel opname-mogelijkheden hebben. Daarbij wordt gerekend met signaalwaardes. Dat zijn alarmbellen die kunnen afgaan als er veel mensen tegelijkertijd ziek worden, in het ziekenhuis worden opgenomen, of positief getest worden. Er zijn vier signaalwaardes actief in Nederland.

Zo is berekend dat als er langdurig meer dan 40 mensen per dag in het ziekenhuis worden opgenomen, de zorg overbelast kan raken; ook voor patiënten met andere ziekten. Op dit moment zit Nederland op bijna 22 coronapatiënten per dag. Dat is weliswaar ruim onder de 'signaalwaarde', maar op 3 september waren het er nog maar vijf nieuwe patiënten per dag.

Er is nog geen alarmbel afgegaan voor de ic-bedden. Als daar per dag meer dan tien coronapatiënten per ziekenhuis terechtkomen, is er geen plek meer voor andere patiënten. Het gaat nu om vier coronapatiënten per dag

Alarm om besmettingen en reproductiegetal; Belangrijkste signalen komen niet meer van de ic's

(85 in totaal in ons land). Begin september, nog geen drie weken terug, lag het op één per dag. De ziekenhuiscijfers geven antwoord op de vraag 'waar staan we vandaag'. Dat ziet er dus nog redelijk goed uit.

Met de besmettingscijfers gaat het minder goed. Op 100.000 inwoners zijn er in ons land 386 besmet. In totaal zijn er naar schatting op dit moment 64.000 mensen die het virus onder de leden hebben.

De alarmbel is ook afgegaan bij het reproductiegetal. Dat moet 1 of lager zijn, maar ligt op bijna 1,4. Dus 100 besmette mensen besmetten 140 andere mensen. Bij meerdere alarmbellen kunnen per regio maatregelen genomen worden, en dat is nu gebeurd.

Load-Date: September 21, 2020

End of Document

'Op koers voor inhalen reguliere zorg'

De Telegraaf

20 november 2020 vrijdag

Nederland

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

De Telegraaf

Section: BINNENLAND; Blz. 6

Length: 344 words

Byline: Martijn Schoonenberg

Body

door Martijn Schoonenberg

ROTTERDAM - Door de voortdurende afname van het aantal coronapatiënten mogen we nog altijd hopen dat er in met de kerst minder dan 1000 in ziekenhuizen liggen. Dat zegt Ernst Kuipers, voorzitter van het Landelijk Netwerk Acute Zorg.

Kuipers kijkt met een tevreden gevoel terug op de afgelopen week, waarin ondanks een paar kleine oplevingen de trend in de ziekenhuizen dalend blijft. „Afgelopen maandag was er al sprake van een daling van acht procent ten opzichte van de week ervoor en dat is nog steeds het geval.”

Donderdag was het aantal coronapatiënten in het ziekenhuis met 57 afgenomen tot 2030. Daarvan liggen er 1475 op de verpleegafdeling, 53 minder dan de dag ervoor. Op de ic's daalde het aantal patiënten met Covid-19 van 559 naar 555. Wel zijn er de afgelopen week nog steeds meer Nederlanders overleden dan verwacht, blijkt uit CBS-cijfers. Het ging om zo'n 3600 sterfgevallen, 650 meer dan normaal.

Kuipers sprak maandag de hoop uit dat er met de kerst nog 'maar' 900 coronapatiënten in het ziekenhuis zullen liggen. Dat is precies de buffercapaciteit die voor de piek uitgetrokken was, zodat ziekenhuizen vanaf dat moment weer volledig van start kunnen gaan met het inhalen van de uitgestelde reguliere zorg. „Met de huidige daling liggen we daarvoor nog altijd op koers.”

Momenteel is de reguliere zorg met 25 procent afgeschaald. Kuipers: „Maar we merken dat er al het nodige ingehaald kan worden, omdat bijvoorbeeld het aantal niet-coronapatiënten op de ic nu dagelijks weer rond de 500 ligt. Tijdens de piek van deze golf lag dat nabij de 400.”

Het aantal nieuwe ic-opnames bedroeg donderdag 37. „Daarmee ligt het nog aanzienlijk hoger dan het getal van 10 dat minister De Jonge noemde als voorwaarde voor minder strenge maatregelen”, zegt de chef ziekenhuisbedden.

'Op koers voor inhalen reguliere zorg'

Hij maakt zich niet overdreven zorgen over de 5725 nieuwe besmettingen die het RIVM donderdag meldde. „Daar zitten ook de besmettingen bij die woensdag niet meegeteld zijn." Dat kwam door een technisch probleem bij de GGD's.

Load-Date: November 19, 2020

End of Document

Aantal gemelde besmettingen neemt sneller toe, weer meer getest

de Volkskrant

27 oktober 2020 dinsdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Section: Ten Eerste; Blz. 4

Length: 260 words

Highlight: Het virus in België

Body

Corona in cijfers

Amerikaanse autoriteiten melden nieuwe records: derde golf lijkt begonnen

Terwijl de tweede coronagolf over Europa voortraast, lijkt in de Verenigde Staten de derde golf te zijn begonnen. Sinds oktober nemen de dagelijkse besmettingen en het aantal covidpatiënten in ziekenhuizen daar sterk toe. Dit weekeinde meldden de Amerikaanse gezondheidsautoriteiten nieuwe records, met ruim 83.700 besmettingen per dag. In een week tijd zijn bijna een half miljoen besmettingen gemeld, 23 procent meer dan een week eerder. De derde golf raakt voornamelijk staten in het binnenland. In North en South Dakota zijn de meeste nieuwe besmettingen geregistreerd, respectievelijk 753 en 671 besmettingen per 100 duizend inwoners. Momenteel liggen er 41.753 Amerikanen in het ziekenhuis, dat zijn ongeveer 13 covidpatiënten per 100 duizend inwoners, vergelijkbaar met de Nederlandse situatie. Tot dusver werden ruim 460 duizend Amerikanen opgenomen in het ziekenhuis, 23 duizend van hen lagen op de intensive care. Ruim 8,6 miljoen Amerikanen zijn besmet (geweest) met het virus, ten minste 225 duizend van hen zijn aan covid-19 overleden.

Testen in Nederland

In de week van 19 tot en met 25 oktober zijn door de GGD's 321.654 Nederlanders getest op het nieuwe coronavirus, bijna 46 duizend testen per dag. De week ervoor voerden de GGD's 311.188 testen uit, het aantal testen nam dus met 3 procent toe. Het RIVM meldt over dezelfde periode 63.020 positieve testen, een toename van 18 procent ten opzichte van een week eerder.

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: October 26, 2020

Aantal gemelde besmettingen neemt sneller toe, weer meer getest

End of Document

15 coronapatiënten op ic; laagste aantal in maanden

De Telegraaf
17 juli 2020 vrijdag
Nederland

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; Blz. 4

Length: 106 words

Body

laagste aantal in maanden

ROTTERDAM - Op de intensive cares liggen vijftien mensen met het coronavirus. Dat is het laagste aantal sinds begin maart. Op 4 en 5 juli telden de ic's achttien mensen met Covid-19, de ziekte die door het coronavirus wordt veroorzaakt.

Ook het aantal coronapatiënten op verpleegafdelingen daalde, van 85 naar tachtig, meldt het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding.

Dat betekent dat het totaal aantal coronapatiënten in het ziekenhuis is teruggezakt tot onder de honderd. Het zijn er nu 95. Eind vorige week was het aantal in een paar dagen tijd gestegen van 91 naar 118.

Load-Date: July 16, 2020

Nog 15 coronapatiënten op ic, laagste aantal sinds maart

De Telegraaf.nl

16 juli 2020 donderdag 2:27 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE

Length: 128 words

Dateline: ROTTERDAM

Body

Op de intensive cares liggen 15 mensen met het coronavirus. Dat is het laagste aantal sinds begin maart. Op 4 en 5 juli telden de ic's 18 mensen met Covid-19, de ziekte die door het coronavirus wordt veroorzaakt.

Ook het aantal coronapatiënten op verpleegafdelingen daalde, van 85 naar 80, meldt het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding. Dat betekent dat het totaal aantal coronapatiënten in het ziekenhuis is teruggezakt tot onder de 100. Het zijn er nu 95. Eind vorige week was het aantal in een paar dagen tijd gestegen van 91 naar 118.

Op de ic's liggen 578 mensen met andere aandoeningen, zoals ernstige hartklachten en kanker. Dat betekent dat de ic's in totaal 593 mensen behandelen, evenveel als op woensdag. Het aantal schommelt al maanden rond de 600.

Load-Date: July 17, 2020

Nieuwe cijfers geven nieuwe zorgen

Trouw

14 februari 2020 vrijdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Section: Vandaag; Blz. 6, 7

Length: 776 words

Byline: JOEP ENGELS, REDACTIE WETENSCHAP

Highlight: Door een andere manier van registreren, blijken er in China veel meer besmettingen met het nieuwe coronavirus te zijn. De ontwikkeling van de epidemie is nu minder inzichtelijk geworden.

Body

meer besmettingen Sars-CoV-2

Het aantal getelde besmettingen door het nieuwe coronavirus is gisteren enorm gestegen. Ook het sterftecijfer liep flink op. De afgelopen week leek de epidemie in China op haar retour. Het aantal dagelijkse nieuwe gevallen daalde van ruim 3000 vorige week tot net onder de 2000, maar nu zijn er in één dag 14.840 bijgekomen. Ook de sterfte bereikte een nieuw dagrecord: 242 doden.

Die forse toename is vooral het gevolg van een nieuwe manier van registreren. Tot nu toe werden alleen gevallen geteld waarbij het virus met een speciale test was gedetecteerd. Maar nu worden ook patiënten meegerekend waarbij de ziekte 'klinisch is vastgesteld', zoals de Chinese autoriteiten het noemen. Daar vallen naar verluidt ook CT-scans onder, of kenmerkende symptomen zoals een longontsteking.

Door de nieuwe methode zijn er 13.332 besmettingen bijgekomen en 135 sterfgevallen. Echt nieuw waren gisteren de 1508 infecties en 107 doden. De totalen zijn nu gestegen naar ruim 60.000 besmettingen en 1310 doden. Overigens: de gecorrigeerde cijfers gelden alleen voor de provincie Hubei, het epicentrum van de epidemie. De autoriteiten hebben geen nieuwe aantallen voor de rest van China bekendgemaakt.

Het wordt er niet inzichtelijker op, zegt Eric Snijder, als hoogleraar moleculaire virologie verbonden aan het Leids UMC. "Maar de grafiek waar iedereen de afgelopen weken naar heeft zitten staren en die een dalende trend leek te tonen, kunnen we wel vergeten. Zo'n grafiek is zo betrouwbaar als het cijfermateriaal. Vandaag beginnen we met een nieuwe grafiek en we moeten afwachten of die afvlakt of stijgt. Maar laat ik dit zeggen: ik ben niet gerust op de afloop."

De Chinezen onderwierpen patiënten tot nu toe aan een genetische test. Daarmee kan de aanwezigheid van het virus trefzeker worden aangetoond. Althans, als de patiënt voldoende virus in zijn mondslim of luchtwegen heeft om te detecteren. Komt de test te vroeg, dan is de kans groot dat de infectie gemist wordt.

Klinische aspecten

Onder andere om die reden pasten de Chinezen de test alleen toe bij patiënten die ook al de symptomen van de ziekte (Covid-19) die het virus veroorzaakt vertoonden. Daardoor misten ze vermoedelijk flink wat gevallen. Maar nu ze ook op klinische aspecten testen, overschatten ze wellicht de grootte. Op een CT-scan is bijvoorbeeld niet te zien of een longontsteking door het nieuwe coronavirus (genaamd Sars-CoV-2) komt, of het gevolg is van een gewone griep. Dat hoeft niet, zegt Snijder. "Als één familielid met de test is gediagnostiseerd op dit virus, kun je er wel van uitgaan dat andere besmettingen in de familie door hetzelfde virus komen."

Lastig is ook dat die 13.000 nieuwe besmettingen niet zijn gedateerd. Zijn ze van deze week of kunnen ze worden uitgesmeerd over de afgelopen maand? In dat laatste geval zou de grafiek alleen worden opgetild en blijft de dalende trend bestaan.

Dat weten we pas over een paar jaar, aldus Snijder. "De WHO telt graag alleen de in laboratoria bevestigde gevallen. Maar van eerdere epidemieën weten we dat er vaak veel meer besmettingen zijn. En nog veel meer mensen bij wie het virus is langsgeweest, die inmiddels antistoffen hebben, maar die nooit ziek zijn geweest."

Sommige virologen waren door de dalende trend voorzichtig optimistisch; de epidemie zou wellicht kunnen worden ingedamd. Snijder is pessimistischer. Niet alleen vanwege deze nieuwe cijfers, maar ook gezien de verspreiding naar andere landen. En dan vooral de witte vlekken op de wereldkaart. "Enerzijds lees ik nu dat Vietnam 10.000 mensen in quarantaine stelt vanwege een uitbraak. Zoveel mensen afzonderen, dat lukt nooit. Ik vrees dat er daar geen houden meer aan is. Maar kijk verder. In India: drie besmettingen, op een bevolking van meer dan een miljard. Dat kan bijna niet. Of Afrika: nog niets. Terwijl er zeer intensieve contacten zijn tussen China en dat continent."

Snijder gaat ervan uit dat het virus geleidelijk aan deze kant op komt. En hoopt dat het zo langzaam gaat dat er te zijner tijd middelen of een vaccin tegen bestaan. Maar we moeten ook niet paniekerig gaan doen, benadrukt hij. "Ik zie in de media paginagrote artikelen over de Chinese epidemie. En dan staat in een klein hoekje dat in Nederland een griepepidemie heerst. Daar zijn we aan gewend, maar qua impact is het van dezelfde orde, hoor."

'We moeten ook niet paniekerig gaan doen. Aan een griepepidemie in Nederland zijn we gewend, maar de impact is hetzelfde hoor.'

'Vandaag beginnen we met een nieuwe grafiek en we moeten afwachten of die afvlakt of stijgt. Maar ik ben niet gerust op de afloop.'

Bekijk de oorspronkelijke pagina: ,

Graphic

Het sportcentrum van Wuhan is een tijdelijk ziekenhuis geworden. Er is plek voor 1100 patiënten met milde symptomen van het nieuwe coronavirus.

Nieuwe cijfers geven nieuwe zorgen

Load-Date: February 13, 2020

End of Document

LIVE | Lichte stijging coronapatiënten geen reden tot paniek; Coronacrisis zaterdag 13 juni 2020

De Telegraaf.nl

13 juni 2020 zaterdag 7:02 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE; BUITENLAND

Length: 364 words

Dateline: Amsterdam

Body

Het aantal geregistreerde besmettingen met het coronavirus is wereldwijd de 7,7 miljoen voorbij. Inmiddels zijn er ruim 428.000 doden te betreuren. In ons land vielen er meer dan 6000 dodelijke slachtoffers, al liggen de werkelijke aantallen hoger. Experts vrezen voor een tweede besmettingsgolf, maar om de economie adem te geven besluiten steeds meer landen de maatregelen te versoepelen. *Volg de laatste mondiale ontwikkelingen over het coronavirus in dit liveblog, dat voortdurend wordt aangevuld.*

Het aantal coronapatiënten op de intensive care is met vier toegenomen tot 77. Een dag eerder was het aantal nog met vier gedaald tot 73. Intensivisten behandelen daarnaast 572 mensen met andere aandoeningen. Dat zijn er 15 meer dan vrijdag.

Op de verpleegafdelingen liggen nog 289 mensen met Covid-19, de ziekte die door het coronavirus wordt veroorzaakt. Dat zijn er 10 meer dan vrijdag, meldt het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS).

„We signaleren een lichte stijging van Covid-patiënten op de ic en in de kliniek”, zegt voorzitter Ernst Kuipers van het Landelijk Netwerk Acute Zorg. „Maar in het licht van de gestage daling van het aantal coronapatiënten op de ic, en de sterke daling in de kliniek in de afgelopen week, geeft de ontwikkeling in de afgelopen 24 uur geen reden tot zorg.”

Nieuw dodental: 4 doden, 9 ziekenhuisopnames

Nog eens vier mensen zijn in Nederland overleden aan het coronavirus, bleek zaterdagmiddag. Hun overlijden is in de 24 uur daarvoor doorgegeven aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Het officiële dodental is daarmee opgelopen naar 6057. Het werkelijke aantal doden ligt waarschijnlijk hoger, omdat niet iedereen wordt getest en omdat sterfgevallen soms pas na een tijdje worden doorgegeven.

Het aantal ziekenhuisopnames steeg met 9 naar 11.822. Het totaal aantal coronagevallen nam met 179 toe. Het coronavirus is nu vastgesteld bij 48.640 Nederlanders.

LIVE | Lichte stijging coronapatiënten geen reden tot paniek; Coronacrisis zaterdag 13 juni 2020

Luister de wekelijkse podcast van De Financiële Telegraaf hier, hieronder of abonneer je via je eigen podcast app.

Bekijk hier het liveblog van vrijdag 12 juni.

De hoofdpunten van het nieuws:

Binnenland:

Buitenland:

Financieel-economisch:

Sport:

Entertainment:

Graphic

Image, Een zorgmedewerker aan het werk in verzorgingshuis Nieuw Rijsenburgh, waar coronapatiënten worden verzorgd., ANP

Load-Date: June 14, 2020

Virus is nog te volgen, en dat is goed nieuws

Trouw

3 maart 2020 dinsdag

Copyright 2020 DPG Media B.V. All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Section: Vandaag; Blz. 1

Length: 832 words

Byline: WILLEM SCHOONEN, MARTEN VAN DE WIER, REDACTIE BINNENLAND

Highlight: uitbraak - Terwijl het coronavirus zich in Nederland nog verspreidt, vlakkt de epidemie in brandhaarden van het eerste uur af.

Body

Het aantal infecties met het coronavirus in Nederland verdubbelde gisteren bijna, naar negentien. Het goede nieuws is dat ook voor die nieuwe gevallen het spoor terug nog te volgen is.

Volgens het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) zit de Covid-19-epidemie in Nederland daarmee nog altijd in de eerste fase. De gangen van het virus zijn te volgen, van ongebreidelde verspreiding is geen sprake. Dat is een belangrijke wetenschap, want dat betekent dat het mogelijk blijft om met passende maatregelen verspreiding van het virus en nieuwe infecties af te remmen, zoals de stop op opnames en bezoek in het ziekenhuis in Gorinchem.

Gisteren was er opnieuw een ziekenhuis dat een opnamestop moest instellen omdat bij een patiënt Covid-19 was vastgesteld. Het Maasstad Ziekenhuis in Rotterdam besloot tot nader order geen nieuwe patiënten op te nemen op de intensive care omdat op die afdeling een patiënt had gelegen die was besmet met het nieuwe coronavirus.

Dat was vorige week, en de besmetting is pas later vastgesteld, omdat de patiënt om andere medische redenen op de intensive care werd behandeld en er geen reden was hem te testen. De patiënt verblijft nu in het Erasmus MC, ook in Rotterdam.

Bij het RIVM werden gisteren negen nieuwe gevallen gemeld, waarmee het totaal aantal infecties in Nederland op negentien kwam. Onder meer in Alphen aan den Rijn, Houten, Helmond en Oss zijn besmettingen gemeld. Volgens het RIVM is voor vrijwel al die nieuwe patiënten de bron van besmetting na te gaan, omdat ze in risicogebieden zijn geweest, zoals Noord-Italië, of naasten zijn van mensen die eerder werden besmet.

Virus is nog te volgen, en dat is goed nieuws

Volgens de Europese evenknie van het RIVM, het ECDC, geldt dat in grote lijnen voor het hele Europese continent; het aantal ziektegevallen met onbekende herkomst stijgt weliswaar, maar voor het overgrote deel van de Covid-19-patiënten geldt dat herleid kan worden waar zij het virus hebben opgelopen.

De grootste Europese haard is nog altijd Noord-Italië, waar inmiddels meer dan 2000 mensen de ziekte hebben. Gisteren kwamen er 335 nieuwe gevallen bij. Van alle patiënten wereldwijd huist nog altijd zo'n 90 procent in China. Het gaat om meer dan 80.000 Chinezen. Maar gisteren werden in China slechts een dikke 200 nieuwe gevallen gemeld. Bovendien lijken er buiten de regio Hubei, waar de epidemie begon, in heel China geen nieuwe besmettingshaarden te zijn.

Het coronavirus, dat officieel Sars-Cov-2 heet, verspreidt zich op dit moment het hardst in Zuid-Korea en Iran. In Korea steeg het aantal infecties met zo'n 600 naar een totaal van 4300. In Iran steeg het aantal besmettingen met 523 naar 1500.

Volgens het ECDC is er nog altijd een aanzienlijk risico dat er in Europa nieuwe virusclusters ontstaan, zoals in Noord-Italië. Dat risico is er omdat het virus, eenmaal binnen, van mens op mens kan worden overgedragen. Maar op dit moment wijst niets op het ontstaan van nieuwe haarden. Geen Europees land komt in de buurt van Italië.

Frankrijk, een van de eerst getroffen landen in Europa, kende gisteren wel een sterke toename. Met 61 nieuwe besmettingen ligt het aantal zieke Fransen nu op 191. Ook in Duitsland en Spanje namen de aantallen flink toe. Duitsland steeg van 130 naar 165, Spanje van 94 naar 120. Ook buurland Portugal is niet langer vrij van het virus nu daar gisteren de eerste twee gevallen opdoken.

De gangen van het virus zijn op dit moment nog zo overzichtelijk, zegt het ECDC, dat de gemiddelde Europeaan slechts een beperkte kans heeft het tegen het lijf te lopen.

In het kort

Het aantal coronapatiënten is in Nederland opgelopen tot negentien

Van vrijwel alle nieuwe patiënten is de bron van besmetting na te gaan

Nieuwe haarden lijken in Europa (nog) niet te ontstaan

Kabinet houdt crisisberaad

Het kabinet houdt ernstig rekening met een veel grotere uitbraak van het coronavirus in Nederland. In een Kamerbrief schrijft minister Bruins (medische zorg) dat hij zich voorbereidt op 'verdergaande maatregelen'. Vandaag houdt het kabinet crisisberaad, samen met deskundigen van het RIVM. Mogelijk wordt daarna duidelijk op welke maatregelen Bruins doelt.

De minister roept zorgverleners alvast op 'een stap verder' te gaan. Zo zal er in ieder geval meer zorgpersoneel nodig zijn. Ziekenhuizen moeten op zoek naar alternatieve locaties om patiënten op te vangen, zoals verpleeghuizen.

Artsen zijn bang dat de zorg onder druk komt te staan, omdat ze overbelast raken en er een tekort aan beschermingsmiddelen ontstaat. Bruins praat deze week met leveranciers in de hoop dit probleem op te lossen. Hij probeert ook via de EU extra hulpmiddelen aan te schaffen.

Virus is nog te volgen, en dat is goed nieuws

De Kamer wil, mogelijk vanavond al, een debat met Bruins over het virus. Diverse partijen vinden het kabinet te laconiek optreden in vergelijking met andere landen.

VANDAAG 4|5

Economische gevolgen van het virus

VANDAAG 6 Corona-besmettingen zijn niet opgemerkt in ziekenhuis

OPINIE 17, COMMENTAAR

Stevig ingrijpen is nodig, paniek niet

Bekijk de oorspronkelijke pagina:

Load-Date: March 2, 2020

LIVE | Nu 555 coronapatiënten in ziekenhuis, acht meer dan vrijdag; Coronacrisis: zaterdag 26 september

De Telegraaf.nl

26 september 2020 zaterdag 12:56 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE; BUITENLAND

Length: 397 words

Dateline: AMSTERDAM

Body

Het aantal besmettingen met het coronavirus loopt in Nederland hard op. Tegelijk valt het dodental nog mee vergeleken met de eerste golf. Elders in de wereld is Israël weer in volledige lockdown gegaan en kleuren steeds meer plekken voor vakantiegangers 'oranje'. Er zijn wereldwijd 987.000 coronadoden, van wie zo'n 203.000 in de VS. Volg in dit liveblog het laatste coronanieuws.

Het aantal coronapatiënten dat in het ziekenhuis ligt, is nu 555, meldt het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS). Dat zijn er 8 meer dan vrijdag. Van hen liggen er 433 niet op de intensive care. Op de ic liggen dus 122 patiënten en dat zijn er 6 meer dan de dag ervoor.

Op de ic's liggen 600 mensen om een andere reden dan corona, 12 meer dan vrijdag. In de afgelopen 24 uur zijn er 9 klinische en 2 ic-patiënten verplaatst tussen de regio's om de druk te spreiden.

„Het aantal opgenomen Covid-19-patiënten neemt verder toe. Van hen ligt 68 procent in de regio's Amsterdam, Leiden - Den Haag, Rotterdam en Brabant. De grootste drukte wordt gezien in de kliniek, het overall aantal ic-patiënten is naar verhouding nog beperkter”, zegt Ernst Kuipers, voorzitter van het Landelijk Netwerk Acute Zorg (LNAZ).

„Het LCPS gaat gezien de ontwikkeling ook in het weekend door met verspreiding van patiënten over het land. Gezien de toename van infecties en ziekenhuisopnames steunt de LNAZ de inzet op aanscherping van maatregelen.”

Tijdens de eerste coronagolf was de verhouding tussen coronapatiënten op de ic en die op de gewone afdelingen ongeveer één op twee. Nu liggen voor iedere patiënt op de ic er vier op de gewone afdeling, zegt de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV).

„Op dit moment wordt onderzocht of de ontwikkelingen in de behandeling van Covid-19 ertoe leiden dat nu veel meer patiënten behandeld kunnen worden op de reguliere afdeling dan op de ic”, aldus de organisatie. Die is

LIVE | Nu 555 coronapatiënten in ziekenhuis, acht meer dan vrijdag; Coronacrisis: zaterdag 26 september

bezorgd. „Internisten vangen nu het grootste deel van de zorg op de Covid-19- afdelingen op. Indien de belasting op de verpleegafdeling in deze mate blijft toenemen kan het betekenen dat nu op andere plekken in het ziekenhuis knelpunten ontstaan en we dus andere vormen van reguliere zorg moeten afschalen”, aldus Robin Peeters, internist en voorzitter van de NIV.

Meer nieuws

Binnenland:

Buitenland:

Financieel-economisch:

Sport:

Entertainment:

Bekijk hier het corona-liveblog van vrijdag 25 september

Load-Date: September 27, 2020

End of Document

Aantal opgenomen coronapatiënten vrij stabiel

De Telegraaf.nl

7 september 2020 maandag 2:25 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE

Length: 123 words

Dateline: ROTTERDAM

Body

Het aantal patiënten dat met corona op de intensive care ligt, is nu 31. Dat zijn er twee minder dan zondag. Er liggen 552 mensen om andere redenen op de ic, 24 minder dan de voorgaande dag. In totaal verblijven 583 mensen op de ic, 26 minder dan een dag eerder.

Het aantal mensen dat met corona is opgenomen maar niet op de ic ligt, bedraagt 109, vier meer dan zondag. Het zijn de cijfers van het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS).

„Het aantal opgenomen COVID-patiënten is nog vrij stabiel laag, ondanks het stijgend aantal nieuwe infecties in de afgelopen week. De overall ic-bezetting is daarbij terug op het laagste niveau van de afgelopen maand”, zegt Ernst Kuipers, voorzitter van het Landelijk Netwerk Acute Zorg.

Graphic

Image, Juli 2020: Minister-president Mark Rutte op de intensive care afdeling in ziekenhuis Bernhoven., ANP

Load-Date: September 8, 2020

Afgelopen etmaal 38 sterfgevallen gemeld door corona; Getal vertekend door 'inhaalslag'

De Telegraaf.nl

26 september 2020 zaterdag 12:23 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BINNENLAND; FRONTPAGE

Length: 249 words

Dateline: Amsterdam

Body

Het aantal sterfgevallen door corona is afgelopen etmaal met 38 gestegen. Dat is het hoogste aantal meldingen sinds 15 mei, maar de piek is deels te wijten aan een administratieve inhaalslag, meldt de GGD.

De sterfgevallen worden vooral gerapporteerd uit de regio Zwolle (21 doden). Zeven patiënten overleden in Kampen, drie in Raalte en drie in Deventer.

De GGD IJsselland meldt dat er in de Zwolse regio de afgelopen week slechts één dode door Covid-19 is te betreuren. De andere gevallen zijn eerdere sterfgevallen, de meeste uit april, die nu pas worden gekoppeld aan corona. Het gaat om een zogenoemde 'narapportage', zegt een woordvoerder van het RIVM.

Het aantal geregistreerde ziekenhuisopnames steeg zaterdag met 29. Op vrijdag meldde het RIVM 36 ziekenhuisopnames en 16 sterfgevallen. Die gegevens komen soms met wat vertraging binnen.

Het aantal bevestigde coronabesmettingen is gestegen met 2713. Tussen vrijdagochtend en zaterdag zijn die positieve tests geregistreerd bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Het is iets minder dan op vrijdag, toen het aantal gevallen met 2777 toenam. In de afgelopen zeven dagen zijn bijna 17.000 mensen positief getest op het coronavirus.

De gemeente Amsterdam telde 335 nieuwe besmettingen, in Den Haag werden 197 positieve tests geregistreerd en in Rotterdam kregen 164 inwoners te horen dat ze besmet zijn geraakt. In de regio Hollands Midden, waar onder meer Leiden en Gouda onder vallen, steeg het aantal besmettingen met 256.

Load-Date: September 27, 2020

Wereldwijd meer dan 900.000 mensen gestorven aan corona

De Telegraaf.nl

9 september 2020 woensdag 11:01 PM GMT

Copyright 2020 Mediahuis Nederland BV All Rights Reserved

Section: BUITENLAND; FRONTPAGE

Length: 312 words

Dateline: LONDEN

Body

Het dodental van de coronapandemie is woensdag de 900.000 gepasseerd, meldt het Britse persbureau Reuters. Het totale aantal vastgestelde besmettingen is inmiddels meer dan 27,7 miljoen. De Verenigde Staten blijven vooralsnog het hardst getroffen land, terwijl het epicentrum van de pandemie geleidelijk richting India verschuift.

Het hoogste dodental is met meer dan 190.000 in de VS, gevolgd door Brazilië, dat tot dusver meer dan 127.000 doden te betreuren heeft. India heeft het op twee na hoogste dodental (bijna 74.000) maar staat sinds maandag op de tweede plek qua hoeveelheid besmettingen (ongeveer 4,4 miljoen).

In India werd maandag nog de grootste dagelijkse stijging van het aantal besmettingen gemeld die er tot dusver wereldwijd is geweest. Die dag werden 90.802 nieuwe coronagevallen in het land gemeld. Gezien de versoepelingen van de maatregelen in India, waaronder het heropenen van bars woensdag, is te verwachten dat de dagelijkse aantallen nieuwe besmettingen blijven oplopen. De afgelopen weken meldt India ook hogere dagelijkse sterfgevallen dan andere landen, gemiddeld meer dan duizend per dag.

Vooralsnog zijn de aantallen doden in de landen in Noord- en Zuid-Amerika samen meer dan de helft van het totale wereldwijde dodental. Volgens berekeningen van Reuters gebaseerd op de data van de afgelopen twee weken, stierven er elke dag gemiddeld meer dan 5600 personen aan Covid-19. Het aantal sterfgevallen blijft tot dusver stabiel. Het dodental steeg in 18 dagen van 800.000 naar 900.000. De stijging van 700.000 naar 800.000 duurde eerder 17 dagen.

In Europese landen worden recentelijk dagelijkse besmettingsaantallen gemeld die de aantallen van de eerste piek in de lente evenaren, dat wijst erop dat er een tweede golf aankomt. Spanje was deze week het eerste West-Europese land dat in totaal meer dan een half miljoen besmettingen heeft vastgesteld.

Graphic

Wereldwijd meer dan 900.000 mensen gestorven aan corona

Image, Mensen met maskers op in de straten van New York City., ANP/HH

Load-Date: September 10, 2020

End of Document

**Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel
Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan
werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de vermoeidheid op. De nasleep
van een eigen besmetting. En ergernis, over corona-laksheid.**

NRC Handelsblad

8 augustus 2020 zaterdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 3337 words

Byline: Mark Lievisse Adriaanse en Liza van Lonkhuyzen

Merlin Daleman

Body

ABSTRACT

Zorgmedewerkers

Terwijl veel Nederlanders 'klaar' zijn met corona, puffen duizenden zorgmedewerkers nog uit van de zwaarste werkperiode uit hun leven.

Foto's Merlin Daleman

VOLLEDIGE TEKST:

Toen de ziekenhuizen leeg liepen en de kroegen weer vol, toen het applaus van de samenleving verstomde en de politiek de lonen niet wilde verhogen, toen de adrenaline afnam en de werkdagen overzichtelijker werden, toen reesterde voor duizenden zorgmedewerkers de vermoeidheid.

Wekenlang stonden ze vooraan in de strijd tegen corona, door de snel toestromende, groeiende aantallen patiënten op de intensive cares te verzorgen, of juist ouderen in verpleeghuizen. Door van de ene op de andere dag op een heel andere afdeling bij te springen. Door extra diensten te gaan werken. Op adrenaline hielden ze de zorg in stand.

Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de ve....

Vorige week verdubbelde het aantal ziekenhuisopnames van coronapatiënten - van 23 naar 44. Donderdag lagen er 30 mensen met corona op de intensive cares, ook een verdubbeling ten opzichte van een week eerder.

Maar van de gevreesde tweede golf is nog geen sprake, zeggen medici, daarvoor zijn de aantallen te overzichtelijk. En bovendien: artsen en verpleegkundigen weten beter dan vijf maanden geleden, toen er ineens een hoos aan IC-patiënten binnenkwam met onduidelijke en onverklaarbare verschijnselen, hoe ze mensen kunnen behandelen. Ze verwachten dat de druk op de ziekenhuizen daarom dit keer minder hoog zal zijn - áls de tweede golf al komt.

Ziekteverzuim verdubbeld

Terwijl veel Nederlanders 'klaar' zijn met corona en de maatregelen een ergerlijke beperking van hun zomervakantie vinden, puffen duizenden zorgmedewerkers nog uit van de meest intensieve werkmaanden van hun leven. Ze denken terug aan de eenzame dood van patiënten, zonder familie, zonder liefde. Velen van hen zijn nog zó uitgeput van de eerste golf, dat het eigenlijk onverantwoord zou zijn om ze bij een tweede golf te laten werken, waarschuwde psycholoog Annemiek Nooteboom vorige week in NRC.

Het ziekteverzuim in ziekenhuizen is hoger dan normaal; in het Tilburgse Elisabeth TweeSteden Ziekenhuis is het zelfs verdubbeld naar 10 procent. Anderen zijn niet ziek, maar wel moe. Soms nog ná hun vakantie. En sommigen denken: de tweede golf kunnen we óók wel weer aan. We moeten wel.

Dit zijn hun verhalen.

'Ik heb gezegd bij een volgende 'golf' weer bij te springen'

Karina Hustin (56) viel in als ICverpleegkundige in het Jeroen Bosch Ziekenhuis: „Het is frustrerend om te zien dat jongeren feesten en geen afstand houden. Het liefst zou ik hen mee terug in de tijd nemen, naar wat ik heb gezien op de intensive care. Hoe moeders van mijn leeftijd aan de beademing liggen, kinderen die machteloos aan het bed staan. Hoe een sportieve vijftiger zo snel achteruit ging dat we met z'n vijven naast zijn bed klaar stonden om hem te beademen, terwijl hij via Facetime een - mogelijk laatste - gesprek met zijn vrouw voerde. 'Schat, ik hou van jou', kreeg hij eruit. Adem voor veel meer had hij niet. Hij kwam na vier weken weer bij, maar ik heb ook veel vijftigers het niet zien halen.

„Het was een surreële wereld, zo'n intensive care. Collega's hadden naamplaatjes op, omdat we elkaar anders nauwelijks herkenden. We hadden spatbrillen, soms duikbrillen, die besloegen als het warm was. Ik kon niet even naar de wc, of alle beschermende kleding moest weer uit. Patiënten waren anoniemer doordat ze op hun buik sliepen. Maar ook doordat ze nauwelijks herkenbaar waren: door de zwaartekracht zakt vocht naar hun lippen, ogen en wangen. Als we patiënten omdraiden, schrok de familie.

„De dag, avond- en nachtdiensten op de IC zijn voor mij te onregelmatig. Door mijn nieuwe baan in het Jeroen Bosch Ziekenhuis heb ik goed kunnen uitrusten. Ik heb aangegeven bij een volgende 'golf' weer bij te springen op de intensive care. En met de oplopende cijfers nu vind ik het wel heel spannend worden."

'Je móést werken, je móést er staan. Je cijferde jezelf weg'

Christel Schilders-Mols (51), IC-verpleegkundige Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis Tilburg: „Ik heb nu vakantie, daar was ik enorm aan toe. We hebben heel lang érg hard doorgewerkt. Regelmatig denk ik terug aan de nacht half maart dat er ineens een treintje van drie patiënten de IC op gereden werd, drie bedden achter elkaar. Ze moesten alle drie snel geïntubeerd worden. Normaal heb je misschien één patiënt per nacht bij wie dat moet.

„Uiteindelijk heb ik tweeënhalve maand lang weken van minstens 45 uur gewerkt, terwijl ik normaal 28 uur werk. Het was werken, eten, slapen, werken. Door de lockdown was er verder toch niks te doen. Dus je ging maar door. Het voelde alsof je onuitputbaar moest zijn. Je móést blijven werken. Je móést er staan voor je medemensen. Je cijferde jezelf weg, je deed het.

Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de ve....

„Ik heb vooral nachtdiensten gewerkt, vijftien per maand. Want als de roosters ingedeeld werden, bleven die vaak over. Ik dacht: als ik het niet doe, wie dan wel? Die patiënten hebben 's nachts toch ook zorg nodig. Dat heeft me bijna de kop gekost, want nachtdiensten halen je hele ritme overhoop. Het was loodzwaar.

„Het ergste in die periode was het gevoel van machteloosheid. Je wilt de familie van patiënten steunen, maar het kan niet, ze mogen er niet bij. Die patiënten waren zo ontzettend alleen, dat ging tegen onze natuur als verpleegkundigen in. Ik ben een sterke persoonlijkheid, je moet tegen de IC kunnen. Maar dit was heftig.

„Daarom voelt het ook alsof de politiek ons nu in de steek laat. We hebben zo hard gewerkt, maar waar blijft de waardering? We zijn geen Florence Nightingale meer, maar goed opgeleide professionals. We staan altijd klaar, in alle weekenden en op alle feestdagen. Betaál ons daar ook naar. Sommige IC-verpleegkundigen, hier bij ons de afgelopen tijd alleen al acht van de honderdvijftig, vertrekken daarom. Veel andere collega's hebben zoiets van: een tweede crisis kunnen we niet meer aan, dan gaan we niet weer zó diep. Of dat zo is weet ik niet."

'Je rilt een beetje, zei een verpleegkundige tegen me'

Prabath Nanayakkara (56), hoofd sectie acute interne geneeskunde bij Amsterdam UMC: „Je rilt een beetje. Begin maart zei een verpleegkundige dat tegen me. Te weinig gegeten, dacht ik. Ik hoestte niet, had geen loopneus. Even later wees een andere verpleegkundige me ook op het rillen. Dit kan niet kloppen, dacht ik. Ik ben naar huis gereden en heb om een test gevraagd. Corona maakte me kortademig, ik kreeg een druk op de borst. Buren hielpen door eten voor de deur te zetten. Na acht dagen stond ik weer op de afdeling. Mijn conditie was weg, maar ik gaf niet toe aan de vermoeidheid. Dat wilde ik niet: mijn collega's waren zó hard aan het werk.

„Ik verbaas me erg over jongeren die met elkaar feesten. Wat zijn drie, of zes maanden van je leven? Ze hebben misschien nog zestig jaar te gaan. Ik groeide op in Sri Lanka. Daar konden we, vanwege aanslagen en burgeroorlog, soms jaren niet naar school. Thuisblijven is een klein offer. Wij hebben nog een zeer luxueuze lockdown, vergeleken met de situatie in landen als India.

„De cijfers nemen weer toe. Of het een tweede golf is, weet ik niet. Ik denk niet dat het zo erg wordt als de eerste weken. Maar als het nodig is, dan gaan we weer volop. Tegelijk maak ik me zorgen, vooral over verpleegkundigen. Voor hen is het emotioneler geweest. Zij bleven de hele dag bij zeer zieke coronapatiënten, terwijl ze met iPads de familie informeerden. Sommigen hebben er nog last van, enkelen zijn ander werk gaan doen. Er liep een heel team aan psychologen rond om deze mensen te ondersteunen. Het is gewoon heel heftig geweest."

'Ik heb een coach genomen om te praten over wat er gebeurd is'

Michael Barnas (59), internist-intensivist bij ziekenhuis Amstelland in Amstelveen: „Nu is er rust, een onwerkelijke stilte op de intensive care. Toch is de last nog niet helemaal van mijn schouders. Bij verpleegkundigen zie ik hetzelfde, sommigen uit het team zijn vertrokken omdat het te veel is geweest. Ik weet dat we het weer zouden kunnen als het moet, maar er is bij ons echt iets veranderd.

„Ik herinner me nog goed hoe het begon: met een zinderende spanning. We wisten, uit Brabant, dat er een tsunami aan zat te komen. Het was alsof we de zee zagen terugtrekken. En toen lag in het weekend van 21 maart in één keer heel onze intensive care vol met beademde patiënten. Ik kreeg een adrenalinestoot. De intensive care voelde als oorlogsgebied.

„De buitenwereld was een ander universum. Wij liepen op de afdeling in maanpakken en waren constant mensen aan het beademen. Als ik naar huis reed na een nachtdienst, zag ik mensen bij elkaar op de kade zitten alsof het vakantie was. Ze snapten niet dat ik een nacht bezig was geweest om iemand van 35 jaar in leven te houden. Ik voelde soms een mix van verdriet en boosheid naar de buitenwereld. Ik heb een coach genomen om te praten over wat er gebeurd is en we hebben ook stilgestaan bij dat gevoel van onmacht.

„De voorjaarsvakantie heb ik vanwege de crisis overgeslagen. Ik heb een vakantie gepland voor in september. Soms grap ik over het risico dat het opnieuw niet doorgaat, maar ik hoop wel echt dat ik mijn rust nog kan nemen."

Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de ve....

'Waarom hebben zoveel mensen lak aan ons?'

Rowan Marijnissen (30), IC-verpleegkundige Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis in Tilburg, opleider, voorzitter van beroepsvereniging V&VN IC: „Maandenlang heb ik alleen maar gewerkt en geslapen. Als ik niet in het ziekenhuis was, deed ik als voorzitter veel werk. Het is mijn taak om de stem van de IC-verpleegkundigen te zijn, maar dat kost wel energie. Als politici bijvoorbeeld roepen dat er 3.000 IC-bedden moeten komen, dan moet ik daarop reageren.

„Ik heb nog amper tijd gehad om bij te tanken. Toen het rustiger werd met patiënten, heb ik vanuit m'n rol als voorzitter meegeschreven aan het opschalingsplan voor de IC's.

„Het is nog steeds hectisch. Niet met coronapatiënten, maar wel met het voorbereiden voor als er meer patiënten komen. Ik ben een weekje vrij geweest, toen zou ik de - afgelaste - Nijmeegse Vierdaagse gaan lopen. Maar ik ben nog steeds hartstikke moe. Volgende week ben ik gelukkig weer vrij, ik heb het zó nodig. Ik moet me echt even opladen. Eigenlijk zou ik nu trainen voor de marathons van Berlijn en Rotterdam, maar ik heb afgezegd [nu zijn ze afgelast]. M'n lichaam kan het gewoon niet aan.

„De vermoeidheid die ik heb, zie ik bij veel collega's. Iedereen is blij als ze met vakantie kunnen. Corona leeft nog enorm. Als er nu een coronapatiënt binnenkomt, zie je mensen soms zuchten: gáán we weer. Niet vanwege de patiënt, maar omdat je dan weer al die beschermende kleding moet aandoen. Je hoort wel van mensen dat ze het zo moeilijk vinden om in de trein een mondkapje te dragen, dan denk ik echt: je hebt geen idee. We hebben er máánden zo bijgelopen en nu is een uurtje voor jou te zwaar? Net als met die 'schijt aan corona'-feestjes, of mensen die de regels in de horeca negeren. Waarom hebben zoveel mensen lak aan ons? Het is niet dat we zielig zijn, maar het is wel een gebrek aan respect.

„Ik had gehoopt dat door deze crisis ons beroep meer gewaardeerd zou worden. Dat valt nog tegen. Ja, we krijgen een bonus van 1.000 euro. En dan? Het is mooi meegenomen, maar we willen vooral structureel zeggenschap en betere lonen. Ik heb er wel vertrouwen in dat het goed komt. Maar het kost verrekke veel energie."

'Niemand is genoeg gekomen van de eerste golf voor een tweede'

Lisa Bos (28), verpleegkundige op de intensive care in Maastricht: „Dit is voor iedereen heftig, maar ik had mijn eerste jaar als volleerd intensivereverpleegkundige. Verpleegkundigen van andere afdelingen kwamen helpen en moest ik mede aansturen. Dat was spannend, soms wist ik het zelf ook nog niet.

„Een leuke en amicale collega, mijn leeftijd, intubeerde ook coronapatiënten - tot hij van de afdeling verdween. Hij had het virus opgelopen. Thuis verslechterde hij vanwege zijn astma zo erg dat hij als patiënt naar onze IC kwam. Ik zag hem liggen, aan de beademing. Mijn eigen kwetsbaarheid kwam toen ook hard binnen. Ook andere momenten zie ik nog haarscherp. Een jonge man, 45 dacht ik, haalde het niet. Ik heb zijn vrouw en kinderen begeleid en ze alleen met hem gelaten toen we het beademingsapparaat stopten. Ik dacht: wat gebeurt hier allemaal?

„Thuis op de bank liggen is prima om even te rusten, maar niet te lang, leerde ik. Dan gaan de scènes van overdag weer door je hoofd spoken. Lange wandelingen met de hond hielpen. Leeftijdgenoten hoorde ik klagen over het thuiswerken. Dan dacht ik: als ze eens weten wat wij aan het doen zijn.

„Niemand is denk ik genoeg gekomen van de eerste golf voor een tweede. Maar als die komt, gaan we op de automatische piloot en doen we het gewoon."

'Ik denk nu terug aan de families van de patiënten'

Arné van Hees (52), beademingsspecialist intensive care Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis: „Ik ben gespecialiseerd in het beademen van patiënten. Toen de IC's opgeschaald werden, moesten er meer beademingsapparaten komen. Ik heb ze gezocht en getest, en als ze goed waren, maakte ik werkinstructies voor de collega's. Vaak werd ik 's nachts wakker: 'oh ja, dit moet ik nog doen, en dat...' Thuis hadden ze daarom weinig

Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de ve....

aan me, ik was zo moe. Middenin de crisis heb ik een weekje vrij genomen, want ik moest echt mijn hoofd even leegmaken.

„Vooral toen het rustiger werd met patiënten merkte ik de vermoeidheid. Toen ging ik ook meer nadenken over wat ik had meegemaakt. Als ik nu terugdenk aan die periode, denk ik vooral aan de families van patiënten die er niet konden zijn. De telefoongesprekken met familieleden waren hartverscheurend. Ze zeiden soms: ik zie mijn man misschien nooit meer. Dat knaagt. Die telefoontjes waren misschien wel de laatste keer dat ze elkaar spraken.

„Zoals het ook pijnlijk is dat er bij stervenden nu maar drie familieleden mogen zijn. Oké, en wat als ze vier kinderen hebben? Ga maar eens tegen kinderen zeggen dat ze er niet bij mogen zijn.

„We snappen nu iets beter hoe coronapatiënten te beademen. Dat zal een tweede golf denk ik minder hectisch maken."

'Thuis zette ik de tv aan en dan ging het over corona, over óns'

Kim de Ruijter (34), IC-verpleegkundige Isala Ziekenhuis Zwolle: „Ik ben echt aan vakantie toe. Vanaf het begin van de crisis in maart heb ik gewerkt, een vakantie in april kon niet doorgaan. Het was in die periode enorm druk. Een bizarre tijd, want inééns was er een vloedgolf van coronapatiënten. Een week of vier was het zo druk dat als je klaar was met de ene patiënt, de volgende alweer klaar stond. Het werk was ook zwaarder. De hele dienst had ik een masker en beschermende bril op en een jas aan, dat is warm en dus fysiek zwaar. En de patiënten die op hun buik lagen, moesten elke vier uur omgedraaid worden. Dat is een zware handeling. Je komt thuis en vóélft de vermoeidheid. In die weken was het werken, eten, slapen, en dan de volgende dag weer.

„Na een tijdje werd iedereen in het ziekenhuis coronamoe. Normaal ga je na een zware werkdag de deur uit en dan is het afgesloten. Nu zette je de televisie aan en dan ging het over corona, over de intensive cares, over óns. Je werd overvallen door wat er in de wereld gebeurde.

„Het heftigste aan die periode was om bij hele intieme momenten van patiënten en hun familie te zijn. Dan kwam zo'n patiënt binnen die meteen geïntubeerd moest worden en de arts zei: we weten niet of je nog wakker wordt. Soms hadden ze te weinig kracht om de telefoon zelf vast te houden, dus terwijl ze het intiemste gesprek van hun leven voerden met hun familieleden, hield ik dan de telefoon vast. Dat deed iets met je. Het voelde onmachtig.

„Inmiddels is het al een tijd rustig, we hebben hier nog maar soms een coronapatiënt. Ik ben alweer goed bijgekomen van de drukte, m'n collega's ook, er is hier geen uitval door ziekte. Daarom denk ik dat áls er een tweede golf komt, we dat wel aankunnen.

„Hopelijk komt er dan weer een lockdown, als rem op de verspreiding. Weet je, als je er middenin zit, dan hoop je dat het snel voorbij is. Maar achteraf rust je ook wel weer uit. Wel is het soms lastig om te zien dat mensen met grote groepen bepaalde plekken opzoeken, dicht op elkaar, wetende dat ze het niet moeten doen. Dan denk ik: hier heb ik niet zo hard voor gewerkt."

'De nasleep van het virus is venijnig'

Mark Martens (39), specialist ouderengeneeskunde bij verpleeghuizen, ziekenhuizen en hospices van Zuyderland in Limburg: „Nu alles steeds normaler wordt, voel ik de vermoeidheid van de afgelopen periode. Hoewel het ook de nasleep van Covid-19 kan zijn. Ik ben jong en had deze impact van het virus niet verwacht. Begin maart liep ik het op, hoe weet ik niet. Mijn partner werd ook ziek. Als jong stel met een redelijk sociaal netwerk was het toch een dagtaak om steeds boodschappen aan de deur te krijgen. Dat moet voor ouderen nog veel lastiger zijn.

„De lange nasleep van het virus is venijnig. In het begin moest ik na een overleg van twee uur een uur lang op adem komen. Dat trok weg, mede door adrenaline. Ik werkte in maart en april zes of zeven dagen per week, doordeweeks twaalf uur per dag. Na werk lag ik als een dood vogeltje op de bank.

Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de ve....

„Als arts ben ik gewend richting te kunnen geven aan de ziekte van mensen. Nu gleden mensen vaak in korte tijd door mijn vingers weg. Sommigen herstelden weliswaar van de ziekte, maar waren er daarna zo slecht aan toe dat ze overleden aan de nasleep van Covid-19. Het gevoel van machteloosheid, het moeten afwachten, dat vond ik lastig.

„Wat erg op het team drukte, waren de omstandigheden waarin mensen overleden. Het bezoek zat ingepakt. Mondmaskers, spatbrillen, schorten. Een persoonlijk, warm levenseinde is het niet. De naasten waren vaak zelf oud en kwetsbaar. Soms durfden broers, zussen of partners geen afscheid te nemen. Het personeel stak er veel energie in juist deze mensen niet alleen te laten. Erbij te zitten, ze gerust te stellen.

„Het aantal nieuwe besmettingen houden we dagelijks in de gaten. Gelukkig blijven hier de cijfers laag. De volgende keer wordt het anders, verwacht ik, omdat we nu draaiboeken, genoeg testcapaciteit en beschermende kleding hebben. Daarom hoop ik de crisis straks op vakantie een beetje los te kunnen laten."

'We vragen ons af wat er op ons afkomt'

Carolien de Bont (39), IC-verpleegkundige Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis, Tilburg: „Met mij gaat het wel goed. Ik ben een weekje naar Terschelling geweest en ben uitgerust. De coronacrisis was heftig, in een mum van tijd veranderde mijn hele leven. Ik werk al ruim vijftien jaar als IC-verpleegkundige en switchte vlak voor de crisis van locatie. En toen brak het virus uit.

„Normaal werk ik 24 uur per week, want ik ben een alleenstaande moeder van twee. Maar nu voelde ik me verantwoordelijk om meer te werken. Het was zoeken naar een balans tussen werk en thuis.

„Als IC-verpleegkundige ben ik wel gewend dat je met heftige situaties te maken hebt, maar dit was heftiger. Want het waren zóveel patiënten, die eigenlijk allemaal hetzelfde waren: heel ziek. Dat maakte het werk zwaarder. En het werk was onzeker, omdat patiënten heel instabiel waren. Sommigen waren gezond en actief, maar doodziek. Dat was beangstigend, ik dacht: ik kan het dus ook zomaar krijgen.

„Die onzekerheid was moeilijk. Het voelde soms machteloos. Ik denk nog regelmatig terug aan een patiënt die overleden was, de nabestaanden zaten ernaast en zeiden: we mogen hem niet aanraken hè? Dat ze zó afscheid moesten nemen, dat vergeet ik niet.

„Zulke dingen bespraken we onderling veel. Gelukkig zat daar vaak ook een psycholoog bij. Sommige collega's hebben het er nog moeilijk mee of zitten ziek thuis. Er is nu ook weer wat onrust, door de oplopende cijfers over besmettingen en opnames. We vragen ons af wat er op ons afkomt.

„De vorige keer dachten we ook dat het zou meevallen. Het kan zó omslaan. Met die angst zit ik nu ook wel een beetje.

„Toch maak ik me over een eventuele tweede golf niet zo'n zorgen. Ik heb gezien hoe goed we kunnen samenwerken in het ziekenhuis. Als we dat weer doen, komt het wel goed. Schouders eronder, we gaan ervoor."

Load-Date: August 7, 2020

**Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel
Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan
werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de vermoeidheid op. De nasleep
van een eigen besmetting. En ergernis, over corona-laksheid.**

NRC.NEXT

8 augustus 2020 zaterdag

1ste Editie

Copyright 2020 NRC Media B.V. All Rights Reserved

Section: VOORPAGINA; Blz. 1

Length: 3337 words

Byline: Mark Lievisse Adriaanse en Liza van Lonkhuyzen

Merlin Daleman

Body

ABSTRACT

Zorgmedewerkers

Terwijl veel Nederlanders 'klaar' zijn met corona, puffen duizenden zorgmedewerkers nog uit van de zwaarste werkperiode uit hun leven.

Foto's Merlin Daleman

VOLLEDIGE TEKST:

Toen de ziekenhuizen leeg liepen en de kroegen weer vol, toen het applaus van de samenleving verstomde en de politiek de lonen niet wilde verhogen, toen de adrenaline afnam en de werkdagen overzichtelijker werden, toen reesterde voor duizenden zorgmedewerkers de vermoeidheid.

Wekenlang stonden ze vooraan in de strijd tegen corona, door de snel toestromende, groeiende aantallen patiënten op de intensive cares te verzorgen, of juist ouderen in verpleeghuizen. Door van de ene op de andere dag op een heel andere afdeling bij te springen. Door extra diensten te gaan werken. Op adrenaline hielden ze de zorg in stand.

Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de ve....

Vorige week verdubbelde het aantal ziekenhuisopnames van coronapatiënten - van 23 naar 44. Donderdag lagen er 30 mensen met corona op de intensive cares, ook een verdubbeling ten opzichte van een week eerder.

Maar van de gevreesde tweede golf is nog geen sprake, zeggen medici, daarvoor zijn de aantallen te overzichtelijk. En bovendien: artsen en verpleegkundigen weten beter dan vijf maanden geleden, toen er ineens een hoos aan IC-patiënten binnenkwam met onduidelijke en onverklaarbare verschijnselen, hoe ze mensen kunnen behandelen. Ze verwachten dat de druk op de ziekenhuizen daarom dit keer minder hoog zal zijn - áls de tweede golf al komt.

Ziekteverzuim verdubbeld

Terwijl veel Nederlanders 'klaar' zijn met corona en de maatregelen een ergerlijke beperking van hun zomervakantie vinden, puffen duizenden zorgmedewerkers nog uit van de meest intensieve werkmaanden van hun leven. Ze denken terug aan de eenzame dood van patiënten, zonder familie, zonder liefde. Velen van hen zijn nog zó uitgeput van de eerste golf, dat het eigenlijk onverantwoord zou zijn om ze bij een tweede golf te laten werken, waarschuwde psycholoog Annemiek Nooteboom vorige week in NRC.

Het ziekteverzuim in ziekenhuizen is hoger dan normaal; in het Tilburgse Elisabeth TweeSteden Ziekenhuis is het zelfs verdubbeld naar 10 procent. Anderen zijn niet ziek, maar wel moe. Soms nog ná hun vakantie. En sommigen denken: de tweede golf kunnen we óók wel weer aan. We moeten wel.

Dit zijn hun verhalen.

'Ik heb gezegd bij een volgende 'golf' weer bij te springen'

Karina Hustin (56) viel in als ICverpleegkundige in het Jeroen Bosch Ziekenhuis: „Het is frustrerend om te zien dat jongeren feesten en geen afstand houden. Het liefst zou ik hen mee terug in de tijd nemen, naar wat ik heb gezien op de intensive care. Hoe moeders van mijn leeftijd aan de beademing liggen, kinderen die machteloos aan het bed staan. Hoe een sportieve vijftiger zo snel achteruit ging dat we met z'n vijven naast zijn bed klaar stonden om hem te beademen, terwijl hij via Facetime een - mogelijk laatste - gesprek met zijn vrouw voerde. 'Schat, ik hou van jou', kreeg hij eruit. Adem voor veel meer had hij niet. Hij kwam na vier weken weer bij, maar ik heb ook veel vijftigers het niet zien halen.

„Het was een surreële wereld, zo'n intensive care. Collega's hadden naamplaatjes op, omdat we elkaar anders nauwelijks herkenden. We hadden spatbrillen, soms duikbrillen, die besloegen als het warm was. Ik kon niet even naar de wc, of alle beschermende kleding moest weer uit. Patiënten waren anoniemer doordat ze op hun buik sliepen. Maar ook doordat ze nauwelijks herkenbaar waren: door de zwaartekracht zakt vocht naar hun lippen, ogen en wangen. Als we patiënten omdraiden, schrok de familie.

„De dag, avond- en nachtdiensten op de IC zijn voor mij te onregelmatig. Door mijn nieuwe baan in het Jeroen Bosch Ziekenhuis heb ik goed kunnen uitrusten. Ik heb aangegeven bij een volgende 'golf' weer bij te springen op de intensive care. En met de oplopende cijfers nu vind ik het wel heel spannend worden."

'Je móést werken, je móést er staan. Je cijferde jezelf weg'

Christel Schilders-Mols (51), IC-verpleegkundige Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis Tilburg: „Ik heb nu vakantie, daar was ik enorm aan toe. We hebben heel lang érg hard doorgewerkt. Regelmatig denk ik terug aan de nacht half maart dat er ineens een treintje van drie patiënten de IC op gereden werd, drie bedden achter elkaar. Ze moesten alle drie snel geïntubeerd worden. Normaal heb je misschien één patiënt per nacht bij wie dat moet.

„Uiteindelijk heb ik tweeënhalve maand lang weken van minstens 45 uur gewerkt, terwijl ik normaal 28 uur werk. Het was werken, eten, slapen, werken. Door de lockdown was er verder toch niks te doen. Dus je ging maar door. Het voelde alsof je onuitputbaar moest zijn. Je móést blijven werken. Je móést er staan voor je medemensen. Je cijferde jezelf weg, je deed het.

Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de ve....

„Ik heb vooral nachtdiensten gewerkt, vijftien per maand. Want als de roosters ingedeeld werden, bleven die vaak over. Ik dacht: als ik het niet doe, wie dan wel? Die patiënten hebben 's nachts toch ook zorg nodig. Dat heeft me bijna de kop gekost, want nachtdiensten halen je hele ritme overhoop. Het was loodzwaar.

„Het ergste in die periode was het gevoel van machteloosheid. Je wilt de familie van patiënten steunen, maar het kan niet, ze mogen er niet bij. Die patiënten waren zo ontzettend alleen, dat ging tegen onze natuur als verpleegkundigen in. Ik ben een sterke persoonlijkheid, je moet tegen de IC kunnen. Maar dit was heftig.

„Daarom voelt het ook alsof de politiek ons nu in de steek laat. We hebben zo hard gewerkt, maar waar blijft de waardering? We zijn geen Florence Nightingale meer, maar goed opgeleide professionals. We staan altijd klaar, in alle weekenden en op alle feestdagen. Betaál ons daar ook naar. Sommige IC-verpleegkundigen, hier bij ons de afgelopen tijd alleen al acht van de honderdvijftig, vertrekken daarom. Veel andere collega's hebben zoiets van: een tweede crisis kunnen we niet meer aan, dan gaan we niet weer zó diep. Of dat zo is weet ik niet."

'Je rilt een beetje, zei een verpleegkundige tegen me'

Prabath Nanayakkara (56), hoofd sectie acute interne geneeskunde bij Amsterdam UMC: „Je rilt een beetje. Begin maart zei een verpleegkundige dat tegen me. Te weinig gegeten, dacht ik. Ik hoestte niet, had geen loopneus. Even later wees een andere verpleegkundige me ook op het rillen. Dit kan niet kloppen, dacht ik. Ik ben naar huis gereden en heb om een test gevraagd. Corona maakte me kortademig, ik kreeg een druk op de borst. Buren hielpen door eten voor de deur te zetten. Na acht dagen stond ik weer op de afdeling. Mijn conditie was weg, maar ik gaf niet toe aan de vermoeidheid. Dat wilde ik niet: mijn collega's waren zó hard aan het werk.

„Ik verbaas me erg over jongeren die met elkaar feesten. Wat zijn drie, of zes maanden van je leven? Ze hebben misschien nog zestig jaar te gaan. Ik groeide op in Sri Lanka. Daar konden we, vanwege aanslagen en burgeroorlog, soms jaren niet naar school. Thuisblijven is een klein offer. Wij hebben nog een zeer luxueuze lockdown, vergeleken met de situatie in landen als India.

„De cijfers nemen weer toe. Of het een tweede golf is, weet ik niet. Ik denk niet dat het zo erg wordt als de eerste weken. Maar als het nodig is, dan gaan we weer volop. Tegelijk maak ik me zorgen, vooral over verpleegkundigen. Voor hen is het emotioneler geweest. Zij bleven de hele dag bij zeer zieke coronapatiënten, terwijl ze met iPads de familie informeerden. Sommigen hebben er nog last van, enkelen zijn ander werk gaan doen. Er liep een heel team aan psychologen rond om deze mensen te ondersteunen. Het is gewoon heel heftig geweest."

'Ik heb een coach genomen om te praten over wat er gebeurd is'

Michael Barnas (59), internist-intensivist bij ziekenhuis Amstelland in Amstelveen: „Nu is er rust, een onwerkelijke stilte op de intensive care. Toch is de last nog niet helemaal van mijn schouders. Bij verpleegkundigen zie ik hetzelfde, sommigen uit het team zijn vertrokken omdat het te veel is geweest. Ik weet dat we het weer zouden kunnen als het moet, maar er is bij ons echt iets veranderd.

„Ik herinner me nog goed hoe het begon: met een zinderende spanning. We wisten, uit Brabant, dat er een tsunami aan zat te komen. Het was alsof we de zee zagen terugtrekken. En toen lag in het weekend van 21 maart in één keer heel onze intensive care vol met beademde patiënten. Ik kreeg een adrenalinestoot. De intensive care voelde als oorlogsgebied.

„De buitenwereld was een ander universum. Wij liepen op de afdeling in maanpakken en waren constant mensen aan het beademen. Als ik naar huis reed na een nachtdienst, zag ik mensen bij elkaar op de kade zitten alsof het vakantie was. Ze snapten niet dat ik een nacht bezig was geweest om iemand van 35 jaar in leven te houden. Ik voelde soms een mix van verdriet en boosheid naar de buitenwereld. Ik heb een coach genomen om te praten over wat er gebeurd is en we hebben ook stilgestaan bij dat gevoel van onmacht.

„De voorjaarsvakantie heb ik vanwege de crisis overgeslagen. Ik heb een vakantie gepland voor in september. Soms grap ik over het risico dat het opnieuw niet doorgaat, maar ik hoop wel echt dat ik mijn rust nog kan nemen."

Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de ve....

'Waarom hebben zoveel mensen lak aan ons?'

Rowan Marijnissen (30), IC-verpleegkundige Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis in Tilburg, opleider, voorzitter van beroepsvereniging V&VN IC: „Maandenlang heb ik alleen maar gewerkt en geslapen. Als ik niet in het ziekenhuis was, deed ik als voorzitter veel werk. Het is mijn taak om de stem van de IC-verpleegkundigen te zijn, maar dat kost wel energie. Als politici bijvoorbeeld roepen dat er 3.000 IC-bedden moeten komen, dan moet ik daarop reageren.

„Ik heb nog amper tijd gehad om bij te tanken. Toen het rustiger werd met patiënten, heb ik vanuit m'n rol als voorzitter meegeschreven aan het opschalingsplan voor de IC's.

„Het is nog steeds hectisch. Niet met coronapatiënten, maar wel met het voorbereiden voor als er meer patiënten komen. Ik ben een weekje vrij geweest, toen zou ik de - afgelaste - Nijmeegse Vierdaagse gaan lopen. Maar ik ben nog steeds hartstikke moe. Volgende week ben ik gelukkig weer vrij, ik heb het zó nodig. Ik moet me echt even opladen. Eigenlijk zou ik nu trainen voor de marathons van Berlijn en Rotterdam, maar ik heb afgezegd [nu zijn ze afgelast]. M'n lichaam kan het gewoon niet aan.

„De vermoeidheid die ik heb, zie ik bij veel collega's. Iedereen is blij als ze met vakantie kunnen. Corona leeft nog enorm. Als er nu een coronapatiënt binnenkomt, zie je mensen soms zuchten: gáán we weer. Niet vanwege de patiënt, maar omdat je dan weer al die beschermende kleding moet aandoen. Je hoort wel van mensen dat ze het zo moeilijk vinden om in de trein een mondkapje te dragen, dan denk ik echt: je hebt geen idee. We hebben er máánden zo bijgelopen en nu is een uurtje voor jou te zwaar? Net als met die 'schijt aan corona'-feestjes, of mensen die de regels in de horeca negeren. Waarom hebben zoveel mensen lak aan ons? Het is niet dat we zielig zijn, maar het is wel een gebrek aan respect.

„Ik had gehoopt dat door deze crisis ons beroep meer gewaardeerd zou worden. Dat valt nog tegen. Ja, we krijgen een bonus van 1.000 euro. En dan? Het is mooi meegenomen, maar we willen vooral structureel zeggenschap en betere lonen. Ik heb er wel vertrouwen in dat het goed komt. Maar het kost verrekke veel energie."

'Niemand is genoeg gekomen van de eerste golf voor een tweede'

Lisa Bos (28), verpleegkundige op de intensive care in Maastricht: „Dit is voor iedereen heftig, maar ik had mijn eerste jaar als volleerd intensivereverpleegkundige. Verpleegkundigen van andere afdelingen kwamen helpen en moest ik mede aansturen. Dat was spannend, soms wist ik het zelf ook nog niet.

„Een leuke en amicale collega, mijn leeftijd, intubeerde ook coronapatiënten - tot hij van de afdeling verdween. Hij had het virus opgelopen. Thuis verslechterde hij vanwege zijn astma zo erg dat hij als patiënt naar onze IC kwam. Ik zag hem liggen, aan de beademing. Mijn eigen kwetsbaarheid kwam toen ook hard binnen. Ook andere momenten zie ik nog haarscherp. Een jonge man, 45 dacht ik, haalde het niet. Ik heb zijn vrouw en kinderen begeleid en ze alleen met hem gelaten toen we het beademingsapparaat stopten. Ik dacht: wat gebeurt hier allemaal?

„Thuis op de bank liggen is prima om even te rusten, maar niet te lang, leerde ik. Dan gaan de scènes van overdag weer door je hoofd spoken. Lange wandelingen met de hond hielpen. Leeftijdgenoten hoorde ik klagen over het thuiswerken. Dan dacht ik: als ze eens weten wat wij aan het doen zijn.

„Niemand is denk ik genoeg gekomen van de eerste golf voor een tweede. Maar als die komt, gaan we op de automatische piloot en doen we het gewoon."

'Ik denk nu terug aan de families van de patiënten'

Arné van Hees (52), beademingsspecialist intensive care Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis: „Ik ben gespecialiseerd in het beademen van patiënten. Toen de IC's opgeschaald werden, moesten er meer beademingsapparaten komen. Ik heb ze gezocht en getest, en als ze goed waren, maakte ik werkinstructies voor de collega's. Vaak werd ik 's nachts wakker: 'oh ja, dit moet ik nog doen, en dat...' Thuis hadden ze daarom weinig

Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de ve....

aan me, ik was zo moe. Middenin de crisis heb ik een weekje vrij genomen, want ik moest echt mijn hoofd even leegmaken.

„Vooral toen het rustiger werd met patiënten merkte ik de vermoeidheid. Toen ging ik ook meer nadenken over wat ik had meegemaakt. Als ik nu terugdenk aan die periode, denk ik vooral aan de families van patiënten die er niet konden zijn. De telefoongesprekken met familieleden waren hartverscheurend. Ze zeiden soms: ik zie mijn man misschien nooit meer. Dat knaagt. Die telefoontjes waren misschien wel de laatste keer dat ze elkaar spraken.

„Zoals het ook pijnlijk is dat er bij stervenden nu maar drie familieleden mogen zijn. Oké, en wat als ze vier kinderen hebben? Ga maar eens tegen kinderen zeggen dat ze er niet bij mogen zijn.

„We snappen nu iets beter hoe coronapatiënten te beademen. Dat zal een tweede golf denk ik minder hectisch maken."

'Thuis zette ik de tv aan en dan ging het over corona, over óns'

Kim de Ruijter (34), IC-verpleegkundige Isala Ziekenhuis Zwolle: „Ik ben echt aan vakantie toe. Vanaf het begin van de crisis in maart heb ik gewerkt, een vakantie in april kon niet doorgaan. Het was in die periode enorm druk. Een bizarre tijd, want inééns was er een vloedgolf van coronapatiënten. Een week of vier was het zo druk dat als je klaar was met de ene patiënt, de volgende alweer klaar stond. Het werk was ook zwaarder. De hele dienst had ik een masker en beschermende bril op en een jas aan, dat is warm en dus fysiek zwaar. En de patiënten die op hun buik lagen, moesten elke vier uur omgedraaid worden. Dat is een zware handeling. Je komt thuis en vóélt de vermoeidheid. In die weken was het werken, eten, slapen, en dan de volgende dag weer.

„Na een tijdje werd iedereen in het ziekenhuis coronamoe. Normaal ga je na een zware werkdag de deur uit en dan is het afgesloten. Nu zette je de televisie aan en dan ging het over corona, over de intensive cares, over óns. Je werd overvallen door wat er in de wereld gebeurde.

„Het heftigste aan die periode was om bij hele intieme momenten van patiënten en hun familie te zijn. Dan kwam zo'n patiënt binnen die meteen geïntubeerd moest worden en de arts zei: we weten niet of je nog wakker wordt. Soms hadden ze te weinig kracht om de telefoon zelf vast te houden, dus terwijl ze het intiemste gesprek van hun leven voerden met hun familieleden, hield ik dan de telefoon vast. Dat deed iets met je. Het voelde onmachtig.

„Inmiddels is het al een tijd rustig, we hebben hier nog maar soms een coronapatiënt. Ik ben alweer goed bijgekomen van de drukte, m'n collega's ook, er is hier geen uitval door ziekte. Daarom denk ik dat áls er een tweede golf komt, we dat wel aankunnen.

„Hopelijk komt er dan weer een lockdown, als rem op de verspreiding. Weet je, als je er middenin zit, dan hoop je dat het snel voorbij is. Maar achteraf rust je ook wel weer uit. Wel is het soms lastig om te zien dat mensen met grote groepen bepaalde plekken opzoeken, dicht op elkaar, wetende dat ze het niet moeten doen. Dan denk ik: hier heb ik niet zo hard voor gewerkt."

'De nasleep van het virus is venijnig'

Mark Martens (39), specialist ouderengeneeskunde bij verpleeghuizen, ziekenhuizen en hospices van Zuyderland in Limburg: „Nu alles steeds normaler wordt, voel ik de vermoeidheid van de afgelopen periode. Hoewel het ook de nasleep van Covid-19 kan zijn. Ik ben jong en had deze impact van het virus niet verwacht. Begin maart liep ik het op, hoe weet ik niet. Mijn partner werd ook ziek. Als jong stel met een redelijk sociaal netwerk was het toch een dagtaak om steeds boodschappen aan de deur te krijgen. Dat moet voor ouderen nog veel lastiger zijn.

„De lange nasleep van het virus is venijnig. In het begin moest ik na een overleg van twee uur een uur lang op adem komen. Dat trok weg, mede door adrenaline. Ik werkte in maart en april zes of zeven dagen per week, doordeweeks twaalf uur per dag. Na werk lag ik als een dood vogeltje op de bank.

Tussen de golven is er demoeheid; Zorgpersoneel Nog moe van de eerste golf; Maandenlang deden ze weinig anders dan werken: de mensen in de zorg. Nu speelt de ve....

„Als arts ben ik gewend richting te kunnen geven aan de ziekte van mensen. Nu gleden mensen vaak in korte tijd door mijn vingers weg. Sommigen herstelden weliswaar van de ziekte, maar waren er daarna zo slecht aan toe dat ze overleden aan de nasleep van Covid-19. Het gevoel van machteloosheid, het moeten afwachten, dat vond ik lastig.

„Wat erg op het team drukte, waren de omstandigheden waarin mensen overleden. Het bezoek zat ingepakt. Mondmaskers, spatbrillen, schorten. Een persoonlijk, warm levenseinde is het niet. De naasten waren vaak zelf oud en kwetsbaar. Soms durfden broers, zussen of partners geen afscheid te nemen. Het personeel stak er veel energie in juist deze mensen niet alleen te laten. Erbij te zitten, ze gerust te stellen.

„Het aantal nieuwe besmettingen houden we dagelijks in de gaten. Gelukkig blijven hier de cijfers laag. De volgende keer wordt het anders, verwacht ik, omdat we nu draaiboeken, genoeg testcapaciteit en beschermende kleding hebben. Daarom hoop ik de crisis straks op vakantie een beetje los te kunnen laten."

'We vragen ons af wat er op ons afkomt'

Carolien de Bont (39), IC-verpleegkundige Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis, Tilburg: „Met mij gaat het wel goed. Ik ben een weekje naar Terschelling geweest en ben uitgerust. De coronacrisis was heftig, in een mum van tijd veranderde mijn hele leven. Ik werk al ruim vijftien jaar als IC-verpleegkundige en switchte vlak voor de crisis van locatie. En toen brak het virus uit.

„Normaal werk ik 24 uur per week, want ik ben een alleenstaande moeder van twee. Maar nu voelde ik me verantwoordelijk om meer te werken. Het was zoeken naar een balans tussen werk en thuis.

„Als IC-verpleegkundige ben ik wel gewend dat je met heftige situaties te maken hebt, maar dit was heftiger. Want het waren zóveel patiënten, die eigenlijk allemaal hetzelfde waren: heel ziek. Dat maakte het werk zwaarder. En het werk was onzeker, omdat patiënten heel instabiel waren. Sommigen waren gezond en actief, maar doodziek. Dat was beangstigend, ik dacht: ik kan het dus ook zomaar krijgen.

„Die onzekerheid was moeilijk. Het voelde soms machteloos. Ik denk nog regelmatig terug aan een patiënt die overleden was, de nabestaanden zaten ernaast en zeiden: we mogen hem niet aanraken hè? Dat ze zó afscheid moesten nemen, dat vergeet ik niet.

„Zulke dingen bespraken we onderling veel. Gelukkig zat daar vaak ook een psycholoog bij. Sommige collega's hebben het er nog moeilijk mee of zitten ziek thuis. Er is nu ook weer wat onrust, door de oplopende cijfers over besmettingen en opnames. We vragen ons af wat er op ons afkomt.

„De vorige keer dachten we ook dat het zou meevallen. Het kan zó omslaan. Met die angst zit ik nu ook wel een beetje.

„Toch maak ik me over een eventuele tweede golf niet zo'n zorgen. Ik heb gezien hoe goed we kunnen samenwerken in het ziekenhuis. Als we dat weer doen, komt het wel goed. Schouders eronder, we gaan ervoor."

Load-Date: August 7, 2020